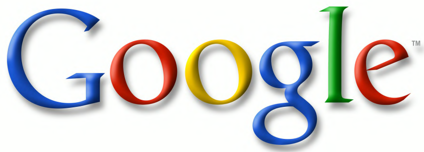

Boghandlerbiblioteket.

Bøgerne bedes behandlet med varsomhed, saa tilsmudsing undgaaes. Især henstilles til laantagerne ikke at vende bladene med vædede fingre.

CHRISTINE NORBY

BEDSTEMOR

KRISTIANIA

STEEN'SKE BOGTRYKKERI OG FORLAG

(TH. STEEN)

1899

Hans Gude

tilegnet

I. HOS BEDSTEMOR

II. BEDSTEMOR PAA BESØG

I.

HOS BEDSTEMOR

BEDSTEMOR.

vor mange kjære minder fra barneaarene knytter sig ikke til dette navn! Og hvor deiligt lyder det ikke! *Bedste moder* heder du med rette, du venlige gamle med det milde ansigt, de klare, kloge øine og med de hvide kappebaand knyttede under hagen, strikkende og nikkende, som du sidder der i den gamle stol i skumringen foran kakkelovnen med stegte æbler og tørrede roser og lavendler paa rummene!

Altid færdig til at forsvare den af de smaa børnebørn, som havde forsyndet sig og ventede straf; *aldrig* manglende et eller andet godt, hvormed sorgerne kunde stilles; *altid* et eller andet eventyr paa rede haand til at lokke glade udraab og latter frem i taarernes sted; *altid* aabne arme for de smaa —

se, dette er bedstemor!

Det deiligste, lille Tinni vidste, var at faa være hos den gamle en hel dag fra morgen til aften, eller endnu bedre: slippe at gaa hjem og istedet derfor sove i den store brede seng med det snehvide omhæng, hvis fryndser med de høirøde kugler altid stak hende i øinene, naar hun vaagnede, og derved mindede hende om, at hun nu var hos sin kjære gamle bedstemor.

Hun var forresten ikke saa høit oppe i aarene; haaret var vistnok begyndt at graane, men hukommelsen var klar, og de nogle og femti aar gjorde hende ingen skade; det var bare lille Tinni, som med sine otte—ni oplevede vintre fandt bedstemor saa umaadelig gammel.

Neppe var gjesten i omhængssengen bleven ganske lysvaagen, før et venligt ansigt kom tilsyne mellem disse underlige frynser, og der lød et kjærligt «godmorgen, vennen min!» og det med en stemme, der havde den eiendommelighed ved sig, at den for Tinnis indre øre vedblev at lyde blidt og deltagende, endog efterat bedstemor var gaaet igjen — ja, den lød fremdeles for hende mange aar efter, naar hun i en ensom stund dvælede ved barndomserindringerne og ønskede sig tilbage i den lille stue.

«Kjære, bliv nu liggende», sagde bedstemor, «bliv bare liggende, nu kommer hr. Brun og frøken Hvid straks, og saa skal du og jeg have det koseligt».

Ind kom Oline — meget opvakt var hun ikke, det læste man klart i de store, maabende øine, men snil var hun og gik føielig i sin herskerindes ledebaand. Hun bar paa brettet en skinnende blank kobberkande med dampende kaffe — «hr. Brun» — og ved siden deraf fløden, hvilken bedstemor præsenterede som «frøken Hvid», desuden duftende hvedeboller, komne lige fra bageren, og alt det øvrige tilbehør.

Et lidet bord blev sat hen ved sengen, og naar saa husmoderen selv havde taget plads og begyndte at skjænke i kopperne, var alle betingelser tilstede for, at lille Tinni ogsaa kunde have det koseligt. Og det følte hun, kan I tro!

Ingen kan vel gjøre sig noget begreb om, hvor mange historier og eventyr, bedstemor kunde. Lille Tinni — lad os kalde hende saaledes, skjønt alle andre mennesker benævner hende ved hendes virkelige døbenavn, Katrine — troede naturligvis, at hun kunde alle de eventyr, som fandtes i den hele vide verden, og havde hørt alle de historier, som alle verdens mennesker vidste at fortælle — saa forsikrede hun ialfald sine smaasøskende

hjemme, «og endda mange flere», lagde hun til, thi bedstemor var for hende indbegrebet af alt klogt og godt og kjærligt, eller som vi voksne pleier kalde det: et ideal.

Historier og eventyr kom ligesom af sig selv hos hende; ét for ét og til alle tider kom de — naar hun var i godt humør, maa vi skynde os at tilføie, thi det hændte jo ogsaa, at den gamle var trist imellem, dog ikke mere, end at hendes lille kjæledægge ved smaa kunstgreb og kjærtegn fik jaget skyerne væk, og det triste ansigt kom i sine vanlige folder.

Ja, for hun var listig nok, Tinni, naar det gjaldt at faa lokket fortællinger ud af bedstemor. Hør nu bare, hvorledes hun gik frem som diplomat, naar den gamle var gjest en dag i hendes hjem, og alle hendes smaasøskende leende og støiende tiggede om eventyr:

«Bare et eneste da, bedstemor! Bare ét!»

«Nei, smaafolk, I er altfor viltre, I kan ikke høre efter», var svaret.

«Aa jo da! Du fortæller Tinni saa mange, saa».

«Ja, det er èn anden sag», sagde bedstemor, «hjemme i min egen stue og dertil for eders ældste, fornuftige søster, saa opmerksom og stille, som hun er. Desuden kan jeg ikke fortælle noget morsomt paa en dag som denne», vedblev hun sukkende. «Det er idag bedstefars dødsdag, og da duer jeg ikke til noget».

«Jeg skal fortælle, jeg!» sagde Tinni.

«Ja — om Lasse!» raabte hele koret. Og den lille skjelm begyndte:

«Der var engang en skræddergut, som hed — — —»

«Skomagergut!» rettede bedstemor tørt.

«Naa — skomagergut da, som hed Lasse, og han var baade flittig og flink — — —»

«Du da, Tinni!» afbrød den gamle og rystede paa hovedet. «Han gad netop ikke bestille noget, husker du, men vilde bare spise til enhver tid og —»

«Ja — jo, nu ved jeg det, bedstemor! Og naar han ikke fik mad nok, saa stjal han fra mester Erik i spiskammeret».

«Fra sin 'mesterinna', som han kaldte hende, du ved, det er en svensk historie».

«Saa var det nok, ja!» gjentog Tinni og kneb munden sammen for ikke at le. «Engang skulde han gaa afsted med et spand fuldt af deilige kjødkager — — — til en mand paa torvet — — —»

«Nei, nei, nei!» raabte bedstemor ivrig. «Han skulde gaa til mesteren paa verkstedet med mad. Men Lasse var dygtig sulten, han kjendte duften af stegte kjødkager, og han kunde ikke lade være at løfte paa laaget og bare titte paa dem. Han var ikke kommen langt, saa havde han tittet og lugtet saa mange gange, at der kun var nogle faa tilbage i spandet, og dem syntes han synd paa, naar de laa der saa alene. Derfor saa han sig om for at være viss paa, at 'mesterinnan' ikke kunde se ham fra spiskammervinduet, slog bunden ud paa madspandet og gav sig ifærd med de sidste kjødkager, som gled rask ned i hans hals, den ene efter den anden, og nu først huskede han, at han skulde videre med dem.

Der stod han!

«Se så der, kära Lasse! Låt mig se, du hittar paa något!» sagde han til sig selv. «Annars får du fornimma din mesterinnas klör i dit syndiga hufvud!»

Den kalkunske hane kom just spankulerende forbi. Den kunde Lasse aldrig forsone sig med for en viss paafaldende lighed med en opbragt kvindesperson, han kjendte.

«Sei du, din röfvare!» skreg Lasse og tog den i vingebenet, puttede den ind i madspandet, saa hovedet stak frem af bunden, og halen strittede ud paa den anden side, bandt en snor om hele stasen og heisede den op ved en spiger under taget. Saa gav han sig til at løbe og skrige som en gal.

«Mesterinna! mesterinna! Kom och se!» raabte han.

Og skomagerkonen kom løbende, saa tøflerne faldt af hende, ud til stalden.

«Se! Se! Den kalkonska Pfaffen!» skreg Lasse.

Levningerne af maden laa paa gulvet, og i spandet flaksede hanen med vingerne oppe under taget; den var

tyven, det maatte 'mesterinnan' vel forstaa, og til straf mistede den sit liv, mens Lasse gik fri».

«Mere, mere!» raabte børnene.

«Aa ja. — En anden dag stegte konen fine, sprøde pandekager til sin mand, lagde syltetøi imellem og satte dem i spiskammeret. Lasse havde allerede klaret sine, han. Men de var nok af bare mel og vand og smagte ham ikke. Saa kom han listende paa tærne gjennem kjøkkenet og snusede og tittede efter noget godt. Der var ingen at se, døren til spiskammeret stod paaklem; han sneg sig derind, og før han vidste af det, havde han spist op næsten alle de deilige pandekager med de søde bær imellem.

Da hørte han 'mesterinnan' i kjøkkenet og vidste bestemt, at de sidste kager vilde gaa ham i vrangstrube.

«Redda dit lif, kära Lasse!» tænkte han. Og saa begyndte han at tale høit med sig selv:

«Se så, nu har du ætit din mesters og mesterinnas mat som en bra karl; men nu, kära Lasse, måste du också arbeta som en bra karl!»

Og i det samme kom husmoderens mørkerøde aasyn frem i døraabningen.

«Ja — ja —, naar du lover saa godt, skal du slippe for prygl. Men det skal du vide til en anden gang, at jeg skal varme dine tykke kinder, ruske op i dit røde haar og lave bankekjød af din dovne krop!»

Dermed var Lasse frelst den dag ogsaa».

«Lidt mer da, bedstemor!» lød det igjen. «Tinni har sagt, at der er meget mer».

«Lad mig kjende efter i lommen min», sagde bedstemor polisk. «Jo — nei, der findes intet — bi lidt! Jo sandelig har jeg noget i det ene hjørne! Hør nu da!

Stakkars gut, han fik mere prygl end mad, derfor var han ogsaa sulten bestandig, den Lasse. Saa kom han engang over en stor bolle raa fløde i kjøkkenet, og han var ikke sen om at sætte den tillivs, for han var saa umaadelig tørst — paa fløde, notabene. Længere ud paa dagen begyndte skomagerkonen at lede efter fløden, da hun skulde bruge den; men væk var alt sammen.

Hun løb ud og ind og skjendte og sparkede katten, som ikke havde gjort noget ondt. Men saa tænkte hun paa den ulykkesfugl Lasse og fór lige i parykken paa ham, saa hans røde haar kom i uorden, og gutten siden maatte føle efter, om næsen endnu sad paa sin plads.

«Du har stjaalet min fløde!» skreg hun.

«Jag har inte!» hylede Lasse.

«Jo, du har!» brølede 'mesterinnan'.

«Nei — jag har inte alls».

«Tør du sverge paa det?»

«Ja — ha!» sagde Lasse.

«Saa sig hvert ord efter, som jeg siger fore!»

«Jag —»

«Jag —» gjentog skjelmen med foldede hænder.

«— har —»

«— har —» sagde Lasse.

«— tag mig sju tusan — —»

«Ja, frit! kära mor! Frit, kära mor!» raabte Lasse, og dermed sprang han sin vei.

«Nu er det smaabørns læggetid», sagde bedstemor venlig og forlod barnekammeret for at slutte sig til de ældre i stuen, hvor hendes plads stod aaben, og lampen var tændt. Og ingen kunde se paa hende resten af aftenen, at hun knugedes af bedrøvelige minder. Hun var tvertimod munter og ganske i kulør igjen.

«Det vidste jeg nok», tænkte Tinni.

Engang imellem kom der en ganske særegen og høist eiendommelig indbydelse til den lille pige fra bedstemor. Der er neppe nogen anden, som nogensinde har faaet en lignende — ialfald ikke som jeg har hørt, og hun var da ogsaa ganske ellevild af glæde og forventning

og imødesaa den fastsatte dag som en hel festdag, da der skulde foregaa en storartet begivenhed. Tinni var desuden overbevist om, at hendes hjælp ikke kunde undværes, og at den gamle nødvendigvis behøvede netop hendes bistand til det vanskelige arbeide — en tanke, der er særdeles lykkelig for en liden pige, der ofte faar høre, «at hun finder paa saa meget», mestendels med den tilføielse: «— det kunde hun gjerne ladet være».

Altsaa: Budet, som kom, var Oline, og den besked, hun tilfældigvis uden misforstaaelse bragte frem, lød paa,

at der skulde aabnes et par naalepuder hos bedstemor.

Det var en pudsig fest, vil du sige. Men dersom du var i lille Tinnis sted, som jeg fortæller om, saa tror jeg sikkert, du vilde være af hendes mening.

Den følgende dag blev hun fulgt nedover gaden af sin barnepige og kom til bedstemor, netop da denne havde endt sin middag; Tinni havde nøie merket sig Olines ord: «Kom endelig tidlig, vi har saa travlt, saa!» Desuden havde hun jo intet at forsømme hjemme.

Et venligt «velkommen, vennen min!» modtog hende i stuedøren, og tøiet blev taget af og lagt paa sengen med de underlige frynser paa omhænget.

«Nu vil vi først sætte os lidt i sofaen og hvile ud, du og jeg», sagde bedstemor, da hun nøie havde faaet besked om, hvorledes det stod til med Tinnis papa og mama og smaasøskende, «og saa kommer du med kaffeen, du Oline», vendte hun sig til denne, der lagde dugen sammen.

«Skal vi ikke begynde paa naalepuderne straks?» spurgte den lille pige ivrig.

«Vi har tiden for os, og det begynder snart at mørkne», svarede den gamle og strøg kjærlig lille Tinnis mørke haar, mens hun drog hende til sig i sofahjørnet. Og idet de to overgav sig til hvilen sammen, begyndte bedstemor at smaasnakke, mens det store ottedagsur i krogen uafladelig faldt ind med sit «tik—tak—tik—tak —tik—tak», og røgelse fra ovnen fyldte det lune værelse med vellugt. Halvt drømmende saa Tinni gaslygterne

tændes, én for én, nedover gaden, ved hvis endepunkt bedstemors bolig laa, indtil turen tilsidst kom til lygten paa hjørnet, hvor manden satte stigen til og tændte — fut! En klar lysstribe faldt henover gulvet i stuen, gav alle gjenstande der mer bestemte omrids og gjorde alle kroge mørkere. Det saa ud, som om der med ét kom ansigter frem paa alle ting; den gamle dragkiste, lænestolen, den svære blaa potpourrikrukke (den var fyldt med rosenblade), og allesammen, hvert ét af møblerne vendte sine lysende profiler mod gaslygten udenfor vinduet.

Tinni saa alt dette, og dog var alle hendes tanker ved bedstemors fortælling. Saa inderlig forbandt sig disse ydre indtryk med denne, at hun mange aar efter aldrig kunde høre de samme eventyr eller historier, uden at den kjære stue med lygten udenfor og de kjendte smaating indenfor atter tydelig traadte frem for hendes sjæl, saa hun forestillede sig at sidde i sofahjørnet hos bedstemor i skumringen og høre om Lasse, eller om «de seks, som kom gjennem hele verden». Og naar hun som tolv-aars pige senere sad i skumringen i den samme stue, da mindedes hun, hvorledes hun fældte useede taarer over stakkars Hans og Grethe, frydede sig ved alle de mageløse gode sager, hvormed bedstemor vidste at udstyre pandekagehuset hos heksen i skoven, eller sorgfuld sukkede med den lille Malene, som holdt saa meget af sin broder og havde den slemme stedmoder, der bad ham gaa op i kisten efter det røde æble paa bunden, mens hun selv løb efter og smækkede det tunge laag igjen over hans nakke, og lille Malene bagefter fandt sin lille broder død. Det lød jo ogsaa sørgeligt, hvad fuglen sang i pæretræet:

«Min søster Malene
tog alle mine bene,
svøbte dem i en silkeklud
og bar dem under træet ud.
Kvi — vit! kvi — vit!
Saa blev jeg saa deilig en fugl!»

Og under alle disse fortællinger vilde ottedagsuret i krogen altid have et ord med.

«Men bedstemor», sagde Tinni, «det er vist mange aar siden du fortalte mig eventyret om de syngende mus og de dansende vaatter».

«Dine aar maa være kortere end mine», svarede den gamle med et suk. «Men det er det samme. Du kan faa det igjen. Læn dig godt bagover, Tinni, saa skal du høre».

Og snart var Tinni, ligesom Ola i eventyret, hensat der langt inde i skoven i den faldefærdige hytten og lo med de andre af hjertet, da han siden kom til hæder og værdighed, dum og doven som han var.

Da uret med dyb røst langsomt slog sine fem slag, kom kaffebrettet ind; bedstemor havde netop endt sit eventyr, og lille Tinni vaktes af sine vaagne drømme, idet hun ligesom bedstemor reiste sig op i sofaen.

«Læg en serviet paa bordet og sæt saa kanden her hos mig», sagde husmoderen til Oline, der langsomt og med et alvorligt nik gav sig ifærd med at efterkomme befalingen.

«Rosentræet maa du sætte hen i vinduet først, kan du vide», lagde bedstemor smaaleende til, da hun saa pigen staa tvilraadig med det store bret paa armen, uden at kunne fjerne den gjenstand, der optog pladsen. «Se bare, Tinni! fem roser og knopper, og hvor de dufter! Det der er gamlemor selv, den har netop saa mange blade igjen, som jeg har tænder, mener jeg. Her har du papa og mama i sin fulde kraft; disse to er Tinni og lillemor — de bliver nok ogsaa roser med tiden. — Ja — ja!

Nu kan du tænde lampen og trække gardinerne for, Oline».

Denne opfattede imidlertid klarest den sidste del af sætningen og kom saaledes til at skaffe det fuldstændigste belgmørke først, for derpaa at lade lampens klare skin fremtræde desto mere overraskende. Bedstemor

kunde heller ikke lade være at drille hende lidt paa sin godslige maade for hendes mangel paa omtanke.

«Derhenne staar vist naalepuderne!» udbrød den lille pige, hvis livlige øine gik søgende omkring i stuen. Hun klappede i hænderne af glæde og iver. «Skal vi straks begynde paa dem, bedstemor?»

«Ja, Tinni, nu er snart den store time kommen», svarede hun med spøgefuldt alvor. «Men man maa hvile og styrke sine kræfter til et saadant arbeide, ser du, og desuden maa Oline stelle istand for os alle de nødvendige redskaber til operationen».

Pigen saa paa sin frue med store øine, men forstod tilsidst, da bedstemor blinkede til hende, at det gjaldt at fornøie deres lille gjest.

«Vi har slebet baade saxen og pennekniven igaar, Tinni. De ligger færdige», lo hun fornøiet over at kunne gaa ind paa spøgen, og den gamle i sofahjørnet fortsatte:

«Ja, du kan tage dit strikketøi og sidde paa skammelen ved ovnen her, du Oline, saa er du ved haanden».

Dette lod hun sig ikke sige to gange. Det var hendes bedste belønning, naar hun fik sidde inde hos sin madmoder om aftenerne, mens denne læste høit eller fortalte om gamle dage.

«Her er din lille kop, vennen min. Vil du have meget fløde i kaffeen? — Javist, ja. Her har du frøken Hvid. Hvorledes er saa hr. Brun idag?»

«Han er sød, bedstemor!» lo Tinni.

«Ja, det er godt; men tykfalden liker vi ham ikke. Da viser vi ham ud til Oline i kjøkkenet igjen, og saa kommer han tilbage med et andet udseende».

Tinni var naturligvis færdig længe før den gamle med sin kop; hun havde travlt. Endelig blev dog altsammen ryddet af bordet, og nu kom bedstemor anstigende med naalepuderne, et bret, pennekniv og sax. Brillerne var skjøvet op paa panden, og hun saa yderst høitidelig ud. Tinni skjælvede af utaalmodighed.

«Nu maa du ikke sprette trækkene itu; de skal alle syes paa igjen, ved du».

«Er der da saa mange?» spurgte den lille pige forundret.

«Ja, vi skal se. — Her har du den høie skammel til dine smaa fødder. Begynd nu med den mindste pude der. Den er gammel, kan du tro. Den laa ganske beskeden i mit tarvelige syskrin, da jeg tog fra mine forældres hus for at tiltræde min nye post hos baronessen. Ogsaa jeg var en beskeden liden pige, som rimeligt var, eftersom jeg kun havde fyldt mit sekstende aar maaneden før». Bedstemor satte sig ved siden af sin datterdatter og tog fat paa strikketøiet. «Løs nu først snoren fra tøiet rundt om kanterne, vennen min».

«Hvad skulde du være hos den baronæsen, og hvorledes kom du did?» spurgte lille Tinni.

«Det skal jeg sige dig. Man vilde have en ung pige, som kunde sy, brodere, efterse linnedskabets indhold, holde det istand og sølvtøiet i orden. Da jeg var en af tretten søskende, foreslog vor gamle huslæge for min stedfader, der ikke netop havde store indtægter, at han skulde anbefale mig til baronessen — ikke baronæsen, Tinni min! — en meget streng dame. Og det gjorde han.

Min stedfader havde — med alle sine dyder forresten — den uheldige lyst, at han gjerne vilde læse alle mulige morsomme bøger, reisebeskrivelser og levnetsoptegnelser især, hvorfra han da til andre tider hentede stof til underholdning for sine mange venner, der aldrig kunde blive træt af hans kostelige beretninger, naar de fik ham hjem til sig eller besøgte ham paa guldsmedverkstedet. Her var han forresten allersjeldnest; den bagatel af en forretning overlod han til at passe sig selv. Hans ældste stedsøn, min broder, tog sig af arbeidet, fra han var tretten—fjorten aar og var en god støtte for mor; det var trangt for føden, ser du, og det kunde nok trænges, at nogle af børnene kom ud i verden.

Inden mange dage saa da vor huslæge atter indom til os og havde det erende, at min fader kunde tage mig med ud til den herskabelige bolig lige ved Kristiania, hvor baronessen og hele familien boede flere sommere,

nemlig paa Bygdø kongsgaard; de reiste forresten senere ud af landet og levede i Slesvig og Holsten. Naar hendes naade havde seet mig, vilde hun overveie, om hun kunde antage mig eller ikke».

«Aa, var du ikke meget bange, da du skulde derud bedstemor?» spurgte den lille pige spændt og lod arbeidet falde.

«Jo, det er vist. Men det gik godt. Den fornemme dame klappede mig paa kindet og sagde: «Vær ikke ængstelig, mit barn! Vi skal vel komme ud af det, naar du er sanddru og samvittighedsfuld. Jeg er ikke slem, uden naar man trodser mig, og jeg skal tage mig af dig i din moders sted. Hjem skal du faa komme engang imellem».

Jeg saa lidt forskræmt op og syntes, hun var bleven endnu større og stoltere, da hun var kommen saa nær hen til mig. Hun var høi og fyldig, majestætisk som en dronning.

«Sig mig dit navn, barn!» sagde hun, da hun naadig rakte mig haanden.

«Jeg heder Tina», svarede jeg halvhøit.

«Christine», rettede far, som stod lidt bagenfor, med et buk.

«Det er godt. Her vil vi kalde dig *Delfine* efter en ung pige, vi nylig har læst om, der kom ud blandt fremmede i en ung alder, og som det gik meget godt tilsidst.

— Du kommer altsaa her mandag morgen, mit barn. Men ingen forgrædte øine, ingen bedrøvelige miner, husk det! Saadanne indfald taaler jeg ikke af nogen af mine omgivelser».

Derpaa hilste hun, og vi forlod hende».

«Hu, at du vilde til hende, bedstemor! Hvor slem hun maatte være!» bemerkede Tinni.

«Hun var streng, ikke slem, men havde altid ret. Skal man gaa omkring og plage andre med sine sorger? Nei, vi bør bære dem selv og beherske os — ellers er vi daarlig skikkede til at færdes mellem fremmede mennesker og blev vist ilde likt, kan du tro. Jeg har

sikkerlig havt gavn for mit hele liv af de fem aar i baronessens hus, og hun gav mig rigtignok mangen lære, mens jeg fik mine ørefiger af hende».

«Kjære — hun slog vel ikke ogsaa?»

«Jo, naturligvis, det takker jeg hende ofte for. — Men du kommer nok ingen vei med trækket, Tinni! Skynd dig nu og faa det øverste af. Du kan tro, det var nydeligt engang, det tøi der med silkebuketterne».

Lille Tinni var virkelig falden i staver over arbeidet af bare forfærdelse. Hun saa op i bedstemors ærværdige og venlige aasyn, omgivet, som det var, af de graa krøller, der ved kinderne sirlig var trukne frem under den hvide kappe, og tog atter fat paa sin opsprætning, men fingrene var for smaa og saxen for stor.

Bedstemor nikkede og strikkede en stund i taushed, som om hun tænkte sig tilbage i den svundne ungdomstid. Hun gjorde det i virkeligheden ogsaa, thi hun fortsatte:

«Den aften, da jeg syede dette træk paa, var jeg enke og sad alene med min lille pige — din moder — uden at turde se den lange, usikre fremtid imøde. — Ja, ja, ja», sukkede den gamle, hun tog brillerne af og tørrede glassene, der var blevne saa underlig duggede. «Men dette er noget, min lille Tinni ikke forstaar sig paa, og gid du aldrig maa prøve det samme. Gud har alligevel været saa god mod mig, kjære barn, og hjulpet og støttet mig, naar byrden blev mig for tung at bære».

«Var du enke, fordi bedstefar døde?» spurgte Tinni og saa dybt grundende op i bedstemors ansigt.

«Ja», svarede hun, «tredive aar gammel havde jeg den tunge sorg. Mange bitre taarer, du Tinni min!» føiede hun sagte til og lagde barnets hoved op til sit bryst, mens hun tankefuld strøg hendes haar fra panden.

«Ja, ja, ja!» —

«Men nu maa jeg vel være flittig igjen», sagde den lille pige, idet hun rev sig løs og drog den gamle væk fra de tunge minder med det samme.

«Se, hvor vakkert dette er! Tænk, at have saadan kjole med disse deilige blomster i, du!»

«Det havde jeg engang, Tinni. Nu skal du høre».

Bedstemor satte sig bedre op i sofaen. «En aften, da baronessen var buden til en stor fest — assemblé, sagde de dengang —, stod hun allerede for speilet og ventede paa at faa sin kjole snøret — netop denne pragtfulde røde med silkebuketterne, som prins Friederich selv havde valgt ud til hende. Hun havde ringet flere gange og var ganske vred, da jeg kom løbende, skjønt det ikke hørte med til mine pligter. Og jeg begyndte at snøre, mens hun skjendte over Susanne, som ikke var tilstede, og fordi jeg var baade angst og uøvet, skjalv jeg, saa jeg vanskelig kunde faa snoren gjennem snørehullerne i livet. Prinsen gik i forstuen og var færdig, vognen holdt for døren, og jeg snørte saa fort, jeg kunde — men — saa gik der en knude paa snoren!»

«Aa, bedstemor!» afbrød Tinni, som syntes at opleve det hele.

Jeg følte knærne dirre under mig. «Skynd dig! Skynd dig, siger jeg!» hørte jeg hende raabe, vredere og vredere, mens væggene ligesom dansede rundt for mig.

«Aa, Deres naade —» begyndte jeg. Men da smeldte det for mine øren, og jeg tumlede rundt. Taarerne kom mig i øinene, ja, du kan tro, det var heller ikke spøg.

«Gaa paa dit værelse!» sagde hun i vrede. «Send Nancy ind — straks!»

«Slemme baronessen!» sagde Tinni og daskede i bordet med taarer i øinene.

«Det maa du ikke sige, barn! Hun var forstandigere end baade jeg og du.»

Jeg var ikke sen til at efterkomme befalingen. Hvorledes det gik stakkars Nancy, husker jeg ikke — det var forresten ikke længe efter, at hun grædende maatte forlade sin tjeneste og af en anden grund — men jeg sad paa mit kammer med røde, opsvulmede kinder og græd, da det sagte bankede paa døren, og en stak hovedet ind

Det var den unge elskelige frøken Hedchen, baronessens søsterdatter, som havde hørt den hele scene og nu kom og trøstede mig med alleslags kjærtegn. Vi var

næsten lige gamle, og hun var altid saa venlig mod mig, rigtig en lys solstraale.

Hun pleiede ellers at spøge med mig, fortælle mig, hvad fornøielser der var igjære, og fik en villig hjælp, naar et arbeide skulde være hurtig færdigt, en kjole pibet eller en knipling paasyet. Jeg taalte gjerne nattevaagen eller endog skjend af hendes strenge tante for den kjære frøkens skyld. Og hun var ligesaa bange for hende som jeg».

«Boede Hedchen der i huset?» spurgte Tinni.

«*Frøken* Hedchen, mener du? — Ja, hun havde tidlig mistet sine forældre; hendes fader havde været løitnant, og familien levede i meget trange kaar, derfor havde baronessen taget hende til sig, da hun var ganske liden.

Jeg synes, jeg endnu kan se hendes søde ansigt titte ind til mig, idet hun holdt døren paaklem og forsigtig hviskede: «Delfine! Er du ganske alene?»

«Ja, naadige frøken», svarede jeg grædende. Saa lukkede hun døren og kom springende hen til mig, slog armene om mig og kjærtegnede mig.

«Snille, kjære Delfine, græd ikke! Nu skal du høre, hvad jeg siger. Men du maa endelig tørre dine øine straks og se blid ud som ellers. Du var jo inde hos tante? Ja — jeg forstod det. — Om en liden stund vil tante ringe igjen — jeg er viss paa dette — og det er for at se, om du sætter surt ansigt; du ved, hun taaler aldrig noget saadant. Vær nu en sød pige, Delfine, læg baand paa dig, lad som intet var hændt, glat dit haar — — — se paa mig! — lidt vand over pande og øine — — saa ja! Nu kjender jeg dig igjen! Det var ret, kjære pigebarn! Pyt, nu kunde vi gjerne tage en dans med dig, du er allerede i humør!»

Jeg tog til kinderne med modfalden mine.

«Aa — det siger intet! Du rødmer bare som den yndigste rose. — — — Klinge — linge — ling! — var det ikke det, jeg forudsagde? — Spring afsted, min lille Delfine. Det er tante, som ringer!»

«Kjære frøken! Kan jeg ikke slippe? Jeg er saa

bange!» Mit hjerte slog virkelig ogsaa som en spigerhammer.

«Søde Delfine! Ingen taarer! Spring afsted!» Hun puffede mig ud af døren og stod selv og saa efter mig.

Saa venlig, det var mig mulig, stod jeg atter paa tærskelen foran baronessen og sagde: «Deres naade ringede?»

«Ja, mit barn! — Jeg vilde ikke noget særdeles. — Se paa mig! — Se, det kan jeg lide, Delfine. Du ved, hvad jeg mener. — Kom op paa mit værelse, naar jeg er kommen hjem iaften, og læg min dragt sammen.»

Hun smilte til mig og nikkede, idet hun strakte haanden frem og lod mig knappe de høie hansker paa.

«Tænk, at du vilde gjøre det, bedstemor!» sagde Tinni, og det lille ansigt var saa barsk at skue, at det forhaabentlig vilde skræmt baade baronessen og hendes gemal. «Jeg skulde sagt hende, at hun var et slemt trold, jeg — det kan du tro bedstemor!»

«Hys Tinni, Tinni! — Nei, det lod du nok pent være. Du skulde bare seet hende staa der i fuld majestæt midt paa gulvet og med det stolte hoved lidt bagover, mens den hvide, lange fjær laa som en krone over panden, og slæbet faldt i tunge folder henover teppet. Dette mørkerøde tøi klædte hende overordentlig godt, og de nydelige hvide skuldre og arme kunde en ung pige misundt hende. Høi, kraftig og bydende var hendes person — der findes ingen slige damer nutildags, du!»

Bedstemor stansede lidt; saa pegte hun paa naalepudens afrevne træk, der paa vrangen var mindre falmet. «Se — dette gule bæger i liljerne husker jeg tydelig. Som henkastede blomster saa de ud, disse vakre buketter af ophøiet silke paa den røde bund!»

«Og du fik den kjolen, bedstemor?»

«Ja — men jeg er ikke færdig endnu. — Hendes naade kom da i vognen nogenlunde betids, Susanne indfandt sig for sent og fik sine skjend, gemalen var vel fornøiet med baronessens udseende, og en halv time efter var hele huset i sine gamle folder. Frøken Hedchen spillede og sang ved sit flygel, og jeg sad ved mit vindu,

ivrig for at faa færdig de servietter, som skulde navnes med G (dette var hendes naades merke for gammelt tøi, der havde sin egen plads i linnedskabet. Ja, det var kone, som var ordentlig!)

Da baronessen var kommen hjem ud paa aftenen, gik jeg stilfærdig op i hendes værelse, som hun havde befalet, og gav mig til at rydde bort, hvad hun lagde fra sig af smykker, sløifer og anden pynt.

«Se, min lille Delfine!» sagde hun, mens hun tog kjolen af. «Denne vil jeg, du skal have». Jeg saa op uden at forstaa, hvad hun mente.

«Denne kjole vil jeg ikke bære oftere, og du skal eie den, du og ingen anden. Dette mørkerøde vil passe godt til din hvide hud».

Saa sagde hun, Tinni. Og jeg var nu heller ingen heks at se paa, da jeg var sytten aar, skal jeg sige dig. Disse skrumpne hænder har været fine og hvide engang, og kinderne kunde rødme, og øinene kjendte ikke brilleglansen. Kan du tænke dig bedstemor ung, du?»

«Aa — jeg ved — ikke rigtig —» sagde den lille pige grundende. «Du havde vel ingen kappe heller da, bedstemor?»

Den gamle maatte le. «Nei, nei, barn, den behøvede jeg sandelig ikke; jeg eiede saamænd et haar saa langt, at jeg havde besvær med at faa det ordnet og lagt omkring hovedet, eller egentlig optaarnet i bukler oppe paa issen. Saaledes bar vi det og med høie kamme til pynt».

«Jeg tror, du var vakker, jeg, bedstemor!» udbrød Tinni og lagde skjelmsk ansigtet op til den gamles.

— — «Nei, nei, nei, hvor vi prater os bort!» udbrød bedstemor pludselig, thi kinderne var ikke langt fra at faa ungdommelig farve.

«Men det var da vel ikke baronessens alvor at give dig sin nye kjole, vel bedstemor?»

«Jo, det var det virkelig. Hun gik hen til mig med den, lagde den om mig for at se, om den klædte mig, og sagde, at Susanne skulde sy den om til mig».

Nu var det Olines tur til at slippe strikketøiet af forbauselse.

«Nei, dettene var det rareste, jeg har hørt!» raabte hun og slog hænderne sammen. Hun havde nu først begrebet slutningen paa historien.

Den lille pige saa og saa paa det stykke falmet tøi, som laa der, og det forekom hende, at der knyttede sig en hel lærdom til det. Derfra gled hendes øie hen paa naalepuden, der nu viste sig i straalende rosenrødt antræk, hist og her vistnok med huller i.

«Dette er jo bare filler!» sagde Tinni vigtig, idet hun løsnede det skrøbelige tøi med sin kniv og fik en rift deri.

«Hvad gjør du, barn!» raabte bedstemor næsten strengt. «Ødelægger du dette, som jeg helst af dem alle betragter?»

Forskrækket pillede de smaa fingre ved hullet for at lukke det til igjen.

«Og dertil kalder du det filler! Hør nu, hvad jeg vil fortælle dig, Tinni, saa vil du aldrig mer bruge et saadant ord.

I den tid, da Vorherre vandrede paa jorden, kom han engang til en kone, som stod og vaskede en del klæder i en balje.

«Hvad er det, du bestiller?» spurgte han venlig.

«Aa, jeg vasker bare nogle gamle filler», svarede hun. Og se, i samme øieblik var der i baljen kun gammelt, fillet tøi, og Vorherre gik videre sin vei.

Saa kom han udover aftenen til en anden fattig kone, som stod udenfor sin dør og vaskede; men hun havde bare skrøbelige og hullede plag, som neppe hang sammen eller taalte at tages i.

«Hvad bestiller du?» spurgte den kjære, milde herre.

«Aa, Gud hjælpe os, jeg vasker nok nogle gamle klæder».

Men da hun skulde se ned i sin balje, var der kun helt, pent nyt tøi.

Forstaar du den historie, lille Tinni?»

«Ja, bedstemor», sagde hun lavt, «jeg skal ikke sige saa mer».

Den gamle sad taus en stund; hun var falden i

tanker over strikketøiet. Pinderne klirrede vistnok taktfast mod hinanden som ellers, men hun var optaget af de gamle erindringer.

Da hun atter saa op, smilte hun og vuggede hovedet frem og tilbage med blikket kjærlig fæstet paa den lille rosenrøde stump silketøi. «Ja, ja, ja, du Tinni! Hvor yndefuld var hun ikke i den dragt! Jeg synes endnu jeg ser hende flagre om mellem de svære, gamle lindetrær ude i haven!»

«Hvem? — Baronessen?»

«Aa, du lille nar. — Frøken Hedchen naturligvis, den gladeste blandt glade», fortsatte den gamle. «Denne kjole havde hun paa ved den store havefest derude, da den fremmede fyrste var gjest og skulde gjøres stas af allesteds i de fornemste familier. Du skulde bare seet hende den aften! Mellem alle de andre damer, stive og strunke, saa hun ud som en fin, nyudsprungen blomst. Ja, og de kappedes da ogsaa alle om at smigre og beundre hende. Den aften glemmer jeg ikke og bevarer denne lille lap som et synligt minde om hende».

Den gamle begyndte at tælle sine masker paa pinderne. «Én — to — tre — fire. — Strikkepinden gled nok ud for mig», mumlede hun ligesom for at undskylde den. «Saa, nu har jeg atter samlet mine faar. — Nu gaar vi videre. — Hvad har du der?»

Men i det samme bankedes der paa døren, og nogen famlede efter laasen, mens en voldsom hoste lod sig høre.

«Aa, det er oldemor!» raabte Tinni, før Oline endnu var kommen sig afsted for at aabne.

Og nu blev der en liden stans i fortællingen, mens gjesten med varsom venlighed blev hjulpen til et godt sæde, fik skammel under fødderne, og der blev lagt lidt mere i ovnen.

Hun var rynket og krogrygget, og haaret var snehvidt, men ansigtet med den fine, bøiede næse var endnu smukt, om end i høiere grad medtaget af tiden end bedstemors, og der skulde ikke videre skarpe øine til for at finde ud, at de to var moder og datter.

«Fandt du ned ad trappen alene?» spurgte bedstemor og dreiede paa hendes kappe, der var kommen lidt skjæv paa hovedet ved den lange reise.

«Aa ja saamænd», svarede oldemor med en tynd stemme og forsøgte at blive færdig med resten af hosten.

«Du er vel kommen ned for at faa dit lotterispil iaften ogsaa — eller kanske en kabal?»

«Aa ja, det ogsaa. Men jeg fik vide, at Tinni var kommen, og det morer mig saa meget at høre paa, hvad I to snakker om. Aftenen bliver kortere for mig, ser du», sagde den gamle træt. «Før i tiden havde jeg saa meget at gjøre, at dagen aldrig slog til. — Aa ja, du Tinni. Hvad bestiller du nu, da?»

«Jeg hjælper bedstemor med naalepuderne, jeg», svarede denne noksaa kry.

«Og saa fortæller hun mig saa meget rart, saa».

«Ja, vedbliv du, Tina!» nikkede oldemor. «Jeg hører saa gjerne om de gamle dage».

«Men de gamle ærværdige lindetræer i den lange allé derude ved kongsgaarden, de kunde berette adskillige underlige ting fra svundne tider, du — om de kunde tale, mor! Du husker nok, jeg har fortalt —?

Jeg ser, du er færdig med trækket her, vennen min. Og havefesten er længst forbi med lystighed og pragt. Borte er frøken Hedchen og hendes unge vakre prins og alle hendes andre tilbedere, som hun ikke brød sig om, borte er med dem baade glæder og sorger — — —»

«Hun fik vel ikke prinsen?» spurgte oldemor. «Det gaar gjerne saaledes til».

«Nei, mor — hun gjorde nok ikke det, du. Har du glemt hele den historie?» spurgte hendes datter forundret over den gamles svigtende hukommelse.

«Men det stykke tøi der under, som du ser, Tinni! har en hel anden begivenhed at fortælle om, en helt forskjellig. Det er en stump af min blaa silkepels, som nu dækker vor lille naalepude. Vil du ikke høre om, da jeg kom tilbage til hjemmet fra Tyskland?»

«Aa nei, kjære, snille bedstemor!» raabte Tinni, fuld af liv. «Fortæl om den søde frøken Hedchen, det er

vist meget morsommere. Jeg kan vente med det blaa. Begynd, saa er du snil!»

Og for at give sin opfordring end mer eftertryk, lagde hun de smaa arme om den gamle og kjærtegnede baade hende og den nystrøgne kappe trods alle indvendinger.

Bedstemor maatte smile og gav tabt, men vendte sig til oldemor med lav stemme:

«Hun kan vel faa høre lidt af den roman? Forresten forstaar hun sig jo ikke paa slige indviklede affærer, som det at holde af en og blive tvungen til at tage en anden, og desuden — — —»

«Gjør ikke jeg!» lød det brat fra Tinni, som var bare øren og øine. «Jeg, som har læst saa mange eventyr! Alle dem, papa eier. Og i allesammen pleier der være en deilig prinsesse og en vakker prins og et trold, som plager dem paa alle maader —»

«Hm! — Hun er ikke dum, den lille!» mumlede bedstemor ind mod oldemors kappebaand.

«Hvad siger du?» spurgte barnet troskyldig.

«Jeg tror, der kommer sne imorgen, sagde jeg», svarede bedstemor noksaa alvorlig. Men Oline bøiede fnisende hovedet, og oldemor smaalo og maatte hoste. Tinni saa fra den ene til den anden, indtil hun rødmende med ét udbrød i latter og paastod, at bedstemor var en stor skjelm, og at hun udmerket godt havde forstaaet, hvad hun sagde, — det var slet ikke noget om sne.

«Naa, ja, ja, da, Tinnimor!» indrømmede den gamle, «saa kan du ligesaa godt med det samme faa vide, at den deiligste prinsesse og den vakreste prins fik hinanden, og at der ikke var noget trold tilstede, men en forstandig og kjærlig tante, som gjorde de to lykkelige en velsignet juleaften».

«Hm — hm — hm — nu erindrer jeg det!» mumlede oldemor fornøiet. «Han var jò opstillet paa bordet bag døren som en anden juleklap! Ja, den baronesse Lilliencrone, hun kunde nok finde paa, hun!»

Ved disse ord begyndte netop det gamle ottedagsur borte i krogen at slaa: Ding, dang, ding, dang! Syv

tunge, melodiske slag, og oldemor reiste sig, forsigtig støttende sig mod stolryggen.

«Tak for iaften, jeg maa gaa ovenpaa igjen, jeg. Det er saa ensomt for mig mangengang, derfor spadserer jeg nedover trappen til dig og Tinni», sagde hun til sin datter.

«Du faar ikke lov at gaa endnu», svarede denne. «Vi skal spise først, og siden tager vi lotteriet frem. Oline, se ud i kjøkkenet og dæk pent paa for os. Ferske rugkager, ved du; dansk ost og nogle eg. Teen koger, mens vi taler om den; hun er en rask fyrbøder, Oline».

Det var ogsaa en underlig sofa til at holde folk fast, meget lettere at sætte sig ned i end at komme op af.

«Ja, men —» sagde Tinni fra sofahjørnet.

«Sæt dig igjen, du mor, jeg skal følge dig op om en stund». Bedstemor fik den gamle til at slaa sig ned paany.

«Ja, men — —» lød det paany fra Tinni saa aandsfraværende, som om hun saa stuen befolket med disse fortidens skikkelser eller endnu ikke var vaagnet af sine drømme for at give sig ifærd med rugkager og dansk ost.

«Ja, — men naalepuderne, da bedstemor!»

«Vi blev nok ikke færdige med dem, nei. Jeg ser, der kommer det gule og blaa rudede silketræk. Vi maa tage dette af imorgen aften», sagde hun. «Jeg skal sende Oline hjem med den besked, at du maa være her inat for at hjælpe mig imorgen ogsaa».

Dermed var den lille pige for en del trøstet. Der skulde jo spilles lotteri ogsaa, altsaa var det umuligt at naa mer paa den ene dag.

Og da de tre satte sig til aftensbordet, var Tinni paa sin barnlige vis ligesaa fornøiet over sit blødkogte eg, som hun nylig havde været optaget af at høre fortællinger fra gamle dage.

Siden kom æsken frem med glasstykkerne og træbrikkerne med tallene paa, foruden kortene — alt, som hørte spillet til. Hvergang en havde det opraabte nummer paa sit kort, lagdes der et glasstykke over det, og naar en hel rad var fuldt besat, vandt man; sedvanligvis

var det en honningkageterning, og det gik fortræffeligt. Tinni var heldigst, dernæst oldemor.

Men saa slap det op med glasstykker, og nu maatte man tage tiltakke med papirlapper over tallene. Uheldet fulgte stakkars gamle oldemor; naar hun var nær ved at have en fyldt rad, kom hosten, og alle de lette papirstykker hvirvlede lig sommerfugle henover bordet, saa ingen kunde se, naar hun havde vundet. Bedstemor lagde dem nok tilbage saa paa en slump, men — — —.

Først havde Tinni inderlig ondt af hende, fordi hun gik glip af sin honningkagepræmie, og prøvede at fange de forfløine fugle for at lægge dem pent paa sine tal igjen. Men det var forgjæves besvær, det forstod hun snart og opgav det. Ja, for hvert nyt hosteanfald blev det barnet mer og mer vanskeligt at se sagen fra den alvorlige side, og det endte med, at bedstemor maatte puffe hende lidt i siden for at stanse hendes latter.

Oldemor hostede — Tinni lo — og bedstemor gjorde forskjellige bebreidende miner til sin utidig lystige datterdatter.

Men jeg ved alligevel, at de tre morede sig udmerket en saadan aften, og de skiltes som de bedste venner. Næste skumring kan hænde døren atter gik op, og det venlige gamle aasyn med sin hvide ærværdige indfatning tittede ind til dem; med usikre skridt førtes oldemor tilsæde ved bordet, og bedstemor vidste nok at finde paa en eller anden underholdning.

Saaledes gled de lange vinteraftener hen for det lille selskab gjennem flere aar. Det var godt for den gamle, at hun ikke havde længere vei; hun boede jo ovenpaa hos sin søn og svigerdatter.

«Hvorfor besøger du saa sjelden os deroppe, Tinni?» spurgte oldemor, før hun gik. «Du, som er saa glad i min Vilhelm?»

«Bedstemor har saa meget at fortælle», var svaret.

«Ja, men min svigerinde Elise kan ogsaa mange historier», mente denne. «Hun maa ofte finde paa noget at more sine smaapiger med, naar de bliver for urolige».

«Kanske jeg kommer næste uge, da», mente Tinni eftertænksomt.

«Gjør du det, guldet mit. Engang, naar du ikke træffer bedstemor hjemme, har vi dig oppe hos os. — Godnat, godnat! Tak, jeg har brillerne. — Jo, jeg holder tørklædet for munden, Tina. — Godnat, Oline!»

Naar bedstemor saa med lampen havde lyst den gamle op ad trappen, blev den lille gjest bragt til ro i omhængssengen, hvorfra hun halvt i søvne hørte uret i krogen trækkes op, dørene laases af og neppe merkede, hvorledes tilsidst lampen slukkedes, eller et mildt pust som af et kys streifede hendes kind. Barnets lykkelige tilværelse begyndte atter, naar hun hørte det kjendte «godmorgen, vennen min» og saa det kjære glimt af bedstemor mellem frynserne paa sengeomhænget.

Næste aften — — ja, for ingen kan begribe, hvor dagen blev af, naar de to havde spadseret om paa fæstningen og seet paa det bevægede liv udover fjorden fra volden af — skulde Tinnis hjælp altsaa egentlig forlanges til det vigtige arbeide med at aabne naalepuderne og samle alle naalene ud af sandet eller sagflisen. Men ikke før fik hun øie paa det rudede silketøi, hun sidst saa, før hun maatte vide, hvem der havde eiet en saadan dragt.

Jo, det var bedstemor selv; Tinni kunde tælle adskillige vakre silkekjoler fra hendes unge dage. Dette kjoletøi — det rudede — havde hun faaet engang som en almindelig bog indpakket, ganske lidet at se til, men dog nok til den tids dragt; skjørtet brugtes kun tre alen vidt, livet var kort og udringet, ærmerne bestod i en liden puf — «du kan tro, Tinni, at en ung pige i attenaarsalderen tog sig net ud saaledes! Dertil var kjolen syet dernede i Kiel og bestilt særlig for anledningen —»

«I Kiel? — Var du der?»

«I Kiel, i Holsten, ja. Vi forlod Norge, da prins Friederich var kaldt tilbage fra sin stilling som statholder for at føre de danske tropper under krigen. Der var uro i alle lande dengang, fiender omkring hele Danmark, og den store Napoleon — —»

«Jeg bryder mig ikke om ham, jeg!» sagde den lille pige bestemt. «Men reiste du da bort fra din papa og mama og alle søstrene og brødrene?»

«Ja — jeg fulgte baronessen, forstaar du. Det var en vakker høstdag, da alle de mangfoldige vogne i en lang række møisommelig bevægede sig opover den gamle Ekebergbakke for at komme ind i Sverige og videre gjennem Danmark».

«Det var gruelig dumt at reise den tunge vei bare for udsigtens skyld, synes jeg», afbrød Tinni. «De havde jo jernbanen, — og dampskibe ogsaa».

«Nei», sagde bedstemor. «Ingen havde vel hørt om jernbane dengang, og af dampskibe fandtes der nok intet, ja maaske ikke tyve, tredive aar efter den tid, jeg taler om. Altsaa var den bratte vei over Ekeberg den sedvanlige forbindelse mellem Norges hovedstad og udlandet.

Da vi naaede op til sletten, hvor det lange tog skulde holde lidt, mens hestene pustede ud, stod min stedfader der — han tog sig mer end gjerne en fridag fra verkstedet —, og om ham stod mine syv brødre og søstre med mor bagerst, beskeden som hun altid var. Far blottede sit hoved, da han paa et vink af baronessen traadte frem til vognen, og han havde rimeligvis belavet sig paa en udmerket tale — det var altid hans sterke side — men den kom ialfald aldrig frem, det blev kun med den anstandsmæssige hofmandsmine, som han saa belevent vidste at antage sig. Han var jo af en gammel svensk adelsslegt, maa du vide.

Baronessen tillod mig at stige ud, for at sige alle mine kjære nogle ord til afsked, og det var tungt nok, da jeg kom til min stilfærdige, opofrende moder. De øvrige svingede med huer og viftede med lommetørklæder, saalænge vognrækken var at øine, og jeg tror bestemt, de misundte mig min plads i det prægtige, fyrstelige kjøretøi, da de begav sig hjemover til de trange stuer og den sedvanlige tykke skive brød med sirup paa».

«Men du glemmer den rudede, bedstemor?»

«Nei vist gjør jeg ikke — du afbrød mig selv

ved at spørge om reisen hjemmefra», sagde den gamle og klarede stemmen for at fortsætte.

«Vi befandt os altsaa i Kiel — aaret 1813 — i en af de smukkest udstyrede boliger med en hel række værelser og en mængde tjenere.

En dag blev det herskabet meldt, at Sveriges valgte kronprins — Karl Johan af Pontecorvo, vor senere konge —, der var paa gjennemreise i et politisk erende, vilde aflægge sin fyrstelige ven et besøg. Du kan tro, vi alle fik travlt! Krystal og sølvtøi blev taget frem, og der var masser deraf i forskjellige skabe, som ikke daglig brugtes, kan du vide; ja, hele «sølvtaffelet» skulde paradere om nogle dage, og desuden det gamle porcellænsstel.

Baronessen havde udseet mig til at skjænke teen, og det var i den anledning, den blaa og gule silkekjole blev syet, fordi alt og alle den aften skulde bære de svenske farver. Til at sætte mit haar op fik Susanne befaling — (Nancy var da sendt væk i unaade, som du siden skal faa høre). Hver og én i huset beredte sig paa modtagelsen af den høie gjest.

Og saa kom han. Har du seet hans portræt, Tinni, den skarpe profil med ørnenæsen? Jeg skulde ønske, du havde seet ham lyslevende, ligesom jeg gjorde, i fuld galadragt, hilsende til to sider, da han gik gjennem salen, og damerne modtog ham. Hans blik var ganske merkeligt, kan du tro; det forekom mig, at han saa mig tvers igjennem og lige ind i sjælen, idet han passerede spisesalen og den krog, hvor temaskinen i al sin glans tronede mellem porcellænet.

Senere hen paa eftermiddagen, da prinsen af sin vert førtes om for at se familieportrætterne og forskjellige rariteter fra andre lande eller arvestykker fra længst afdøde forfædre, stansede han ved mit bord, og idet han venlig saa paa mig, som baade neiede og rødmede og vist var rigtig klodset, der jeg stod, vendte han sig til baronessen.

«Hvad er dette for en liden jomfru?» spurgte han og klappede mig paa skulderen.

«Det er en norsk liden pige, som vi har bragt med

os», svarede min frue. «Vi kalder hende Delfine og holder meget af hende».

Men da jeg efter mange dage atter saa Karl Johans kongelige skikkelse igjen, var den bedste del af min ungdom tilbagelagt. Det var ved hans indtog i Norge som dets fremtidige hersker. Krigen havde raset midt i Europas hjerte, og jeg havde hørt dens tummel og følt dens rædsel og farer, delt alle de gjenvordigheder og lidelser, som mit herskab var udsat for under plyndringer og paa flugt».

«Ikke fortæl om det!» bad Tinni og holdt for ørene.

«Hvilket?»

«Om krig og saadant!» fortsatte hun. «Jeg vil ikke høre, hvorledes folk slaar hverandre ihjel. Mama siger, at Gud bliver vred, naar jeg puffer Clara, endda hun tager mine leger, saa maa han blive mer vred paa voksne folk, naar de dræber hverandre», sluttede hun ganske heftig.

«Ja», sagde bedstemor, «men jeg troede, du gjerne vilde vide, hvad der hændte mig dernede under opholdet i Tyskland, og da maa jeg ogsaa tage krigen med».

Dog med al Tinnis interesse for bedstemor kunde hun ikke døie den.

«Nei, nei, du skal slippe», sagde den gamle noget fortrydelig. «Naar du bliver ældre og har lært lidt historie, vil du selv komme og bede mig fortælle, hvad du nu ikke forstaar at sætte pris paa. Og da skal du høre, Tinni! Da skal du høre, saa dine øine bliver store og forundrede. Ja, naar du bliver 16—18 aar, saa kom bare til mig og lad mig leve det om igjen i erindringen, det onde med det gode».

Efter et langt ophold kom den lille pige atter med et spørgsmaal; hvor der vel blev af den stakkars Nancy, som sendtes bort.

«Kammerjomfruen? — Ja, nu skal du faa vide det.

En dag havde en af frøknerne modtaget til et indkjøb en liden pengesum; det var en af de blaa femdalersedler i papir. Hun havde netop travlt med at klæde sig paa og skulde blive hurtig færdig for at sidde

i vognen med baronessen, der ikke var naadig, naar hun skulde vente. I farten puttede hun pengesedlen rask ned i skuffen under toiletspeilet, men derved blev en snip af den stikkende udenfor. Den unge frøken sprang i et erende ind i de andre værelser, fik ogsaa noget at hente for hendes naade, havde tilsidst glemt noget i forstuen, — og da hun endelig erindrede pengene, som skulde medbringes, løb hun atter til sit værelse for at tage dem op af skuffen. Men — — —»

«Er dette frøken Hedchen, bedstemor?»

«Om det er hende? — Hm. — Hvor kan du finde paa saadant? — Der var flere unge frøkener. Hm. Hvorfor kunde det ikke være en af dem? — Nu afbrød du mig igjen, Tinnimor!

Femdalersedlen var borte, da hun skulde tage den! Hvem kunde have rørt den?

Det var neppe nogen munter kjøretur for den unge frøken, og da de kom hjem, blev der ordentligt forhør. Ingen af tjenerne havde betraadt værelset paa den omtalte tid, de havde alle været nede til frokost, — alle, undtagen Nancy, der havde bragt friskt vand op, mens damerne stod reiseklædte. Al mistanke veltedes saaledes paa hende, og da hun stod for sin strenge frues aasyn, saa hun saa ulykkelig ud, at hele tilstaaelsen ligesom brast ud af hende under de bitreste taarer, næsten inden hun selv vidste af det. Hun bad saa inderlig om tilgivelse, hun sank ganske sammen, da baronessen befalede hende at forlade hendes hus, og hun tilstod sin hjertelige anger over sit feilgreb med saa rørende ydmyghed, at hendes naade havde ondt for at være fast i sin beslutning.

«Hvad vil mine stakkars fattige forældre sige, hvis jeg bliver sendt bort!» hulkede Nancy. «De er agtede borgerfolk, og jeg skal gjøre dem saadan skam! Naadige frue, tro mig ialfald, naar jeg forsikrer, at det er første gang i mit liv, jeg har været utro — og jeg ved slet ikke, hvorledes det gik til. Jeg saa bare i øieblikket den blaa snip af sedlen stikke frem, og da — da —. For

alt i verden, vis mig ikke bort! Behold mig for mine ærlige forældres skyld!»

Hun greb baronessens haand og klyngede sig til den, mens hun saa ind i sin frues ansigt med et blik, som kunde røre en sten.

«Mit barn», sagde hendes naade ganske mildt, «du blev haardt fristet, og en andens letsindige uorden har bragt dig i din ulykkelige stilling. Jeg har selv revset hende derfor. Men beholde dig herefter det kan jeg ikke, selv om jeg vilde, og netop for din egen skyld. Herefter kunde nemlig den ene og den anden af dine medtjenere stjæle paa din bekostning; det vilde altid hede, naar noget savnedes: Nancy har vel taget det! Og saaledes vilde du kaldes tyv, selv om dette var første og eneste gang, du lod dig friste, og følgen vilde blive, at jeg efterhaanden saa mig omgivet af utro tjenere. — Forstaar du, at du maa bort, Nancy?»

Pigen anstrengte sig for at fatte retfærdigheden i disse ord, saa fortvilet hun end var, og hendes naade fortsatte:

«Men jeg vil ikke slaa haanden af dig og stille dig hjælpeløs. Vi kan jo alle feile. Jeg vil skaffe dig en anden post. Min veninde, grevinde W., spurgte mig nylig efter en flink kammerjomfru, der kunde ledsage hende til et udenlansk badested. Hun vil antage dig paa min anbefaling, og — — —» her lagde baronessen sterkt eftertryk paa hvert ord — «jeg ved, at jeg kan have tillid til dig for fremtiden, Nancy».

Med en haandbevægelse og en kongelig bøining med nakken reiste hun sig og skred ud af værelset. Den stakkars pige var allerede nogle dage efter paa veien til sit nye herskab».

Tinni havde mod sedvane intet at bemerke ved baronessens handlemaade. Hun gav sig til at sprætte videre, og bedstemor strikkede. Men kniv og sax var sløve nu, og det næste blaa silketræk vilde ikke lade sig helt tilsyne.

«Kom, saa skal jeg bryne kniven for dig, Tinni», sagde den gamle, hun tog begge dele ud af hendes

haand, gned dem behændig og rask mod hinanden, mens hun halvhøit sang dertil i takt:

«Jeg er en skjærslibermand —
Hurr — snurr — hurr!
Kommen fra et fremmed land —
Hurr — snurr — hurr!
Har I noget at slibe her,
Saxe eller knive eller saadant mer?
Hurr — snurr — hurr!

Se saa — nu er de skarpe».

«Nei, bedstemor», lo Tinni fornøiet, «jeg mener, du kan gjøre alting, jeg!»

«Ja da, — undtagen ét».

«Hvad er det, mon?»

«Bide mig selv i næsen», svarede bedstemor høitidelig.

Og det maatte Tinni indrømme, skjønt hun ved at maale fandt den gamles næse en del længere end sin egen.

Nu kunde Tinni atter sprætte rask væk, og det mørkeblaa atlasktræk kom for dagen.

«Har du havt dette, bedstemor?» spurgte hun.

«Ja, det var min mørkeblaa silkepels, som hendes naade forærede mig, da jeg skulde reise tilbage til Norge».

«Nei, men hvorfor vilde du reise hjem, da! Det synes jeg var dumt, bedstemor!»

«Det var det ogsaa, vennen min! Gud skal vide, at jeg ofte bittert har angret det skridt. Det varede sandelig længe nok, inden baronessen fandt nogen skibsleilighed for mig eller nogen skipper, som hun turde betro mig til», svarede den gamle. «Det var anderledes besværligt at reise med seilskib, kan du vide».

«Men kjære — hvorfor forlod du dem alle?» sagde den lille pige igjen.

«Det var vel skjæbnen — eller et taabeligt indfald. Mine muntre søstre skrev, at de havde saa mange fornøielser, og at de var saa optagne af baller og kjøreture og landture sammen med alle brødrene, deres venner og

desuden de tre lystige studenter, der var mine forældres logerende. Der gik ingen dag uden lystighed og glæde, skrev de.

Af slige beretninger strømmede brevene over. Og jeg var jo kun enogtyve aar, Tinni! Jeg saa de andre more sig og var selv optaget med pligtarbeide dag efter dag, syede, pudsede, pibede strimler og stoppede ældgamle kniplinger — tilsidst blev længslen efter hjemmet og et friere ungdomsliv saa sterk, at jeg maatte opsige min post. Doktoren sagde ogsaa, at jeg led af hjemve, men baronessen vilde ikke høre paa det øre.

«Er vi ikke gode mod dig, mit barn? Længes du virkelig til Norge, til de samme trange kaar? Ja, ja, vi maa jo ikke holde dig tilbage, men du vil fortryde din beslutning».

«Maaske du har din lille kjæreste i Norge, Delfine», sagde hun til andre tider, «derfor vil du hjem. Nu vel, saa skal du faa lidt med til erindring om os og den tid, du var i mit hus».

Hun udstyrede mig ogsaa i virkeligheden, som om jeg havde været en slegtning, og det blev mig en vemodsfuld erindring om mit ophold i Tyskland, hver gang jeg mange aar efter betragtede de kjære gaver».

«Kanske de var blevne rige folk derhjemme», mente Tinni, «i den lange tid, du havde været borte?»

«Aa nei, nei, du! Det var langtfra!»

Bedstemor sukkede og rystede paa hovedet.

«Men kanske du havde mange penge, saa du kunde have paa sparebøssen længe, længe?»

Den gamle lo lidt trist og bøiede barnet ind mod sig. «Jeg fik mange penge, Tinni, baade til reisen og til mit eget hus, som hendes naade sagde, men —»

«Mistede du dem?»

«Ja — men de gjorde nytte først», sagde bedstemor, «for min ældste broder skulde forsøge sig med egen forretning, og dertil skulde penge, forstaar du. — Har du lyst til at høre lidt om, hvorledes de havde det hjemme, alle mine? — Ja. —

Det lille enetages hus med de to kvistværelser i

gavlen, som mine forældre eiede, laa oppe paa Egertorvet, og naar man sad paa havetrappen, hvor der var to bænke i skyggen af de store rognetrær, saa man ret nedover mod Ekeberg, da der kun var faa og lave huse imellem og forresten skur, tomter og haver med grove plankegjærder om. Her sprang børnene og legte «Tvi brændt» og slog mod væggen af sprøitehuset, som ogsaa laa deroppe, eftersom de kom springende frem fra sine gjemmesteder rundt om i kringelkrogene og bag «Stabellgaarden» med skilderhusene udenfor porten. Tænk dig dette slags leven oppe paa vort pene Egertorv nu, Tinni!

Oppe i det ene rognetræ havde far og smaagutterne lavet et lysthus med et slags gulv og siddepladse, hvortil en simpel trappe med et par trin førte op fra bænken foran husdøren. Her sad far om søndagsaftenerne og blæste paa fløite i træet, gjemt bag løvet, mens naboerne med sine piber kom gaaende, hilste og satte sig paa havetrappen og kom snart i godt humør, for far havde det ved sig, at han kunde passiare sig fra baade sorger og bekymringer. Kanske ogsaa madamerne kom efter for at slaa en sladder af i alskens ro, og der vankede nok mangen kostelig historie, som det var værd at høre paa, tænker jeg. Han havde et helt oplag af dem, og de lød saa saftige paa hans svensk.

Men mor, stakkar, hun strævede og arbeidede ude i kjøkkenet, strøg og stelte og holdt tøiet istand for de mange. Hun stak hovedet ud i forstuen imellem, naar hun hørte, de andre lo, og var fornøiet over, at de havde det hyggeligt.

Til andre tider var det de unge, som aldeles optog baade bænkene og trappetrinene med, ja kanske endog hele den græsplet under syrenerne, som vi kaldte «haven»; og som var kantet med aurikler og perleblomster, uden at forglemme den straalende brandliljeprydelse i midten. Vi var jo en flok paa ti—tolv, skal du vide, Tinni. Flere af brødrene var jo nok i lære om dagen, men de kom hjem om aftenen; studenterne paa kvisten var lystige fugle og vilde gjerne være der, hvor mine to

livlige unge søstre var. Desuden havde disse en uadskillelig veninde, Thea Lie, og hendes egentlige dagsgjerning tror jeg bestod i at le og gjøre skjelmsstykker. Naar hun og min næstældste søster, der ogsaa hed Thea, kom sammen, var der neppe ørenslyd at faa; den ene snakkede, den anden lo, — hvis de da ikke baade snakkede og lo paa én gang, begge 'teroserne'.

Onkel Kristoffer var en rig mand, min stedfaders broder. Han glædede mine søskende paa deres fødselsdage med en gave; de ældste og fornuftigste fik en speciedaler til at anvende, som de vilde. De yngre derimod fik lov til at gribe dybt ned i hans lomme, som han havde fyldt med sølvtoskillinger, og jo mer de greb efter, desmere trillede der ud igjen mellem de smaa fingre, saa beløbet blev ingen uhyre sum.

Engang var det Theas tur til at modtage sin daler i fødselsdagsgave af onkel Kristoffer.

Lange tider iforveien havde hun ønsket sig et par franske sko, og ved samraad med veninden blev det besluttet, at daleren skulde anvendes til at faa dette yndlingsønske opfyldt.

Nede ved bryggerne boede en kjøbmand, som havde de bedste og fineste varer i hele byen, men han var saa uhøflig og i alle dele ubehagelig, at alle damer gruede for at gaa did, naar der ikke var flere ifølge. Og dog maatte de ty til ham, naar de skulde have noget extra fint og smukt, selv om de blev overøst med uartigheder, hvormed han var ligesaa spendabel overfor de store, som han var gjerrig mod de smaa i samfundet.

Uheldigvis var denne kjøbmand ogsaa den eneste, der havde franske sko, og veninderne tog mod til sig og gik derned. Efter lang søgen og maalen fandt de dog intet brugeligt par — nogle var for store, andre for smaa, og begge 'teroserne' maatte betuttede finde sig i at høre paa hans vrede ordstrøm, fordi de bare saa paa, men ikke vilde kjøbe, og uleiligede ham for intet.

Baglængs trækker de to unge piger sig henover mod døren, men den arme Thea kommer med albuen mod dørens glasrude og knuser den.

Da brød mandens vrede løs ret for alvor. Han greb den unge dame ved armen og raabte, at hun paa stedet havde at betale hans rude, hun maatte ikke tro, at man kunde have ham til nar, — først komme uden at kjøbe og siden ødelægge hans butik. Dernæst tog han fat paa veninden og bebreidede hende, at hun ikke bedre kunde tage vare paa sin ledsagerinde.

Thea maatte altsaa frem med sin daler og fik ingen franske sko den gang.

Saa fattigt der end var i det lille lave, men koselige hus, aa! hvad der var for liv og lystighed, Tinni! Og du skulde seet trappen vor i solnedgangen om vaaren, helst ved pinsetid, naar syrenerne hang tunge af blomster, og duften trængte ind i alle værelserne.

«Ak, gid jeg havde været med der!» udbrød den lille opmerksomme tilhørerinde. «Jeg vilde plukke baade aurikler og syrener, og perleblomsterne vilde jeg trække paa traad, ligesom rognebær, du bedstemor!»

«Udenfor vort hus paa det lille torv var dengang en vandpost, saadan som du aldrig har seet, fordi der ingen er igjen af dem nu», fortsatte den gamle.

«Rundtomkring den stod hele klynger af tjenestepiger med sine bøtter og med hænderne i siden, ventende paa sin tur til at faa vand. Men de havde god tid, de hviskede og tiskede, de slog ud med hænderne, puffede hverandre, saa bøtterne veltede, lo og pratede om sine herskaber og holdt helt kaffeslabberas uden kaffe.

Der var lemmer til at slaa for vinduerne om aftenen, og gjennem vindueskarmen var boret et hul til bolten, som holdt dem sammen. Gjennem dette hul lød mine brødres tordenstemme, naar sladderen gik altfor sterkt.

«Pak jer straks hjem til eders gryder, eller jeg skal faa fart i jer!»

Og de forskrækkede piger, som troede at høre røsten baade ovenfra og fra underverdenen lige i sine øren,

men intet saa, fór skræmte bort med sine bøtter, mens mine brødre dukkede sig ned under vindueskarmen derinde og lo.

«Trine! Lina! Mina! Sina! Anne! Marie! Mette! Vær saa god, tal bare videre, nu kommer jeg med stol!» raabte smaagutterne gjennem hullet til en ny forsamling. «Hvorledes lever kjæresten? Og hvorledes liker I madamen? Slaar hun? — Naa, det glæder mig!»

Og saa løb pigerne afsted, som om alle onde aander var i hælene paa dem.

En søn af en biskop i Bergen var vor ene logerende. Begge teroserne var stadig i en venskabelig krig med ham, og han lod dem aldrig beholde det sidste ord.

Engang havde de stablet alle overkommelige hatte op imod hans dør, mens han sad og læste, saaledes at de ramlede i hovedet paa ham, da han lukkede op for at gaa. Han svor dengang veninderne en drøi hevn, som saa ofte før, og én af brødrene bragte den hilsen frem, at studenten vilde fange begge roserne, naar han kom hjem, og da — — — !

De to Thea'er forstod meningen og lagde hemmelige raad op. De vilde stille sig bag gangdøren, og naar han kom, skulde han faa en varm vaskeklud i ansigtet — saa fik han dog noget.

Veninderne stod virkelig paa lur om eftermiddagen og lyttede efter skridtene for at bringe studenten sit varme velkommen.

«Nu!» hviskede vor Thea, og den anden kastede kluden — ikke paa studenten, men uheldigvis lige i kalvekrydset paa hans velærværdighed, biskoppen fra Bergen, hans uskyldige fader, der kom for at besøge sin kjære søn.

Hvorledes han optog spøgen, har jeg aldrig hørt, men jeg tror nok, at begge teroserne blev lidt blegere og ikke vilde gjøre det om igjen.

Min næstældste søster var paa den tid, jeg kom hjem, meget optaget med en ung kjøbmand, min ældste broders ven, og da ogsaa han syntes godt om hende, var det ganske nær ved, at de var blevne forlovede. Men skjæbnen vilde det anderledes».

Da bedstemor stansede lidt, spurgte Tinni:

«Den samme skjæbne, som narrede dig fra Tyskland?»

«Netop, Tinni!» svarede bedstemor med et eget glimt i øinene. «Det var en ond skjæbne».

«Hvorfor siger du ikke heller, at det var Gud», vedblev barnet alvorlig, «og du kan ikke sige: 'en ond Gud', for han er jo bare god».

«Du har ret, kjære lille Tinni min!» sagde den gamle lavt og helt beskjæmmet. «Men — du forstaar jo ikke — — aa, det kan være det samme!»

Da den lille pige saa op, trillede der tunge taarer ned paa bedstemors rynkede hænder.

«Det var den mørkeblaa silkekaaben!» skyndte hun sig at sige og trak baade bedstemor og pibestrimlerne ind mod sit kind.

«Ja, det er sandt. Lad mig slutte med det. Jeg kan ikke fortælle mer iaften heller.

Reisen fra baronessen gik noksaa heldig indtil Kjøbenhavn, hvor jeg igjen maatte vente paa skibsleilighed. Imidlertid blev jeg tilbudt en kortvarig post hos en engelsk missionærfamilie — pastor Hendersons —, der maatte være over nogle uger der paa grund af et uheld, et armbrud. De skulde siden drage til Archangel og vilde havt mig med, men jeg havde nu engang sat mig for at se min slegt igjen. Det var haardt at skilles fra disse fromme, elskelige mennesker, og især havde jeg faaet lille bitte Thulia (opkaldt efter «det yrderste norden», som de agtede sig til) inderlig kjær. Det var en liden pige paa nogle maaneder, og hendes yndefulde moder legte med hende som et barn med sin dukke. Jeg synes, jeg ser hende i de hvide kjoler, hun altid brugte, ser hende danse eller synge for barnet, ser hende ligge paa knæ foran sin mands lænestol og kjærtegne hans syge

arm. Eller hun skrev for ham — efter hans diktat, mens han af og til bøiede sig over mod hende og strøg hendes kind. Om aftenen læste han Guds ord for os, og vi havde en deilig stille time. Tænk, Tinni! Hvis jeg havde fulgt med disse kjære — — man maatte blive god bare ved at leve blandt dem. Og de gjorde aldrig noget ondt med vilje, du! Naar de merkede, at de alligevel feilede, saa var de saa bedrøvede og tyede sammen for at søge kraft og støtte. Fru Henderson ser jeg ofte for mig ligesom lyslevende. Da løfter hun lille Thulia paa armen, og de lyser i sin hvide dragt som engler — — —

Ja, ja, ja. Endelig kom jeg da ombord i et skib og naaede efter en stormfuld overreise til Kristiania.

Vel en uges tid havde jeg været hjemme, saa begyndte jeg allerede at vantrives i de knappe forhold og mellem alle de støiende unge mennesker, der førte en tone med sig, der nu var bleven mig saa fremmed og stødende. De kaldte mig ogsaa stiv og stolt, naar jeg ikke altid kunde gaa med paa deres leg og latter.

En eftermiddag i det vakreste vaarveir kom jeg spadserende hjem fra byen. Min nye reisedragt havde jeg paa — denne mørke, tætsluttende, side silkepels, som endnu ingen havde mage til herhjemme, dertil en net, moderne hat med svær skygge, som indvendig var fyldt med blomster og blonder, ny parasol og en smuk kjole, som ogsaa hendes naade havde ladet sy til mig — se, det var ikke saa ilde, du Tinni?

Paa trappen sad netop alle de unge, og Thea saa virkelig ud som en frisk rosenknop, munter og glad, som hun var, i kjøbmand Ramms nærhed.

Jeg gik dem forbi opad trinene, hilste igjen til dem alle, skjønt flere var mig ganske fremmede, men jeg stansede ikke, gik bare lige ind i huset.

«Hvem var den unge dame, Andreas?» spurgte kjøbmanden — en mørk, rødmusset ung mand — henvendende sig til min broder.

«Saa du ikke kjender Delfine?» Min søster var det,

hun, som i forrige uge kom tilbage fra Tyskland, hvor hun har været nu i fem aar», forklarede Andreas.

De følgende dage, som var helligdage, anvendtes efter begge terosernes forslag til en tur og et danselag i al tarvelighed, og saaledes gik det til, at jeg blev nærmere bekjendt med de unge mænd, som var mine brødres venner, deriblandt ogsaa den unge kjøbmand. Han var ikke munter, men meget elskværdig af væsen og havde vakre blaa ærlige øine. Det var saa naturligt, at min søster holdt af ham, men han gjorde intet for at komme sammen med hende, talte sjelden med hende og syntes ikke at gjøre saa meget af hende, som de før havde fortalt mig, at han pleiede.

Thea var ogsaa som en anden — hun var taus og nedslaaet, og mange gange maatte jeg tro, at hun var vred paa mig.

En dag udover høsten blev vi alle, ogsaa far og mor budne hen i den nye butik, som Henrik Ramm havde leiet og skulde aabne næste dag under sit eget navn. Han fulgte med os hjem, og mor gjorde en liden festlig tilstelning om aftenen efter fattig leilighed og godt hjertelag. Min stedfader holdt udmerkede taler, min broder Andreas var en egte komiker, og vi havde det hyggeligt.

Ude paa trappen i maaneskinnet lovede vi hinanden, Henrik og jeg, stille og høitideligt at dele ondt og godt med hinanden i livet, og for os blev den aften vor lykkes begyndelse. Ikke saa mange aar efter holdt vi bryllup, og med smaa fordringer flyttede vi ind i vor nye bolig.

Et eneste velsignet aar fik jeg dele med min hjertensgode, brave mand; saa kom den strenge gjest, døden, og gjorde en brat ende paa hans hæderlige, stræbsomme liv paa jorden. Ham glemmer jeg aldrig, Tinni, aldrig!»

Det var godt for den lille pige, at det blaa silketræk var det sidste og inderste paa puden, ellers er jeg bange for, hun havde faaet en trist aften. Og alt trist og bedrøveligt kunde hun ikke like.

Hun gjorde derfor kun et par snit til, og hele naalepudens indhold af sand og alleslags naale sprudede om hendes fingre ud paa brettet. Hun satte i et høit udraab og gav sig til at le.

«Hei! Vil du se, bedstemor! Nei, nu kan du tro, vi faar travlt! Aa, saadan ustyrtelig mængde!»

Hvis den gamle vilde holde paa sin bedrøvede stemning eller anstille betragtninger over barnenaturens letbevægelighed, saa fik hun ialfald ingen tid dertil, for Tinni var bare jubel.

«Se, her er baade store og smaa, bedstemor».

«Ja, store og smaa, som folk til kirken gaa!» svarede denne.

«Her finder jeg en fin synaal — den er ganske hel. Og se, her er en stoppenaal ogsaa! Men au, den er oddeløs!»

«Den kan vi ikke bruge, den har mistet sit eneste ben og maa paa hospitalet som invalid. Kom med den!»

Bedstemor tog frem en liden æske til det brug og stillede den paa bordet. «Og nu maa du sortere, Tinni. Vi gaar ud paa slagmarken og samler op alle de syge og saarede. Vi finder nok ogsaa en del soldater, som endnu kan gjøre tjeneste».

«Her er en liden tyksak — han feiler ingenting, er bare lidt rusten paa midten».

«Det er blod — ham gnider vi med en lap og smergel. — Se saa, nu er han lige god igjen. Marsch op i systenen med sig!»

Alle de friske soldater blev opstillede i rækker og geleder.

«Aa, hvor mange arme og ben her ligger!» sagde Tinni og sankede sammen en mængde afbrukne synaale og stoppenaale. «Og disse her, som ikke har hoved da, bedstemor?»

«Af dem gjør vi grenaderer!» svarede hun. «Men først maa vi være færdige paa slagmarken, siden kommer belønningerne og ærestegnene. Det er den største udmerkelse at blive grenader, og naar man vover liv og blod og hovedet med, saa fortjener man den ogsaa. — Hvad holder du der?»

«Fire skjæve stakkarer — dem kaster vi!»

«Nei saamænd, Tinni! Har de øine?»

«Ja».

«Og ben?»

«Ja — ét hver».

«Saa kan de blive skræddere, Tinni, og sy klæder for armeen her. — End den der?»

«Denne er umulig, bedstemor — den har ikke hoved og ikke ben».

«Naa — saa ind paa hospitalet med den som uhelbredelig».

«Der er en god soldat, — se!»

«Kom hid med fyren». Bedstemor saa vel paa den op mod lampen og stak med den op og ned i sit forklæde. Men tungvindt gik det.

«Han spørger sig frem», sagde hun. «Det gaar ikke altid saa glat her i verden. Vi bryner ham lidt paa blomsterpotten, saa kan han altid gaa an for lille Tinni, naar hun vil sy».

«Nei mange tak, bedstemor!» lød det fornærmet. «Jeg, som kan sy baade attersting og fald paa skolen — jeg vil ikke have en oddeløs én!»

«Naa — naa — ja, saa kommer kanske lille Clara engang, og hun kan faa den».

«Hvor vil du have alle Knappenaalene? Her er elleve».

«Vi sætter dem forrest — musikken i spidsen!»

«Og nu tænker jeg, vi kan begrave vore døde!» sagde Tinni høitidelig og gik til ovnen med alle de jordiske rester af et helt kompagni gjæve stridsmænd i sit sirtsforklæde. «Bagefter gjør vi grenaderer».

Bedstemor tændte et lys, tog frem lak, baade rødt og sort, og nu begyndte ilddaaben. Tinni holdt én for

én af de hovedløse naale frem, og bedstemor gav dem et solid nyt hoved af en draabe lak, som hun dreiede, indtil det blev, som hun vilde. Nu stod de alle pyntelige og stramme i systenen.

Den nye række stolte krigere stilledes bag de andre og ragede et hoved op over dem. De høieste kaldte hun fløimænd.

«Se saa, nu kan slaget begynde igjen! Vor hær er i fuld stand», sagde den gamle og reiste sig. «Lad dem slaaes, mens vi spiser til aftens. Du har sandelig fortjent dit maaltid og været en flittig, flink liden pige. Nu har jeg synaale en lang tid, og imorgen kan du ordne dem ind i min naalebog. — Kom med teen, du Oline! Vi er færdige.

Er pigen kommen for at hente Tinni?»

«Nei, inte det, jeg har seet», svarede Oline, mens hun lagde dugen paa bordet.

«Kjære, hvad skal vi gjøre ved det?» spurgte bedstemor med paatagen bekymring, dog med en skjelm i øiet og saa hen paa barnet.

«Jeg faar følge hende hjem — der er vel ingen anden raad», mente Oline igjen.

«Jo — jeg ved nok noget», indfaldt Tinni rask, «men jeg vil ikke sige det», tilføiede hun og bøiede ansigtet rødmende dybt ned over bordkanten.

«Ved du kanske nogen anden maade — —?» funderede bedstemor.

«Jeg trur, ho mener, at — — —»

«Hys, Oline da! Jeg kan vel sige det selv, jeg. — — Du!» — (Hviskende): «Kunde jeg ikke være her inat ogsaa, bedstemor? Jeg skal slet ikke snakke isøvne», sagde Tinni indsmigrende med hovedet op til den gamles skulder.

Og denne bøn kunde bedstemor ikke modstaa. Altsaa blev hun.

Næste morgen kom der tidlig et bud hjemmefra for at høre, om den lille pige ikke snart længedes efter papa og mama. Jo, Tinni lod dem hilse, at nu kom hun

snart, og saaledes var alt vel; thi derhjemme vidste de barnet i de bedste hænder.

Kort efter frokosten bankede det paa døren, og 'tante Elise', som hun kaldtes, saa ind til bedstemor. Hun var egentlig tante til Tinnis moder, ikke til hende selv, eftersom hun var gift med bedstemors alleryngste broder; men hun gik gjerne under det navn — det var saa mange, som kunde bruge det. Hun saa forresten munter og kvik ud og lo gjerne.

Tinnis ansigtstræk gled ud i et fornøiet smil, da hun fik øie paa den nyankomne. Hun vidste fra før, at tante Elise kunde ligesaa mange fortællinger om dyr, foruden andre historier, som bedstemor havde eventyr og alleslags smaatterier paa lager.

«Er du her, du Tinni!» sagde hun venlig.

«Ja — jeg hjælper bedstemor at aabne naalepuder», svarede hun selvbevidst.

«Og jeg kommer for at høre, hvor mange klokken er».

«Jasaa — du følger altsaa ikke med tiden?» spurgte bedstemor. «Du har jo netop faaet et nyt prægtigt ur igaar?»

«Ja — men det kan vist ikke være til at stole paa, for just nu slog det to hundrede og sytten», sagde tante Elise og lo.

«Det kalder jeg en storartet indtrædelse i en familie», mente hendes svigerinde.

«Ja — men det er ikke det hele», tilføiede denne. «Saa utroligt det lyder, saa er der sikkerlig faret en ond aand i vort gamle vækkerur, der ikke har ladet sin røst høre i aar og dag — for det begyndte at klinge-linge med vækkeren med det samme, det nye havde talt op alle døgnets timer — akkurat, som det vilde skraale omkap. Du skulde aldrig hørt sligt syn i dine levedage, Tinni!»

«Det gaar muntert til oppe hos eder, kan jeg forstaa!» mente bedstemor. «Vilhelm og smaapigerne syntes vel godt om slig koncert?»

«Vi lo og holdt for ørnene, kan du vide. Men saa

maatte 'gamla' bæres ud i kjøkkenet. — Altsaa var klokken elleve nu?»

Tante Elise reiste sig og lavede sig til at gaa, trods bedstemors opfordringer til at blive. Hun havde slet ikke tid, sagde hun, først skulde hun give kokkepigen besked, saa skulde hun stelle lidt for 'mor' og skaffe hende sin formiddagste, og saa skulde hun gjøre istand for fuglene, give dem vand og frø og saadant mer.

«Ja, du har nu altid saa travlt med dem, du. Var det dig, som eiede den tamme kraaken, som du har fortalt om?» spurgte bedstemor.

«Kaja, mener du? — Vi kaldte den saa. Nei, min var den ikke; men oppe paa landet hos mine forældre, hvor vi holdt saa mange slags dyr, der havde de fanget den, og den var os baade til glæde og ærgrelse», svarede tante Elise. «Den baade stjal og var næsevis».

«Der var vist mange, som lo af dens gale streger», sagde bedstemor. «Du faar nok fornøie Tinni med den historie engang, du Elise».

«Gjerne det — men min søster kunde vel egentlig bedre fortælle. Hun er ofte oppe hos os; kanske du kunde træffe paa hende om onsdagen, Tinni, da ved du, det er lilletullas fødselsdag, og hun pleier altid komme, fordi hun har staaet fadder til hende».

«Tak, det er sikkert, at jeg kommer da», sagde Tinni afgjørende, «og jeg skal bede papa om en liden ting til lilletulla ogsaa».

Tanten nikkede muntert til hende og reiste sig. «Men hvorfor kan ikke I to drikke te hos oldemor idag? Hun vil saa gjerne have selskab. Jeg springer ovenpaa og sætter færdigt, mens pigen henter friskt hvedebrød. Gjør nu endelig det! *Nei* tager jeg ikke imod!»

Og væk var tante Elise igjen. Bedstemor med Tinni ved haanden begav sig kort efter opad trappene.

Ved vinduet, hvorigjennem solskinnet strømmede indover gulvet, sad oldemor blid og fredelig omgivet af blomstrende nellikker og heliotroper.

Foran hende paa et lidet rundt bord stod en liden blaa eau de cologneflaske, en æske kongerøgelse og en

skaal fine smaa vaarblomster, som hendes svigerdatter havde stillet der, «for mor, stakkar, kan jo ikke spadsere omkring ude i det deilige veir, som vi kan, og hun maa jo ogsaa faa vide, hvor langt aaret lider derudenfor», sagde tante Elise, da hun kom med hvedebrødkurven og lukkede døren op for pigen, som bar tebrettet.

«Vil du lægge en serviet paa bordet selv, mor?»

«Ja, det vil jeg rigtig, naar jeg har saa fornøieligt selskab», sagde oldemor med et smil fra gamle dage, da hun var husmoder. «Jeg vil sandelig gjøre eder den ære at vise frem den dug, far kjøbte til vor yngste datters daab — Clara, mener jeg, som baronessen og frøken Wasmer tilbød sig at staa fadder til. Hendes gode ven, prins W. var den tredje. Det var svare til stas, kan I vide».

Oldemor hentede med selvfølelse dugen i sin kommodeskuffe, bedstemor havde allerede strikketøiet fremme og nøstekoppen foran sig, tante Elise ordnede kopper og skjænkede teen, og Tinni havde faaet fat i den gamles hovedvandseg af sølv og dynkede nu svampen deri med indholdet af den blaa flaske. Her var saaledes tre slegtled tilstede om bordet, og pus laa under den gammeldags kakkelovn og saa paa forsamlingen.

Det var rigtig hyggeligt deroppe paa det lille lyse værelse.

«Mange, mange aar er gaaet siden den daabsdag», sagde oldemor igjen, da de alle syntes at vente paa en skildring af festen. «Et par dage efterat vi havde faaet vor yngste lille pige, kom vor huslæge, som ogsaa tilsaa nogle af byens fornemste familier, og bad mig gjøre ham en stor tjeneste. Han skulde aldrig glemme mig det, sagde han, og det var saa overmaade vigtigt. Han bad om at faa laane min lille nyfødte en dags tid.

«Hvad? — Tøiet, mener De?» Jeg forstod ham virkelig ikke.

«Nei, den lille, De der har i armen, madam», svarede han.

«Kan det være Deres fulde alvor, doktor?» maatte

jeg virkelig spørge i min forskrækkelse. «Vil De dræbe dette lille, skrøbelige væsen?»

«Nei, det skal ikke lide nogen overlast. Lad mig bare sørge derfor».

«Ja, men jeg gjør det ikke! Nei, jeg gjør det ikke!» paastod jeg, kan I vide. «Tror De, at en moder vil laane bort sit spæde barn?»

«Jeg tror, hun gjør det», sagde doktoren, «naar hun dermed kunde redde et menneskeliv — en kjær hustrus liv — fra døden».

«Redde fra døden — — —?»

«Ja. Men det var heller ikke alle og enhver, jeg vilde begjære saadant offer af. Jeg kjender Deres gode hjerte, madam, og De tør ikke sige nei for Deres samvittighed.

Hør nu. Fru S., den rige kjøbmand S.'s hustru, fik en liden datter samme dag som De; men det barn blev kun nogle timer gammelt. Moderen er meget svag og raaber i vildelse efter at se det. Vi kan ikke længere negte hende den glæde, thi hun vilde dø iaften, om vi nu, mens feberen raser, sagde hende sandheden, at hendes lille barn var ikke mer.

Derfor kan De redde hende, om De laaner hende Deres, madam! kun en dags tid, indtil hendes hoved atter bliver klart, og hun kan taale at bære den sorg. —

Naa, — hvad svarer De saa?»

«Hun skal faa det!» sagde jeg og brast i graad, kan I vide, — men jeg vilde nok ikke have nogens død paa min samvittighed».

Hosten kom i det samme og afbrød oldemor, men hun fortsatte snart igjen, da tante Elise ytrede:

«Jamænd var du opofrende, mor! Jeg havde neppe gjort det!» Bedstemor rystede ogsaa paa hovedet.

«Aa jo, det havde du nok. Fruen døde heller ikke, saa daarlig hun end var. Doktoren kom med lukket vogn og hentede min lille pige, og da den syge havde faaet hende i armene, ophørte hun med sine jamrende raab; hun blev roligere og faldt i søvn. Efterhaanden

kom hun sig saavidt, at det forsigtig kunde siges hende, hvilket tab hun havde lidt. Men hun fik kraft til at bære det».

«Hvorledes gik det dig selv da, kjære? Jeg ved, du blev meget syg bagefter den forskrækkelse», sagde bedstemor, «og der manglede nok ikke stort paa, at den fattige moder satte sit liv til for den rige moders skyld?»

«Nei — jeg var vist lige inde i døden. Angsten for det svage lille væsen gjorde, at jeg ikke fik sove, sindsbevægelsen og uroen ophidsede mig, og det gjaldt livet. Men saa bad de for mig i kirken, og saa blev jeg frisk igjen», sagde den gamle barnlig fromt.

«Ja, Vorherre saa nok, hvor mange du havde at leve for, mor!» mente bedstemor. «Og han bevarede dig for os alle».

«Doktoren sagde jo, at hans mediciner havde gjort underverker», smaalo oldemor, «men det var neppe dem; for hver gang, de gav mig en ske, vendte jeg mig mod væggen og slog den ud. Derfor blev jeg atter rask. — Hvad tror du, Elise?»

Tante Elise var aldrig gjerrig paa en latter, og nu klang den lystig sammen med Tinnis og bedstemors.

«Og saa holdt I barnedaab bagefter».

«Ja saamænd, du. Men det var efter denne historie, som baronesse Lilliencrone havde hørt af vor huslæge — der jo ogsaa var hendes —, at hun lod mig hilse og sige, at hun gjerne vilde være fadder til det barn, som havde udført slig en heltebedrift, ja, baade hendes naade selv og søsterdatteren og prinsen», fortsatte den gamle.

«Det var nok mig, som var erendsvend dengang», tilføiede bedstemor, «og jeg følte mig rigtig stor ved at frembringe tilbudet, kan du tro. Hendes naade vilde selv bære barnet over daaben og ønskede, at det skulde gives hendes eget navn: Clara. Du husker vel, hvilket opstyr der blev i det lille lave hus, da I modtog det bud. Du og far vilde først ikke tro det, men alle brødrene begyndte at hoppe og puffe hverandre, og jeg er bange for,

at de trommede alle naboerne sammen den aften for nyhedens skyld».

«Aa, trommerne! Nu husker jeg det!» faldt tante Elise ind med. «Min svigerfar havde nok en underlig maade at straffe paa, siger Vilhelm. Hver gang, en af de tretten — elleve, mener jeg — havde gjort noget galt, fik de ikke prygl — det syntes far var baade brydsomt og simpelt —, men de fik et blikspand og to trommestikker, og dermed maatte de sidde i gangen og tromme saa længe, som han forlangte, alt efter forseelsens størrelse, mens han selv fra verkstedet hørte til, om de stansede, og sendte dem et blik over skulderen. De trommede og græd, græd og tørrede taarer og trommede, og ofte sad baade to og tre i kompagni og trommede omkap. Alle naboerne vidste saaledes altid, naar der var galt paafærde hos os, siger Vilhelm — det kunde aldrig gaa af i hemmelighed».

«Ja», sagde bedstemor, «men saa bad gjerne smaapigerne dig, mor, om at sige dem til, naar du saa Ramm komme for at besøge os. «Jeg skal nok tromme», klynkede Lena, «bare han ikke faar se det». Og du hostede altid i betids, saa de kunde løbe sin vei».

Tinni saa forbauset op. Det var en underlig tid, den gamle, tænkte hun.

«Hvordan gik det med daaben?» spurgte tante Elise og sendte hvedebrødet om paany.

«Jo, baronessen og hendes følge kom i to pragtfulde vogne med statelige heste for, tjenere i livré og høie hatte sprang ned og hjalp det fyrstelige herskab af. Gaden blev snart fuld af folk, som begloede det skinnende sæletøi og vaabenet paa vogndøren og ventede for at faa se damerne stige ind igjen.

Disse var imidlertid med sine kavallerer gaaet op ad vor lille havetrappe. I svalgangen havde far stillet sine mange børn op i to stive rækker, som han med et sirligt buk forestillede for hendes naade», sagde bedstemor.

«Ja», tog oldemor ordet. «Min kjære hr. D.!» sagde baronessen, «De har en flok velskabte børn og har ære

af dem; men ingen er saa smuk og indtagende som vor lille Delfine!»

«Aa mor da!» udbrød bedstemor, og der sprang roser ud paa de fine kinder endnu engang.

«Jeg vil just, at lille Tinni skal høre det. Din bedstemor her var netop ganske ualmindelig vakker baade af ansigt og væsen, Tinni! Gud være lovet derfor», vedblev oldemor ivrig, og saa kom den slemme hosten igjen.

Men da den var over, fortsatte hun: «Baronessen modtog vor lille pige af mine hænder og kjørte til kirken med hende. Efter hjemkomsten bragte de den lille Clara mange kostbare gaver i sølv og penge, og da jeg atter af baronessen havde modtaget daabsbarnet, tilligemed hendes gode ønsker for det, nød de et glas vin, serveret i vor bedste stue, og steg derefter op i sine vogne igjen. Endnu længe efter talte naboerne om al den stas, der var i gaden den dag».

«Eders huslæge — var det den samme, som boede over gaden og var saa sint, hver gang han blev vækket op om natten ved portklokken?» spurgte tante Elise.

«Nei», sagde bedstemor og lo, «det var en anden. Men jeg kommer herved til at tænke paa, at smaagutterne vore gjorde ham et puds en nat. Han havde trukket ud en tand paa en af dem og været dygtig haardhændet, saa at tandkjødet var flenget itu, og kindet hovnede op. En aften bandt de i al stilhed et stort kjødben til hans klokkestreng, og du kan tro, Tinni, han fik ikke stor ro den nat, for alle hunde i hele nabolaget hoppede op efter benet, kan du vide».

Tinni lo, saa hun trillede af stolen, og begge de andre lo med.

«Kan du huske frøken S. — — — med alle hundene?» begyndte vertinden igjen. «Hun havde altid en stor, rund kaabe eller kavai og fór omkring i gaderne, ledende og spørgende efter en eller anden af sine kjæledægger».

«Javist! 'Bikjefrøkenen'? Hun bar ofte baade én og to under armen, naar hun havde sanket dem op paa

veien, og havde gjerne tre—fire travende efter sig, hylende og bjæffende», sagde tante Elise. «Hun stod paa alle gadehjørner og lokkede: 'Minette! Minette! Minette! Dailige lille ven!' Og saa plystrede hun og smekkede og knibsede, og gadegutterne gjorde ligesaa, ladende som om de hjalp hende.

«Har du ikke seet en bitte liden hund, som sprang og saa efter mig!»

«Hvorledes var den da, frøken? — Aa naa! Fire labber? Og rød tunge? Jo — ho da, frøken, ret nu løb den nedover Storgaden!»

«Tak — tusend tak!» sagde frøken S. og travede afsted i den retning. Kanske mødte hun andre smaagutter ved Brogaden, som narrede hende langt opover Voldgaden eller ned mod fæstningen og siden opover mod Kontraskjæret».

Her begyndte tante Elise at rydde tetøiet sammen. «Det har forresten altid undret mig», sagde hun til sin svigermoder, «dette, at begge Thea'erne har faaet samme navn, er af samme alder og boede lige ved siden af hinanden?»

«Det er snart forklaret», svarede oldemor. «Vor alkove stødte tæt ind til nabohusets væg, og madam Lie og jeg fik hver vor lille pige i den samme uge. Vi bankede i væggen til hinanden, og paa denne maade overlagde vi, at vore smaa skulde bære det samme navn, da vi var nabokoner og gode venner, madam Lie og jeg. Vi enedes gjennem væggen om *Dorothea* — det betyder: Guds gave — —»

«Ja, mor», afbrød datteren, «du havde altsaa tolv— tretten saadanne Guds gaver!»

«Nei, bare elleve dengang Tina, bare elleve, ved du! Kjære dig, jeg var nok saa glad i dem allesammen, jeg! Min flinke, brave Erik var jo paa fars verksted, fra han var tolv aar gammel, og hvor fornøiet var han ikke, naar han fik færdig arbeider, som folk i ugevis havde gaaet efter og villet have istand. Paa den maade har han skaffet mig mangen haandskilling, naar far var ude i byen. Du har jo ogsaa skikket dig brav; Andreas

var en flink mand i sit fag og velseet i mange familier for sit muntre væsen og for alle sine lystige indfald. Lena var jo flittig som en myre og holdt orden paa sine søskendes tøi, saa hun var mig til stor hjælp; Nils, stakkar, gjorde ogsaa sit bedste, Vilhelm — — —»

«Ja, mor, men Thea var en doven, forfløien tingest, husker du, far altid sagde».

«Aa — hun var ung og glad i lidt fornøielse, kan du vide, Tina», sagde oldemor. «Naar hun ikke var tilstede, og han var vred, svarede jeg gjerne, at hun var et lidet erende og kom straks, og dermed gik jeg ind i alkoven og bankede i væggen (for hun var gjerne hos Lies). Saa kom hun øieblikkelig løbende, stakkars barn, for hun vidste da, at far havde spurgt efter hende, og det var nu ikke videre hyggeligt at komme til at 'tromme' igjen for naboernes skyld.

Hun havde jo ikke saa mange glæder heller, Thea, dengang, og hun var jo en stor pige. Rigtignok tog jeg gjerne hele flokken med mig om sommeren og gik til Skarpsno med lidt mad i kurve og poser — der var jo nok af dem, som kunde bære —, og lige fra tidlig om vaaren kunde gamle færgemanden se os komme fornøiet ned til vandet søndagmorgenerne for at blive roet over til Ladegaardsøen.

'Se, der har vi hønen med alle kyllingerne', sagde han.

Det var jo nok en udgift med de 2 skilling for os hver, men saa gik jo de mindste børn for det halve, og jeg tænkte, det var ligesaa godt at skaffe dem den glæde som at lade dem løbe paa gaden og lære uskikkelighed og søle sit tøi til», sluttede oldemor.

Og heri gav de hende ret, baade tante Elise og bedstemor, og tilføiede, at alle hendes børn den dag idag takkede hende for alle de velsignede søndage ude i Guds frie natur mellem trær og blomster. Den kjære, milde oldemor!

Men nu maatte de sige hende farvel, alle hendes tre gjester; tante Elise skulde ind til sit hus og børnene.

«Du tror vel, at jeg har glemt mine smaapiger, du Tinni, baade Lilletul, Molla og Storemor», spøgte hun, — «uden at glemme spilfuglen Axel, som er paa skolen».

«Du burde taget dem med ind til mig», mente den gamle.

«Nei da, mor! Du ved nok, hvor urolige de er», svarede deres mama. «Jeg undres bare, hvad de har fundet paa, mens jeg er her. Enten har de vel taget min sykurv, eller de leger gartner med mine blomster, hvis de da ikke gjør fyrverkeri med papirstrimler i ovnen».

Hun tog brettet og skyndte sig bort med en kjærlig hilsen til de andre; Tinni og bedstemor vandrede afsted snart efter og syntes, de havde havt en hyggelig formiddag. For oldemor havde den givet en hel dag indhold og bragt hende mange lyse tanker, fordi minderne kaldte tilbage i hendes erindring en tid, der nu syntes hende herlig, dengang, da hun var i virksomhed og i sin fuldeste kraft.

En time eller halvanden senere maatte endelig Tinni gaa hjem; der var intet paaskud mere at finde for at kunne forlænge det kjære samvær med bedstemor. Det var derfor med et bedrøveligt ansigt, den lille pige sagde farvel til Oline først og siden til den gamle, der heller ikke syntes meget fornøiet over at miste sin lille gjest.

«Men det vil snart se ud, som om du ikke mer længes efter din papa og mama, forstaar du, og det gaar ikke an».

«Nei —», sagde Tinni, «men naar jeg skal have Italien paa skolen, saa maa jeg komme og pege paa dit store kart».

Ja, det var en aftale. Og forresten fik de vel altid se hinanden igjen paa onsdag, naar Lilletul havde fødselsdag.

«Jeg synes, det er et stygt navn», sagde Tinni,

Elise lovede hun uden opfordring, at hun snart skulde komme igjen.

Der gik heller ikke mange dage, før hun gjorde alvor af sit løfte, og det saa tanten gjerne, da hun havde sine smaapiger at holde styr paa samtidig med, at hun ofte havde travlt med husstellet.

Tinni blev saaledes en velseet gjest der og hørte mangen morsom historie i kakkelovnskrogen. Tante Elise kunde næsten ligesaa godt fortælle som bedstemor, syntes hun, men det var paa en anden maade og oftest om dyr. Hun havde jo levet meget paa landet og var en stor dyreven, og det kunde Tinni godt like.

Det var sidst paa vinteren. Mere end en uge var gaaet, siden den lille pige havde hørt noget fra bedstemor. Hun begyndte at længes og undres, hvorfor der ikke kom et eller andet bud efter hende, enten for at spille lotteri eller for at rydde i sybordskuffen eller trække umage knapper paa traad. Nei, intet bud.

Ja, saa maatte Tinni selv finde paa noget, da.

Mon hun kunde gaa med sin sidst udskrevne bog og saa faa sin honningkage, som hun pleiede, for skriften?

Nei — det saa jo ud, som om hun længedes efter kagen, og det vilde hun ikke.

End bede om en ny pen, som hun gjerne fik af bedstemor imellem for at skrive rigtig pent?

Aa nei — hun fik en sidst.

Hvad skulde hun vel finde paa til paaskud.

Gaa julebuk! Det var udmerket. Ja, det vilde hun.

I den hensigt løb hun straks til sin moder for at bede om lov og faa hendes hjælp til udpyntningen.

«Men kjære — det er et par maaneder siden jul nu, Tinni!» sagde hun.

«Det er sandt», svarede den lille pige slukøret.

«Gaar det ikke an — — gaar det ikke an — — at jeg er paaskebuk isteden, da?»

«Aa jo, du kan jo gjerne det», indrømmede mama, og saa pyntede hun Tinni som tyrk, sværtede hendes øienbryn med kork og gav hende stort skjeg af krølhaar, et grønt silkeskjørt blev vide benklæder, om livet laante hun papas høirøde reiseskjerf, hvis ender slæbte efter hende, da det var knyttet i siden, og naar hun dertil bar den deiligste turban paa hovedet og desuden en lang pibe, var hun virkelig saa vakker en liden tyrk, som nogen kunde ønske, og dertil ganske umulig at kjende igjen, syntes hun selv. Hun fik tøfler paa og begav sig afsted, fulgt af pigen, da det endelig var blevet mørkt nok.

«Kan du nu være morsk og svinge med kniven, du har i beltet, Tinni, saa vil bedstemor aldrig i verden gjette paa dig».

«Ja, du kan bare lægge merke til, hvor jeg skal skræmme hende!» svarede Tinni.

«Forsikre mig til», fortsatte pigen, «blir jeg inte ræd, naar du ser paa mig!»

Og saa stod de ved gadedøren og ringte paa. Tinnis ledsager puttede sig hen i skyggen og sneg sig ind bagefter for at se, hvorledes komedien løb af.

Oline lukkede op og fór forfærdet baglængs ind i stuen igjen. Men da Tinni saa bedstemor i sin sofa med bordet og lampen og nøstekoppen foran sig, og da hun kjendte røgelseduften i værelset, — da glemte hun hele tyrken, var bare sig selv og ingen anden. Hun løb over gulvet og slog armene om den kjære gamle, saa kappebaand og strimler og bedstemor med blev en eneste kultegning.

Først nu fik Tinni se, at bedstemor ogsaa var julebuk. Hendes høire kind var ophovnet af tandpine, og det ene øie var næsten lukket, saa det livagtig saa ud, som om hun sad med et uafladeligt smil, mens den venstre side var ganske grætten med munden nedtrukken som til graad. Hun nikkede til den lille pige og vilde

le, men kunde ikke, og just derfor lo Tinni for dem begge, trods skjegget, som faldt paa gulvteppet.

Saaledes endte det tyrkebesøg.

Men da bedstemor neppe kunde tale og ikke befandt sig vel, hvorfor hun ogsaa skulde tidlig tilsengs, sendte hun Tinni ovenpaa, forat børnene kunde faa fornøielsen isteden.

Og at hun gjorde stormende lykke der, behøver jeg vel neppe at fortælle.

Senere ud paa aftenen, da tyrken var bleven som et lem af familien, og de smaa kusiner havde pyntet sig med resterne af hans skjeg, sidder han fornøiet som en pascha paa en divan, omgivet af kvindelige tilbedere. Men tante Elise staar synlig høiest i hans gunst.

«Tænk, hvor morsomt at flytte saa ofte og komme til nye steder!» sagde Tinni. «Vi bor altid i Voldgaden, vi».

«Du kan endnu komme til at opleve det», mente tanten. «Min faders stilling førte det med sig, at vi aldrig var i ro et aar eller to i samme bygd. Og saa pakkede vi og spigrede kasser, surrede stole og klædte ind møblerne, — vi kunde have opimod firti kjærrelæs paa flytning. 'Sid endelig ikke midt paa læsset', sagde mor engang til bonden, som drog afsted. 'Aa var det ligt sig — nei da!' lovede han, men da han kom frem, havde det store speil faaet et svært aftryk og var iknas naturligvis.

Selve reisedagen var en hel fest for os smaafolk, kan I vide. I trillen sad — foruden far, der kjørte vore to blakke parheste — ogsaa mor, gamletante og lærerinden. I den vogn var det høitideligt og fornemt. I gighen dernæst fulgte de to ældste af os, og derfra lød sang imellem eller høirøstet tale, naar begge vilde have svøben, eller harmonien løste sig i et mildt lidet slagsmaal. Egentlig stod vi i forbindelse med vognen næstefter, idet vi krislede hestene i næseborene og gjorde alskens spektakler for at faa de lattermilde reisende der bagenfor i endnu mere straalende humør.

Denne vogn var en svær arbeidsvogn med fire

sæder nede i bunden, hvor alle de andre børn var sikkert anbragte, ét af dem hos den lystige, men paalidelige kusk, ét paa barnepigens fang, ét hos kokkepigen. Og desuden holdt budeien hele kattefamilien i en kurv, noget, som ikke var uden fare, da børnene i ét væk maatte faa titte paa smaapusene, og kattemor gjerne vilde benytte leiligheden til at se ud paa landskabet. Men da satte Unkas, som løb ved siden af i veien, ud i bjef og hyl for at skræmme pus og anbefale den at holde sig pent i kurven. Heller ikke maatte de faa lov at se til den side, hvor fugleburet stod forrest i vognen, og hvor femten — tyve fugleunger fór skræmte om paa pinderne og undrede paa, hvor vakkert det var i denne nye stuen med grønne træer og et høit, blaat tag og saa meget vand, at det, ret som det var, kom styrtende nedover væggene. Naar vi hvilte i skyggen og lod hestene drikke, løftede vi fuglene ned og morede os ved at lade duschen fra fjeldsiden, hvor bækken kom skummende, naa hen over fugleburet. Da rystede de sig og følte sig forfriskede af vandet, alle smaafuglene, som var paa reise i solstegen. Og Unkas drak, og vi børn dyppede hænderne og armene, og den alvorlige vogn raabte til os og spurgte efter nisten.

Nu kan I tro, der blev en jubel, for alle var sultne. Og saa kom der mange gode sager frem af kurvene, vafler og melk og steg og smørrebrød, — altsammen smagte ypperlig, ja, jeg faar ingenting senere i livet til at smage saa godt. Far gik rundt til os alle og hilste fra mor og gamletante, som ikke vilde stige ud, og han havde en spøg til hver især, foruden en hilsen til hønsekassen paa det nærmeste godslæs.

Her holdt hr. 'Bramus' med sporer og rød top sit hof sammen med fru 'Putra', — Kochin-Chineserinden, og Esmeralda, Miranda og de forskjellige andre spanierinder. Men der saa noksaa kjedeligt ud, saa vi brød os ikke videre om dem paa veien. Og naar hvilen var over, steg far tilvogns igjen, og med flerstemmig sang takkede vi for maden, og toget drog videre indtil nærmeste skydsskifte.

man talte til hende; imellem græd hun, uden at nogen havde fornærmet hende.

Men en dag kom brev til hende selv, og det var det første, hun i sit liv havde modtaget. Hun brød det og læste:

10de mai 1858.

Kjære Tinni min!

Hvor jeg savner dig! Her er saa deiligt. Hæggen har allerede taget sin sommerdragt paa, birken har lysegrøn flors kjole, som vifter i vinden, poplen er en frossenpind og har røde uldvanter paa, men egen er ikke letsindig som de andre, den holder sig inde hos sig selv og titter bare lidt med øinene, — kastanierne har sat hvide lys paa alle grenene, og lønnen har gulsot af bare blomstring.

Mit kvistvindu dukker hele næsen ind i et blomstrende æbletræ, og hver morgen, naar jeg stikker hovedet ud for at indaande duften fra haven, drysser der en sne af æbleblomster ind over vindueskarmen om mig. Du maa vide, Tinni, at her er en hel lund med alle sorter trær og vældige ege deriblandt, hvis alder kan være opimod tusend aar. Jeg indbilder mig, at her før i hedenske tider har været et offersted til ære for den gud, hvorom gaardsnavnet minder. Maaske dyrenes blod har bragt denne forunderlige frodighed til alle planter, som her vokser. Du og jeg kan jo have lov til at tro det, Tinni.

Her er en liden gut, som heder Olai, og han er paa din alder. Han rider med hestene til havnegangen om aftenerne; jeg ser ham gjerne og nikker ligesom til dig, naar jeg sidder ude paa bænken med mit strikketøi og hører paa fuglene synge sine aftenviser for smaaungerne i rederne, ligesom Elise eller din mama, naar de putter sine smaa i seng.

Godnat, lille Tinni min! Skriv til mig snart!

Din egen bedstemor.

Det er let at forstaa, at dette brev ikke gjorde barnets længsel og savn mindre. Nei tvertimod! Tinni begyndte at hænge med hovedet som en vissen blomst, man har glemt at give vand, og fader og moder blev alvorlig bange for hende.

Imidlertid skrev hun dog tilbage til bedstemor. Hun sad længe og bed i penneskaftet, mens hun saa ret frem for sig; det var vel, fordi der var saa uendelig meget at sige, som et barnehoved ikke havde evnen til at forme og nedskrive. Ialfald lød brevet saaledes[1]):

Kristiania 11te mai 1858.

Kjære bedstemor!

Tak for brevet, jeg fik af dig. Vi har svært meget at bestille, Lina syr kjole til mama, jeg faar kjole efter mama, Clara efter mig, Inga efter Clara, Thora efter Inga. Men Henrik er rigtig slem om dagen. Inat havde jeg en rar drøm, at en mand gjorde dukkene mine levende, og dertil fik vi meget pent dukketøi. Gid du nu var hjemme, thi jeg har saa meget at spørge dig om. Til jul kommer du til at være hjemme, det ved jeg. Nu skriver jeg ikke pent, fordi jeg ikke har ordentlig god pen. Jeg har mange staalpenne i penalet mit, men ingen af dem er gode, endda jeg har saa gruelig mange. Thora er en skravlebøtte, jeg har bedet hende lade være at forstyrre mig, og naar jeg bad hende ikke rugge paa bordet, gjorde hun det alligevel. Vi var hos Amli og kjøbte traad, saa fik hver af os en æske. Jeg har faaet 'vel' i diktatbogen min. Iaften har mama trakteret os med rødgrød, du kan tro, den smagte deilig. Nu kan jeg ikke skrive mer. Er der mange bær derude, hvor du er? Sig mig det. Adjø, kjære bedstemor.

Din Kathrine.

---

[1]) Brevet, ligesom det øvrige, er fra virkeligheden.

Om nogle dage indløb atter brev fra den gamle:

Kjære Tinni!

Igaar var veiret saa varmt, at vi fik oldemor — som heder bedstemor herude, kan du vide, mens jeg er tante Tina — med os ned bag haven, hvor vi havde fundet et vakkert sted at drikke vor eftermiddagskaffe paa, smaapigerne og Oline byggede en skorsten af de store stene lige ved, og vi kogte derude, saa kaffeduften af og til førtes imod os med svage vindpust, og ilden slog muntert iveiret. Min kobberkande, som du kjender, Tinni, var med i laget, for den kan saa godt gjøre det hyggeligt. Men mor maatte tage et tørklæde om sig, for hosten kom i ét væk. Idag ser jeg, at Vilhelm har saa travlt borte i egetræet; det er vist en huske, han gjør, for det har han maattet love børnene. Her er en vakker hvid sau, som har faaet to lam, et sort og et hvidt; de gaar omkring paa gaarden og er saa morsomme at se paa. Elise maa flere gange om dagen bort for at give dem salt og klappe de smaa. Netop nu hører jeg gjøken: — — — ét—to—tre slag — borte i aasen. Jeg sidder i det aabne kvistvindu ligesom midt i et træ og drikker æbleduft, kan jeg sige.

Mon hvordan min lille Tinni har det uden sin

bedstemor?

Den aften græd den lille pige, saa hovedpuden var ganske vaad. Barnepigen kom og meldte hendes moder det, og hun troede, det var bedst at spørge doktoren tilraads om, hvad de kunde gjøre for barnet, inden det blev for sent. Bare hun ikke gik med en snigende feber.

Doktoren bad forældrene se tiden an, han kunde endnu ikke lade hende faa medicin, da han ikke forstod, hvad der manglede hende. Hun trivedes ikke. Der skulde maaske forandring af luft til; en times spadsertur hver dag.

Men Tinni selv gik bare omkring i tanker; hun var ude hos bedstemor, legte med smaapigerne i græsset,

fulgte kjørene hjem for at malkes, sad i husken under egetræet, hjalp Oline at koge kaffe imellem stenene, sprang omkap med lammene — — —

«Tinni, du læser vist ikke paa Danmark!» hørte hun sin moder sige ligesom langt borte fra. Men hun sad bare derhenne ved sybordet, og selv var hun jo ved vinduet med bøgerne opslaaede foran sig. Langsomt rev hun sig løs fra alle sine deilige drømme, stirrede trist paa den graa murvæg overfor, stak resolut fingrene i ørene og begyndte at læse saa flittig, at ogsaa den dags pligter snart var overstaaede.

Om aftenen vilde hun skrive til bedstemor og sige hende, at hun længedes hele dagen lang efter hende, og at hun var saa træt af at gaa i de kjedelige, støvede gader og kunde neppe læse sine lekser, fordi hun tænkte paa hende og undredes paa, hvad hun vel tog sig til. Saa vilde hun ogsaa spørge hende, om hun ikke kunde faa lov at komme derud paa landet og besøge hende, bare en dag eller saa, for det var saa gruelig længe, siden bedstemor reiste fra byen.

Tinni tog pen og papir — men det var et gulhvidt, simpelt stykke, for hun vilde ikke bede sin moder nu igjen — og dermed sad hun længe og famlede efter ord.

Endelig skrev hun da, men var høist misfornøiet med indholdet.

Kristiania 16de mai 1858.

Kjære, kjære bedstemor!

Kommer du snart til byen, for jeg vilde gjerne laane kortet, jeg skal snart have Italien, og mit er saa lidet. Thora er ikke snild idag heller, men hun har faaet et nyt pent skjørt af mama. Idag skriver jeg noksaa pent, synes du ikke? for jeg fik en god pen af mama. Men dette papir er stygt, og jeg kan ikke klippe dukker af dette, men jeg fandt ikke noget andet. Mama har været paa bryggen og kjøbt ved idag, og jeg var med. Idag har der været saa meget leit, Henrik

griner, og Thora har staaet i kottet og faaet ris; saa skulde Gina feie komfuren, og saa faldt den ned, og det røg saa græsselig.

Jeg blev prøvet i verdenshistorie paa skolen idag for at komme op i fjerde klasse, og det gik godt. Gina er blevet syg, det kommer af al røgen, siger mama, og saa har hun ørepine. Men hun har mest ondt i hovedet og ryggen og brystet og maven. Mama ved ikke, hvad hun skal gjøre. Farvel da, bedstemor. Da du netop var reist, længedes jeg gruelig efter dig, men da du havde været borte en lang stund, er jeg ligesom bleven vant. Lev vel!

Din kjære Kathrine.

Jeg længes nok efter dig gruelig altid. Gid du var her.

Det var heldigt for Tinni, at bedstemor læste mellem linierne, ellers skulde brevet selv ligesaalidt have tilfredsstillet hende, som den, der skrev det.

Den gamle rystede smilende paa hovedet ved at læse det og sagde halvhøit: «Stakkars barn, hun har det ikke altfor hyggeligt. Vi maa rette paa den ting. Og dog beder hun ikke om at faa komme herud? Hm, tænk, at den lille person er stolt som en voksen».

Hun gik ud i haven til sin svigerinde Elise, viste hende brevet og saa opmerksomt paa hendes ansigt under læsningen.

«Kjære dig, vi maa faa hende ud til os, Tina!» udbrød tanten. «Barnet vantrives jo aldeles. Jeg vil skrive idag og bede hende komme og være hele sommeren. Tinni er saa snild og fornuftig, at jeg gjerne vil skaffe mine tre vildkatte saadant selskab. Desuden har vi jo lærerinden — eller hvad du vil kalde hende —, hun maa vel altid kunne læse med Tinni imellem».

«Det tror jeg vist», svarede bedstemor, «og om hun nu ikke lærte stort, saa — — tak skal du have, kjære Elise! Jeg vidste nok, at du havde et godt hjertelag ligeoverfor mig og Tinni!»

Og det brev, som dagen efter naaede bedstemors kjæledægge, forundrede hende vistnok meget ved den fremmede haandskrift, men ti gange mer glæde voldte vel indholdet hende.

'Hvis mama kunde afse Tinni for hele sommeren, vilde tante Elise gjerne beholde hende for børnenes skyld. Her var saa meget, som maatte fornøie en liden pige, saa hun troede nok, hun skulde kunne trives, og hun havde ment, at Tinni kunde bo paa bedstemors værelse; men hvis en af dem havde noget at indvende herimod, saa var der vel plads for hende ellers ogsaa'.

Med det aabne brev i haanden kom Tinni løbende ud i kjøkkenet til sin moder og kunde af glæde neppe fremføre i sammenhæng indbydelsen, der var sendt hende. Farven kom og gik paa hendes kinder, og øinene straalede; nu gik det med ét op for moderen, hvad der havde manglet hendes lille pige, og hun tilstod siden for sin mand, at hun havde været kortsynet og dum, naar hun ikke før havde kunnet tænke sig, at barnet ikke kunde trives uden sin kjære, prægtige bedstemor.

Enhver ved nok, det er ikke godt at være mama, naar børnene skal bort, og tøiet skal være istand; og Tinni havde et forskrækkeligt hastverk med at komme afsted. To dage maatte hun vente, men den tredje naaede hun maalet efter en morsom dampskibsreise og blev modtagen af onkel Vilhelm, som bar hendes kuffert under spadserturen op til gaarden, der laa saa lunt mellem egetrærne med lysegrøn græsbund rundt omkring.

Bedstemor stod naturligvis ude paa stenhellen foran døren og tog fornøiet imod sin lille veninde; oldemor var længere inde i gangen, og tante Elise syslede med teen i stuen. «For det var ikke værd at bryde sig om

den letsindige Vilhelm, som vilde drikke te i lysthuset nu i mai, — kanske han mente at sidde i skjorteærmerne ogsaa? Ligesaa godt kunde han drikke hyldete med det samme og gaa og lægge sig», sagde hun og lo ad sin mand.

Frisk ener var strøet i forstuegangen, unge ribsblade prydede assietterne med eg og kjød paa bordet, alle ansigter saa venlige og glade ud, og grønne løvkroner bredede sig udenfor vinduerne og den aabentstaaende dør. Der var fred og hvile baade for øie og hjerte.

Allerede samme aften fór Tinni om i lunden og fandt med glad overraskelse baade lysthuse og enlige bænke, ja, etsteds i et bakkeheld var en kjølig grotte, dækket fortil af et svært kaprifolietræ, som sænkede de løvtætte grene ud over et klippestykke i bakken. Længere henne opdagede hun et forglemt blomsterbed, hvor deilige pinseliljer stod i tæt krans, og med haanden fuld løb hun op og viste tanten sit fund.

Det var haardt at gaa til sengs fra en saadan herlighed! Men Tinni skyndte sig at sove oppe paa bedstemors kvistværelse i den underlige tingest, hvori der var redt seng for hende. Det var en kornskuffe, sagde bedstemor, som de havde laant fra badstuen, hvor kornet tørredes. Og med et lykkeligt smil søvnede hun ind og drømte om den kommende dag og alt det nye, hun vilde opleve.

Næste morgen allerede foregik presentationen for Olai gjætergut.

Tinni havde klædt sig hurtig paa og hoppede lykkelig om i lunden for at opdage nye og atter nye vidundere. Med forklædet fuldt af gamle egenødder og deres tomme skaale stod hun pludselig foran et gjærde, som hun endnu ikke havde lært at komme over, og dog var der paa den anden side under de lave torne-

buske en mængde blaaveis, saa hun kunde fylde hele bedstemors vase dermed.

Ak — den, der kunde klare gjærdet! Det første forsøg faldt uheldig ud, idet hun nemlig faldt ned, da hun klatrede op; men da hun atter var kommen paa overgangen og ikke kunde faa sin kjole løs, stod ridder Olai med ét foran hende som skudt frem af jorden med smilende aasyn under en lys haarlug og med bare ben; i haanden havde han hverken skjold eller spyd, men en hestegrime.

«Er du nys kømmen her tilgars, du?» spurgte han.

Tinni troede, han mente gjærdet, og svarede:

«Ja, netop nu kløv jeg op, men kommer ikke over».

«He—he—he!» lo Olai og lænede sig bagover med hænderne i buxelommerne og benene vidt fra hinanden. «Jeg skjønner, du er fremmed her, sagde jeg. — Men bi lidt, jeg skal nok hjælpe dig, jeg, vil du over?»

Ja tak, det vilde hun gjerne, for hun maatte endelig have alle blaaveisene der.

«Her er mye vakker blom», sagde Olai og løftede den lille dame forsigtig paa sin arm, satte hende saa midt oppe i blomsterteppet, som om det var en fin liden porcellænsfigur, og saa paa hende med hænderne i buxelommerne.

Men Tinni stod og turde neppe røre paa benene, thi for hvert skridt maatte hun knuse hele buketter af de vakre blomster. De naaede hende op over støvlerne, røde og blaa, høie, frodige blaaveis, som hun aldrig før eller siden har seet mage til.

«De var næsten saa store som pinseliljer, bedstemor», forsikrede hun bagefter. Og hun maatte tænke paa alt offerblodet ved guden Balders fester, der skulde have gjort jordbunden saa frodig, som den gamle havde sagt.

«Hvorfor piller du ikke saa fort, du kan, naar du er saa glad i alle disse?» afbrød Olai hendes funderinger. «Vi synes inte, det er noe rart, vi».

Og dermed slængte han sig ned paa græsbakken og gned haaret fra øinene.

«Har du lyst til at følge med mig efter gampene i hestehagen, saa bare pas paa ved middagsleite, naar du ser, jeg gaar forbi med grima, saa skal du faa ride heimat», sagde han galant.

Mange tak, det vilde den lille frøken gjerne. «Og naa kan du følge med i fjøset, saa skal du faa se alle kuene».

De slog følge, de to, og blev gode venner. Men først maatte hun op og tømme sit forklæde paa bordet hos bedstemor, og saa løb hun igjen, — hun havde jo ikke tid til at sætte blomsterne i vand.

I fjøset traf de budeien, som sagde dem navnene paa kjørene, baade Venekol og Pene og Fagerros og Dronning og mange flere. Med det samme spurgte hun om den lille piges navn til gjengjæld og om forskjelligt andet.

«Vil du være med at bage brød imorgen, du, saa skal jeg vække dig klokken fire, jeg, hvis du er af det slaget, som vil være med allesteder, — det synes jeg mest, jeg vil tru», sagde Kirsti budeie, hun sad og malkede i takt, saa det sang i bøtten.

«Du kan indbilde dig, det er vakkert her om morgenen, just som solen er staaet op derborte mellem trærne, og duggen ligger paa græsset, naar jeg gaar til brønden. Alle blaabærtuerne har faaet jussom gardiner over sig af edderkopspind med dugg i, og der hænger fine snorer med perler paa mellem buskene der, jeg gaar. Jeg faar slig lyst til at synge, rigtig høit og vakkert, — men saa er det saa stilt og underlig, kan du tænke, saa jeg tør ikke. Saa sætter jeg mig lidt og ser mig omkring og trækker en lang pust — og saa lægger jeg aaget paa skuldrene igjen og gaar med bøttene mine. — Har jeg ikke pene dyr her, synes du?»

Jo — Tinni fandt altsammen vakkert i denne nye verden. Og Kirsti havde helt vundet hende med det samme.

Dennes gode mening om den lille pige slog heller

ikke feil. Tinni var oppe klokken fire næste dag og lærte at bage og ælte brød i bryggerhuset, ja, hun havde saa godt haandlag, sagde de, at hun endelig maatte hjælpe dem hver bagedag. Og saa blev det.

«Kjære, hvor er du henne hele dagen, barne' mit?» spurgte engang bedstemor, som virkelig saa lidet til sin datterdatter, men med glæde bemerkede, at hun blev rød og brun og tyk i kinderne, og at hun lo og spøgte som før.

«Aa, — jeg har været med paa jordet og raget hø med folkene», svarede hun og bed med lyst i sit stykke smørrebrød. «Siden var jeg med ind og spiste havrevelling og sur melk paa bænken med Lars Braaten. Og snart skal vi kjøre ind høet, for nu bliver det tørt, bare jeg faar være med at vende det. Og jeg er ogsaa buden til at hjælpe dem nede paa nabogaarden til ugen; vi skal kjøre med tre heste for, og Lilletul skal faa være med».

«Jasaa», sagde bedstemor tørt. «Skulde du længes hjem, saa sig bare til».

Tinni saa forskrækket op i den gamles ansigt, — men saa lo de begge hjertelig, og der fulgte en af de sedvanlige scener i sofahjørnet. «Du er en ordentlig skjelm, det er du, bedstemor».

En dag var den lille pige ikke at finde ved kaffetid. Endelig traf Oline hende ved at gaa efter lyden af hendes stemme, ifærd med kortspil i det lille værelse i drengestubygningen, hvor den gamle korporal med det ene ben boede.

Han havde været med i krigen, derfor var han invalid, og døv havde han ogsaa været i flere aar, saaledes kunde han ikke udrette noget videre til nytte, uden at hugge ved og spikke stikker til bagerovnen. Men i uniform var han bestandig og kunde formodentlig mange eventyr, eftersom Tinni havde opsporet ham og fæstet sin interesse ved ham.

Nu sad hun derinde ved bordet hos ham og spillede Svarteper, og begge morede sig udmerket; han var jo saa meget alene og kom lidet ud, og hans gamle søster,

jomfru Sara, der delte værelse med ham og gik med kappe, var der ingen moro i. Desuden havde hun meget at bestille med spinding og vævning. Og da var den lille gjest meget velkommen i kammeret og vidste at gjøre sig nyttig der, nøstede garn, spolede og løste knuder, mens Sirissen gnislede sin ensomme sang i muren. Et par gange vovede hun sig virkelig ogsaa op i væven, mens den gamle sov; men desværre! hun fik liden ros derfor: mange traade var revne over.

Saaledes gled sommeren uge for uge hen; hver dag bragte nye fornøielser, der begyndte at blive bær i haven, og glasæblerne viste tegn til at modnes. Tinnis forældre kom af og til, og hendes moder paalagde hende, at hun skulde være flittig imellem, læse, skrive, strikke eller tegne, som hun jo var saa glad i. Men der blev alligevel tid til at løbe omkring med alle de gode venner, til at klatre høit i trætoppene, huske i egetræet og følge Olai i hestehagen.

«Idag vil vi lave mosebænke til eder alle», sagde Tinni en eftermiddag, da tante Elise og bedstemor sad med smaapigerne under det største af alle træerne, som strakte en gren helt hen over hustaget. Axel var klatret høit op i kronen og kastede egenødder ned over dem.

Og nu fik de smaa travlt med trillebør og spade. Axel brød mosen op, nogle kjørte afsted med den, og Tinni pressede den sammen under træet, saa bænken blev fast at sidde paa.

Egetræet skjød nemlig ud syv større og mindre rødder, og mellem hver af disse, inderst ved stammen, formede der sig naturlige lænestole, som smaapigerne fyldte op med mosen, og saaledes var der seks udmerkede sæder med rygstød mod den tykke stamme, som var saa svær, at der behøvedes tre mand for at favne den. Og denne plads blev fra nu af familiens yndlingssted, hvor de sad med sine arbeider, læste eller hvilede om aftenen ved solnedgang, naar maaltrosten sang i trætoppene sine underlige, sørgmodige melodier,

eller om morgenerne, naar lærken fløi op fra græsset med sit jublende kvidder.

Juli var allerede kommen og forbi, glasæblerne begyndte at falde ned — sure var de jo, men børn er ikke saa nøie —, moreller og kirsebær var til at spise, og de smaa blev aldrig kjede af ribs. Men naar der ingen flere æbler laa i græsset, saa var der gjerne altid et par underst i stikkelsbærkjærret, hvis nogen vilde vove sine arme. Og var der slet ingen at finde nogensteds, hændte det ofte, at en af smaapigerne saa sig nødt til at klø sin skulder mod en gren og gned den op og ned ganske eftertrykkelig. Næsten samtidig hermed pleiede der at falde frugt ned, som der altid var flere par hænder til at tage op. Tinni var forresten ikke prutten paa at stikke armene ind mellem tornene heller, hun, naar det gjaldt at finde et rigtig stort, deiligt æble til bedstemor eller tante Elise.

En dag fik de et kjært besøg: en gammel bekjendt med sin malerkasse og stor hvid lærredsparaply kom vandrende.

«Her har du mig, kjære tante!» sagde han med hjertelighed. «Naar jeg er i Norge, maa jeg søge dig op, kan du vide».

«Ja», sagde bedstemor bevæget og greb begge hans udrakte hænder. «Jeg vidste nok, at du ikke glemte os, gutten min! — Bor du her i nærheden?»

«Paa nabogaarden, ja. Jeg tager skisser her i omegnen og ligger paa studier, og hvis I ikke har noget derimod, agter jeg at male disse herlige træer, som jeg har hørt omtale».

«Det skal være os alle en stor glæde!» var svaret. «Husker du, da du var en liden gut og havde barneselskab, at verten forsvandt under bordet for at male med kridt under bordpladen?»

«Ja, ja da!» lo maleren, fornøiet ved erindringen. «Og det gamle klaffebord paa loftet, — husker du, tante?»

«Jo, jeg skulde mene det!» sagde bedstemor. «Deroppe fandt vi Hansemand foran et stort skib for fulde

seil, strygende for en let bris over bordklaffen, og kunstneren selv fortabt med et kulstykke i haanden!»

Det ene lyse minde afløste det andet, og timerne syntes som minuter i den hyggelige kreds af gamle kjendinger.

«Har du endnu de smaa billeder fra jeg var tolv aar gammel?» spurgte maleren igjen.

«Det kan du vide, jeg har. Og jeg gjemmer dem med kjærlighed som et minde om dig», svarede bedstemor. «Du kan faa se dem engang, baade koen, som slaar fluer af sig, og egetræet og aprikoserne med ferskener og plommer, som du forærede Henrikke til en fødselsdag. Vi vil nok ikke miste slige minder fra dine gutteaar. Ja, du var rigtig en slem liden fyr, — rigtig en fæl fant, du Hans!»

«Ha—ha—ha!» var det muntre svar. Smaapigerne stod og maabede og syntes, han tog sig bebreidelsen meget let.

Og saa kom oldemor til. «Kjære, velsignede dig! Skal jeg faa se dig igjen!» Hun tog ham om skuldrene, som da han var liden, og græd af rørelse.

Der blev fest den aften, og tante Elise havde ære af sin tilstelning. Siden blev et bord flyttet hen til egetræet, kogende vand og glasse sattes frem, og saa maatte den kjære gjest rykke ud med sin mappe og vise sine skisser og studier.

Tinni hviskede til bedstemor, at hun skulde faa «onkel», som hun forresten kjendte fra før af, til at tage plads i den største og bedste af lænestolene om træet, og det gjorde han da for at fornøie hende. En hyggelig aften tilbragte de derude, lige til maanen kom og kastede glitrende sølvstriber indover græsset.

De følgende dage kunde man se maleren i fuldt arbeide nedenfor gaarden med at fæste det smukkeste parti af lunden paa lærredet med huset og haven i forgrunden. Og der sad som oftest en liden pige paa stenen ved hans side og saa paa.

«Huf, Tinni!», sagde han spøgende, «nu skal jeg

have laavetaget der! En lang, ret streg, du!» — jeg gruer! Mon jeg kan faa den ret?»

Barnet saa paa ham og lo.

«Du har vel lært at tegne rette streger først paa skolen, for det har jeg», sagde hun.

«Hvad slags frugter skal vi sætte paa det træet der, du?»

«Æbler — deilige, søde æbler», befalede Tinni. Og saa bugnede det af vakre kaviller.

«Her sætter jeg dig midt i græsset tilhøire», sagde onkel Hans, og saa kom hun der.

«Men jeg har ikke saadan kjole —?»

«Det kan du vel faa, — den mørke der synes jeg ikke om, ser du, her i billedet».

Da det var fuldt færdigt, blev det naturligvis beundret af dem alle, og lille Tinni blev meget stolt, da «onkel Hans» paastod, at hun havde hjulpet ham med raad.

Nogle dage efter var han atter reist, og der blev en følelig tom plads efter ham under egetræet om aftenerne i maaneskinnet.

Men det var besynderligt, hvor den lille pige nu med én gang var bleven glad i at tegne. Hun bad selv den unge lærerinde, som var fulgt med tante Elises børn for stadig at have dem under opsigt, om at lære hende noget mer. Men det var vist lidet, hun selv havde inde. Nogle mente en dag at have overrumplet Tinni i jordbærbakken med blyant og papir, som hun dog gjemte øieblikkelig.

En lørdag ved middagstid sad hun ved et vindu ud til lunden med sin skrivebog. Hendes ven Olai, som hun hver dag var sammen med, passerede netop forbi og viftede sterkt med grimen, som han bar i haanden, idet han saa ind. Tinni forstod vinket, saa sig om — der var ingen i værelset, og som en kat hoppede hun op i vinduet og ned paa bakken. Derpaa ilede flygtningen med Olai afsted til hestehagen for at hente heste til at pløie vinterrugmarken.

De ledte og lokkede en stund deroppe mellem en hel del unge birke og frodigt græs med mange deilige blomster iblandt. Blaabær fandt de ogsaa, men ledte dog af og til efter hestene og lyttede efter bjelden. Og saa snakkede de en stund, og bagefter stod de stille og lyttede igjen, før de atter satte sig paa stubberne. Det var just de rette personer at sende, naar der var hastverk!

Omsider fandt de selv, at de burde faa fat i hestene, og dermed gav de sig paa vei længere indover i havnen, indtil de endelig begge kom travende paa hver sin ganger, men sadel var ikke at spørge om.

Olai satte begge hænder i siderne og piskede paa, da de kom ud af ledet og paa ordentlig vei. Tinni var ingen øvet rytter, men ræd var hun ikke og lod sin hest følge efter i trav. Det gik hurtigere og hurtigere; Olai havde lyst til at prøve hendes dristighed; han piskede derfor fremdeles paa, og voldsommere bar det afsted, mens han vendte hovedet og skreg:

«Hold deg fast i manen, Tinni!»

Og i det samme begyndte hestene at slaa over i galop.

Ja, Tinni holdt nok i manen, men dinglede til begge sider og troede, hun skulde falde af i det lystige ridt. Nei, hun hang med, indtil de kom ind paa gaarden, men da var der intet at se af kjole og skjørter, de flagrede bagover, og de bare knær klemte sig mod hestens sider.

Med sagtnet fart gik det ned mod dammen, hvor dyrene skulde drikke. Den var bedækket med et lag af grønt andegræs, og hestene slog med hovene for at finde vandet klart derunder. Som de stod saaledes og drak, begyndte Tinnis brune at gaa længere ud, og hun spurgte sin ridder, om den kanske vilde svømme.

«Aa — e' veit inte», smiskede han og vilde sprude ud i latter.

Ikke før havde han svaret, saa gaar Brunen atter et skridt ud i dammen, og Tinni, som nu forstod meningen, sigtede efter en stor sten ved bredden og tog god fart for at hoppe af uden at spørge den skjelm Olai videre.

Endnu et skridt — Tinni er hoppet lige ud i vandet ved siden af stenen og staar nu i dynd helt opover kjolen, ja til beltet. Lykkeligvis faar hun greb paa samme store sten og kravler op uden hjælp, meget fortørnet paa sin kamerat. Bedækket med det grønne andegræs og drivende vaad i sin sirtskjole vandrer hun noget flad gjennem haven, istedenfor mod kjøkkendøren, for at kunne snige sig mer ubemerket ind ad det samme aabne vindu.

Men uheldigvis er den lille piges forældre ankomne med lørdagsdampskibet, og en ligesaa ublid skjæbne vil, at hele personalet nu sidder i haven og drikker sin te — ganske mod sedvane, istedenfor oppe ved egen.

Der er altsaa papa, mama, onkel Vilhelm og tante Elise, oldemor, lærerinden og bedstemor, foruden de viltre smaapiger.

Og allesammen ser de paa den kommende merkværdighed. Tinni er grøn og slank og dryppende vaad som en ung havfrue. Og allesammen stemmer de i en latter saa inderlig fyldig med baade bas og alter og sopraner med hyl indimellem, at det skurrer i stakkar Tinnis øren.

En af selskabet reiser sig; det er hendes mama, og hun følger sin lille nymfe til hendes værelse. At hun ikke er blid, det ser man nok, og hvad der kunde hændes Tinni paa tomandshaand efter den ridetur tilvands, tør jeg næsten spaa med sikkerhed. Men hendes skytsaand eller gode fe, bedstemor, er i hælene paa mama og faar lagt et godt ord ind betids for sin lille kjæledægge, saaledes at klæderne bliver skiftede uden altfor mange taarer.

Saa meget sagde dog mama:

«Ja, Tinni, du skal slippe denne gang, fordi bedste-

mor beder for dig, og der kun er en uge igjen af dine ferier. Men havde jeg vidst, at du var saa vild og ustyrlig herude, saa skulde jeg have sendt bud efter dig længe før».

Bagefter takkede hun imidlertid tante Elise og onkel Vilhelm, fordi Tinni var bleven saa stor og frisk og kjæk og rødmusset derude hos dem. «Hvis I ikke har havt for meget bryderi af hende», lagde hun til.

Ugen efter var al den glæde forbi, og Tinni drog med bedstemor tilbage til byen og skolen igjen; det var jo ogsaa sent i august.

Den sidste søndag, da hun var buden med Oline hen paa nabogaarden for at danse og lege med alle børnene der endnu en gang, forevigede hun i en dagbog, hun begyndte at føre, saaledes: «18de august 1858. Den søndag var den lykkeligste dag i mit liv, da vi legte paa nabogaarden».

Den lille Tinni blev siden en stor pige og har havt mange lykkelige dage siden ogsaa. Vinteren kom, og aftenerne hos hendes kjære bedstemor kom med den. Hun ledede hendes unge sind og glædede hendes unge hjerte; derfor hang barnet ved hende med hele sin hengivenhed.

Vistnok kom der en periode senerehen i aarene, da hun havde den gamle hver dag for sig i sine forældres hus, og vi træffer nok de to sammen igjen. Men erindringerne fra barneaarene var alligevel de kjæreste og skjønneste, da lille Tinni var

hos bedstemor.

II.

BEDSTEMOR PAA BESØG

Otte aar senere.

Bedstemor sad ved vinduet med det aabne brev i haanden. Maivinden viftede i de rene gardiner og legte med hendes kappebaand, mens hun stirrede ud mod den lyse sommerhimmel, hvor lette, hvide smaaskyer samlede sig i lange rækker, ligesom en hel flok lam, der — ryg ved ryg og altid mindre og mindre — stimlede sammen i et langt tog ud mod det uendelige fjerne.

Sommervinden strømmede ind ad det aabne vindu, og bedstemor, optaget som hun var af brevets indhold, syntes, at den førte med sig duften af friskt, grønt græs og ungt birkeløv. Solen skinnede paa de hvide stammer, blomster tittede frem mellem det grønne og speilede sig i bækkens klare vand, som rislede mellem stenene og gjorde en bøining derhenne om hjørnet — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Om hjørnet, ja!

Der kom netop et stort, tungt flyttelæs ramlende, — væk var alle bedstemors landlige drømmesyner.

Der var jo rendestenen, — hun maatte le ad dens «klartrislende» vand: nogle barbenede gutter vadede i mudderet; og der var gaslygtepælen, som solen stegte paa, men intet løv og intet græs, kun tørt, hedt bystøv og kvalm byluft. Længst borte i gaden hang en snor med vasketøi og blaffede i sommervinden.

Ja, hun maatte reise, det var vist. Hun maatte reise, det stod der jo ogsaa i brevet, som bedstemor just havde modtaget fra Tinnis moder, hendes eneste datter, der nu i flere aar havde boet i en af fjeld-

bygderne med sin familie, fordi hendes mand var forflyttet did.

«Du maa endelig komme saa snart, du kan», stod der, «vi har det saa deiligt heroppe; vaaren er snart bleven til sommer, og vi sidder ude næsten hele dagen til solnedgang. Men denne maa du selv se, — den drister jeg mig ikke til at beskrive. Desuden reiser Tinni om ikke lang tid for at overtage sin lærerindepost. Du ved jo, at hun har sat sig i hovedet at ville prøve sine egne vinger ude i den store verden. Altsaa kommer du, før hun forlader os, kjære mor!»

Og bedstemor beskikkede virkelig sit hus og drog afsted. Hun oplevede intet merkeligt under turen, ingen reiseeventyr engang uden det ene: for hende, som kun reiste omtrent hvert 20de aar, var altsammen et deiligt eventyr, lige fra det første trin over dørtærskelen, jernbaneturen, dampskibsfærden paa Mjøsen i det prægtigste vaarveir, mens sneflekkerne endnu laa i aaserne og glitrede i solskinnet, — og til kjøreturen overland den næste dag, som fik sin vakreste afslutning, da kariolen stansede ved enden af den sidste bratte bakke og holdt udenfor svalgangen.

En flok smaahoveder fik travlt med at nikke, mens et halvt snes hænder tog fat i kufferter og vadsække og hatæsker og kaaber og sjaler og bedstemor selv, der skulde hjælpes ud af kjøretøiet.

Det behøver vel ikke at siges, at glæden over gjensynet var stor.

Foged Brun stod med sin pibe og klappede blakken saalænge, indtil hans svigermor blev færdig med at hilse paa allesammen, sin datter Henrikke først, naturligvis; saa trængte Clara sig frem og kyssede brillerne af bedstemor, «men hun var nu altid det samme barnet», sagde den gamle, «skjønt hun var seksten aar og konfirmeret og alting».

Og saa kom Henrik og Vilhelm stormende lige i armene paa den reisende. De begyndte, som sedvanlig, at slaaes i al venskabelighed om, hvem der skulde bære paraplyen og hvem hatæsken. Henrik paastod, at han var den ældste; Vilhelm sagde, at han var den sterkeste,

og greb til bevis den anden i armen. Inden bedstemor fik afgjort spørgsmaalet til gunst for Henrik, trillede begge gutterne med hatæsken under sig i græsset og hver sin halve paraply i haanden, — den ene med skaftet og den anden med resten.

Lille Thora stod forskrækket og saa paa dette med fingeren i munden; men den gamle løftede hende høit paa armen, trykkede hende tæt ind til sig og sagde, at hun lignede bedstefar.

Endelig kom raden til Tinni — hendes egen, kjære Tinni —, som stod og ventede med den mindste søster, Lilla, der havde faaet en god plads paa hendes skulder og jublede og klappede i hænderne og saa paa hesten.

Nu kom ogsaa fogden hen til dem.

«Velkommen hid, mor! Velkommen!» sagde han med et trofast haandtryk. «Gid du maatte trives heroppe hos os. Grød og melk skal du faa, og lefse ogsaa, talglys paa bordet med lysesax ved siden — — —»

«Aa nei da, papa!» afbrød Tinni, «du skræmmer bedstemor. Vi har dog lamper».

«Naa ja, ja. — Og en ridetur kan du faa dig imellem, for vi har mange heste paa gaarden. Kammerpige til dig har jeg ogsaa, men du faar undskylde, om fjøsluften skulde følge med hende».

«Ja, mange tak for din gode mening! Jeg agter selv at besøge baade fjøs og stald og drengestue, skal jeg fortælle dig», var svaret, «og det uden kammerpige. Og kan jeg gjøre dig og Henrikke en hjælp med det samme, saa vil det fornøie mig».

Det saa ogsaa ud til, at den gamle ikke vilde lade det blive med ordene alene.

Allerede næste morgen efter frokost, som det nu for første gang blev Tinnis tur at servere for bedstemor med duftende nybagte hvedeboller, hun selv havde lavet, kunde man møde en smuk gammel dame med en net kappe over det graa haar, et tyndt tørklæde kastet over skuldrene, strikketøiet i haanden og garnnøstet ved beltet. Med et venligt nik hilsede hun alle dem, hun traf paa sin tur til drengestuen, hvor budeien sad i

væven. Hun havde allerede besøgt baade stald og sauehus, faaet besked om, hvor mange potter melk hver ko i fjøset gav, og hvor ofte der blev ystet og kjernet smør.

Hun havde ogsaa stiftet bekjendtskab med Anders husbondskarl, der stod og sadlede paa blakken, mens han gang paa gang saa tilbage over skulderen og brummede noget til gaardsgutten om at skynde sig, men — som det lod til — uden at det gjorde synderlig indtryk paa Ola; thi han vedblev rolig at røge sin snadde, lænet flegmatisk op mod stalddøren; de matblaa øine saa ret ud i luften paa ingenting, — netop det samme, der syntes at fylde hans tanker for øieblikket — Hænderne stak i buxelommerne, piben omsluttedes trofast af et par tykke, dobbelte læber, hvorfor pigerne ogsaa med eftertryk kaldte ham «Ola Tveit», — forresten hans virkelige navn. Var de rigtig lystige, hed det ogsaa «Dobbelttruten».

«Drag frem plougen, siger jeg!» tordnede tilsidst Anders, da han kom med hesten, og fortsatte med en drøi ed, da han saa den anden løfte lidt paa sig og skubbe sig mod stalddøren, at han skulde «nøite sig, kroppen!»

Da nu bedstemor nærmede sig gaaende, kom der ligesom fart i Ola, og hun stod stille og saa dem drage afgaarde ned paa jordet, hvor der skulde pløies.

Men oppe i drengestuen gik væven med raske slag, og Kari budeie sang til arbeidet, saa det var en lyst. Den gamle stod med haanden paa laasen, før hun traadte ind, og glædede sig ved den friske stemme og de morsomme ord. Margit barnepige sad ved rokken, — det var hende, det paalaa at holde væversken med spolegarn, og saaledes var ogsaa de mindste af børnene at træffe deroppe, én paa Margits fang, dukkende fornøielig op og ned, og én ved siden af hende, ventende taalmodig, til de alle tre kunde slippe ud og vandre omkring i skov og mark i det deilige sommerveir.

Da bedstemor nøie havde beskuet tøiet, som vævedes, og udtalt sin ros over saavel mønster og finhed, som

over Karis arbeide, fik hun besked paa, hvor lang væven var, og hvor mange alen der kunde væves om dagen — og mer af den sort.

Nu faldt det hende ind, at hun endnu ikke havde mødt Tinni nogensteds, og at denne maaske var ovenpaa i hovedbygningen, hvor kontoret og et par andre værelser laa, alle med en prægtig udsigt over dalen og med grenene af nogle store rognetræer bøiet lige indover taget.

Saa spadserede bedstemor igjen over gaardspladsen, hvor hun stansede lidt for at jage væk en syv, otte skjærer, der sad rundt om en skaal med hønsemad, og gik opad trappen med de to bænke paa i svalegangen. Der var temmelig skummelt der indenfor i gangen, som kun fik sit lys fra den aabne dør, og de mørke, gamle tømmervægge, og de dybe kroge længst borte ved enderne kunde vel fortælle et og andet fra svundne dage. Denne tanke slog uvilkaarlig ned i bedstemors livlige sind, idet hun lidt famlende begyndte paa opstigningen til anden etage ved hjælp af en brat, knagende trappe. Deroppe i dunkelheden løb et galleri med rækverk langs den mørke aabning, hvorigjennem trappen strævede sig op, og flere døre viste sig, da øinene blev vante til det sparsomme lys fra et par udskaarne huller i den ydre bordvæg. «Her kan ikke være videre lunt, naar sneen fyger ind, og vinden hyler om hjørnerne», tænkte hun og stansede raadvild uden at vide, hvilken dør hun skulde banke paa.

Da hørte hun i det samme en velkjendt stemme indenfra:

«Men som de nu gik, faldt de ord Isak i munden: Her er ild og ved, men hvor er offerlammet? — Det vil Gud selv udse sig, min søn, svarede Abraham. Og da de nu kom til bjerget, byggede han et alter, lagde veden tilrette, bandt Isak og lagde ham derpaa og tog kniven i haand for at ofre sin søn; men i det samme kaldte Guds engel paa ham og raabte til ham fra himlen: Læg ikke haand paa drengen og gjør ham intet; thi nu har jeg erfaret, at du frygter Gud og

negter mig ikke din enbaarne søn! Da fik Abraham øie paa en buk, som var indviklet med hornene i en busk — — —»

«Det var en saubuk!» afbrød en guttestemme derindenfra.

«Nei, du! Det var en gjedebuk!» indvendte en anden, — det maatte være Henriks.

«Jeg siger, det var en saubuk!» raabte den første igjen.

«Stille, smaagutter!» Det var Tinni.

«Ja, men det var en gjedebuk!» paastod den anden.

«Nei, — det var en trodsigbuk!» sagde bedstemor fyndigt, idet hun rask traadte ind over tærskelen.

Begge gutterne blev skamfulde, og den gamle vedblev:

«Din moder vil vist gjerne faa dig til hjælp, Tinni; gaa ned, du, saa skal jeg sætte disse to hanekyllinger til at skrive saalænge.

«Saaledes kjævles de hver dag, bedstemor», klynkede Tinni afsides og saa meget ulykkelig ud. «Jeg duer nok ikke til at lære dem noget!»

«Du maa ikke tabe modet, forstaar du», svarede den gamle, «og heller ikke troen paa dig selv. Men det er ikke godt at læse med sine egne søskende».

Og dermed sendte hun hende ned og indtog selv lærerens plads. Ved sig selv sagde hun imidlertid: Nu forstaar jeg, hvorfor hun vil prøve sine kræfter ude i verden! Ja, ja, ja. De unge flyver gjerne ud af redet!

Senere paa dagen fandt bedstemor leilighed til at hjælpe sin datter med en hel del tilklipning og søm. Fru Brun havde flyttet et bord ud i svalgangen, og det var helt dækket af lærred, sneller, sax, alenmaal og saadanne kvindelige vaaben, som bruges under den daglige kamp for tilværelsen.

«Kjære mor, sæt endelig ikke den linning paa vrangen!» udbrød husmoderen forskrækket og tog knappenaalen ud af munden. Noget, hun i iveren havde vænnet sig til, var dette at holde naalen med læberne; derfor lød stemmen end mer mismodig og halvtonende,

naar hun talte. «Om forladelse, — hvis jeg afbrød dig! Du fortalte vist Thora noget».

«Ja, — jeg kommer igjen, jeg», svarede hendes moder med et lunt smil. «Det var om dansemester Walke, du ved, som boede nede i gaden, et stykke fra os. Han kunde ikke sige *k*. «Jag heter inte Walte med *t*, men Walte med *taa*», sagde han. Og naar man roste hans dygtighed, var han lykkelig. «Tatter saa myttet!» svarede han.

Violinen op til kindet, fadermorderne næsten til ørene, et rødt snuslommetørklæde hængende ud af snipkjolen bagtil og daskende i takt under dansen, sorte silkestrømper, stramme knæbenklæder, sko med store spænder og enderne af bændelbaand stikkende op i nakken som følehorn, — har I figuren?» sluttede bedstemor.

Jo, endog fru Brun maatte gjenkalde sig hans person, som hun saa ham i barneaarene og hørte hans tællen under dansen: «Et—tu—tre, fyra fem! Et—tu—tre, fyra fem!»

Men det var kun et kort øieblik, — saa optog hun atter sømmen og syede, som om alverden forresten gik og dovnede sig, og hun alene var sat til at forfærdige alt det tøi, der behøvedes.

«Du har saamænd en stor feil, du Henrikke, vennen min!» sagde bedstemor smaaleende.

«Hvilken da?» spurgte husmoderen forbauset med saxen paa vid gab.

«Du er for flittig, — altfor flittig!»

Svaret kom med et dybt forurettelsens suk fra den anden side bordet.

«Til ugen kommer skomageren», sagde fru Brun og saa op, fordi Thora gav sig til at klappe i hænderne af fryd over nyheden.

«Pas du bare din navnedug og sy ikke gale sting!» rettede moderen. «Herregud, hvor skal jeg nu lægge ham henne?»

«Skal han bo her?» spurgte bedstemor.

«Ja, han bliver neppe færdig paa 6 uger», var

svaret, «slig, som smaagutterne slider. Og desuden skal blakken have nyt sæletøi, — foruden et par arbeidssæler».

«Skal du have den ene?» undrede bedstemor med en skjelm i øiet.

«Nei, — bare sko til mig, heldigvis», svarede datteren og slog en drabelig knude paa sin traad uden at fange den gamles vittighed.

«Jeg spurgte, om du skulde have den ene arbeidssælen, jeg!» gjentog hun og lo.

«Naa — naa! Ja, det kunde nok trænges!» mente fogdens travle lille kone og maatte mod sin vilje smile. «Der bliver folksomt i drengestuen, naar skomageren skal sidde der, for alle de piger og husmænd, som paa gaarden er, saa skal de staa og hænge over ham. — Herregud, hvor meget jeg faar at passe paa i den tid».

Atter et tungt suk.

«Aa, — ikke værre end det, kjære!» sagde bedstemor muntert. «En del af det bryderi skal jeg paatage mig, naar jeg alligevel spadserer omkring med strikketøiet. Men hvad er det for en skrigen? Brand — brand — hør —»

Der var virkelig en landlig forstyrrelse i den daglige ensformighed. De sprang, og de løb omkap mod bryggerhuset, alle, som rende kunde; fogden kom ned fra kontoret med pennen bag øret og en fyrstikæske i haanden; budeien fór afsted fra rokken med en hespel garn om halsen; Anders husbondskarl tog øxen og satte afsted med syvmilsstøvler, svær som han var, og fruen vendte forfærdet hovedet og mistede knappenaalen af munden. Men bedstemor kastede hele strikketøiet og var af de første ved brandstedet uden at agte paa nøstet, hun trillede efter sig. Ola Tveit derimod stod endnu paa laavebroen og saa forundret fremover; han tænkte, at hvis han bare ventede lidt og tændte sin snadde saalænge, saa kom maaske de andre tilbage, og han slap at uleilige sig afsted.

Det hele var imidlertid ingenting, som saa ofte.

Barnepigen, der aldrig havde tændt op i en bager-

ovn før, havde faaet lyst til at forsøge sig. Saa krøb hun helt ind i ovnen, lagde fliser og ved tilrette, rev af fyrstikken og tændte paa. Men røgen begyndte at kvæle og blende hende; hun fandt ikke udgangen, men laa og kravlede paa alle fire og blev aldeles fortumlet, eftersom det begyndte at brænde derinde lige om ørene paa hende.

Endelig kom en løbende til og fik fat om pigens fødder, saa hun blev trukket frem sodet og fæl og halv kvalt. Det var vand, der raabtes paa, — og dermed var hele opløbet forbi, og en frisk, hjertelig latter lød ud fra «eldhuset», hvor hun holdt paa at gnide soden af sit rødmussede ansigt, alt imens hun tittede i en liden speilstump og mumlede «aa jøie mej, da!» med vandet dryppende fra øienbryn og næsetip.

Fogedfruen stod paa trappen og tog imod dem, som kom leende tilbage.

«Herregud, — saa var det ikke brand, da?» sagde hun, som om hun egentlig havde ventet sig ialfald saa meget.

Men Kari budeie svang sig munter op i vævstolen igjen og føiede alen til alen med sine raske slag, som hun sang i takt med.

«Dette trur jeg, vi ler opat imorgo!» sagde hun siden til Anders husbondskarl.

Og der blev anledning nok hertil. Veiret var graat hele ugen igjennem med styrtregn, hvergang man havde vovet sig ud en tur. Men det var saa prægtigt groveir, sagde fogden; altsaa glædede man sig saa godt, man kunde, ved at se ud ad vinduerne paa de friske, grønne agre, de glinsende fjeldknatter og den drivvaade bakke, mens katten stod paa tærskelen og løftede paa labberne, fordi den endelig maatte over i laaven og se til ungerne sine.

Inde paa bedstemors værelse glemtes baade regn og graaveir. Naar Tinni havde tittet ind og lukket døren bag sig, da var hun ogsaa helt i en anden lys, solbeskinnet verden. Hun satte sig ganske nær hen til den gamle og talte med hende om alt, hvad der laa hende paa hjerte, og fik hende til at hente frem saa mangt et kjært minde, saa mangen oplevelse fra sin bevægede ungdomstid, at Tinni, ganske som i barneaarene, kunde se det altsammen for sig og nødig vilde rive sig løs fra alle disse indtryk for at gaa til sin daglige gjerning — derude i graaveiret, syntes hun, naar det var bort fra bedstemor.

«Har du virkelig endnu den blomstrede naalepuden?» sagde hun pludselig og tog en gammel, falmet liden tingest op fra bedstemors syskrin paa bordet. «Aa, disse buketter i silketøiet mindes jeg saa godt. Nu er de jo mer udvisket i farverne — —»

«Det er ogsaa en lang tid, siden de straalede friske og nye i rød bund», sagde bedstemor. «Du husker nok, jeg har fortalt dig før om denne baronessens kjole —?»

«Aa ja — jeg har ikke glemt de gamle historier, du! Men jeg vil saa gjerne høre dem om igjen, — de minder mig om din hyggelige stue, bedstemor, med ottedagsuret, som pleiede svare til, naar vi var midt inde i fortællingen, og den blaa potpourrikrukke, der i profil lignede en gammel mand. I skumringen kunde jeg sidde i sofahjørnet hos dig og indbilde mig at se de underligste væsener, naar jeg betragtede den svære dragkiste og de gamle stole, der ligesom rørte paa sig ved lysskjæret fra ovnen, som blaffede uroligt, snart paa nogle lange næser, snart paa et par knoglede skuldre eller horn, og arme med mange hænder og klør».

«Og rosenblade paa ovnen, du Tinni!»

«Ja — eller stegte æbler, som laa og surrede. Det passede saa godt til de gamle tider, du fortalte om. Og saa Oline paa sin skammel med sit arbeide, som hun lod falde paa gulvet, naar hun blev altfor fængslet. —

Nei, hvor glad jeg blev, du bedstemor, naar der kom bud efter mig, og jeg fik lov til at være over natten for det store arbeides skyld. Jeg fik sove i omhængssengen med de rare frynsekuglerne, fik kaffe paa sengen og ferske rugkager til frokost. Hvor koseligt det var alting hos dig, du!»

Bedstemor klappede Tinni over haaret, ganske som hun pleiede gjøre i hine dage.

«Ja — det er nu ikke alle smaapiger, som faar den fornøielse at tømme naalepuder, heller. Du tog den ene dragt af efter den anden og fik en historie for hver af dem», sagde bedstemor. «Og til allersidst at sortere de stakkars soldater — med eller uden hoved — krogede og krøblinger».

«De hovedløse fik sig et solid lakhoved paa og kom til hæder og værdighed igjen, ved du!» sagde Tinni. «Og saa lavede du et helt eventyr om dem ogsaa, du bedstemor. — Altsammen staar for mig ved dette silketræk her, som puden bærer en stump af».

«Det har den faaet for stadig at minde mig om en, som var værd at efterligne i mange dele. Hun vilde gjerne gjøre godt igjen, naar hun i heftighed eller ved egenraadighed havde tilføiet andre en uret; hun angrede og var vred paa sig selv. Husker du ikke, hvorledes baronessen forærede mig den røde silkekjole, da hun havde overilet sig den aften, og aldrig vilde bære den oftere, fordi den altid vilde minde hende om en uretfærdighed? Hvor man kommer til at ære og elske denslags personer, du Tinni! Men de er ikke hverdagsfolk».

Den unge pige sad og tænkte over disse ord og saa i tankerne den statelige baronesse for sig; men straks tittede et muntert ansigt op bagenfor denne skikkelse, saa hun uvilkaarlig udbrød:

«Men frøken Hedchen Wasmer holdt du nok endnu mer af, bedstemor?»

«Ja, — der var vel ingen i vor hele husstand, som ikke gjorde det, elskværdig og yndefuld, overstrømmende af livsglæde, som hun var. Og især mod mig; venlig

tog hun sig af mig, — hun, som jeg, var kommen fra hjemmet ganske unge».

«Tænk, bare seksten aar, har du fortalt», fortsatte Tinni. «Jeg erindrer alt det om dine stedsøskende. Og da du første gang viste dig for den fyrstelige familie derude paa Bygdø kongsgaard, ønskede jo baronesse Lilliencrone — var det ikke saa? — at kalde dig Delfine og sagde, at du ikke skulde være bange, hun vilde være dig i moders sted og tage godt vare paa dig».

«Sandelig, du har en god hukommelse, Tinni! Nu har du ikke hørt disse gamle historier, siden du var barn». Bedstemor skjøv brillerne op paa panden og saa med glæde paa sin interesserede datterdatter. «Kanske mindes du baade den lille frøken Louise og hendes lærerinde, frøken Betzy Horn, kammerpigerne — den ene især —, den gamle kjeldermester og kokken, som gjorde sig til for mig —? Ja, det vidste jeg nok. Alle har du seet lyslevende for dig, naar jeg fortalte. Og selskaberne og teaterforestillingerne, tableauerne og havesoiréerne med kulørte lygter mellem de gamle trær og bengalsk ild, — aa, de kunde more sig i den tid, Tinni! Der var fester dag efter dag».

«Fortæl — fortæl! Jeg hører saa gjerne om de deilige, gamle dage, da der virkelig hændte noget, du!» Tinni lagde armen om bedstemors skulder og saa saa indtrængende op i hendes øine, at hun, som allerede var gledet ind i fortiden, efterhaanden begyndte at tænke høit og fortælle.

«Ja, baronesse Lilliencrone, hun var herskerinden — dronningen, kan jeg gjerne sige», sagde den gamle og drømte sig tilbage i de høie sale med de stive herskaber, som bevægede sig omkring der eller skred frem i menuetten i sine kostbare dragter af gnistrende silke.

«Var frøken Hedchen ogsaa vakker?» spurgte den unge pige tankefuld.

«Ja — som ingen anden, vi nu møder, du!» svarede bedstemor med sikker overbevisning. «Indtagende, munter og skjelmsk, altid omsværmet af de unge herrer

som en duftende blomst af en flok bier. Spilte og sang gjorde hun, dansede, som en ung naadigfrøken bør danse og føre sig i det hele, og konverserede lige let i alle sprog. Hun flagrede fra fest til fest som en glad ung pige og havde ligesom ikke brug for livets alvor. Men det kom alligevel til hende i sin tid, — det kom nok, du! — Ja—ja—ja! Hvor sød hun var den aften under de gamle lindetrær derude paa Ladegaardsøen!»

«Fortæl bare, bedstemor!» sagde Tinni og satte sig endnu nærmere med hænderne i fanget.

«Det var ud paa sommeren 1809 eller 1810. En fremmed, fyrstelig gjest opholdt sig i Norge, og for ham var der selskaber baade paa Ullevold og hos de andre storfolk i Kristiania. Nu var baronessen og frøken Hedchen just i sit es. Tilstelninger og tableauer, overraskelser, dans i kostymer, alt, som kunde more og underholde, — det var maalet for hver dag, alle deres tankers indhold. Dragter, som kunde fremhæve deres ynde og skjønhed, blev prøvet og valgt; roller, hvori de kunde tage sig ud og vise sine talenter i deklamation eller musik, blev hemmelig indøvede, og paa beundring og bifald manglede det aldrig. Kan du tænke dig en saadan svunden tids festtummel, Tinni? — Nei, heldigvis, kjære —! Den var ogsaa hul og tom, en forfængelighedens rus. — Men om du havde seet alle disse mennesker træde frem for dig en eneste aften, sirlige, elegante, blendende, livlige! Og den statelige baronesse med vor deilige frøken i rosenrød silkekjole!

Alle tjenerne travede omkring med armstager, krystalkarafler og frugtskaale; det var vor tur at holde et stort selskab, og alle havde travlt med at arrangere for aftenen. Der blev baaret bænke og haveborde ud mellem trærne og rundt den store græsplæn foran den gamle hovedgaard, som du kjender, — kongsgaarden, hvor gulvene var malede som marmormosaik, — og svære silkegardiner var opheftede for vinduerne. Tjenere med knæbenklæder og spændesko ordnede vaser med forfriskninger for eftermiddagen, der skulde tilbringes i lysthuse og løvtætte grotter. Vognene pudsedes, thi de

ældre skulde have sin kjøretur i kongeskoven og i den vidtløftige, skyggefulde park, hvor kunstige smaaøer i de bugtede eller regelmæssige svanedamme bragte afveksling i anlægget. Slanke broer førte over i det grønne, alm og pil bøiede sig diskret over indbydende bænke, og skyggefulde gange slyngede sig langsmed vandet og de klippede hække, hvor træerne hist og her havde faaet façon à la pyramide, paraply eller endog var dannet som struds eller hane efter den tids mode.

Der dækkedes borde i salen, der stegtes og brastes i kjøkkenet, og jeg var nær reven overende dernede, idet min gode ven kokken kom løbende med sine posteier. Han havde forresten intet imod at se mig, men var altid færdig med sin skjemt og sine drillerier og sagde, at lille 'mademoiselle' altfor sjelden havde erender i den fløi af bygningen, hvor han regjerede.

Denne dag var jeg Susanne behjælpelig med noget pynt paa damernes kjoler til aftenen. Under vor travlhed kommer frøken Hedchen dansende ind til os. «Susanne!» raaber hun venligt og saa muntert, som om hun sang ordene frem, «vær saa god at springe ind til min tante».

Neppe var denne med hjertet i halsen løbet afsted til min strenge frue, før frøken Hedchen nappede sytøiet fra mig, tog mig om halsen og jublede:

'Aa, jeg er saa glad, saa glad idag, Delfine!'

'Det er morsomt at høre!' svarede jeg. 'Det er saa deiligt at være glad'. Jeg forsøgte igjen at faa synaal og fingerbøl fat, men det var ikke efter den naadige frøkens hoved.

'Væk med dette!' raabte hun leende. 'Se heller paa mig. Er mit haar smukt opsat? Det forekommer mig saa kunstigt og fast. — Se nu! Er dette ikke bedre?'

Og dermed gav hun den hele frisure et puf til siden, og jeg turde neppe sige, at bukler og slyngninger ligesom frigjorde sig fra haarnaalene og faldt let og naturligt om ansigtet, ganske som i det daglige liv.

'Aa, hvor vi skal danse, Delfine! Har du vel seet nogen føre sin dame smukkere end — — —'

Frøken Hedchen blev blussende rød og afbrød sig selv. Jeg lod, som jeg intet havde hørt, og sad atter bøiet over det rosenrøde kjoleskjørt.

'Jeg er saa glad, saa glad!' jublede hun igjen. Det var, som om hun ikke kunde lade være at gjentage det, og med disse ord dansede hun let henover gulvet. 'Er min kjole færdig nu? — Kjære Delfine! Hjælp mig at faa den paa. Kan du ikke en eller anden formular, hvorved man kan blive vakker og indtagende eller bemerket af *en eneste* fremfor alle de andre?'

'En eneste, frøken?' indvendte jeg med tanken paa alle de høifornemme herrer, der altid trængte sig frem for at opnaa et smil eller en anden gunstbevisning af hende.

'Ja — eller to da, du lille skjelm!' lo hun. 'Frem med trylleformularen, du lille heks!'

Dermed lagde hun armen om mine skuldre og svingede mig heftig rundt. Men jeg rystede paa hovedet og smilte; der behøvedes nok ingen trolddomskunster for at gjøre hende mer elskelig og smuk, end hun allerede var, tænkte jeg. Hun fordreiede jo hovedet paa os allesammen. For hun var deilig, du Tinni!

Endelig dristede jeg mig til at spørge: 'Kommer prins Wi — — —'

'Hys, Delfine!' hviskede hun med haanden over min mund og saa sig om. 'Tænk, om tante — — —' Hun stansede lyttende. 'Du ved, hun vil ikke høre paa det øre. — Kom der nogen? — Nei. — Den anden er ogsaa kjæk, du?'

'Kaptein A.?' hviskede jeg med det alvorligste ansigt.

En komisk grimase var svaret og saa en frisk latter. Hun rystede mig om skuldrene. 'Du er rigtignok en god skjelm, Delfine. Ja, han er deilig! Wunderschön! — Du kan dog begribe, at jeg mente løitnant H. — Kom, lad mig faa kjolen og løbe tilbage til mit værelse!'

Idet hun tog den, lagde hun i overstrømmende glæde armene om min hals og fortsatte hurtig hviskende: 'Vil du blive glad, naar du ved, at jeg er lykkelig, kjære Delfine?'

'Det vil jeg, frøken Hedchen, — rigtig inderlig glad!' svarede jeg og trykkede hjertelig hendes to smaa fremrakte hænder, mens jeg saa ind i det straalende friske, ungdommelige ansigt. Jeg glemte i det øieblik, at vi ikke var jevnlige. Men hun var allerede ude af døren, før jeg kom paa de tanker igjen.

Om eftermiddagen, da teen var serveret ude til alle de festlig klædte damer og herrer, blev flygelet baaret ned i lindealléen. Grupper af herrer, nogle i uniform med ordener og skinnende epauletter, andre i sort festdragt med kalvekryds og diamantnaale, med brede ordensbaand over brystet, knæbenklæder og sorte silkestrømper, stod samtalende eller spadserede omkring med unge piger i forskjelligfarvede lyse, snevre kjoler med beltebaandet knyttet høit oppe paa livet og sko, fæstede ved silkebaand, som var slynget flere gange korsvis opover vristen paa de klare, sviklede strømper».

«En underlig dragt, du bedstemor —», afbrød Tinni eftertænksomt. «Jeg ser dem for mig under træerne, alle disse smale, slanke figurer, som førte sig ligesom i dansetrin».

«Ja, — og saa de vakre haarfrisurer høit paa hovedet. Det var de franske moder, som gik igjen her hos gjesterne, Kristianias ældste og fornemste eller rigeste familier. Og de stive fruer i sine svære silkekjoler af damask eller atlask, maa du tro, lod sig tilgavns kurtisere og modtog smilende sin hyldest af de ældre hofkavalerer.

Frøken Hedchen i sin rosenrøde dragt med det brede, sorte fløielsbaad om halsen og de kostbare kniplinger om albuærmerne overstraalede dog alle de andre ved sin ynde, sin munterhed og elskværdighed.

Blandt gjesterne var en søn af en umaadelig rig og anseet godsbesidder i nabolaget. Der gjordes altid meget væsen af ham, og mangen moder ønskede nok i

sit hjerte, at han vilde se mildelig til hendes datter. Men han havde kun syn for den livlige sommerfugl, frøken Hedchen, som flagrede saa let fra den ene til den anden af de unge herrer. Og selv var han hverken ung eller tiltrækkende, men baronessen havde nu engang sat sig for at vinde ham for sin søsterdatter, der var fattig og afhængig og stod saagodtsom alene i verden. Med glæde iagttog hun ham ogsaa, naar han fulgte den unge dame med øinene, hvor hun gik, men beklagede, naar han ofte forgjæves gjorde klodsede forsøg paa at fængsle hende. Frøken Hedchen fandt en særdeles fornøielse i at smutte væk og begunstigede endnu mer aabenlyst enten prins Witgenstein eller løitnant Haxthausen, alle damers ridder. Begge var ranke og velvoksne, begge havde et nobelt aasyn, og begge var med ved alle festlige tilstelninger. Prins W. stod som tysk fyrste familien nærmest, var fortrolig omgangsven og havde mange selskabelige fuldkommenheder, deklamerede og spilte komedie, især elskerroller, — men fattig, kun tilhørende en af de mange ubetydelige smaastaters fyrsteslegter var han intet parti for frøken Hedchen.

Der kunde dog ingen forbyde de unge at synes om hinanden alligevel, — det ved vi nok. Og aftenens dronning var overgiven og lo, konverserede tysk med den ene, fransk med den anden, og forsøgte sig ogsaa i et komisk norsk med enkelte, — alt mens hun bag viften skottede efter de to unge rivaler, naar de færdedes mellem de andre unge damer».

«Men bedstemor» — afbrød Tinni — «hvorledes kunde hun synes om to —?»

«Hine tiders lette væsen var saa ganske anderledes», svarede bedstemor ligesom undskyldende. «Kurtisere og kokettere hørte med til de dannede klassers omgangstone, — jeg tror næsten det regnedes med til belevenhed. Og vor kjære frøkens natur var nu engang saaledes, du Tinni! Paa en sommerfugl kan du ikke lægge jernlænker.

Baronessen havde bestemt, at hendes søsterdatter

udover mod aftenen, inden man gik tilbords, skulde synge og spille et par numre. Som paa et givet vink kom den unge løitnant H. hen til frøken Hedchen, bukkede og henvendte sig med nogle ord til den ældre kaptein A., hvis bryst var dækket med ordener. Denne havde just belavet sig paa at byde hende sin arm og faa indført nogle smigrende talemaader.

'Tillader hr. kapteinen, at jeg tager Deres dame fra Dem nogle øieblikke for at føre hende til pianoet?'

Og med et ansigt, hvorpaa der stod at læse baade skjelmeri og seierssikkerhed, bød han hende armen, og nu vandrede det smukkeste par blandt dem alle nedover alléen. Frøken Hedchen dreiede hovedet lidt for at faa et glimt af kapteinens forbløffede ansigt og saa desuden prins W. sende hende et hurtigt blik, — og snart var hun optaget af en dæmpet ordveksel med sin kavaler og saa ham straalende ind i øinene.

Men den ene, som stod for sig selv med korslagte arme, syntes ikke at unde dem samværet. Han ærgrede sig, det var tydeligt, mens han fulgte dem med blikket, og hørte hverken springvandets plasken paa plænen eller de summende menneskestemmer rundt om.

De to unge dreiede af i en sidegang omkring et buskads med mørke, lave trær, og her stansede de en ganske kort stund.

Den unge mand greb en af frøken Hedchens hænder og syntes at spørge hende om noget, mens han alvorlig og ivrig saa ind i hendes øine. Hun smilte til ham og nikkede. Han blev overmaade glad, trak begge hendes arme til sig og kyssede dem flere gange, idet han bøiede sig over dem.

I det samme kom kapteinen gaaende, kan du tænke, rask forbi udenom buskadset, hvor de to unge havde stanset de faa øieblikke, og du skulde bare seet hans blik, hvorledes han, uden at ytre et ord, knyttede hænderne i ærgrelse og kneb munden sammen».

«Men kjære bedstemor, — hvorledes ved du alt dette?» spurgte Tinni, som hele tiden sad spændt og hørte.

«Jeg? — Jo — jeg saa det selv, maa du vide», var svaret.

«Ja, men — var du med i haven blandt gjesterne?»

«I haven var jeg, og paa værelserne, og i salen, Tinni, men ikke blandt gjesterne, kan du forstaa. Ved festlige leiligheder bad altid baronessen mig at være lidt behjælpelig med opvartningen. 'Delfine, du ser net ud, mit barn, og du har et øie paa hver finger!' pleiede hun at sige. 'Spring rask hid eller did og se til, at du kan gjøre en haandsrækning'.

Jeg var lykkelig ved at kunne udføre mit hverv til den strenge frues tilfredshed, kan du tænke, og hun var just i sit rette element ved alleslags tilstelninger, især naar hun kunde finde paa noget rigtig originalt og overraskende. Saaledes har du en forklaring over, hvorledes jeg kom til at være snart her, snart der, hid med et shawl, did med et glas vand, op ad trappen med et bret, ned med en skammel, ud med et lommetørklæde eller lugteflacon, ind igjen med en brydsom parasol. — Ak ja — ja — ja! De ærværdige lindetræer i den lange allé derude ved hovedgaarden, de kunde berette adskillige underlige ting fra svundne tider, om de begyndte at tale, du Tinni! — Men nu har vi afbrudt historien. Hvor var vi henne?»

«Kapteinen kom gaaende og saa de to unge sammen», hjalp Tinni den gamle paa glid.

«Ja, — og de merkede intet, gik bare videre og var snart nede ved flygelet. Der stod kapteinen allerede og bladede hidsig i noderne; han bukkede dybt og sagde med sit ubehagelige smil:

'Jeg haaber, De ikke har fundet veien lang, min frøken!'

Hun blev blussende rød. 'Jeg ser, De er kommen os i forkjøbet, hr. kaptein!' sagde hun forvirret, gjorde en kompliment for sin kavaler og begyndte at trække sine handsker af for at spille, mens denne satte stolen tilrette for hende.

'Ja, jeg er kommen eder i forkjøbet!' gjentog den anden med en egen betoning.

Men frøken Hedchen spillede hin sommeraften saa deilig, som vi aldrig før havde hørt det. Og de vakre sange, som hun foredrog med saa meget liv og skjelmeri, kan jeg endnu ikke glemme; det lød i den stille, klare aften som toner fra en bedre verden, der blandede sig med rosenduften, steg og sank med luftningerne og sænkede sig over alle tilhørerne som et trylleri. De stive herrer og fruer sad maalløse og lyttede, og de unge blev tause ved den sjeldne nydelse.

Nede i. nøddealléen vankede den hædrede gjest, kaptein A., omkring og var ikke engang bleven blød ved den vakre sang. Han traf her paa sin vert, hans kongelige høihed prins Friederich. Hvad de to herrer vel gik og talte om, da de sidste toner af sangen var hendøede, ved ikke jeg; men husherren var i sterkt oprør resten af aftenen. Frøken Hedchen, beundret og optaget som hun var, og med den rosenrøde silkekjole bølgende om sig i dansen under de straalende lysekroner i salen, anede neppe, at der vilde bryde et uveir løs. Hun lænede sig glad til den unge mands arm, som hun synlig gav fortrinnet fremfor alle sine mange beilere. Husfaderen stod mørk i døren og fulgte hende med øinene. Men hun var bare fryd og lykke, — skjønt hun hemmelig skottede til den unge prins Witgenstein for at se, om han bemerkede hendes glæde».

«Hvorfor gjorde hun egentlig det, bedstemor?» spurgte Tinni grundende. Hun forstod ikke det slags dobbeltspil.

«Jo, ser du —», lidt nølende kom svaret fra bedstemor —, «sagen var egentlig den, at hun havde været hemmelig forlovet med denne deres daglige, muntre husven, prins W. Jeg havde lagt merke til, at hun, naar hun anede, at han kom, løb ud i forstuen for at modtage ham først. Og naar saa jeg kom til for at lukke op,. glattede hun og pudsede hun paa haaret og strøg sig om kinderne, som om hun var bange for at røbe, hvor venlig hun havde mødt ham. 'Kan du se noget, lille Delfine?' sagde hun muntert og paa en vis skyldbevidst. 'Frøken! Frøken!' sagde jeg bare med

løftet finger. Men da svingede hun gjerne rundt med mig, og jeg kunde ikke andet end elske hende, — saadan som hun var.

Da alle gjester var tagne bort, alle skaaltaler holdt, og bordsange og drikkeviserne var forstummede, var denne herlige sommerfest endt; tjenerne pustede lysene ud, trak rullegardinerne fra vinduerne og bar champagneglassene ud.

Da blev frøken Hedchen forstyrret i sine lykkelige drømmerier ved et bud fra baronessen om at komme op til hende. Hun sprang let op ad trapperne, — men hun kom med langsomme trin ned igjen; thi man havde taget hendes unge lykke fra hende.

Idet jeg lukkede de brede havedøre i halvmørket, havde jeg nok hørt de tunge, uregelmæssige skridt bag mig; men jeg troede, det var hovmesterinden. I det samme lagde to fine, smaa hænder sig om mine skuldre, og under en hjerteskjærende graad trykkede den naadige frøken sig ind til mig.

'Følg mig til det lille kabinet, Delfine, — der er stille og godt'.

Hun lod mig lede sig hen til en lav lænestol, og jeg stod taus bagved den, ikke langt fra at græde med hende og med hendes ene haand i min.

'Du er lykkelig, Delfine, — ingen kan negte dig at gjøre, som du selv vil — — —', hulkede hun lidenskabelig».

«Men kjære dig, bedstemor, du havde jo baronessen over dig, du, og hun, som var saa streng!» afbrød Tinni.

«Ja vist», svarede den gamle smilende, «men frøken Hedchen mente det paa en anden maade. Hun var saa inderlig bedrøvet. 'Gid jeg var i dit sted, kjære Delfine! Jeg er saa ulykkelig og kan aldrig blive glad mer i mit liv', jamrede hun. 'Ti gange heller vilde jeg være som du!'

'Jeg er bare en fattig, afhængig pige', hviskede jeg. 'De kan ikke mene dette, naadige frøken'.

'Jo — jo!' klagede hun. 'Saa slap jeg dog fri for

at høre dette utaalelige om „hensyn til fremtiden“ — „familiens ære“ og alt det. Eller jeg havde en trofast veninde, som jeg selv havde valgt, og ikke disse dumme dukker, som anvises mig, og som neppe tør sige „ja“ eller „nei“ eller dreie sig omkring udenfor etiketten. — Jeg afskyr dem alle!'

Uden at svare dristede jeg mig dog til i mørket at kjærtegne det boiede hoved, som hun stottede i hænderne.

'Det er det samme!' udbrod hun pludselig heftig. 'Jeg vil sige dig det altsammen, du kjære, trofaste Delfine!' Og dermed trak hun mig ned til sig paa skammelen og fortalte mig, afbrudt af graad, hvad der var overgaaet hende.

Tanten havde overøst hende med de haardeste bebreidelser i anledning af hendes upassende opførsel, hvorom hun desværre var kommen til kundskab ved en oprigtig vens meddelelse. Man havde troet at merke, at et varmere forhold end venskab skulde bestaa mellem den unge dame og en af de tilstedeværende unge officerer; men dette vilde hun naturligvis betragte som en fuldstændig urigtig opfatning, da hendes niece vel vidste, hvad hun skyldte sin rang og den fyrstelige slegt, hvori hun var optaget som barn. Det var ogsaa ganske kort siden, det samme var indprentet hende ved et andet lignende forhold, hvorfor baronessen forundrede sig over atter at maatte minde hende om de pligter, hendes stilling paalagde hende, og beklagede hoilig, at den omtalte unge kavaler allerede næste morgen vilde blive beordret til i et vigtigt erende at reise udenlands for at modtage en post som sekretær ved gesandskabet for nogle aar.

Her maatte den stakkars frøken Hedchen stanse en stund; bevægelsen overvældede hende, og jeg græd med hende uden at vide nogen trøst.

Endelig var baronessen kommen med den glædelige nyhed, at deres fornemme nabo, kaptein A., havde anholdt om frøken Hedchens haand hos prins Friederich, og at denne havde givet sit samtykke, stolende paa, at

deres unge slegtning ikke ved egensindighed modsatte sig deres villie, som i forældres sted havde at raade for hendes lykke. Skulde hun imidlertid finde for godt at ville følge sit eget hoved, maatte hun med det samme drage ud i verden paa egen haand og se til, hvem der tog sig af hende. Baronessen forlangte, at hun om tre uger meddelte hende sit svar og derigjennem gav tilkjende, at hun var taknemmelig for alle de velgjerninger, der var bleven hende vist fra barndommen af.

'Delfine! Delfine!' hulkede den stakkars frøken Hedchen med armene om min hals. 'Jeg kan aldrig, aldrig blive glad mer i mit liv. Jeg maa reise langt, langt bort herfra og arbeide for mit brød. Musik maa jeg vel kunne undervise i, og fransk og tysk og mer, og om det end er surt at tænke paa, saa maa jeg jo bort, — her kan jeg jo ikke være!'»

«Hvor haardhjertet!» hviskede Tinni lavt.

«Baronessen var en forstandigere dame end baade du og jeg og de allerfleste, som du senere skal faa høre, og hjertelag havde hun desuden. Men du kan vide, det skar mig i mit inderste at høre den kjære frøken tale saaledes, og jeg vidste ikke, hvad jeg skulde sige.

Med ét faldt dog noget mig ind.

'Naadige frøken, tænk ikke paa at reise bort, dette vilde gjøre hele sagen langt værre. Baronessen vilde blive vred — —. Husker naadigfrøkenen ikke, hvorledes De engang trøstede og raadede mig, da jeg græd, fordi baronessen havde skjendt paa mig og skikket mig fra sig? Dengang kjendte jeg ikke ret hendes naade, men frøkenen hjalp mig til at formilde hende, og siden har alt været godt! Dersom den naadige frøken tillader, vil jeg sige, hvad De nu bør gjøre.

Vær imorgen kjærlig og god som ellers — De ved nok, at hendes naade ikke taaler bedrøvede ansigter omkring sig —, bøi Dem stille og taalmodig under hendes vilje i disse tre uger — — —'

'Delfine!' raabte frøken Hedchen heftig. 'Du kan ikke have noget hjerte! I tre lange uger skulde jeg — —?

Og nu atter bryde et forhold, som ikke var efter ønske —?'

'Der er neppe nogen anden udvei end at vente, og maaske kunde det gaa godt alligevel!' sagde jeg. 'Lydighed vil overvinde hendes naades strenghed, og underkastelse kunde bringe frøkenen netop Deres ønskes opfyldelse'.

'Hvorledes mener du?' spurgte hun og løftede rask hovedet.

'Naar hendes naade fordrer svaret af Dem, maa De give hende det saaledes, som hun ønsker, og De skal se — — —'

'Nei! nei — og tusend gange nei!' afbrød den unge dame lidenskabelig. 'Vil du da, at jeg skal knytte mit liv til denne tørre, uskjønne person, — et hylster med penge i alle lommer? Jeg tilhører en anden, og ingen magt paa jorden skal skille os ad!'

'Det ved jeg nok, kjære frøken Hedchen; bliv ikke vred paa mig, fordi jeg er saa dristig at give Dem raad. Jeg vilde saa gjerne hjælpe Dem til at blive rigtig glad igjen!'

'Ja – ja, — bryd dig ikke om, hvad jeg siger!' hviskede hun og græd paany ved min skulder, mens jeg en stund sad ganske taus. 'Du maa hjælpe mig, — du maa, Delfine!' udbrød hun igjen. 'Hvad vilde du gjøre i mit sted?'

'Give efter for Deres tantes ønske, — en tid. Det er den eneste vei, jeg ser. Han, De afskyr, reiser herfra om nogle dage, han faar da Deres bestemmelse underveis. Imidlertid kan meget forandre sig, inden han kommer tilbage. Og den anden, som naadigfrøkenen har givet sit ord, stoler fuldkommen paa Dem, hvad der saa sker —'.

'Nei, ved du hvad, Delfine!' nu lo frøken Hedchen virkelig med taarerne glinsende i de lange øienhaar. 'Du er altfor troskyldig, mit barn! Saa klogt dit raad end kan være, saa kjender du dog ikke mændene. Tror du, han ikke skulde tvile om min troskab, naar han hørte, jeg var forlovet med en anden? Du er en liden

sværmer, Delfine! — Men dig skulde jeg vove at stole paa'.

'Hvis saa er, skal jeg skaffe sikkert bud ved solopgang imorgen hen i nabolaget, og et par ord vil naa løitnant H. inden hans afreise'.

'Ja, — jeg kan ikke gjøre andet!' sukkede frøken Hedchen og klemte mig saa forsvarlig i sine unge, friske arme, som om jeg kunde været en af hendes lige.

Derpaa drog hun mig forsigtig op ad trappene, og da vi var komne op i hendes værelser, tændte hun lys ved skrivebordet og greb ivrig pen og blæk.

'Saa!' sagde hun, 'billetten skal straks være færdig. Nu fatter jeg atter lidt haab, — men hvor længe tror du, jeg maa være lydig? Det bliver forfærdelig at skulle være føielig og elskværdig! — Jeg kunde snarere være rasende!'

Det lille, fine stykke papir med hendes forbogstaver i guld, som jeg fik til besørgelse, indeholdt bare et par ord: 'Vent og stol trods alt paa H.' Og jeg bragte det efter løitnantens adresse hen til nabogaarden, før det var lyst; saaledes modtog han det af sin tjener, idet han steg i vognen for at tiltræde sin udenlandsreise. Og om han end intet forstod deraf i det øieblik, blev sikkerlig alt ham klart senere».

«Hvorledes gik det med den stakkars frøken Hedchen?» spurgte Tinni efter en taushed.

«Hun kjæmpede trolig med sig selv de følgende dage og uger», fortsatte bedstemor. «Baronessen kaldte hende atter til sig, og jeg ved, at den time var tung for min kjære frøken. Da tanten fordrede hendes svar angaaende den fornemme tilbeder, sagde hun kun de ord:

'Naar du forlanger lydighed af mig som tak for alt det, hvad du og prins Friederich har gjort for mig, siden jeg kom til eder, saa maa jeg jo bøie mig under

eders vilje; og naar du siger, at du har ret til at raade for min lykke eller ulykke, saa maa jeg finde mig deri, om jeg ogsaa bliver ulykkeligere, end min stakkars moder kunde have tænkt sig sit eneste barn at blive i denne verden'.

Derpaa brast hun i graad, — heftig som altid.

Baronessen blev vist noget overrasket ved, at hendes plan saa letvindt gik igjennem. Hun havde sikkerlig ventet sig en hel scene. Men hun sagde dog, at hun var meget tilfreds med sin søsterdatters fornuftige bestemmelse og villighed til at lade sig raade. At hun i den paafølgende tid var saa fuldstændig tilfreds med sin egen handlemaade, tror jeg neppe; thi hun saa ofte hemmelig hen paa frøken Hedchen, hvis kinder blev blegere og blegere, eftersom tiden nærmede sig, da den frygtede beiler skulde vende tilbage; hendes munterhed og elskelige livfuldhed, der var solskinnet i hele huset, svandt hen dag for dag. De mørke ringe om øinene vidnede om søvnløshed, og jeg ved, hvorledes hun græd, naar hun tillod mig at trøste hende, eller naar hun var alene.

Saaledes gik nogle maaneder hen.

Endelig kom kaptein A. tilbage, og forlovelsen blev deklareret».

«Men bedstemor!» udbrød Tinni harmfuld.

«Ja, — om han havde nogen glæde af sine møder, det kan jeg ikke sige. Nøisom maatte han ialfald være. Den unge dame var baade pirrelig og uvenlig imellem mod ham, og han maatte sandelig se paa, at hun fandt underholdningen med prins W. — sin fordums gode ven — langt fornøieligere. Heldigvis var der den vinter samme tummel og fester med dramatiske sammenkomster, baller og kanefarter — soiréer endog paa isen —, som forrige aar havde optaget alle Kristianias fornemste familier, og i alt dette druknede det mer personlige samvær mellem de forlovede. Frøken Hedchen næsten styrtede sig ud i forlystelserne for at glemme, — men desto værre led hun i stilhed.

Engang kom hun hjem fra en af de sedvanlige

forestillingsaftener i 'Dramatikken', hvor byens herrer og damer optraadte i forskjellige roller, der blev dem tildelt.

Frøken Hedchen var harm og oprørt. 'Delfine', sagde hun, da hun havde raabt mig ind til sig, 'dette holder jeg ikke længere ud! Jeg maa blive gal! Se paa mig! Se mine dybtliggende øine! Og hvilken farve, — jeg bliver syg tilsidst!'

'Er der hændt noget?' spurgte jeg hviskende.

'Nei, — men jeg kan ikke mer!' sagde hun og rev i lommetørklædet. 'Han — min forlovede — var „Jesper" i „Kjærlighed uden Strømper" iaften. Du skulde seet ham! — Han var — häslich! abscheulich! Med stribede strømper, — i kort kofte! Spillede udmerket! Man lo — klappede — hviskede: „Det er frøken Hedchens forlovede!" — Han var rent ud simpel! — Aa, Delfine! Jeg kan ikke mer!'

Og med det udraab fik hun krampelatter og krampegraad, og vi sprang, og vi løb, og der blev en forfærdelse, kan du vide.

Efter dette blev min kjære frøken syg og laa længe svag. Jeg fik lov at være hos hende den hele tid og var meget angst og stilfærdig under sygepleien.

En dag sad baronessen længe ved hendes seng og ønskede, at ingen forstyrrede. Fra den stund af skrev det sig, at forlovelsen med kaptein A. blev hævet. Og fra den dag syntes vi, at frøken Hedchen kom til kræfter og begyndte som før at færdes nede iblandt os. Men med rødmen i kinderne gik det sent, og lystigheden var ligesom strøgen af hende».

Bedstemor henfaldt i tanker over sit strikketøi og skottede et par gange hen paa sin datterdatter, der sad helt optagen af medfølelse med den unge dames ublide skjæbne.

«Hvorledes gik det, da?» sagde hun interesseret med begge hænderne paa den gamles knæ.

«Mon det ikke lider til aftens? — Du faar vente med resten til en anden gang, tror jeg», mente bedstemor prøvende.

Men det kunde Tinni slet ikke. Hun maatte endelig høre mer. — Clara kom nok ind og meldte, naar teen bares ind, — det var ikke Tinnis uge heller.

Det eftertrykkelige punktum, hvormed hun sluttede paa bedstemors kind, og en lang tankestreg efter, gjorde udslaget. Denne fortsatte:

«Det led udover til julen. Alle havde det travlt i palæet, hvor vi da boede; alle frøkenerne strævede sent og tidlig med sine julegaver, som skulde gjemmes saa for den ene, saa for den anden. Snart puttedes noget under bordet, naar det gik i en dør, snart løb der en, holdende noget bag sin ryg, og hemmeligheder havde de allesammen. Det var netop en frydefuld tid. Sent om aftenen sad de og arbeidede; tidlig om morgenen stjal de sig til at brodere i ro.

Baronessen var mer og mer kjærlig mod sin sørgende søsterdatter og syntes virkelig at føle deltagelse for hendes nedtrykte sindstilstand. Hun tog hende oftere ud at kjøre for at bringe lidt glæde og liv over hende. Hun forsøgte ogsaa ved mange smaating at fornøie hende; det var næsten, som om hun mente at gjøre godt igjen en uret, hun havde gjort hende, — men til ingen nytte; et svagt, tvungent smil og straks derefter taarer, det var alt, hvad der var at opnaa.

Ikke engang tanken paa juletiden kunde udrive hende af hendes stumme sorg, og naar baronessen ofte ytrede: 'Hedchen! Nu har vi blot faa dage igjen til juleaften, og den vil komme med lykke til dig!' da saa hun op med et saa bønligt blik, som om hun mente: Mind mig ikke om lykke! — eller: Tror du at glæde mig med nogetsomhelst, naar *han* er revet fra mig! Se i mit hjerte, hvor ulykkelig jeg er!'

Og derpaa brast hun i heftig graad og forlod værelset.

Men juleaften kom med høitid og velsignet fred til os alle.

En vogn holdt for døren; prins Friederich lod sin kammertjener føre indholdet op paa det grønne gjesteværelse, og kort efter var alle lysekroner tændt i salen,

bordene var dækkede, juletræet pyntet, gaverne laa fordelt til hver eneste én i huset med sin lille seddel paaheftet hver bunke. Efter aftensbordet kom vi og alle tjenerne op i salen og modtog vore ting, forlegne og lykkelige; frøken Hedchen stod lidt afsides ved julebordet og var hensunken i sine sørgmodige tanker, mens haanden ligesom i drømme sluttede sig om en liden medaillon, der hang i fløielsbaandet.

Baronessen gik hen til sin søsterdatter, lagde haanden paa hendes skulder og bad hende aabne den lille pakke, hun bragte hende».

«Aa, — det var nok den, som kom med vognen og blev bragt op paa det grønne værelse!» afbrød Tinni med lysende øine.

«Nei, — nu gjetter du dog feil», var svaret, og bedstemor fortsatte med et vibrerende smil i øienkrogene, hvor taarerne heller ikke var langt borte:

«Frøken Hedchen brettede papiret tilside, og et pragtfuldt, høirødt uldkjoletøi kom tilsyne. Men nu skal du høre, Tinni. Paaskraa over tøiet var lagt et tykt, bredt, hvidt silkebaand med røde kanter, og en liden mangefarvet stjerne sad fæstet paa den ene side af dette.

Frøken Hedchen blussede som en rose og saa forvirret ind i sin strenge tantes aasyn.

Men al strenghed var borte derfra i det øieblik. Jeg tror aldrig, jeg har seet hendes stolte, prægtige skikkelse vakrere, — smuk og majestætisk var hun jo altid, men nu var der kommen ømhed i hvert træk; øinene saa kjærlig ind i den unge piges; om munden laa ingen befaling, men en bøn om tilgivelse; den ranke nakke var bøiet, og hun lagde sin arm blidt om sin søsterdatter.

Denne blev staaende ganske fortumlet og forstod ikke straks, hvad der mentes med den underlige gave. En pludselig tanke satte hendes hjerte i bevægelse — hun vidste neppe, hvorledes hun just mindedes om en dansk løitnantsuniform, — men ligesaa hurtig blegnede

hun, øinene sænkede sig ængstelig og fyldtes med taarer, som saa ofte før.

Hendes naade saa i ét væk forventningsfuld mod døren, og kort efter blev alle tjenerne sendt bort med armene fulde af smukke og nyttige ting. Baronessen havde den aften — jeg ved ikke hvorfor, men hun viste mig ofte denslags begunstigelser — givet mig et vink om at blive, og jeg holdt mig i al beskedenhed henne ved de svære forhæng eller ved blomsteropsatserne, halvt skjult for ikke at være iveien. Af og til kaldte hun venlig paa mig, bad om et glas vand, en sofapude eller en anden haandsrækning og var i det hele taget ikke til at kjende igjen den juleaften; prinsen gik fornøiet op og ned ad gulvet og lod til at vente paa noget.

Da herskabet atter var alene, hørte jeg baronessen med en underlig bevæget stemme sige til frøken Hedchen, der endnu ikke var vaagnet op af sine drømmerier:

'Vil du ikke gaa hen bag døren, kjære barn, til det lille bord derhenne og hente dig en liden pakke? Det er vor egentlige julegave til dig iaften'.

Nu maa du gjerne vide, Tinni, at hendes naade havde ladet mig hjælpe sig med at arrangere planterne om det lille bord tidligere paa dagen, men nu skjultes det hele af den opslaaede fløidør, og jeg havde naturligvis ikke med en mine forraadt, hvad der var betroet mig.

'Tak tante', svarede den unge dame, hun stod der saa slank og fin og mismodig i sin nydelige festdragt. 'Se, jeg har jo allerede en hel bunke af de smukkeste sager her, som du og prins Friederich har villet glæde mig med'.

Hun gik langsomt og med sænket hoved henover det lange, polerede gulv, — aa Tinni! Aldrig vil du vel faa se nogen bevæge sig saa yndefuldt! — Og saa stod hun der med haanden paa døren for at trække den til sig og se efter pakken paa det lille bord bagom den. Hendes ansigt var saa mildt og roligt, der var

ikke spor af glæde eller forventning; hun stod der kun med sit sørgmodige smil som et lydigt, godt barn og vendte endnu engang hovedet med et nik til tanten.

Nu titter hun bagom døren — et forskrækket udraab — og lynsnar trækker hun hovedet tilbage.

En ung, smuk officer i høirød uniform med et bredt ordensbaand over brystet og en stjerne paa den venstre side hopper ned af bordet og griber den kjære frøken Hedchen i sine sterke arme, hvormed han holder hende saa inderlig fast, som om intet i den hele verden atter skulde rive hende fra hans hjerte igjen.

Se, det var en julegave, som kunde ligne baronessen!

Hendes naade stod henne hos husfaderen, prins Friederich, med hovedet lænet mod hans skulder, og jeg kan ikke negte, at jeg vendte mig mod vinduesdraperierne, forat mit høie herskab ikke skulde se, at jeg var saa næsvis at græde af glæde over min kjære frøkens lykke».

Tinni sad en stund taus med store, forundrede øine.

«Baronessen var altsaa ikke bare streng, som jeg tænkte, bedstemor!» sagde hun.

«Nei vist, kjære. Hun var en prægtig karakter, — hvad man end kunde sige om hende», svarede den gamle, der havde lært at elske og se op til hende ved det daglige samvær i fem aar. «Hun var af de faa virkelige personligheder, man saa sjelden møder nutildags, da alle er som støbt i én form i vor maskintid».

«Og saa blev da frøken Hedchen lykkelig og munter igjen?» mente Tinni med et langt medfølelsens aandedrag.

«Ja, du! De fik hinanden igjen, den unge løitnant H. og vor elskværdige frøken, og livsglæden kom tilbage, og solskinnet i huset med den. Men der skede underlige ting alligevel i de følgende aar, kan du tro, og derom skal jeg siden engang fortælle dig».

Bedstemor gled i erindringen langt, langt bort, mens

hun dvælede ved hin mindeværdige juleaften. Hun sad taus en stund. Med et dybt suk kom hun atter ligesom tilbage til sin opmerksomme tilhørerinde.

«Aa ja — ja — ja, du Tinni!

Det var en velsignet lykkelig juleaften. Efterat jeg var kommen paa mit værelse, sad jeg længe og frydede mig ved at se paa alle de nydelige ting, jeg havde faaet i julegaver. Især kunde jeg ikke blive kjed af at beundre et mahogni syskrin med fuldt udstyr af guld[1]): Fingerbøl, trækkenaal, syring, kniven og saxen med de gyldne haandtag, — altsammen fra baronessen som et tegn paa min 'værdighed og mit værd', som hun udtrykte det.

Mens jeg fornøiet prøvede fingerbøllet paa min finger, kom jeg til at tænke paa, at baronessens hvide, broderede morgenkjole havde et rift paa den nederste kappe, som jeg burde sy istand. Sent, som det var — klokken var halv tolv — tog jeg mine sysager frem og gav mig ifærd med arbeidet saa flittig som en myre.

Da slaaes med et døren op, og jeg saa ganske fortumlet et sterkt lysskjær fylde hele værelset.

To tjenere, bærende hver sin seksarmede sølvlysestage, gik i spidsen; derpaa kom baronessen i sin sorte fløielsdragt majestætisk skridende gjennem kammeret.

«Det lille barn Jesus er kommen!» sagde hun med en venlig bøining af hovedet og gik videre, mens jeg, som ærbødig havde reist mig hilsende, lyttede i en bevæget, høitidsfuld stemning, og endnu længe syntes at høre gjentaget det glade julebudskab, som hun bragte hvert eneste medlem af sin husstand, idet hun skred fra værelse til værelse, fra kammer til kammer med lysskinnet fra de høit løftede voxlys ligesom strømmende over hendes prægtige skikkelse og glitrende i de straalende moiréer.

Og døren lukkedes; den vakre hilsen bragtes videre, videre til alle.

1) Sk[illegible] [illegible] kan [illegible] gulde[illegible] erstattet med [illegible]

'Det lille barn Jesus er kommen!' lød det, altid fjernere og svagere, mens det gamle ur i forstuen nedenunder med tolv dybe, langsomme slag indviede juledagen».

Tinni reiste sig som i drømme og hørte, at en bad bedstemor til aftensbordet. Og saa gik de begge ind til de andre, og under den almindelige samtale om de daglige smaabegivenheder svandt fortidens personer hen i dunkelhed og skrumpede sammen i krogene, ligesom i et slør af sommeraftenens skumring.

Det var en solklar morgen.

Fogden Brun pleiede at gaa en morgentur nedenom jorderne, før han begav sig til kontoret.

Anders gik og pløiede, men han var alene, og fogden stansede, tog piben ud af munden og spurgte, hvorfor Ola Tveit ikke var i arbeide med den anden hest.

«Nai, — det var plat uraad idag aa faa dragit 'n aat stalden», svarede Anders.

«Han kunde vist behøve en dragelse hver eneste dag, mener jeg», sagde fogden og dreiede straahatten utaalmodig rundt paa hovedet. «Hvad er der paafærde nu igjen?»

«Han har huguverk, sier'n, — aa er mest inte god for aa le'e eit lem, sier'n».

«Har han ikke spist idag?»

«Inte no'e aa kalle for, sier'n, — bare eit fad med velling, aa to sild, aa ei lefse, aa ein ørliten bolle med mjølk».

«Han tog vel bollen tilsidst for at svelge efter med, da», mente fogden. «Gud ske lov, han er ikke ganske fastende ialfald».

Han fortsatte smaaleende sin vei imod huset og lagde onde raad op imod Ola Tveit, som han vilde

kurere paa en egen maade. Men først maatte han undersøge patientens tilstand.

Borte i hjørnet af drengestuen laa der en paa sengen, dødssyg, røgende paa snadden og med et høirødt bomuldstørklæde knyttet om panden. Enderne strittede ret op som et par horn.

Det var Ola Tveit.

«Naa, — er du syg?» spurgte fogden barsk, idet han traadte over tærskelen.

«Jau, hr. foged. E' har vondt i hove'-det».

«Du kan altsaa ikke gaa paa ageren idag?»

«Nai, hr. foged, du faar halde meg unskjyldt, — e' haver ingen magt i mine lemmer —»

«Uden i munden —» faldt fogden ind.

«— det river og slider i mine bein, det verker i min ryg, og saa gjedne, som e' vil —»

«— arbeide, ja!» tilføiede hans husbond med vegt. «Nok sagt, din dovne krabat! Jeg skal sørge for, at du ikke bliver arbeidsløs, stol paa mig!»

Dermed var fogden ude af døren og smaalo, mens han gik ned til sine damer i dagligstuen. Her skildrede han med rørende deltagelse alle de farlige symptomer ved Ola Tveits sygdom og opfordrede baade sin svigermoder og sin hustru, der ikke egentlig lo med de andre, til at tage sig af den lidende og bringe ham lidt tidsfordriv.

Fru Brun vilde netop til at fortabe sig i den ulykke, at man ikke fik pløiet i rette tid, men hun kom ikke tilorde for den almindelige latter, og da Tinni spurgte, om der ikke var noget garn at nøste, og bedstemor undrede paa, om det ikke var et stille arbeide at ribbe fugl, saa kunde den bekymrede husmoder heller ikke lade være at le, og det blev enstemmig vedtaget, at Ola skulde faa sig et let haandarbeide.

Ud paa formiddagen tog bedstemor sit strikketøi og vandrede afsted for at se lidt paa væven, som hun sagde.

Kari sad som vanligt i værstolen, men hun havde

faaet slig en underlig hoste og en nysen afvekslende med hiksten, saa hun neppe kunde tale.

Bedstemor maatte spørge, om hun havde hentet sig en forkjølelse, og hørte saavidt, at hun nøs noget om «smitte», da hun i det samme fik øie paa en figur med to røde horn, som sad borte i krogen og nøstede uldvævegarn med et tragisk blik.

Der skal ro og besindighed til det arbeide, og han tog det overmaade roligt. Han havde faaet et strieforklæde bundet om livet, og garnet vindede han lagvis ned i sit fang; naar han fik et passelig tykt lag af traade, klappede han det ned og vendte hele laget rundt for at nøste det op. Men der blev urede, og der brast traade, og saa maatte Ola slaa væveknude, som Kari havde lært ham, med sine svære, grove fingre.

Han syntes ikke at omfatte det nye arbeide med særdeles interesse, dukkede sig bare dybere ind i krogen, hver gang en ny besøgende gjorde sig erende i drengestuen for at se paa væven.

Inden aften havde de ogsaa allesammen, som fandtes paa gaarden, rede paa, hvor mange alen Kari kunde væve paa en dag, og alle syv husmænd vidste, at lærredet skulde være til nye gjestelagener; én af dem var saa indful at spørge Ola, om det uldgarn, han nøstede, skulde være til kjole til fruen selv. Og datteren paa nabogaarden kom just den dag for at sælge en kalvesteg og fik ligesom de andre en saa ubetimelig lyst til at beundre lærredet. I disse dage fik Kari ingen tid til at synge viser.

Næste morgen gik fogden igjen sin tur. Duggen laa endnu frisk paa græsset, sommerfuglene dukkede sig ned i blomsterne, linerlerne vippede paa tørvstykkerne, plougen nylig havde vendt, og der lugtede raa jord og groe blandet med duften fra ungt, vaadt birkeløv og barknop.

«Er Ola ude med plougen idag, Anders?» Fogden var stanset op ved en gammel gran, hvor en ekorn sad og skrællede en grankongle og i forskrækkelsen slap den ned, saa den trillede nedover i veien; ekornen kastede

sig straks i lette hop hen i en rogn, saa grenene svaiede, derfra fór den som en rød streg langs gjærdet for at naa den gamle furu, der var stø og til at stole paa, og her puttede den sig væk.

«Nai», svarede Anders, han vendte plougen, «ptroo — ptroo —, e' gaar nok her aatleine».

«Hvad er paafærde idag, da?»

«Han har huguverk ida' me', sier'n; det er saa mye sol, sier'n; — han trur inkje, hu'e gi'r seg, før det blir anden maane, — sier'n».

«En anden maane? — Han venter ingen anden, fogden, — *sier'n*. Han faar tage tiltakke med den sol og den maane, Vorherre har sat paa himlen for os! Sig ham det. — Men slig en virksom kar bør ikke gaa ledig heller. Det vilde være rigtig ilde, om min kone ikke skulde finde lidt arbeide for ham».

Dermed gik han ærgerlig opover mod huset igjen.

Fru Brun tog sin moder med og gik paa staburet. Der hang netop to tiurer og en røi, som skulde ribbes til søndag, og de blev enige om, at det vilde være praktisk at faa dette gjort uden at hefte nogen af pigerne.

Fuglene bragte de til kokkepigen, lod hende gaa op til Ola med dem og paalagde hende at undervise ham i kunsten at ribbe fugl efter alle regler.

En times tid senere kom der bud fra drengestuen, at der sad en mand nedefra elven med ørret, han vilde sælge, og bedstemor og Tinni gik arm i arm opover for at veie fisken. Vegten hang nemlig hos Kari.

Resterne af Olas frokost stod endnu paa bordet; et temmelig stort lerfad med grød, hvoraf der kun var en smal halvø og nogle smaa holmer igjen, foruden en «ørliten» bolle, der havde indeholdt et par potter melk.

Manden med fisken sad paa en krak og gned skraatobak fin i sin hule haand. Under sin lyse lug skottede han af og til, smaaknurrende af latter, henimod den modsatte krog, hvor der stod en gripomenus med et rødt tørklæde knyttet om hovedet og to røde horn i panden.

Bedstemor turde neppe se did, men Tinni kunde ikke for sit liv lade være. Med snadden trofast mellem læberne holdt han tiuren en alen ud fra sig i udstrakt arm og nappede med et Samsongreb haandfuld efter haandfuld med fjær — skindet med —, ja, det kan nok hænde, at baade vingeben og hoved var i fare. Mellem hvert tag pustede han som en dampmaskine og vrinskede og rystede sig som en traverhest, — fjær og dun krislede ham i næseborene.

Bedstemor stod og lo bag lommetørklædet. Men saa syntes hun, hun maatte sige nogle ord ogsaa, da fisken var veiet og kjøbt.

«Er det bedre med hovedet nu?»

«Tak, som spør, — hr. frue!» svarede Ola.

«Det er et roligt arbeide, det der».

«Jau, — hr. frue, men e' haver alderigen bihandla det før», sagde han og sled i halefjærene med indædt raseri.

«Imorgen er du vel ude og pløier igjen?» mente Tinni, hun stod ved døren.

«Det staar i Vorherres magt, hr. frøken! om e' haver saa vederstyggelig vondt i hove'-det. Han halder det i si hand».

«Det tror jeg nu ikke», sagde bedstemor, da de stod udenfor døren og lo. «Men hvad vil I gjøre ved denne dovne gutten imorgen, hvis han ikke vil arbeide paa jordet?»

«Aa, mama finder nok paa et nyt haandarbeide til ham», trøstede Tinni muntert.

Fogden stod næste morgen paa gaardspladsen og anstrengte sine øine for at se to heste langt dernede i skovkanten.

Nei, heller ikke idag mer end den ene. Ærgerlig satte han straahatten paa og gik rask nedover til Anders husbondskarl.

«Naa, Anders? Han er vel ikke død, Ola? Jeg ser ham ikke idag heller».

«Nai, hr. foged! Rækti dau er'n inte, — utenpaa da. — Men han er ørlite gran likere idag, — sier'n,

saavidt, at'n kan læse ti ei bok, — ei gudelig bok, sier'n».

«Naturligvis gudelig, sier'n!» vrængte fogden vred. «Mon han ikke skulde blive lettere i hovedet, om han fik sig en syv—otte igler i nakken? Og en ti—tolv blodkopper i ryggen kunde kanske mygne hans lemmer, tror fogden, sier'n. Meld ham fra mig, at imorgen gaar der bud efter Siri Jammerdal og Eli Skindfeldberget, saa kan de doktorere ham i forening. Jeg vil have en slut paa dette».

Det var grei besked.

Men fru Brun havde paa sin side ogsaa faaet bulletin om den syges tilstand og var allerede betænkt paa en ny kur for ham.

«Jeg har en del talg paa boden», sagde hun til sin moder, «den sætter jeg Ola til at stelle med. Forresten har jeg bare strømpestrikning og linsøm og spinding at byde ham nu», føiede hun til og sukkede tungt.

Da nu pigerne havde sat Ola ivei med lysestøbningen, gik fruen selv op for at se paa haandlaget.

Stor og bred og kraftig stod han midt paa gulvet foran et smalt spand, fyldt med smeltet talg. Mellem to stolrygge hang rader af pinde, hver med seks væger paa. Stø og alvorlig tog han én pinde ad gangen og dyppede alle seks væger ned i den hede talg under en høitidelig neien, trak dem op med anstand og rettede sig i sin fulde høide, tog et par drag af snadden og spankulerede med begravelsesskridt hen til stoleryggene med dem, forat de kunde dryppe af; et nyt drag af snadden, og saa kom turen til næste pinde, — altsammen om igjen, og saa fremdeles i det uendelige, som man vil forstaa, et meget stilfærdigt arbeide.

Ud paa dagen, da han vel havde neiet med sine to røde horn i panden et par hundrede gange, blev han kjed af den hele høitidelighed med alle ceremonierne og begyndte at omgaaes pinderne med formelig letsindighed. Lysene slængte ind paa hverandre, blev skjæve, fik buler og voksede sammen til dobbeltlys. Han ischede, og han

trampede, og han bandede, — endda han havde læst i en gudelig bog paa fastende hjerte.

«Tæ'r du te aa bli vild», sagde Kari fra væven, «saa veit du væl, at alle ljusene blir sure, nær di bræin».

«E' blir baade trøt og vild!» raabte Ola. «Det er mest værre end aa gaa paa aakeren».

«Jau, — du var bra dum, du, med det hugue dit! — Ej a mej! Der er frua sjøl».

Fru Brun saa paa lysene, men sagde ikke noget, — ros havde han vel heller ikke ventet, saa ny som han var i faget. Saalænge hun var i værelset, var han ogsaa adstadig som en prest.

«E' har meint paa aa spørje frua», tog Kari ordet saa alvorlig, hun kunde, «om vi inkje sku' ta' te aa byt' om i væven til haandklær, som sku' være sidst paa og vævast paa ei anna gjæl».

Fruen var imidlertid endnu ikke rigtig kjendt med sproget og forstod hende ikke.

«Me pleier si: ei anna gjæl», forklarede Kari, «men du sier nok: eit anna mønster, kansi?»

Fjeldbøndernes tonefald paa dette spørgende «kansi?» med hovedet paaskakke er forunderlig indsmigrende og blødt, og dette følte ogsaa fru Brun i det samme. Hun saa venlig ned paa Kari og nikkede.

«Men no e' de' no de, at me inkje er van me aa gjera de' aatleine, ser du», vedblev Kari. «Kansi me kunde skikke bo paa'n Gjøran i Turtliti aa faa hende hit imorgo, saa hjælper ho meg aa sætte væven i de' andre laget. I arbe' aa i vævstolen, — det gaar like rat for'n Gjøran».

Hun burde tilføiet —: «som en dans», for hun var bygdens vakreste jente, ingen dansede springdans som hun, og der fandtes neppe den gut i en mils omkreds, som ikke gik paa frierben til hende. Uden at rose Ola forresten, var han en spræk danser, og naar han kom med sølvknapper i trøien og i fuld puds, var han vel likt, hvor ungdommen samledes.

Derfor var det ikke at undres paa, at det gav et sæt i ham, da Gjøran nævntes, — ja, det var vel ogsaa

tilsigtet af Kari —, og mod sin villie kom han til at støbe et par helligtrekongerslys med tre grene.

Fruen og Kari blev enige, og det var med et nik, som næsten kunde kaldes lystigt til fru Bruns at være, at hun vendte sig om i døren. Hun forstod, at dette var et krigspuds af Kari.

«Huf, e' længter etter fresk luft!» brast det ud af Ola, da de var alene.

«Jau, de' trur e' væl, — du har vøri mye inde no. Men imorgo blir det morrosammere her», mente Kari fnisende over vævskytten, som hun slængte ind mellem traadene.

«E' meina, e' freskner til at», lød det borte fra talglysene.

«Det var lait for me», sagde Kari. Han kunde ellers spolet garn for hende, mente hun.

Men nu var Ola kjed af stueluften og jomfruburet, selv om ikke hele resten af dagen havde været optaget af nye besøg, saasom koner med smør og med en grisunge tilsalgs, mænd, som skulde laane fiskerhov, piger, som bad om at bytte surdeig og laane garnvinde. Ola havde nu fattet sin beslutning.

Og da Gjøran næste dag kom for at hjælpe til, var fuglen fløien ned paa ageren, — der var ikke spor af ham, uden det røde bomuldstørklæde henne i vindueskarmen.

Ingen hørte heller Ola klage over hovedpine efter den dag, og han viste sig aldrig mer med de røde horn over panden.

Men Kari sang sine viser som før, og bedstemor kunde more sig, naar hun tidlig om morgenen sad i svalegangen og saa udover dalen, ved at høre hendes yndlingssang, der med sin ubeskrivelige melodi lød saaledes:

Han Anders borti Lia skulde gifte bort dotter si — — —, han.
Han Ola Persen kom saa stiv og tog imod' — — — n, han,
han tog a i næven ogført'a framaat for Pale'ra,
og presten han præka, saa det skrang—la.

Han Ola Persen var'nte klæd efter bondeskikkens va — — — ne, han.
Han hadde klæ's klæ'r til femti rigsdaler al — — — nen, han,
og gule sem'skinds buxer, som dom brugte ved hof — fet;
han var saa fin, som den finaste pro — fet.

Og brura var saa fin som den allerfinaste mam — — — sel,
hu var saa mjuk som den mjukaste skind — — — fæld.
Hendes pande den glitra som midsommersola,
paa hu'e bar a alle blomsterne paa jor'a.

Og saa kom endelig skomageren en vakker dag og blev anvist plads omtrent der, hvor Ola havde lært sine første huslige arbeider. Han kunde mange morsomme historier, saa der var fuldt af besøg hos ham, baade husets folk og andre; Thora og begge gutterne, Henrik og Vilhelm, hang over hans skuldre saa ofte, de kunde, men skomageren havde stillet en betingelse for at rykke ud med sine eventyr: de skulde være gode venner, ellers tiede han bom stille.

Forresten var han villig og tjenstfærdig ved alle leiligheder; fredeligt og venskabeligt var der altid der, hvor han var midtpunktet. Et lunt smil spillede i hans øienkroge og boede bestandig i de kjendte folder; det rødlige kindskjeg stod som en ramme om hans runde ansigt, og naar hans ene kind havde en fremstikkende kul, saa var han ikke født med den skavank, men kunde letvindt flytte aarsagen over til det andet eller putte den i lommen, naar hans fortællinger var mest spændende.

Skomageren var en allemandsven, hvis komme til gaardene omkring ventedes med længsel. Hvad fogedbørnene angaar, saa paastod barnepigen, at de glædede sig, naar skotøiet begyndte at gabe med en tunge under saalen. Til kokkepigen spikkede han tørre stikker; han sadlede hesten for fogden, naar de andre var for langt borte; han løftede et tungt melkespand op fra kjelderen for Tinni, og han vandt bedstemors hjerte ved at stive og presse hendes solhat til sankthansaften, da fogden

havde ment at se nogle af naboerne hos sig. Disse var budne til aftens for at se paa baalene omkring i aaserne.

Men fogden maatte først indfri et gammelt løfte til smaagutterne: at ro dem over paa øen midt i elven et stykke nedenfor fossen, hvor fiskerne pleiede at hvile lidt og koge sig kaffe, naar de i de lyse sommernætter havde sat ud garn efter ørret og abbor. Forresten var hele øen ikke meget større end storstuegulvet, sagde fogden, han haabede at slippe fra det hele og havde sat sig noksaa uskyldig ude paa bænken i svalegangen for at røge sin pibe om morgenen, akkurat som om han havde glemt hele aftalen.

Men Henrik og Vilhelm var ikke af dem, som glemte. De kom og paastod ganske frækt, at en mand var en mand, og et ord var et ord, — og en foged var øvrigheden og retten i bygden, saa han først og fremst maatte holde, hvad han lovede sine børn, og gjøre den turen ned paa elven, naar han havde givet løftet ved juletider; det var ingen raad for det.

Forgjæves prøvede den plagede mand at vride sig fra sine forpligtelser ved juridiske vringlerier og spurgte, om modparten havde sort paa hvidt for et saadant løfte, eller om de kunde skaffe vidner — — —

Uheldigvis erindrede han i det samme, at der var nok af dem, og begge gutterne fangede ham ogsaa straks og raabte med én stemme:

«Du slipper ikke fra det, papa! Kom ikke med flere udflugter, for du maa jo til alligevel!»

«Udflugter?» gjentog fogden med et komisk ansigt. «Det er jo eder, som vil have udflugter, — ikke jeg, som har saa travlt paa kontoret idag».

Det var forresten merkeligt, tilføiede han, at gutterne kunde være enige i noget. Men mon mama havde tid til at være med? Det havde hun vist neppe, og saaledes burde jo turen udsættes — — —

Men nu raabte gutterne:

«Bedstemor kan være med isteden!»

Og da fogden endelig forstod, at der ikke var

noget andet at gjøre, saa fik Tinni og Clara ordre til at gjøre nistekurve istand, og bedstemor lovede at være færdig til at gaa henved klokken ti paa formiddagen, da hendes datter havde umaadelig travlt for aftenselskabets skyld.

Endnu en stund blev husfaderen siddende paa trappen med sin pibe, mens han som en anden patriark saa ud over alle sine herligheder. Og det vakre skue var ogsaa en stunds betragtning værd; en saadan morgentime paa bænken i skyggen af rognetræet var en hvile for sindet, hvorefter dagens arbeide gik saa meget lettere.

Det var med disse følelser fogden sad og saa udover mod snefjeldene, som langt borte tegnede sig svagt mod den blaa himmel; en mørk aasryg speilede sig i vandet, som blankt og stille optog billedet i sig med bondegaarde og agre og lysere lier fra den anden side af dalen. Men der, hvor fjorden snevredes ind ved to fremspringende lave næs, dannede sig ligesom en liden rund dam med et par trær paa en odde — en rank gran og en lav birk, netop et vakkert egtepar —, og saa med ét styrtede fossen sig udover og buldrede og larmede og tumlede med nogle tømmerstokke, den rev med sig, som om det kunde været fyrstikker. Naar den saa havde raset fra sig, gled den noksaa stilfærdig videre som enhver anden elv og vendte og dreiede paa sig for ikke at uro nogle smaa, grønne øer, som laa der og saa fra trappen deroppe saa smaa ud, som om de var store kaalblade. Man kunde næsten indbilde sig, at de virredes rundt med strømmen.

En af disse smaaøer var fiskerøen, og naar man saa nedover, maatte man nok længes efter at staa dernede paa kaalbladet og se opover mod aasen efter fogedgaardstrappen, og hvorledes den tog sig ud.

Men hvor blev smaagutterne og hele følget af?

Jo, der kom de leende og raabende med bedstemor imellem sig i ny solhat. Ingen vilde bære kaffekjedlen — den prakkede de paa Clara —, men posen med vaflerne vilde de bære allesammen, og Henrik og Vilhelm stangede

just næserne mod hinanden i iveren, da fogden reiste sig og sagde, han var færdig.

Det gik rask nedover mod elven. «Børn er altid sprækest paa udfarten, ligesom hesten paa hjemfarten», sagde bedstemor, hun havde ondt for at følge med. Endelig stod de ved elvebredden og saa ud mod øen, — fossen larmede et godt stenkast derfra, saa de ikke kunde høre hverandres stemmer, og Henrik greb leiligheden til at brøle sine søstre ind i ørene, mens Vilhelm hjalp husmanden, som de havde faaet fat i paa veien, med at lægge baaden tilrette.

Man kunde forresten ligesaa rigtig benævne den «et trug», saa lidet og skrøbeligt var fartøiet med sin flade bund. Men saa var da farvandet heller ikke bredere end mors ertesenge, paastod Vilhelm, og hvis bedstemor tabte balancen, saa skulde han vade tillands med hende. Han stod med hænderne i siden og saa ned i det grunde, klare vand med alle smaastenene som under glas og med solskin paa. Strømmen gik heldigvis udenom øen ved dens modsatte bred, og selskabet indskibede sig i tre ladninger, der kom velbeholdne over i det grønne.

Aa, hvad det var for et eventyrland! Bare, bare liljekonval og fint, blødt græs. Og i det hele kongerige et par lave grantræer og en eneste stor hængebirk, som med sit lette løv dannede en lysgrøn tronhimmel over hele øen.

Et stykke inde i landet laa et forladt slot, — tre vægge med et tag over, en bunke mose i et hjørne. Smaagutterne sneg sig forsigtig derind og tog alt i besiddelse; men de maatte krybe paa alle fire, og der var slet ikke rum til flere, — ikke saa meget som en bitte liden kammertjener engang, for nu var de i barhytten, hvor fiskerne pleiede hvile sig nogle timer.

De lagde sig begge ned paa moseleiet og strakte sig med behag. Myggene surrede ude i solskinnet, fossen buldrede, det viftede i hængebirkens løv, og de følte et eget, døsigt velvære, fordi det var saa deiligt svalt herinde i dunkelheden.

Vilhelm laa og stirrede op imod det lave tag, hvorigjennem et par fine solstraaler stjal sig ned og glitrede i alle barnaalene; de syntes at bevæge sig og vokse. Snart forekom det ham, at det var rør og siv, som svaiede frem og tilbage, og han dukkede sig uvilkaarlig dybere ned, saa han blev ganske gjemt. «Nu kan de ikke finde mig!» mumlede han.

Langt borte hørte han stemmer, grove, vrede røster; det klirrede i vaaben, og det larmede, — det var ham, de søgte efter. Men her skulde de ikke faa fat i ham! Nu var de vist der igjen, de samme slemme mænd, som han og hans mor havde skjult sig for her paa øen i flere dage.

Stakkars lille Olaf!

Hvorfor kunde han ikke faa være i fred hos morfar Erik paa Ofrestad, hvor de havde havt det saa godt? Men de blev vækkede midt paa natten og maatte skynde sig afsted, baade hans mor og han og de andre.

Det var rigtig godt, at Torgils blev med, han, som laa her ved siden af ham nu, saa kunde de jo lege som før, og hans gamle far, Thoralf Luseskjeg, som var saadan trofast gammel svend. —

Men alligevel var det dog bedre at være hos morfar end herude paa denne holme i vandet. En kongesøn burde nok have et mer høvisk følge, — saa havde hans far, kong Trygve havt, han, som de slog ihjel. Men det kunde lille Olaf ikke mindes; hans mor Astrid havde mange gange fortalt det, mens de var hos morfar paa Ofrestad.

Bare de nu ikke fandt ham, de store, skjeggede karle! Det var bedre at reise langt, langt væk, naar natten kom, rømme til morbror Sigurd i Gardarike. Men da maatte de drage over et stort vand, havde mor sagt, og saa fik de vel være i fred.

Et godt kjøbmandsskib laa allerede seilfærdigt. Det skulde føre dem over havet. Hvor svalt det luftede paa søen, hvor frisk vinden fyldte seilene, og bølgerne slog mod skuden! Den hævede sig, og den dukkede,

saa skummet stod om stævnen, og vandet brusede om den. Det glitrede og spillede i alle skumperlerne, og kjøligheden fra det salte vand svalede deres hede pander. Nu var de da paa Østersøen; deres fiender skulde nok slippe for at naa dem igjen her. Det var prægtigt.

— Men hvad ser de der langt, langt ude?

— Et drageskib, større end deres eget! Det kommer nærmere og nærmere — — —

Sørøvere!

De hager sig fast i deres skib, der bliver en larm og en tummel, lille Olaf Trygvesen gjemmer sig bag sin mor og trøster sig med, at de har gamle Thoralf Luseskjeg og Torgils med foruden flere gjæve mænd, som nok kan bide fra sig og haandtere øxen.

De kjæmper ogsaa alle som brave svende; der vanker blodige hug paa begge kanter; de raaber og slaar paa skjoldene; men sørøverne faar dog overmagten og tager dem alle tilfange.

Olaf staar forskræmt og ser til, mens de deler byttet mellem sig. De river ham fra hans mor Astrid og fører ham og Torgils ombord paa Klerkons skib, — den ene af de barske vikinger. Men da denne Klerkon saa farer løs paa gamle Thoralf Luseskjeg og slaar ham ihjel, da skriger Olaf vildt og er nær ved at styrte imod kjæmpen, liden som han er. Men han knytter næven og mener, at han vist skal faa det igen engang. —

Og saa lander skibet i Estland, og de sælger lille Olaf først for en buk og siden til bonden Reas for et klædesplag, — ham, kong Trygves søn!

Men Reas er god mod begge gutterne, — ja, for Torgils fik han beholde, ham har han hele tiden ved sin side. —

Og en dag staar Olaf paa torvet og ser paa alskens folk, som kjøbslaar og sælger der. Saa kommer en høi, staut mand i prægtige klæder hen til ham og spørger, hvem den kjække gut er, han maa være udlænding, for han ligner ikke estlændingerne. «Jeg er Olaf; Trygve var min far, og Astrid er min mor; Erik paa Ofrestad er min morfar!» siger han høit og klart. Det er gut,

som kan give grei besked! Men den høibaarne mand, som han taler med, er netop hans mors bror, Sigurd fra Holmgaard, der er kommen til Estland for at kræve skat. Og nu skal Olaf faa være med ham hjem, Torgils ogsaa; Sigurd gaar selv med ham til Reas og løskjøber gutterne; herefter skal de ikke være trælle mer, men leve i et prægtigt slot i Holmgaard hos hans morbror. Han skal fostres som en kongesøn, lære vaabenleg og faa et udmerket vikingeskib at styre og fare med til fremmede lande, — «hører du, Torgils?»

Men hans legekamerat laa paa maven med hovedet tungt hvilende paa armen. Han syntes at se fremover mod hængebirken udenfor i sollyset, som spillede paa det fine græs med alle liljekonvallerne. De var ganske forunderlig store og frodige. Hver klokke var jo næsten som en halvudsprungen hvid rose, og stænglerne saa høie, at han bestemt maatte kunne krybe ind under dem. Og han krøb virkelig paa alle fire ind i det kjølige grønne. Nu saa han bedst, hvor store konvallerne var, ja, som virkelige liljer, der bøiede sine toppe sammen over hans hoved og næsten bedøvede ham ved sin vellugt.

Han blev ved at krybe omkring, klatrede opad liljestænglerne og saa udover landet, krøb ned igjen og traf paa en stor sten, klatrede over den og var nær ikke kommen videre for en stor grankongle, den maatte han ogsaa op paa og fik det umaadelig travlt med en barnaal, som var forskrækkelig tung. Men bære den hjem maatte han; det var jo udmerket bygningstømmer, og derfor fik han fat i nogle kamerater, som han traf under et vissent blad, og som skulde samme vei til tuen, og de hjalp ham at bære.

Det gik noksaa rask afsted. Af og til maatte man klatre op i toppen af et græsstraa for at holde udkig efter fiender. Men saa bar det afsted igjen med barnaalen i favnen.

Nu mødte de en torbist, der laa paa ryggen og ikke kunde komme overende. Ham maatte de give sig ikast med — stor og vældig som han var —, men

de var jo fire om den. Og saa styrtede de sig ind paa svarten og forsøgte med stik og hug at give ham banesaar.

«Torgils! Torgils! nu dræber jeg Klerkon!» brølte det.

«Ja saa, — men denne frygtelige torbisten ligger over mig og knuser mig!» svaredes der med et puf til fiendens brede ryg.

«Torgils! Hører du? — Jeg hug til Klerkon med min øx, da jeg saa ham paa torvet. Jeg kjendte ham nok, maa du tro!»

«Au—au—au—da! — Se saa, nu er jeg færdig med torbisten, jeg!»

Og dermed veltede begge gutterne sig overende, den ene med et kraftigt tag i nakken paa den anden, og gned sig forvildet i øinene.

«Hvor er slottet og morfar Sigurd i Holmgaard?» spurgte den ene og saa sig forundret om i barhytten.

«Ja, men grannaalen, som jeg slæbte afsted med gjennem liljekonvalskoven, da!»

«Jeg var jo lille Olaf Trygvesen!» sagde den ene. «Jeg skjulte mig paa en holme og blev fangen af sørøvere — og alt det der — — —»

«Og jeg var jo en myre, som kravlede om og sankede til tuen for vinteren!» sagde den anden.

Men da de havde summet sig lidt, begyndte begge gutterne at le derinde i barhytten, saa de næsten ikke kunde holde op igjen, skjønt søstrene kom springende til og spurgte, hvad de lo af, og drillede dem paa alle maader, idet de tittede ind gjennem døraabningen.

At Henrik og Vilhelm havde sovet og drømt midt paa lyse sommerdagen, det vilde de naturligvis ikke vedkjende sig.

En kjendt røst kaldte dem til kaffeen. Det var bedstemor, som sad under hængebirken som en dronning; Clara og Tinni havde dækket op i græsset; fogden

havde tændt sin pibe og sad og saa paa fossen, der hang udover skrenten som et styrtende sneskred og syntes at komme nærmere og altid nærmere med sine umaadelige masser. Det var virkelig underligt at sidde saaledes ganske rolig paa en liden lysgrøn græsplet midt ude i vandet, mens denne uophørlige buldren tordnede i ens øren.

«Nu bliver din kaffe kold, papa!» Clara kom og nappede ham i ærmet. Thora og smaagutterne havde munden fuld af vafler og syntes at kappes om, hvem der flinkest kunde lette nisteposen til hjemfærden opad bakke.

Og da festmaaltidet var over, travede børnene omkring og sankede liljekonvaller til mama derhjemme og ungt birkeløv til at pryde alle ovnene med, — det var jo sankt hansaften.

Tinni og Clara pakkede sagerne sammen, og bedstemor saa efter, at ilden var slukket mellem stenene, hvor de havde kogt kaffe, mens Henrik og Vilhelm laa og drømte i barhytten og saaledes gik glip af den fornøielse.

Det led allerede ud paa dagen, og saa nødig end alle de unge vilde, saa maatte de dog tænke paa at komme hjem, og seiladsen tog jo lidt tid med de tre vendinger i lilleputbaaden. Vilhelm bad nok om lov til at vade over, og han havde maaske faaet ja, hvis ikke Henrik ligeledes havde villet, men det fandt baade fogden og bedstemor altfor voveligt at slippe disse to hanekyllinger ud i vandet.

De maatte altsaa surmulende finde sig i at blive roet over ligesom ulven, gjeden og kaalen.

Da de atter sad paa trappen, hele familien, og hvilte ud efter den varme marsch, maatte fru Brun, saa travlt hun end havde, høre paa de jublende beskrivelser af alt, hvad de havde seet, og de glade udbrud over den deilige tur, de havde havt. Men de talte alle i munden paa hverandre, — «det var fosseduren», sagde fogden til sin kone.

Om eftermiddagen kom de nærmeste naboer, som

var budne for at se sankt-hansblussene rundt om, da her var en prægtig udsigt saa langt oppe i aasen. Den gamle doktor var en ven af huset; fru Ørn nærmede sig slemt modenhedsalderen, eller med andre ord: hun var over de syvti, skjønt ingen skulde vovet at kalde hende gammel. Hun var af de evig unge; det var virkelig en smuk dame endnu. De brune øine kunde straale, naar hun talte om gamle dage; næsen var krum og ansigtet slet ikke rynket, det graa haar laa i bukler ved kinderne, og en smagfuld kappe indrammede det hele og fuldendte toilettet ved de nedhængende staselige, hvide atlaskbaand. Et svært guldkjede, staalgraa silkekjole med slæb og hvidt krepshawl, — se, det var hele personen, og hvad der gav hende denne holdning og noble anstand, var bevidstheden om at have været en skjønhed i unge dage og af landets fornemste familier, der var med ved alle leiligheder. At hun for resten af sit liv var havnet heroppe i den stille fjeldbygd saa langt fra hoffets fester og pragt, det forekom hende som et offer, hun bragte kongen og landet, en nedladende naadesbevisning mod bygden, hvorfor hun til gjengjæld forlangte den skyldige respekt og alleslags hensyn.

Foruden den imponerende frue og doktoren var den attenaarige datter paa nabogaarden buden. Hun var stille og beskeden og fulgte alt, hvad hun saa, med opmerksomhed; det blev Tinnis og Claras pligt at underholde hende.

«Min meget ærede naboerske», sagde verten, da han forestillede sin gjest for svigermoderen. «Jeg holder for givet, at du, bedstemor, har hørt fru Ørn omtale, mens du var ved hoffet».

Der lurede en skjelm i hans øienkroge.

«Har fruen ogsaa været i kong Karl Johans nærhed?» udbrød den gamle dame med saa megen iver, som hendes anstand tillod. «Ja, det kunde jeg saamænd se med et eneste blik! Der er en egen appratur ved dem, som har færdes i de høiere horizonter! Har jeg ikke ret, hr. doktor?»

«Jo vist! Fru Ørn har altid ret», var svaret.

«Jeg skal nemlig fortælle Dem, kjære fru — — — hvad var det nu —? Nu ja, bagatel! — Jeg skal bare fortælle Dem, at jeg var en af de unge piger, som modtog kong Karl Johan ved hans indtog i Kristiania, og det var ved den anledning — — —»

«Se saa!» hviskede fogden og trak doktoren med sig til toddybordet. «Nu overlader vi bedstemor til sin skjæbne».

De to gamle var ankomne til sofaen, og bedstemor var optagen af nyhedens interesse. Te blev budt om, og fru Brun satte sig for et par øieblikke ned hos sine gjester.

«Er det ikke merkeligt, kjære fru Brun, at jeg øieblikkelig kjendte Deres fru moders ansigt», begyndte fru Ørn igjen. «Vi har bestemt mødt hinanden hos Karl Johan. Der er noget eget ved dem, der levede paa hans tid, noget fint, et 'savon vivre', en egen duft —»

«Men mor har aldrig været —», forsøgte vertinden at indskyde.

«Maaske ikke! Men jeg derimod, jeg har havt den store ære, da jeg var atten aar, at modtage vor høie konge. Vi var tolv unge piger af byens bedste familier, der strøede blomster for hans majestæt ved ankomsten. En af os skulde synge en velkomstsang, og valget faldt paa mig. Jeg havde lært den udenad, og da jeg har havt en smuk stemme, skilte jeg mig meget godt ved mit hverv.

Karl Johan takkede mig, da jeg var færdig, og gav mig pandekys, — ja, han takkede os alle, forresten, men han kaldte os 'madammer' og saa sagde han, merkelig nok: 'Bonjour au reservoir!' Han hentydede rimeligvis til forfriskninger for os. Det var ved den leilighed han hængte dette guldkjede om min hals, — jeg ved ikke, om De har hørt det, fru Brun?»

Jo, vertinden mente, hun havde hørt historien før, men forsøgte at se nogenlunde uvidende ud, skjønt hun i løbet af nogle aar havde beundret smykket en tre og seksti gange eller saa.

Fru Ørn fortsatte med selvbevidsthed: «En af os skulde desuden henvende en liden tale til kongen, men den maatte være paa fransk.

Nu har jeg altid havt et eget talent for det sprog (jeg har aldrig lært det, men det er medfødt, siger jeg Dem!) — et eget talent, ja, men jeg var altfor beskeden til at ville stikke mig frem dermed for min konge. Og saaledes blev den tale sløifet».

Ved dette punkt i historien kom fogden hen til damernes bord og bad dem følge med gjennem lunden og se baalet tændes til Sankt-Hans.

Der stod nemlig midt i gaardens bedste eng en stor gran, som egentlig ikke uden høiere tilladelse kunde hugges væk. Men væk skulde den alligevel, havde fogden sagt, og nu var den udseet til offer den aften. Overheldt med tjære og med tyristikker stablet op imod stammen paa den skulde der blive et pragtfuldt baal.

Hele selskabet begav sig afsted; der var ogsaa sørget for bord og bænke foruden et stort bret med læskedrikke.

Aftenen var ganske lys, — men det nyttede ikke at vente paa mørket saa langt mod nord. Ingen nat, kun en eneste lang sommeraften, stille og sval, uden fuglekvidder; af og til som en mindelse om liv nogle høitidelige toner fra maaltrosten oppe i trætoppene.

Fogden gav signalet til Henrik og Vilhelm, at de kunde tænde. Han havde fornuftigvis givet dem hver sin fyrstikæske, og paa kommando: «En! to! tre!» — slikkede ilden i ét sekund opad det vakre grantræ, og i de følgende øieblikke fængede alle grannaalene.

Fut! fut! fut!

Som millioner gnister sprutede hele træet, — et eneste storartet naturfyrverkeri, knald i knald! Endnu nogle sekunder stod hele det stolte grantræ der, rødglødende fra roden til spidsen — en kjæmpe, skjælvende fra foden til issen —, saa slukkedes det langsomt, langsomt.

Tilskuerne sad med tilbageholdt aandedræt, som om

de ventede mer af det storartede skuespil. Men der kom ikke mer. Første akt var forbi.

«Hvor vakkert! Aa, hvor vakkert!» lød det rundt om. Man klappede og raabte bravo, doktoren i spidsen; han var aldeles henrykt og paastod, at dette var det skjønneste Sankt-Hansblus i hele norden.

«Fransk! Komplet fransk!» istemte fru Ørn med overlegenhed.

Og saa begyndte anden akt; flammerne fra baalet omkring træet slog med mægtige luer i veiret og kastede skiftende lys over ansigterne. Efterhaanden brændte altsammen som ethvert andet baal og som alle de tyve— tredive omkring i aaser og lier, der nu speilede sig i vandet.

Glassene bødes rundt og samtalen blev livlig. Der fortaltes historier og skrøner, nye og gamle. Fru Brun sad og strikkede og strikkede, hun havde ingen tid at miste, men bedstemor var helt optaget af de nye indtryk.

Fogden havde netop fortalt, at presten nylig ved en barnedaab af en af fadderne som offerpenge havde faaet én — 1 - skilling i et papir og klokkeren en halv, da doktoren tog ordet.

«Ja, det tror jeg nok, — fjeldbønderne tillader sig ingen ødselhed. Der kom saaledes en dag til mig en mand, som vilde have et raad, — han havde slig ulidelig hovedverk —»

«Hed han Ola?» spurgte fogden.

«Kan nok være», var svaret, «det heder de jo næsten alle. — Jeg gav manden et middel.

'Og saa har e' saa urimelig vondt i ryggen', sagde han. Jeg begyndte at lytte og banke og tog stereoskopet frem, men fandt intet tegn til sygdom af noget slags, bad ham bare smøre sig godt med terpentin.

Ja, — men saa var det nok maven, som havde slaaet sig vrang i det sidste.

Han fik raad for den ogsaa.

Det var nok vel, det, — men han havde en hæslig suging for bringen imellem.

Aa ja, — jeg skrev en recept og troede, at hans elendighed dermed havde en ende.

Nei, da han var kommen til døren, huskede han pludselig, at han her om dagen fik det med en underlig stivhed i ledene, og en svindelhed, og et sting i den høire siden — og —

Jeg kløede mig bag øret og vilde netop anbefale ham en radikal hestekur. — Men hør, min gode mand, sagde jeg (for nu blev jeg sint), — du kan umulig have alle disse plager?

Efter mange dreininger paa huen og et par forlegne 'hm —' og en liden hoste slap det endelig ud af ham, at nogle af naboerne havde bedet ham spørge doktoren for sig med det samme, og for mor til konen hans, og for den gamle livøremanden, som havde gigt, saa slap de billigere fra det med dette ene doktorbesøg».

«Ja», sagde fogden leende, men med et blik paa den unge bondepige, «det var jo ganske listig udtænkt. Skillingerne sidder ikke løse paa smaagaardene. — Men borte hos eder, Gudbjørg! hænger mynten i grantoppene. Det er en prægtig skov, din fader har staaende!

Tak for ørretten, han forærede mig forrige uge. Du doktor! Jeg forsikrer dig, jeg spiste mig pukkelrygget!»

Imidlertid fortalte fru Ørn damerne, at hun ogsaa engang blev pludselig syg, — det var dagen, før hun reiste til Trondhjem til kong Karl den femtendes kroning. Hun havde gysninger og *konfektioner* til hovedet, fænomener i maven, *hektiske* rykninger lige ned i hælen; det var *koniske* lidelser, mente hendes læge; derfor brugte han ogsaa stereoskopet og befalede hende at reise til et bad for at reproducere sig.

«Men min mand sagde: 'Reis du til kroningen alligevel, du mutter! Det bliver saamænd ingenting af,

før du kommer'. Og jeg kom afsted», sluttede fru Ørn og lagde sine hvide atlaskbaand bag over ryggen, «men der var ikke saadan pragt paa langt nær, som da Karl Johan gjorde sit indtog. — Har De hørt, at jeg var én af de tolv unge piger af byens fornemste — — —»

Doktoren var saa uheldig at velte et par tomme flasker, hvilket gjorde lidt opstyr, ellers vilde selskabet ikke gaaet glip af den historie om guldkjedet og pandekysset.

Det led imidlertid udover natten, — om et par timers tid vilde man kunne se solen staa op i den retning, hvor skyerne paa den mørkblaa himmel antog et rødligt skjær over aasranden. Doktoren og fru Ørn brød op og takkede for en hyggelig aften.

Kari budeie skulde følge fruen hjem det lille stykke vei. Konversationen gik ikke istaa, lod det til; Kari havde nok med at svare til.

«Aa nai daa! — Sku du hørt sligt! — Sjølve kongen, au! — Aa nai, lel! —. Aller ha me hørt so rart!»

Og saa var de ved stuedøren. Kari fulgte fruen pent op ad en temmelig mørk trappe ovenpaa.

«Tak for dit følge, mit barn! Hils hjem. — Men bi lidt! Du skulde have lidt for dit bryderi».

«Aa tak, — men de' er ikje værd, du øilægger dek hella», svarede Kari.

Fru Ørn greb i lommen. «Se her! Hvor meget er det?»

«Det er ein kobberhal'skjilling», sagde Kari, hun gik frem til vinduesgluggen med den.

Et greb paany i lommen. «End denne da?»

«Ogsaa en kobberhal'skjilling, — hi—hi—hi», fnisede Kari.

«Ja saa, barn. — Men her skal du faa mer!» sagde fruen og greb stort til i lommens dyb.

«Endda en kobberhal'skjilling! — Ha, ha, ha, ha!» lo Kari.

«Naa ja, — behold dem allesammen, du barnet mit. Det kunde gjerne været lidt mer ogsaa».

Men Kari havde stor fornøielse af sine halvskillinger og gjemte dem i et papir paa kistebunden. «Det er altis noko te indbo», sagde hun.

«Bedstemor!» sagde Tinni en aften, hun sad ved vinduet og hjalp den gamle med at sætte knapper i en del vasketøi. «Nu længes jeg rigtig efter at høre mer om de gamle dage og baronessen og frøken Hedchen».

«Ja, — du har ogsaa hele vor trængselsperiode under krigen tilgode at høre», sagde bedstemor, som strævede med at faa traaden i naalen, indtil datterdatteren med et eneste træk rakte hende den tilbage. «Vor reise sydover, flugten og forfølgelsen, med fienderne om os paa alle kanter, — alt det vilde du jo aldrig lytte til som barn».

«Men nu er jeg voksen pige, bedstemor, og ikke bange for at høre om revolution og krigstummel mer», paastod Tinni. «Begynd bare! Det skal blive morsomt».

«Ikke idag, du! Ikke idag! Vi har saa deiligt sommerveir og er for det meste ude. Se bare! Der kommer alle gjederne. Hør, det ringler i bjelden, og solen skinner bortover volden, som om der var guldgræs. Men det er nok bedre, dette grønne, synes de. Aa, hvor deiligt det smager dem! Og Kari fryder sig, — hun nyder formelig med dem af al den overflod. Kom, lad os gaa ud til dem! Naar det bliver regnveir og trist, saa skal vi gjøre os det koseligt her inde hos mig, og da vil jeg fortælle».

Bedstemor ryddede sytøiet bort og fik lidt salt med sig ud til gjederne, der strax stimlede om dem.

«Det er sandt», sagde Tinni midt inde i flokken af dyrene, «Gudbjørg Lien har været her og buden os alle did imorgen eftermiddag. Du følger vel med, bedstemor?»

Det faldt naturligvis af sig selv. Og alle, baade fogden og hans hustru og svigermoder med begge de voksne døtre vandrede op gjennem skoven og over

bækken, der susede afsted i en liden sænkning med knapblomster og syretuer paa kanterne.

Der var forresten intet at anmerke ved det besøg uden spiseseddelen.

Der var dækket ovenpaa. Første ret var:

Haarkogte eg.

Saa fulgte kjølig ludefisk med opskivet smør.

Lefse med nybrygget øl.

Fersk ørret med sukker paa.

Gudbjørg havde ikke glemt fogdens lovtaler, og for at gjøre fisken endnu lækrere, var den kogt i — sød fløde.

Virkningen lader sig neppe beskrive.

Mundfuld efter mundfuld forsvandt under bordet, forsaavidt det kunde ske i smug. Bedstemor var fortvilet, men fogden ønskede sig en skreppe om halsen, saadan en, som gutten havde, da han kapaad med troldet.

Fru Brun paaskjønnede venligt, at de havde gjort sig saa meget fore for dem, og sagde, hun følte sig ganske skamfuld, naar hun tænkte paa al den deilige søde fløde, som de havde spenderet paa fisken for at gjøre det rigtig vel.

Men Gudbjørg svarede fornøiet, at ingen ting var for godt for fogden og fruen, kan en vide, og at de bare maatte forsyne sig; hun vidste nok, at fogden var glad i ørret.

Med den bemerkning, at de var mer end velbjergede, og at de neppe behøvede mad i de nærmeste otte dage, brød de alle op fra bordet for at tage husets skatte i øiesyn.

I et værelse i den modsatte ende af bygningen, hvorfra en mat, indestængt lugt af uld og læder slog dem imøde, laa store bunker af vadmel, lærred og uldbolster med mange farver; spundet garn i hespler hang i bundter paa knagger ved bjelkerne eller laa i rader paa hylderne. Under taget hang poser med nøster af vævegarn og knipper med træskeer, spikkede om vinterkvelden ved peisen; svære ruller af læder og skind var opstablet i krogene.

Paa den anden væg saaes ophængt hele familiens «kistéklæder», nye verkenskjoler og skjørter i forskjellige mønstre. Side om side med stadsdragten til «han far» hang det nye seletøi med bidsel og nikkelbeslag, — alt ordentligt og solid. Bedstemor saa og beundrede hver enkelt ting, og fru Brun sukkede og udbrød: «Herregud, hvor mange timers flittige arbeide!»

Men fogden stod ved døren og hastede med at sige farvel; han havde saa travlt paa kontoret, sagde han. Det nyttede ikke at holde paa ham eller vise ham flere rariteter, han maatte endelig gaa. Og det første, han gav sig ifærd med, da han naaede hjem, var en bitterdram.

«For meget er for meget!» stønnede han og lod sig falde ned paa en stol; de saa ham ikke mer resten af aftenen, og næste dag tittede han paa døren til spisestuen for at spørge, hvad der skulde være til middag.

Bedstemor sad der ganske alene. Hun saa op med en skjelm i øiet og sagde, at de bare skulde have fersk orret. Men hun fik et høist utaknemmeligt svar, idet han lukkede døren.

Tiden gik, — den ene dag var deiligere end den anden, og før man vidste af det, var det midt paa sommeren. Svalerne og turisterne var komne, nyperoserne havde blomstret af, hoaannen var igang og kreaturerne paa sæteren.

Fogedfruen havde havt stor hjælp af sin moder i den travle tid, da der var saa mange folk at forsyne til maaltiderne. «Gamlefruen» var da gjerne at se ved kjokkenvinduet med stort forklæde, stor kniv, stort brød og et stort fad foran sig, mens hun sørgede for «eftasværden».

Som hun en dag var i ivrigt arbeide der, hører hun klinken paa kjokkendoren klapre op og ned, op og ned. Nu var bedstemor ikke videre taalmodig ligeoverfor

dette slags ulyd, især fordi hun var vant til, at et eller andet lidet væsen fra husmandspladserne, der ikke var stor nok til at være med paa jorderne, pleiede staa saaledes og klapre med laasen uden at kunne faa døren op.

Bedstemor gik rask hen for at hjælpe og bøiede sig allerede dybt ned som til en liden pusling, da hun skjød døren op, — men det var blakkens store, gule hoved og halve overkrop, som strakte sig ind gjennem aabningen fremover hendes nakke. Gamle bedstemor satte i et skrig, saa forskrækket blev hun; men den fik sin skive brød og de kjærtegn, den var vant til, og saa gik den. Ofte siden kom den igjen og klaprede med klinken, naar den saa nogen skjære brød ved vinduet, — ja, den vovede sig engang lige ind i stuen, og dog maa læseren ikke nære for slette tanker om dens opdragelse.

En formiddag sad Tinni ude paa gaardspladsen paa huk og madede kyllingerne. Hun havde sin lyse blaatøiskjole paa med en lærredskrave og fløielsbaand om halsen. Opover smaaskoven spillede solstraalerne paa de lave smaatrær, som stak op mellem mosgroede stene og bare grusflekker, og hun fulgte netop den lette skyggelinje af huset med det uregelmæssige tag, piben, som røgen steg op ad lig et let slør, — altsammen aftegnet mod aasens spraglede baggrund.

Saa optaget var hun af dette, at hun ikke hørte, hvorledes nogen kom opover bakken og hen mod trappen. Kyllingerne tumlede sig om hendes hænder, et par sad paa hendes forklæde, og hønseflokken stod rundt om, færdig til at stjæle en bid.

Forsigtige skridt nærmede sig, — men Tinni delte ud sine smaa deigkugler til alle sider og holdt strengt de store slughalse fra fadet uden at tænke paa noget andet.

Da lagde der sig et par hænder over hendes øine, og en kraftig stemme raabte:

«Gjet!»

Den unge pige prøvede at rive hænderne fra

ansigtet og mente først, at det var Clara eller Thora; men nei, dertil var de ikke smaa og fine nok, og mens hun lidt uvis følte sig for, raabte hun ganske høit:

«Aa, papa! Tror du ikke, jeg kjender saadan spillopmager som du?»

En lystig latter var svaret, og da Tinni hurtig kom paa benene, saa de stakkars smaa kyllinger pibende trillede og fløi nedover hendes kjole, fik hun i forvirringen øie paa en høi, vakker student, som stod leende og hilsende foran hende med straahatten i haanden og ransel paa ryggen. Længere borte bag grinden lænede en ung mand i turistdragt sig mod gjærdet og saa efter sin kamerat.

Nu blev der en fornøiet gjenkjendelse. Det var jo onkel Vilhelms og tante Elises ældste søn Axel derinde fra Kristiania, og han var ikke sen med at forestille sin ven, student Ørn, for Tinni. Han havde faaet saa udsøgt følge opover, fordi der skulde bo en gammel, aristokratisk dame af dette navn i nærheden, forklarede han, og det skulde glæde ham særdeles, hvis Tinni og denne hans ven kunde undgaa at blive uvenner.

«Men tante? Tante! hende maa jeg finde straks, ja, og din moder, naturligvis», føiede han til.

«Forsøg at finde kjøkkenet der om hjørnet, saa overrasker du hende», var svaret.

Og nu hørte bedstemor atter ligesom de foregaaende dage denne kjedelige klapren med dørklinken.

«Ksch! Ksch!» sagde hun og kom hen i døraabningen. «Væk med dig, blakken! Her har du brød! Ksch! Ksch!» Og saa jagede hun med sit store forklæde.

«Goddag, tante! Det er rigtig en gemytlig velkomst, du giver mig!»

Axel tog den gamle om skuldrene, og de lo hjertelig, begge to. I en fart fortalte han om alle hjemme og rykkede frem med alle hilsener.

Men han skulde vel ikke blive staaende i kjøkkenet, mente bedstemor, hun kastede forklædet af og førte ham ind i stuen, hvor fru Brun allerede ved Tinnis

hjælp var gjort bekjendt med student Paul Ørn. Han vilde egentlig snarest mulig naa frem til sin tante, men maatte love at vente nogle timer hos dem og bagefter bo med sin kamerat paa gjesteværelset, — den gamle dame havde kun sine to smaa værelser.

Axels ven var i alle dele den tilsyneladende kontrast af ham. Lyst haar, spillende øine hos den ene; mørkt, krøllet haar og dybblaa øine hos den anden. Axel var høi, — Paul ikke; den første var livlig og lystig, men hans kamerat maatte snarere kaldes alvorlig og tilbageholdende. Tinni syntes ogsaa med opmerksomhed at gjøre denne sammenligning, naar hun undertiden tog anledning til at iagttage begge de to venner.

Og nu blev der liv paa gaarden. Saa lang, som dagen var, lød der latter og sang, de unge var paafærde til alle tider, snart tilhest, snart tilfods, engang tilbaads paa elven, og imellem var de alle nede paa engen ved høsaaterne og i høvognen. Axel og Clara var meget intime og bestandig paa parti ligeoverfor Henrik og Vilhelm, der gjerne i alle tilfælde var modparten; de fik ofte ikke lov til at være med, dertil var de altfor haardhændede, sagde Axel, og forstod sig heller ikke paa den finere «esprit» ved legen. Men Thora var kvik og kunde gaa med paa alting.

Student Ørn boede altsaa sammen med sin ven hos fogden og lod til at finde sig bedst mellem alle de unge der; men han gik dog stadig paa pligtmæssige besøg til sin tante for ikke at fornærme den gamle, fordringsfulde dame. Og han forsmaaede ingen af de landlige fornøielser, men morede sig paa sin mer stilfærdige maade, — bedst, lod det til, naar Tinni var med. Hvis hun havde noget at gjøre inde i huset eller i kjøkkenet, kunde man finde Paul paa trappen med en bog; tog hun sin hat og løb nedover for at kalde de andre ind til middagen, kom Paul ligesom tilfældigvis ogsaa nedover samme vei og indhentede hende, og Axel begyndte efterhaanden at kalde dem «de adstadige», skjønt Tinni aldrig havde ventet at faa det tilnavn.

Ingen ringere end fogden selv havde paataget sig at foreslaa for fru Ørn at beholde hendes gjest henne hos sig, og han havde skilt sig godt ved sit diplomatiske hverv. Alle de unge var fulgt med, men holdt sig noget i afstand, da de naaede nabogaarden.

«Goddag, frue!» begyndte Brun. «Undskyld mit antræk —», han saa ned paa sine støvler, der mindede noget om bækken. «Det gik os ilde herborte i skovkanten, jeg tør neppe betræde Deres gulv —»

«Aa, kjære!» svarede fru Ørn nedladende, «her gaar saamænd saa mange slabedasker ud og ind, høistærede, — saa — — —»

«Mange tak!» sagde fogden dybt bukkende for at skjule, at han lo. Og da de var kommen ind, fremkom han med sit erende.

Hun hørte paa med et halvt øre; saa fór hun pludselig op af stolen, som om hun havde glemt noget.

«Det er sandt! Jeg glemmer at forestille min nevø for Dem! — Hr. student Ørn, — hr. foged Brun, frøken Katrine Brun. Hr. student . . ., ja, hvad var det nu? — Bagatel! — Jeg ved ikke, om mine herrer har truffet hverandre før?»

«Jo tak», fik Axel endelig frem, «vi er noksaa gode venner fra skolen af».

Tinni beundrede blomsterne, Clara pudsede sin næse.

«Ja saa, det glæder mig. — Denne Paul er en søn af min mands ældste broder, som er kongelig stadskonstruktør inde i byen og gaar omkring og regalerer gaderne. Han var gift med en født frøken von Eberling, en jevnaldrende af mig, hr. foged, som ogsaa var med blandt de tolv unge piger, der modtog kong Karl Johan, som De maaske har hørt. Det var dengang — — —»

«Ak ja! Det var dengang!» afbrød hendes gjest med et høitideligt suk. «Saadant oplever vi andre arme dødelige ikke mer — — —» endnu et suk — «end én gang». Det sidste tillæg kom mindre høitravende med bristende stemme, idet han vendte sig efter sin straahat. «Vi har altsaa Deres tilladelse til at beholde Deres slegtning og sørge for, at han ikke lider overlast

derved, at han gaar glip af Deres selskab, min ærede frue!»

Og uden flere dikkedarer — som Kari pleiede at sige — begav de sig paa hjemveien, mens de, for at lede samtalen i en anden retning, overlagde at gaa til sæteren en af de første dage.

Og forslaget mødte ingen modsigelser fra nogen kant.

Hele ugen ud maatte de vistnok vente paa veiret, men tiden faldt ingen lang; hver af de unge skulde snarere ønsket at holde fast paa disse lykkelige samværsdage og gjøre timerne dobbelt drøie.

Endelig en morgen kom fogden og mente, at nu vilde veiret passe for sæterturen, da solen ikke skinnede saa klart, men overskyedes af og til. Veien var brat og besværlig i heden.

Nu fik de travlt allesammen for at komme tidlig afsted, og ikke længe efter stod et par opsadlede heste foran trappen; den ene bar alleslags gode sager nedpakkede i store kurve som kløv, den anden var betroet at bære hele bedstemor. Det hjalp ikke, at hun knurrede og paastod, hun aldrig i sit liv havde været tilhest. Fogden sagde, at da var det rigtignok paatide ogsaa, — sent var dog bedre end aldrig.

Og fru Brun maatte være med, trods alt, hvad hun derved vilde forsømme. Tinni lovede at arbeide dobbelt næste dag.

«Skal Magnus være med?» raabte Clara, som var i spidsen, men fik et kort nei af sin fader, hvorved Axel saa studsende paa hende, idet de begyndte at gaa.

Henrik og Vilhelm var allerede langt forud; man kunde høre dem raabe høit oppe i aasen. De unge ventede utaalmodig paa de gamle, og Thora stod ved hesten og tingede paa at faa ride, hvis bedstemor blev kjed af det.

Endelig satte toget sig i gang; fogden havde efter-

seet alle remmer og spænder paa bedstemors hest; der var ingen fare, og skulde hun falde af paa veien, saa gik «de adstadige» allersidst for at samle hende op.

Det gik ikke videre fort; stien var knudret og smal, fuld af trærødder og store stene, som løsnede og trillede nedover skraaningen; tørre grankviste slog dem i ansigtet, og saa varmt, som det var! Men luften var ren, og sindene var lette og netop i stemning til at modtage alle de nye indtryk.

Opover gik det, — altid opover; snart var de halvveis. Ved en brat skraaning var der en moseklædt, naturlig hvileplads uden trær og ganske flad, hvorfra man for sidste gang saa ned mod bygden, før stien svingede ind paa fjeldvidden. Her gjordes et lidet ophold for at nyde godt af den vakre udsigt.

Som en stor have laa dalen dybt dernede; gjennem den løb en sølvglinsende bæk i bugtninger og dannede et bittelidet, skummende hvidt fald, — tænk! det var jo fossen og elven! Længst borte saaes ligesom en lav stenmur, og bagenfor den skjelnede man en fremmed bygd med lyse, blanke flekker, — eller kunde det virkelig være aaserne, disse smaabakker langs med bækkeløbet? Og de unge bygagre saa ud som pene, grønne gulerodsenge i en rad, mens hist og her de fyldige rognetrær lignede store kaalhoveder. Fogedgaarden selv tog sig ud som en graabrun, gammel kasse med laag paa, — ligesom alle udhusene laa henslængte som af barnehænder.

Det var høist besynderlig at se alt dette smaatteri herovenfra. Men de maatte videre, fik neppe lov til at sanke hænderne fulde af blomster, — veiret begyndte at se tvilsomt ud, og det kunde hænde, at der kom en skur, sagde fogden.

Derfor skyndte de sig at naa sæteren nu, da veien blev lettere. Og det var paatide; det var saavidt, at hele selskabet i ro fik seet sig om deroppe paa fjeldvidden, da de havde naaet sætervolden. Skyerne trak sig tættere sammen, der var intet solskin; desto vildere og mørkere fremtraadte fjeldnaturen, og man kunde blive

ganske beklemt ved tanken om at være skilt fra menneskeheden ved flere mile. Ikke et levende væsen var nemlig at øine. Dyrene havde fundet sig ly, og træer var ikke at se, kun lave, krybende dvergbirke og forresten bare lyng med en tot græs hist og her mellem stenene.

Et iskoldt vindpust fór af og til henover høisletten; aasryg bag aasryg var de naboer, man saa, og mellem hver af dem løb et trangt dalføre som en revne i fjeldmassen, tilsyneladende ikke beboeligt for menneskelige væsener, men graat og dystert og vildt.

Udenom disse laa fjelde med takkede tinder, saa langt øiet kunde naa, alle med en hætte af sne og is, der syntes at slaa kulde fra sig til alt levende. Ingen fugl hørtes, ingen lyd, dødt og koldt var det rundt om, og det syntes at regne i nabodalføret; man kunde se ligesom et graat slør, der langsomt sænkede sig henover den dybe revne.

Pludselig skjød et lyn ned derborte, og Tinni, som stod nær ved Paul Ørn, fór sammen og trak sig uvilkaarlig endnu lidt nærmere. Saa kom tordenen bragende og rullende mellem fjeldene, og drønet af den kastedes mangfoldig tilbage, rullende i det uendelige, men altid svagere.

«Au, au!» raabte Axel, «der gik vognen istykker for han far Thor!»

Men Paul bøiede sig ned mod Tinni, som stod der ganske bleg, og sagde:

«Er De bange i tordenveir? — Hvis De vil, saa kan vi gaa ind straks, vi to».

Og det gjorde de. Da de øvrige kom efter i sæterstuen, én for én bøiende sig under de lave dørbjelker, og med et stort skridt over tærskelen, da sad de to førstkomne hyggelig paa bænken under vinduet; der brændte et baal borte paa peisen, og i nistekurvene fandt Tinni frem forskjellige gode sager. Nu skulde et solid maaltid smage ypperligt, og det kunde de sandelig trænge til. Budeien var allerede ifærd med flødegrøden, ilden blussede lystigt op om gryden, som hang der, og

mens hun rørte og pratede med sine gjester, piskede regnet mod de smaa ruder, men ingen følte sig misstemt derved, nød kun desto mer hyggen indenfor.

Det blev ikke til noget med tordenveiret; fru Brun mente nok, hun havde seet et par lyn, men bedstemor spaaede freidig, at uveiret vilde give sig ud paa eftermiddagen, saa de kom pent hjem igjen.

«Sæt nu», sagde fogden, som stoppede sin pibe, han vilde staa udenfor døren og se paa skyerne drive, «sæt nu, at her styrtregnede i hele dag, saa vi maatte blive paa sæteren til imorgen?»

«Vorherre steller nok ikje so ilde te' for fauten, vel!» sagde Liv med et troskyldigt, lyst smil.

«Men sæt nu bare — — —», vedblev han.

«Daa lyt du liggje paa mjølkehylludden!» [1]) sagde Liv rask. «Sengklæ'r skulde me rat flyge ner etter aat dikkan, — den vesle stubben!»

Men selskabet fik ikke leilighed til at sætte hendes rappe ben paa prøve. Udover aftenen klarnede veiret, solen glitrede paa de vaade, bare stene og paa regndraaberne i lyngen; hvide taagedotter drog sig over skoven og lagde sig langs elvedragene nede i dalene, skyerne jagede hverandre og kastede ujevne, bevægelige skygger over egnen.

Ude paa sætervolden stod fogden og fruen med bedstemor og alle de unge, da flødegrøden vel var expederet, for at se alt, hvad der kunde sees heroppe fra vidden. Fjeldtoppe med kjendte former stak efterhaanden klarere frem, og horizonten blev videre, luften var ren og duftende af vaade urter, man følte en trang til ligesom at drikke den i dybe drag, fylde lungerne med den og bringe den med sig ned til bygden for at leve paa den midt i alt hverdagsstøvet.

Men selv om man ikke kunde det, tænkte Tinni, saa havde man jo mindet levende, — mindet om en lys, sommerfrisk dag.

Kjørene kom hjem og førte liv og travlhed med

---

[1]) Melkehylderne.

sig; budeien fik andet at tænke paa end at prate med byfolket. Det var bedst at komme sig afsted, syntes fru Brun, man kunde let forstyrre pigen i hendes arbeide.

Altsaa sagde de hende snart et venligt farvel, og mens de sidste solstraaler faldt skraa henover stien gjennem træerne, var atter bedstemor tilhest og hele følget af ungdom syngende bagefter, snart springende, snart dansende, og tog sig neppe tid til at beundre udsigten paany, idet der nu laa en ganske anden belysning over dalen, som gjorde den endnu vakrere.

Men bedst som det var, gled Tinni over en vaad trærod. Hun var tilfældigvis netop da af de allersidste i flokken, og ved en ny sving af stien saa derfor ingen, hvorledes hun reiste sig og med stort besvær forsøgte at følge efter, holdende sig snart til en træstamme, snart til den vaade fjeldvæg. Endelig opgav hun arbeidet og satte sig modløs paa en sten, mens hun saa nedover efter de andre.

Gid bare bedstemor vilde savne hende; det var saa leit at raabe, — — — hun kunde virkelig ikke komme længere alene, saa brat som her var. — Eller tænk om — — —.

En lys straahat dukkede frem et stykke nedenfor. Tinnis hjerte begyndte merkelig nok at banke. Hun undrede paa, om det kunde være papa, — nei, han havde sort baand om hatten. — Det var naturligvis Axel, tænkte hun og forsøgte at indbilde sig, at hun ikke havde ventet nogen anden.

I det samme kom han med straahatten frem bag den store gran, og det var naturligvis ikke Axel, men Paul Ørn.

Tinni følte, at hun blev blussende rød, og reiste sig halvt med armene støttet til stenen for at skjule, at hun ikke kunde staa alene.

«Lad mig hjælpe Dem», sagde han og sprang til. «Jeg tænkte virkelig, at De var gledet, — jeg syntes ogsaa, at De raabte?»

«Det er bare foden», svarede Tinni. «Den

vrikkede vist, da jeg snublede. Men jeg skal forsøge at gaa igjen nu».

Det blev dog et forgjæves forsøg, og hun greb atter efter stenen.

«Nei, — det gaar ikke! Tag min arm, frøken Katrine!» vedblev Paul indtrængende.

Men endnu nølede hun og saa raadvild efter en kvist eller en stok, som hun kunde støtte sig til.

Paul fulgte hendes hjælpeløse blik og rystede smilende paa hovedet. «Ja, jeg forstaar Dem nok, — men der er ingen raad. De kan ikke gaa alene, — heldigvis. — Undskyld!» rettede han sig, «jeg mente heldigvis for mig!»

Dette tillæg kom til svar paa Tinnis forundrede udtryk. Derpaa vedblev han overtalende:

«Kom nu! De andre venter dernede. — Eller har De saa meget imod mig, at De slet ikke kan modtage hjælp af mig?»

Nu reiste Tinni sig straks og greb hans udrakte haand; varsomt lagde han hendes arm i sin, og da det var gjort, saa han paa hende med et eget smil, hvori der laa saa megen ømhed og deltagelse, at Tinni atter med ærgrelse følte, hvorledes farven forraadte hende.

De gik imidlertid forsigtig efter de øvrige og saa dem snart staaende stille nede ved en bøining af veien.

For dog at sige noget spurgte hun, om det var bedstemor, som havde bedt ham se efter, hvor der blev af hende.

«Nei», svarede Paul, «det var naturligvis mig, som savnede Dem og bad de andre gaa langsomt i forveien. — Men De hviler Dem ikke nok paa mig! Og jeg vilde saa gjerne, at De skulde støtte Dem til mig, — have inderlig tillid til mig. — Se saaledes!» Han tog hendes haand og drog den lidt nærmere ind mod sig.

Tause og fuldt optagne af hinanden fortsatte de sin vei. Tinni glemte næsten — skjønt hun aldrig vilde have tilstaaet det — sin vredne fod, og dog gjorde den ved enkelte bevægelser ikke saa lidet ondt,

det følte hun nok, da hun et øieblik stod alene hos bedstemor igjen og fortalte, hvorledes det var gaaet til.

Clara sluttede sig til de to for resten af hjemveien; det saa næsten ud, som om hun havde lyst til at se, hvorledes Axel da vilde finde sig i tilværelsen uden hende. Men Paul opgav ikke sin plads ved Tinnis side derfor; han holdt atter fast om hendes haand, ja maaske endnu lidt fastere, for nu begyndte skumringen at sænke sig ned mellem træerne. Naar de bøiede sig, streifede hendes haar hans skulder eller hendes hat hans kind; hun skulde gjerne fundet noget at tale om, men kunde slet ikke, og Paul nænnede ikke at forstyrre. Hun var derfor glad over, at Clara herefter besørgede samtalen holdt ilive, skjønt hun paa samme tid følte en forunderlig ny fryd ved denne taushed, som syntes at udsige saa uendelig meget.

«Om du havde havt en stok, Tinni!»

«Og ikke mig?» hviskede Paul lavt.

Tinni vovede ikke at svare. Men han tvang hende dertil.

«Heller en stok end mig?»

«Aa nei, nei!» Tinni forsøgte at tale ganske som ellers, men det lykkedes ikke; der dirrede som hjerteklap i hvert ord, og som svar følte hun sin haand omsluttet og lagt bedre tilrette.

Hvis Clara ikke havde gaaet der ved siden af dem som tredjemand, er det ikke godt at sige, hvad der videre kunde være udtalt mellem disse to. Men hun pratede og lo og fulgte alligevel godt med, hvorledes Axel underholdt sig imidlertid, og naar hun fik et svar nu og da, nøiede hun sig dermed uden at ane, at Tinni og Paul talte et stumt sprog, — og allerbedst uden tredjemand.

Men saa kom fjerdemand i skikkelse af Axel.

«Er det ikke slemt med Tinnis fod, du?» sagde Clara straks. «Jeg ønsker netop, at hun havde sig en stok. Bare Magnus var her, saa skar han os en i en fart, det ved jeg!»

«Tak, — vi kan saa godt undvære den!» var

Pauls raske svar. «Men er det lys dernede allerede fogedgaarden?»

«Ja, og jeg tænker, du er glad, du snart er fremme, jeg, Tinni! Jeg er ganske kjed af at trække paa denne kikkerten. Havde bare Magnus været med, saa — — —»

«Aa — haa! Jeg forstaar!» afbrød Axel og tog den fra hende. «Kunde du ikke sagt det før? — Men hvad er det for en Magnus, du gaar og taler om, Clara?»

«Det er en ung mand af vort bekjendtskab, som vi sætter stor pris paa, skal jeg sige dig. — Hu, — nu er det næsten mørkt her i skoven. Jeg er ganske ræd. — Du kunde gjerne byde mig din arm, det kunde du, Axel!»

«Med største fornøielse! Vær ikke længere vred, men undskyld din klods af en fætter!» sagde han. «Det er noksaa hyggeligt at have saadanne smaa kusiner, du Paul!» De to gik allerede venskabelig foran, saa at Axel over skulderen henvendte sig til sin ven.

«Ja, — men jeg har ingen, jeg!» sagde Paul.

«Nei, du savner det vist ikke», mente den anden, «du, som ikke bryder dig om unge damer».

«Det kommer vel deraf, at jeg sjelden har været sammen med nogen og aldrig før har lært nogen at kjende. — Det er anderledes med dig».

«Vi er seksten kusiner og otte fættere», sagde Tinni, «en hel overflod. Der var lystigt, hvor vi kom sammen, kan De tro. — Men hvad skal vi finde paa imorgen?»

«Vi har fundet paa at gaa sydover igjen imorgen», sagde Axel. «Ikke sandt, Paul?»

«Reise!» undslap det Tinni, og der strøg ligesom et koldt, vinterligt pust hen over hende.

«Er allerede fjorten dage forbi nu!» raabte Clara. «Vi skulde endelig have en ridetur til, sagde Magnus igaar, ved du, Tinni».

«Magnus! — Og Magnus! — Og Magnus igjen! Hvem er denne herre?» Axel var heftig skinsyg, det var godt at se.

«Ja, jeg ved rigtignok ikke, hvorledes vi skulde

undvære ham», faldt Tinni ind med. «Det vilde blive et savn her!»

Nu blev Paul ogsaa ivrig. «De ogsaa? — Sig os nu, uden at pine os længere: hvem er denne Magnus?»

«Det er skomageren vor!» sagde Clara tørt.

Og saa lo de alle fire.

Men det var saa vanskeligt at finde stien nu, og de to unge par kom snart et stykke fra hverandre igjen.

«De skal jo forlade hjemmet med det første? Saa sagde Axel igaar», begyndte Paul.

«Ja», var svaret, «jeg vil forsøge mig som lærerinde ude i den store verden».

«Skal De langt bort, — eller er der haab om, at vi kan mødes igjen i Kristiania?»

«Aa nei! Ikke paa nogle aar. Stedet ligger mange, mange mil op i landet», sagde Tinni.

«Sig mig, hvor De skal hen!» Paul bøiede sig ned mod hende for nøiagtig at høre hendes svar.

«Til en engelsk ingeniør Wilsons, som eier et jernverk deroppe. Fire elever faar jeg».

«Ja, — men jeg vil saa gjerne vide fuld besked om byens navn, De skal til, eller egnen, — jeg maa dog vide, hvor jeg har Dem».

Tinni studsede, men sagde ham, hvor jernverket laa, og at der skulde være vakkert og dertil livligt med alle de to—tre hundrede arbeidere, funktionærer og fuldmægtige, landhandler og læseselskab, sangforening og kvindeforening med meget mer til underholdning, som der skulde forefindes.

«Man reiser altsaa først med jernbane, derpaa med dampskib saa og saa mange mil, og endelig har man nogle mil med skyds landeveien. — Ja, nu har jeg hele reiseruten», sagde Paul eftertænksomt og saa ikke engang, at de styrede lige mod et gjærde i mørket.

«Tænk, er vi allerede her!» Der laa næsten lidt skuffelse i Tinnis tonefald, trods den vredne fod. «Nu er der bare det lille stykke vei langs med ageren igjen — — —»

«Og saa er vor tur forbi, desværre, og denne dag kommer ikke igjen. Er det ikke bedrøveligt?»

«Jo, det har været en herlig dag», sagde Tinni, «havde jeg kun ikke været Dem til saa meget besvær».

«Hvor kan De nævne dette!» udbrød Paul. «Netop for det besvær, De kalder det, kunde jeg ønske at gaa de syvogtyve mil om igjen herop».

Saa blev de staaende tause en stund. Med et kom Tinni til at tænke paa de øvrige af følget, som vel næsten var naaet til gaardspladsen ved denne tid.

«Aa, — men vi glemmer de andre!»

«Ja», sagde Paul, «jeg glemmer alle de andre». Høiere tilføiede han: «Vi maa vel altsaa over dette gjærde, da?»

Tinni var allerede paa ét ben hinket nogle trin op og støttede sig just til et par gjærdestør, fordi hun ikke kunde komme over alene. Hendes ledsager hoppede rask ned paa den anden side og blev staaende paa en stor sten, der laa saa bekvemt til.

«Læg nu Deres haand her paa min skulder, saa skal De se, hvor pent vi skal klare dette!» sagde han med sin dybe, vakre stemme.

Men atter ymtede hun noget om, at hun dog endelig maatte prøve at hjælpe sig selv.

«Aa nei, nei! Har De en liden smule godhed for mig, saa vis det nu, Tinni, ved at være føielig! Kom med haanden! — Se saa!»

Hun vidste ikke, hvoraf det kom, men hun maatte adlyde, og nu laa armen om hans skulder, skjønt han følte, hvorledes den skjalv, da han tog den. Saa lagde han varsomt sin arm om hendes liv og svang hende over gjærdet; det var kun et par sekunder, men Tinni var viss paa, at han maatte høre, hvor hendes hjerte bankede voldsomt, — og det var nok heller ingen indbildning, hvis Paul da ikke paa samme tid havde nok med at vogte paa sit eget.

Ingen af dem nænnede at tale et ord resten af veien. De saa lysene tændes der langt borte og hastede slet ikke for at naa frem; Tinni havde jo desuden den daarlige fod. Det var vel ogsaa derfor, at Paul saa

omhyggelig drog hendes haand fastere ind til sig, naturligvis. Men sent omsider stod de dog ved trappen, mødt af de førstankomne med beklagende udraab. Hvor ubeleiligt for Tinni! Hvor snilt og selvforglemmende af student Ørn! (Han stod der i halvskumringen med et eget smil). Og hvor kjedeligt for dem begge, at de ikke havde hørt Axels og børnenes vakre vandringssange og været med! Jo, — de havde virkelig forsømt sig, de to!

Efter aftensmaaltidet brød hele familien op, gjesterne skulde gaa ovenpaa. Derved fik Paul Ørn en stjaalen anledning til at takke Tinni for hele dagens samvær og især, fordi hun havde havt sit lille uheld; hun maatte undskylde, at han kunde sige saa, men næste dag skulde de jo skilles. Med et varmt haandtryk sagde han hende godnat og løb rask efter Axel opad trappen.

Der blev imidlertid ingen afreise, da morgendagen kom. Et bud fra fru Ørn med hilsen, om de unge havde lyst til at komme derhen til kaffe, bragte en høist velkommen opsættelse.

Tinni havde hele formiddagen holdt sig i ro paa sit værelse og ærgrede sig hemmelig over ikke at kunne komme med. Da imidlertid alle de indbudne enstemmig erklærede, at der vilde mangle én i flokken, om hun blev hjemme — hvilket jo var ganske sandt, ja for enkeltes vedkommende endog var for lidet sagt —, saa afsendtes en deputation høitidelig opad trapperne, bestaaende af Clara, bedstemor og fogden Brun selv, der i forening med en lavhælet morgensko overvandt alle indvendinger og forhindringer. Blakken og den paalidelige Anders husbondskarl skulde desuden besørge hende til stedet, og bedstemor prøvede selv morgenskoen paa Tinni med det gunstigste resultat.

Saaledes savnede vertinden, der stod paa stenhellen udenfor døren i fuldt antræk og med et vist svært guld-

kjede om halsen, ingen af de indbudne, mens hun neiende bød dem alle velkommen.

Der var meget livligt ved kaffebordet, om end alt havde et gammeldags præg, — kringlerne ikke undtagne. Men for de unge havde disse antike, høiryggede stole med hvid lakering og afslidt guld, med koldt hestehaars betræk og opstillede i stive rader mellem buede dragkister med marmorplader intet særdeles tiltrækkende ved sig. Paa parade stod desuden vaser og en samling kopper med navn og laag, men desværre limede paa adskillige steder. De mindede alle om invalider fra en mer bevæget tid, og naar man dertil tænker sig den eiendommelige, indestængte luft i en ubrugt stadsstue, fuld af alslags varetræk og gamle møbler paa landet, — saa vil man finde det saare naturligt, at ungdommen drog ud i den friske solskinsluft paa græsvolden og legte «slaa paa ringen», «tre mand høi» og denslags.

Da efterhaanden «enkemand søger mage» satte fart i alle sind, begyndte ogsaa intrigerne, og fru Ørn sad paa trappen og lo ved at se paa Axels anstrengelser for at fange sin lille knibske kusine Clara, mens Paul med resignation gjorde sit bedste for at holde Thora fast, skottende til Tinni, der maatte se paa. Og smaagutterne, der havde den ære at være med, vidste at holde sin jubel nogenlunde i tømme.

Endelig, da man havde sprunget sig træt, og trærne begyndte at kaste lange, skraa skygger henover græsset, saa det var ganske kjøligt med de lyse kjoler, blev de unge kaldt ind i stuen igjen, og fru Ørn nødte dem op i sofaen for at smage paa hendes «godtebret», — en opdiskning af forskjellige sorter syltetøier i glasskaale, teskeer i et glas vand midt paa brettet og smaakager rundt om paa assietter, foruden vin og hjemmelavet likør. Med stolthed pegede vertinden paa sit porcellænsfad med aabent fletverk og sagde, at det skrev sig fra Karl Johans tid (her satte fogden uheldigvis en kagebid i vrangstrube, men det gik straks over, da han hørte, at krystalkaraflen var endnu ældre, ja helt fra hendes olde-

moder). Og derpaa skred samtalen videre. Axel forsikrede høitidelig, at han beundrede altsammen.

«Er disse skaale — — — med syltetøi — — — ogsaa fra hin tid?»

«Nei», svarede fru Ørn med et suk, «de er bare en halvhundrede aar gamle. — Vær saa god! Smag paa disse stykker kransekage! Og dette fattigmandsbakkelse. Det har holdt sig noksaa godt, synes De ikke?»

Jo, bedstemor var ganske forbauset, for hun tænkte paa et sølvbryllup eller guldbryllup i den Ørnske familie.

Men Tinni havde hele tiden søgt at holde sig nær ved Axel eller Clara og havde ikke vekslet mange ord med Paul. Hun vovede næsten ikke at se hen paa ham, thi hver gang hans blik streifede hendes, følte hun rødmen stige hende varmt op i kinderne.

Men nu foreslog vertinden, at de skulde se at finde paa nogle «extravakancer» inde i stuen og undrede paa, om ikke en hviskeleg skulde vinde bifald.

Jo, — det lystige selskab ordnede sig og begyndte.

Fru Ørn hviskede et herrenavn til Thora, og enhver gav sin nabo en hyggelig kamerat hele kredsen rundt. Bagefter modtog alle hvert sit ordsprog fra den modsatte side.

«Er vi saa færdige? — Ja? — Lad os høre!» sagde fru Ørn og maatte selv begynde.

Saa fulgte Thora efter; Henrik og Vilhelm sad urolig paa stolene og vilde rykke ud med sine hemmeligheder, men saa var det Pauls tur.

«Jeg fik frøken Tinni Brun», sagde han langsomt, men stemmen var ikke ganske sikker. «Lige børn leger bedst».

«Meget smukt og heldigt!» nikkede hans tante opmuntrende. — «Hvem fik De, lille Clara?»

«Fuldmægtig Persen hos sorenskriveren», var svaret, og dermed saa hun hen til Axel, som surmulede til gjengjæld. «Den, som kommer først til møllen, faar først malet».

Nu lo de alle, som om de ikke kunde holde op igjen. Men Tinni syntes, hendes hjerte hoppede helt

oppe i halsen; hun vilde vist ikke kunne faa en lyd frem. Hun pillede nervøst paa blonden om lommetørklædet og undrede, om det gik an at lyve for denne ene gangs skyld, — det var jo næsten umuligt at gjøre andet. — Nei, lyve, det var endnu umuligere. Desuden vilde enhver kunne se det paa hende, — de vilde faa mistanke og saa begynde at spørge, og saaledes vilde det jo alligevel komme frem. — Nei, det var endnu værre.

Altsaa gjaldt det bare at gjøre sig kjæk og lade som ingenting, — der var ingen anden raad — — —

«Tinni da! Det er dig! — Hvad er du falden i staver over? Skynd dig nu!»

«Ja», sagde stakkars Tinni noksaa rolig. «Jeg fik student Paul Ørn. 'Ingen ved, hvor haren gaar'».

Der blev en paafaldende stilhed. Kun nogle undertrykte lyd henne hos smaagutterne, og et par «hm — hm» — fra fru Ørn.

Men da den næste kom frem med sit, og de øvriges opmerksomhed var henvendt paa denne, løftede Paul hovedet og fæstede et underligt langt blik paa Tinni, lidt efter stjal ogsaa hun sig til at se hen paa ham, og der laa en hel verden i de dybe blaa øine, saa hun forvirret slog sine ned og syntes, hendes hjerte maatte sprænges af en rig, jublende glæde.

Men ingen vilde fornye legen; det var desuden langt paa aftenen, og hvor meget end fru Ørn opfordrede sine unge venner til at finde paa noget nyt, saa blev der ikke andet end en let passiar, inden alle tog farvel. Hesten stod ogsaa for døren, og Tinni blev heldigvis overladt til sine egne tanker paa hjemveien. Hverken om aftenen eller næste dag, før de to sommergjester stod reisefærdige, fik Paul Ørn leilighed til at tale med hende, hvor meget han end syntes at ønske det og søge en saadan, — man skulde næsten tro, hun flygtede for ham.

Saa stod da de to venner atter ved trappen under rognetrærne, denne gang for at tage afsked. Disse tre uger var svundne som en deilig drøm. Clara stod halv skjult; hun skulde spille den ligegyldige, men kunde

ikke i længden klare sin rolle, og Axel var usedvanlig alvorlig. Bedstemor sendte sine hilsener med ham, fru Brun og fogden talte med student Ørn, der var temmelig bagvendt med sine svar netop i de øieblikke, fordi alle hans tanker var henne paa bænken, hvor Tinni sad.

Da de nu havde sagt farvel til hver eneste én, tog Paul et par raske skridt opad trappen for at faa nogle ord til hilsen med paa veien, idet han tog Tinnis haand i sin endnu én gang.

«Tak for igaar! Tak for sæterturen! Tak for alt, — alt, Tinni! — Det er saa ondt, at jeg netop skal forlade Dem nu — — —!»

«Ja», svarede hun lavt og ganske oprigtig, «det synes jeg ogsaa!»

Paul saa glad op paa hende. Saa tog han om hendes haand med begge sine, trykkede den hjertelig, — der trængtes ikke flere ord. Saa løftede han paa straahatten til et freidigt farvel og var atter nede af trinene. Sammen med Axel drog de nedover bakken med ranslerne paa ryggen og vinkede længe til familien, som stod igjen deroppe ved flagstangen. Snart svandt det sidste glimt af de to unge mellem trærne; «trækfuglene er dragne sydover igjen», sagde fogden, endog han fik en fornemmelse af høsten, som var ivente.

Langsomt og nølende gik hver især til sin daglige gjerning. Om bedstemor i dagens løb bemerkede røde øine og hørte tale om «røg i kjøkkenet» eller «myggestik», tør man antage, at hun derfor nok havde sine egne tanker. For bedstemor havde selv været ung, — og det bedste ved bedstemor var: at hun aldrig blev gammel.

En vakker eftermiddag kom en reisende til gaarden, og han omringedes straks af hele familien Brun som en kjær ven. Der blev et helt opstyr af glæde, som om der var kommen en «kramkar» med sin skreppe, eller endnu bedre: en tusendkunstner og troldmand med en

kasse hekseri. Vistnok havde den venlige gjest med det prægtige skjeg en særegen maade at vinde alle børn paa, og rigtignok bar han noget i en rem over skulderen, — men det var en mappe med billeder, og hele sin heksekunst øvede han paa dem; trylleapparaterne var kun lidt lærred eller papir, nogle pensler og farver. «Forresten var det bare at sætte sig ned paa en sten», forklarede Vilhelm siden for sin søster.

Det blev en frydefuld dag paa gaarden, da «onkel Hans» kom i høisædet der. Bedstemor var stolt af «gutten sin», som han sad der og viste frem sine skisser og bredte mappens indhold ud for sine gamle venner. De reiste med ham gjennem fremmede lande, saa solnedgangen ved skotske strande, — dvælte i mægtige skove med bregner og nedfaldne trær og følte den salte skumsprøit fra søen med holmer og skjær.

Og skjønt de som tryllebundne neppe kunde rive sig løs fra synet, kunde de ikke fortsætte hele natten heller, og gjesten vilde desuden endelig faa musik ogsaa, — det var jo den anden del af hans væsen. Beethovens herlige septet lød snart i de lave stuer, og aldrig havde de unge piger følt en slig glød under spillet som nu, da de skiftevis efter onkels opfordring fik deltage i de kjendte partier.

En uforglemmelig festaften oppe i fjeldbygden! Og «ovenpaa septetten kom ommeletten», sagde fogden Brun, der just var i sit es i sofaen med fru Henrikke straalende fornøiet paa hædersgjestens anden side og uden sytøi.

Det var imidlertid ikke saa ligetil at skaffe en ommelette i en fart derude i det trange kjøkken. Havde ikke hr. Magnus hjulpet til bag kulisserne med sine tyristikker, saa vilde sikkerlig Tinni ganske forgjæves ligget paa knæ for at blæse liv i gløderne. Men arrangementet lykkedes tilsidst, og naar enden er god, er alting godt. Onkel Hans forsikrede, at desserten smagte ypperlig, og at han havde tilbragt en herlig dag oppe i aasen hos sine slegtninge.

Desværre maatte maleren videre allerede næste morgen,

og da han nede i bakken vendte sig ved stenrøsen med rognetræet foran, da saa han mellem de graa, bugtede grene som i den vakreste ramme hele det prægtige landskab med fos og snefjelde, øerne og elven, lien med de brunrøde, gamle bygninger, og han stod bevæget stille, viftende et farvel didop endnu engang.

Saa var han væk bag trærne.

Som om veiret havde holdt sig klart i det længste, begyndte det næste dag at regne; ikke saadant almindeligt hyggeligt sommerregn med en frisk duft af blomster og med solstrimer henover bygden, eftersom skyerne glider forbi hverandre og søger at brede sig ud for at stænge for lyset, men ikke kan; heller ikke dette voldsomme skylregn, der raser fra sig paa en kort stund, og hvor draaberne hopper op igjen fra gruset, saa man kan staa og le ved at se til, — nei, et regn af det jevne slags var det, som holder ved nat og dag uden glimt af sol. Det drypper af alting som tunge taarer, det drypper fra utætte tage og daarlige vinduesrammer, drypper sodvand i gryden gjennem skorstenspiben, drypper af vedstablen med vinterveden, styrtregner paa paraplyen, naar man maa gaa paa staburet eller i bryggerhuset, — jo, det er hyggeligt veir paa landet, og det midt i de bedste sommerdage! Man glemmer tilsidst, hvorledes skoven og fjeldene saa ud med venlige fysiognomier, — uden alle disse taarer.

Hvad skulde man tage sig til? Hvad skulde man finde paa, naar man ikke var gammel og fornuftig som fruen i huset, der prisede uveirsdage fremfor alle andre, fordi man just da havde ro til at arbeide.

Ja, hun benyttede sandelig tiden. Hun var paa loftet og drog frem af kasser og fra hylder de utroligste ting, der skulde repareres og males og vendes og stoppes og loddes og paastrikkes og limes og halvsaales. Hun

var i kjelderen og fandt gamle tønder og baljer, som blev satte «under dryppen» for at tættes, og flasker og krukker og jernskrammel; hun var i stald og fjøs og laave — pigerne vidste sig aldrig trygge for hende —; hun var øverst og nederst, «for paa en uveirsdag var man aldrig optaget af fremmede», sagde hun.

Fogden holdt sig meget paa kontoret i saadant veir, — der var jo ingen tilstede i stuen, og kom der en, saa var det blot som en forbigaaende stormvind, hvis da ikke bedstemor samlede alle om sig med venlig hygge og godt humør. Maaske var hun at finde paa sit lune værelse, hvor gjerne Tinni pleiede at lure sig ind, naar hun var fri for husets pligter. Om aftenen mødtes de dog allesammen; da vilde husfaderen have musik og sang og lidt munterhed ovenpaa dagens gjerning, og enhver maatte bidrage, hvad de kunde.

Over i drengestuen hos skomageren var smaagutterne og Thora faste gjester hver ledig stund. Han havde saa meget at fortælle; næsten ligesaa mange historier kunde han, som Kari havde viser. De kunde aldrig blive trætte af hans passiar.

Undertiden sang de ogsaa alle i kor paa en egen slæbende melodi en visestump, som budeien nylig havde lært dem:

Aa hør, du vesle Kari, ko e' vil segja deg:
E' har saa længje tænkt paa aa fria te deg, —
vil du ha' meg?

Aa jora mi hu er no so samfæren go',
der væks no lyng aa mose, aa soppen den gror
uti engo

Ifjor dei klaga alle, de' va' so kleint eit aar,
men e' had' so mye, at e' fødde me sjøl
— aa ei høne.

Aa stua mi hu er inte fælandes stor,
men væl kund' e' hyst baade kjyr aa eit faar,
— had' e' ha't dei.

Aa hør, du vesle Kari, ko e' vil segja deg:
E' har so længje tænkt paa aa fria te deg,
vil du ha' meg?

Tinni var meget nedslaaet i disse regnveirsdage. Hun gik nok som før til sit sedvanlige arbeide, og hun havde adskilligt at gjøre før sin afreise, men det var altid, som om hun var kun halvt tilstede. Hendes fader saa det vel, naar hun sad i sine egne tanker, og ansigtet fik dette underlige, sørgmodige udtryk; men naar han talte med sin kone derom og fik det svar, at Tinni naturligvis var bedrøvet over at drage hjemmefra, da paastod han hver gang, at det var bare noget snak. Tinni havde jo selv ønsket det, — snarere var det vel de sedvanlige nykker og luner, som unge piger altid havde, — endogsaa deres egen Tinni.

Bedstemor havde nu saa sin egen mening om datterdatterens melankolske miner. Hun drog minder frem fra sin egen ungdom; vel var det længe siden, men hun havde dog ikke glemt, hvad hun tænkte og følte, hvad der glædede og smertede i den alder. Endnu mindre var hun i tvil om aarsagen til Tinnis forandrede væsen, da hun en dag noget pludselig traadte ind i hendes værelse. Sad ikke der hendes kjæledægge bøiet over bordet med ansigtet gjemt i den ene arm, — ret et billede paa dyb sorg.

Hun fór rigtignok straks op og saa forskrækket til døren; men den indkomne havde allerede opfattet hele stemningen.

«Er det bare dig, bedstemor?» Tinni strøg haaret fra panden og fór med hænderne hurtig under øienbrynene.

«Ja, Tinni min!» var svaret med det ømmeste tonefald, og saa satte hun sig ned hos hende.

«Hvad gaar der af dig, da?» Bedstemor trak hende ind til sig, ligesom da hun var en liden pige.

«Aa, — jeg ved ikke, jeg», sagde Tinni og prøvede at smile, men taarerne kom trillende igjen. «Det er vist, fordi jeg kom til at tænke paa reisen».

«Det er vist det, ja».

Herpaa fulgte en lang taushed.

Tinni kjæmpede af al magt for at svelge graaden, men det gik ikke.

«Jeg skal betro dig en ting», sagde den gamle. «Jeg har engang seet noget, som jeg aldrig kan glemme. Ofte har jeg det lyslevende for mig i tankerne; ofte, ofte drømmer jeg derom, og snart er jeg glad, — rigtig inderlig glad, som eiede jeg en rig skat inderst inde for mig selv; undertiden er jeg dybt bedrøvet.

For mange aar siden har jeg mødt en ung mand, som var saa elskelig og saa vakker. Han var vel treogtyve aar, ikke meget høi, havde mørkt, krøllet haar, som faldt frit og naturligt om panden, dybe, mørkeblaa øine, som kunde fæste sig saa underlig alvorligt paa dem, han talte med, og et smil saa hjerteligt og indtagende — — —»

«Aa, bedstemor! Lagde du ogsaa merke til det? — Ja, og naar Paul talte — — —»

«Min hed Henrik», sagde bedstemor tørt og smilte lunt i det samme.

«Men det gjør lidet til sagen», vedblev hun, da Tinni havde bøiet hovedet for at putte sig væk. «Det er dog den gamle historie, evig ny til alle tider! Personerne skifter, drømmene er de samme, — skjønt enhver af os verner om sine som en helligdom, vi udelukkende har for os selv, — ja, en anden maa end ikke kaste et blik derind!

Min lille Tinni! Jeg kjender det altsammen igjen!»

Saa reiste bedstemor sig, kyssede hende paa kindet og gik stille ud af værelset.

Da Tinni senere paa eftermiddagen kom ned i stuen, var der kommen en større freidighed over hende, og hun gjorde sig øiensynlig umage med at jage alle regnveirsstemninger væk og slutte sig til de andre. Om aftenen læste hun høit og var forresten livlig og munter, som hun pleiede at være.

Saaledes glemte familien Brun mangen stund, at uveiret piskede mod vinduerne, og rognetræet daskede med grenene mod ruden.

Et par dage efter, da det saaledes havde øst ned henimod tre uger uden noget nævneværdigt ophold, sad fru Brun og hendes moder nærmest oppe ved vinduet

og stoppede gardiner. Det saa inderlig kjedsommeligt ud, skjønt bedstemor stoppede ind mangen liden historie og trak frem blandt alle hullerne forskjellige halvforglemte snurrige personligheder, hun mindedes at have truffet. Men det var alligevel ligesom endeløst, dette arbeide, hvor mange indfald der end strøedes hen over det, — akkurat ligesom regnet udenfor. Clara havde sat sig til pianoet og spilte nogle gamle, gammeldags sange, der var kommen for en dag ved en af ryddefesterne. Thora var oppe hos skomageren med et par dukkestøvler, hun vilde faa syet; Lilla stavrede op og ned paa gulvet og morede sig med katten, som hun tilsidst med begge hænder tog om struben og løftede henimod bedstemor, mens det arme dyr gispede ynkelig efter veiret, nær ved at krepere.

«Se—gla'—gla'!» raabte hun fornøiet, hun mente, katten lo.

Men Henrik og Vilhelm tumlede over hinanden paa gulvet og sloges om noget — de vidste selv ikke hvad — bare af kjedsomhed, og fordi de ikke maatte faa springe ude i regnet. Bedstemor bad dem skynde sig bort under sofaen, «der laa en skafteløs kniv uden blad», sagde hun, og saa løb de begge for at søge og lo, da de intet fandt.

Tinni kom ind og foreslog, at man skulde finde paa et eller andet til fornøielig afveksling.

Nu fremkom forskjellige forslag. Én nævnte auktion og regnede op, hvor mange forunderlige ting fra alle verdens kanter, der var budt frem sidste gang, de holdt slig en fest, og Clara spurgte sin moder, om hun endnu gjemte den bundt afbrændte fyrstikker, som de alle bød op for hende til en umaadelig sum.

Fogden ønskede helst koncertaften med optræden af alle tilstedeværende europæiske berømtheder. Forrige gang blev den jo en glimrende succes.

Men her mødte han stor modstand, fordi alle tilstedeværende berømtheder ikke var tilstrækkelig indøvede eller helt ved stemme. Thora foreslog derfor bal og ballet, hvortil bedstemor knurrede, og fru Brun ikke

var oplagt. Derimod skulde den sidste nok synes godt om et mindre teaterstykke. Desværre fordrede dette et for stort apparat af kulisser og teppe, — og desuden maatte forfatteren først skrive sit stykke, afpasset efter de skuespillere, der kunde engageres. Dette ypperlige forslag maatte overveies til en anden leilighed og blev henlagt, — gjemt, men slet ikke glemt.

Henrik og Vilhelm havde mest lyst til marked. Der var jo altid konstabler uundværlige, og dertil fordredes drukne folk og slagsmaal. Rimeligvis vankede der ogsaa sukkertøi og kager, og trompeter kunde man vel altid skaffe, foruden trommer og blærer, der peb og sprak. De var meget ivrige og vilde allerede sætte det hele i scene. Men Tinni fandt heldigvis paa noget, der i sig forenede det mest tiltalende ved de forskjellige parters idéer.

«Lad os holde et selskab! Hvemsomhelst er indbuden, — sangere, konstabler, grevinder, dronninger, — alle er velkomne i fuldt antræk, og mad skal I faa!»

Nu kom der liv i flokken. Enhver løb afsted for at skrabe sammen til et storartet toilet, som kunde gjøre opsigt, og store, svære, lange Anders Husbondskarl maatte som pyntet lakei gaa med indbydelser.

Værelserne møbleredes om, hele blomstergrupper ordnedes, vinflasker opsøgtes (NB. ikke flasker vin), borde dækkedes, lysekronen tændtes, — og saa begyndte gjesterne at indfinde sig.

Robespierre med fadermordere og stivt halsbind. Maria Antoinette ved hans arm, huldsalig tilfreds og viftende sig med en tiurvinge. Thora — en vakker liden bondekone — neiede og var knibsk, naar Pjerrot, hendes broder, var for nærgaaende. Vertinden, Tinni, i sort atlask med alle sorter juveler overalt, modtog enhver med forbindtlige ordelag og lod sig kysse paa haand; men da en liden skorstensfeier ogsaa tilbød sig, var hun nær faldt ud af rollen og havde et søsterligt udbrud paa læben. Imidlertid præsenterede hun ham for nattens dronning og for Pepita di Oliva, danserinden, som bedstemor var bleven nødet til at være.

Skulde hun iaften blive anmodet om at optræde i velgjørende øiemed, vilde hun svare, at hun desværre i det sidste havde trukket sig tilbage til privatlivets stille glæder.

Hendes dragt var udsøgt — paa klædeskammeret af Clara.

En klar florskjole, let opheftet over den daglige rødbrune ved hjælp af en perlebesat klokkestreng, havde et draperi paa siden af en grødtvare og en slev — huslige attributer — og høiere oppe en medalje. Over den hvide kappe laa en blomsterkrans, «konstige blommer», sagde bondekonen med et grin, da hun kom hen og lugtede paa den.

Nattens dronning var saa elskværdig at synge Griegs og Kjerulfs sange for Robespierre, som klappede og sagde, han havde hørt dem før. Men da hun senere spurgte ham, om han syntes om Bismarck, da begyndte han — den sterke mand — at skjælve og lod, som han ikke kjendte ham.

Ved soupéen blegnede Maria Antoinette og hviskede hen for sig: «Herregud! Der har de taget kalvestegen min!» Hvilket sørgeligt misforstodes. Bordklokken lød, lakeien viste sig.

«Dronningen forlanger vin til kalvestegen!»

Der skjænkedes i.

Robespierre førte glasset til læberne. «Fy!» sagde han. «Denne er ikke egte. Lakei! Hent min bedste champagne i kjelderen!» Han drog frem et uhyre af en stabursnøgle. «Finder du ingen, — saa tag i naboens. Knurrer han, saa gjælder det hans hoved. Guillotinen staar paa loftet».

Nu begyndte skaalernes række, og talerne var, som de pleier: halvdelen tøv, halvdelen forstand, i dette tilfælde med fradrag af den sidste part. Stemningen blev mer og mer animeret, tilsidst kyssede Robespierre dronningen paa panden og stak sin næsetip i hendes pudrede paryk, men trak den melet tilbage.

Dette syntes at være signalet til at takke for beverningen. Man brød op og førte damerne ind i salonen.

Der var storartet, — fuldstændig overraskende. Maria Antoinette kunde ikke afholde sig fra at tælle alle de lamper og lys, der var tændte, noget, der især forundrede vertinden, fordi økonomi, som bekjendt, ikke hørte til denne dronnings fremtrædende egenskaber.

Da hele det elegante selskab var kommen til sæde, og Pjerrot som hofnar var begyndt at bringe lidt muntration, hændte der noget, som egentlig var udenfor aftenens program.

En lakei med forstyrrede miner traadte hastigt ind. Det var Anders husbondskarl. Han tog gulvet i tre skridt og rørte ved armen til Robespierre, som netop havde tændt sin aftenpibe og læste «Verdens Gang» borte i krogen.

«Du faar halde meg undskjyldt, e' meina inkje aa forstyre, — men e' lyt se'a deg, at pipa brænder!»

Robespierre saa op og lo godsligt.

«Nai, — skorsteinspipa brænder, hr. foged!»

Dette var tydeligt nok. Husfaderen fór op, og feieren kom løbende; han tænkte først, det hørte med til legen. Men nu kom der fart i allesammen. Ud paa gaardspladsen strøg hele selskabet, og de fik nok se, det var alvor. Anders og nattens dronning og bondekonen og Pjerrot og skorstensfeieren, — de travede i hælene paa hverandre, og Pepita di Oliva midt i flokken.

Luen slog høit tilveirs fra piben, og gnisterne dansede henover taget paa det gamle hus. Det var ikke rigtig mørkt, men dog saavidt, at flammen lyste op imod himlen, og et vakkert skue var det, kun ikke ganske uden fare.

Husmændene kom løbende fra hver sin kant; naboerne begyndte ogsaa at samle sig; alle stod de og stirrede op mod ilden med ængstelige eller nysgjerrige blikke.

Endog Ola Tveit kom ruslende med hænderne i lommerne og snadden mellem læberne. Han stod lidt stille og hørte Pepita tale om at klyve op paa taget og Robespierre foreslaa at spænde veslesvarten for vandkarret og kjøre til bækken efter vand, — da gik han resolut forbi hele folkestimlen og lige ind i kjøkkenet.

Kort efter begyndte luen at dale, og om nogle minuter var hele skuespillet endt.

Nu fik alle gjesterne sansen igjen.

Maria Antoinette merkede pludselig, at en liden husmandspige traadte paa hendes slæb, og netop paa samme tid følte Pepita, at Erik Nordbraaten beundrede hendes dragt med dristige øiekast.

Hun samlede hurtig sin rødbrune kjole op over den klare med klokkestrengen og det øvrige tilbehør, rev hovedpynten med de «konstige» blomsterne af og retirerede ind i huset, fulgt af de andre.

Hvad husmænd og naboer tænkte om fogdens familie den dag, er ikke godt at sige; rimeligvis har de moret sig derover længe bagefter. Men de vidste jo allerede fra før, at de unge i fogedgaarden var «fulde af paafund og ablegøier», «rekti hyggelige var dom».

Fru Brun spurgte siden, hvorledes ilden egentlig dæmpedes saa hurtigt.

Tinni kunde fortælle, at Ola Tveit koldblodig kom ind i kjøkkenet, hvor hun strævede med at slukke paa peisen. «Reise efter vatten, — nai, det skulde katten gjøre!» mumlede han, og dermed tog han oppe fra en bjelke et stort stykke svovl, som han kastede paa gløderne. Der flammede op en blaa lue, og straks kvaltes ilden.

Saaledes sluttede denne aftenunderholdning i fogden Bruns hus med en stor knaldeffekt.

En eftermiddag, da den fjerde regnveirsuge var tilende, og den femte begyndte, saa alting var graat i graat og ligesom opløst i taarer, tyede Tinni ind til bedstemor, som sad hyggelig paa sit værelse med skammel under fødderne. Heliotropen vendte sine vakre violette blomsterklaser mod lyset, og fuchsierne lod sine hænge ned som dryppende bloddraaber, sykurven stod paa bordet ved siden af en bunke pudevaar, der maatte have nye baand.

Tinni tog en stol og satte sig ned, fik frem synaal og traad og hjalp til med arbeidet. En stund syede de begge flittigt.

Saa sukkede Tinni.

Lidt efter sukkede bedstemor ogsaa og saa skjelmsk hen til sin datterdatter.

«Ak ja! — 'Men tidens tand, som tørrer saa mangen taare, vil ogsaa lade græs gro over dette saar!' som jeg har læst saa smukt ensteds», sagde bedstemor og smaalo.

«Du da, bedstemor! — Jeg tænkte slet ikke paa det nu, — tror jeg da», kom det efter, fordi hun blev saa rød. «Men jeg undrede paa, om du var svært bedrøvet, da du reiste hjemmefra for at følge med baronessen og hele den fremmede familie til Tyskland», sagde hun.

«Nei», var svaret, «bedrøvet var jeg ikke. Vi var jo saa mange derhjemme, og trangt og smaat, — det stod for os som en stor lykke at faa en slig plads».

«Men at reise saa langt bort, — ud i det fremmede, bedstemor?»

«Enhver ung pige længes vistnok ud i den store, vide, ukjendte verden», mente den gamle, «længes efter at opleve noget derude, — — — dette var vel grunden til, at jeg bare higede og stundede efter at komme afsted. Jeg havde forresten allerede været nogle aar hos prins Friederichs familie her i Kristiania — 'landgreven af Hessen', saa lød hans titel — og var saa heldig at være kommen blandt mennesker, der tog sig af mig som venner. Desuden forstod jeg fuldkommen det tyske sprog, ja, jeg fik endog ros for min udtale».

«Men da du sagde farvel til alle dine kjære, var det ikke tungt? — Jeg er viss paa, du græd», sagde Tinni.

«Det gjorde jeg vist, for mor var saa sørgmodig, forstaar du», sagde bedstemor. «Og det blev en lang og besværlig reise; men havde jeg kunnet forudse alle de mange farer og lidelser, som faldt i vor

lod under reisen, under krigen, paa flugten, — aa, Tinni, Gud ske lov, at vi intet ved om ulykker forud, du! Det glemmer vi saa ofte at takke for!»

«Aa kjære, fortæl!» bad den unge pige livfuld og rykkede nærmere. «Idag regner det saa hyggeligt», — — — bedstemor studsede og lo, — — — «ja, jeg mener, det er saadan en rigtig uveirsdag til baggrund for gamle minder!»

Heri var bedstemor enig.

«Fortæl om alt, hvad du oplevede den forfærdelige høst, — hvilket aar var det nu? — da du fulgte dit herskab til Slesvig. Du havde altsaa et aars tid været i huset hos prins Friederich —?» begyndte Tinni og lagde armen paa den gamles stolryg.

«Prins Friederich, Norges statholder, ja», fortsatte bedstemor. «Baronessen, hans gemalinde, var ikke til at overtale, da man raadede hende til at blive i Norge, indtil krigen var forbi ude i det store Europa, hvor Napoleon satte skræk i alle naboer. Danmark maatte kalde sine tropper sammen nede i Slesvig og samlede der sine bedste generaler og hærførere; altsaa kaldedes prins Friederich ogsaa ned til hæren og fra sin stilling heroppe. Og da familien absolut vilde drage efter — trods alle farer —, saa kom jeg til at dele med dem alle disse gjenvordigheder, hvorom du har hørt af og til».

«Aa, begynd med begyndelsen!» bad Tinni.

«Det var ud paa sommeren 1813», sagde bedstemor. «Allerede i lang tid havde vi ængstelige modtaget forskjellige tidender om krig og troppesamlinger nede fra Slesvig og Holsten. Men den dag, da der kom ordre fra den danske konge, at prins Friederich uopholdelig skulde reise sydover for at overtage anførselen over en del af hæren, faldt der bestyrtelse over hele det fyrstelige hus, — vi anede alle, at der var store omveltninger og sorger ivente. Det lille Danmark, fortalte de, saa sig omringet af fiender paa alle kanter, baade i Sverige og Tyskland, fordi det vovede at være paa Napoleons side; saaledes maatte det ruste sig til for-

svar, — alle, som kunde, maatte være med; derfor blev heller ikke prinsen oppe i Norge skaanet.

Ja, der blev sorg hos familien, da han over hals og hoved skulde afsted i krig, kan du vide, og i den fart kunde de øvrige medlemmer ikke bryde op med det samme. De skulde komme efter senere, naar der var blevet roligt igjen. Prinsen lovede dem dansk eskorte gjennem Jylland, naar hans gemalinde i betids vilde lade ham vide, ved hvilken tid de var ventende.

Men det var ikke saa ligetil! Postgang og skibsleilighed var jo aldeles usikker og uden regelmæssighed i den tid, og værre endnu under krigen.

Prins Friederich tog altsaa en hjertelig afsked med sine husfæller, ja, han tog endog hver eneste én af os i haanden med nogle venlige ord. Det var en mild, stilfærdig mand, og jeg kan ikke tænke mig ham i spidsen for en hær; klarere staar hans hele person for mig i selskabslivet som vert derude i haven under lindetrærne ved den gamle kongsgaard.

Nu fulgte der en travl tid med alleslags forberedelser til afreisen fra Kristiania. Der blev pakket, og der blev solgt, og der blev givet bort i mængdevis.

(Forresten maa du ikke tro, at baronessen egentlig var rundhaandet; dagligdags i huset gik det meget knebent til, og havde ikke den gamle, venlige hushovmester været, saa havde jeg mer end én gang siddet sulten paa mit værelse ved sytøiet. Men ofte bankedes der da paa døren, og han stak hen til mig et lidet bret med nydelige smørrebrød eller en kop bouillon. Aa ja, Tinni! Dette var nu en saadan bemerkning for sig selv. Hun havde saa mange gode sider alligevel, baronessen).

Ja, der blev pakket; prinsens prægtige sølvservice — 'sølvtaffelet' kaldte vi det — optog alene en stor kasse, foruden andre værdisager i guld og sølv, dækketøi og garderobe. Det blev en forsvarlig flytning. Størsteparten gik med skibsleilighed, saasom møbler og denslags.

Baronessen reiste en dag ind til mine forældre for at faa deres tilladelse til at tage mig med til Holsten.

Ja, mor — kan du vide — syntes nok, det var ondt at sende mig saa langt bort, især da baronessen nævnte noget om de vanskeligheder, som jeg maatte være belavet paa at dele med dem baade underveis og den første tid i det hele taget.

Min stedfader mente derimod, at jeg havde en god stilling, og han turde trygt overlade sin datter i saa omhyggelige hænder. Desuden havde unge mennesker godt af at prøve noget i verden.

Saa gav altsaa mor sit samtykke med et suk, og hendes naade lovede, at hun skulde drage omsorg for mig som for sit eget barn. Dette holdt hun ogsaa. Og dermed skiltes de, efterat hun havde omfavnet mor med hjertelighed. Mine forældre fulgte baronessen til vognen og stod i gådedøren hilsende, da den med kusk og tjener forsvandt om hjørnet.

Reisedagen kom — — —»

«Du har sagt», afbrød Tinni, «at man i den tid maatte kjøre opad den bratte, krogede Ekebergbakke og videre indover til Sverige, naar man skulde til udlandet, og at det var deroppe, du tog afsked med alle dine?»

«Ja», svarede bedstemor, «og saa satte toget sig i bevægelse. Det blev en lang og besværlig reise, — som jeg sagde; endeløs forekom den os næsten. Da vi tilsidst naaede frem, havde vi udstaaet to hele maaneders nød, kulde og dødsangest. Vi reiste i uger og dage, hvor man nu befordres paa nogle timer. Dampskibe og jernbaner fandtes jo ikke. Og vore nattelogier paa skifterne indover Sverige! Vi kjørte jo overland; en hel række vogne var vi, og der skulde mange rum til at huse vort store følge. Jeg maa le, naar jeg tænker paa de senge, som man vovede at byde hendes naade, baronesse Clara Lilliencrone! Senge, som hendes kammerpiger skulde rynket paa næsen ad hjemme i palæet.

Vor gamle hushovmester var ogsaa mangengang fortvilet. Men saa maa du huske paa, det var mod hendes gemals ønske, at baronessen begav sig paa

reisen i en saadan urolig tid og udsatte sig for alle slags farer. Vi kunde egentlig ikke være trygge nogen dag, da vi jo reiste gjennem fiendtligt land.

Derom vilde hun intet høre, naar man forestillede hende det. Hun vilde have sin egen vilje i den sag, og til sin mand, der var i Holsten og ved hæren, skulde og maatte hun, det koste hvad det vilde. Til fæstningen Rendsborg stevnede ogsaa han, mens fienderne paa alle kanter søgte at hindre ham i at naa did, og var de først der — og sammen —, saa fik det forresten gaa som det kunde, om der da ellers blev videre alvor med krigen.

Det er en lang og drøi vei overland fra Kristiania til Uddevalla, og det var endda kun begyndelsen; videre derfra gjennem Sverige sydover til Helsingborg og tilsøs med det første det bedste skib i høststormene for at naa over til Jylland. Og just der skulde vor taalmodighed og udholdenhed bestaa den haardeste prøve.

Ja, du Tinni! Du lever i en rolig tid og kan ikke forestille dig, hvor mange ophold, anstrengelser, savn og uheld vi var udsatte for.

Vor første reisedag var en klar høstdag.

Følget bestod af toogtyve personer, alle tyske undtagen jeg. En svigerinde af baronessen, oberstinde Wasmer, hvis mand nu var ved hæren, og som forud om sommeren var kommen op paa et familiebesøg med sine to smaagutter, fulgte ogsaa med til sit hjemland, foruden frøken Hedchen Wasmer, frøken Luise Lilliencrone (datter af første egteskab) og hendes hovmesterinde, frøken Betzy Horn tilligemed nogle tyske kammerjomfruer, kjeldermesteren og tjenerne, — ikke at forglemme min gode, gamle ven, vor elskværdige, hvidhaarede hushovmester. Han var som den ældste og paalideligste betroet ansvaret for den vogn, der førte 'sølvtaffelet'. Der var forresten en mængde vogne, nogle med fuld proviant til den lange færd, om der skulde blive vanskeligt for føde underveis.

Udover mod aften naaede vi skiftet Prinsdal, hvor vi skulde tage vort første nattelogis.

Mor fik et brev fra mig den aften, som hun længe opbevarede, — ja, det findes kanske endnu. Der stod om vort første aftensmaaltid paa det fremmede sted, hvor hushovmesteren serverede teen for os efter den lange kjøring. Der stod ogsaa noget om, hvor god baronessen var mod mig, og at hun forærede mig et varmt shawl, fordi jeg var tyndklædt. Rart skrevet er det ikke, Tinni! Du vilde nok le af det skriveri; men det var alligevel bedre sammensat end almindelig paa den tid, hvilket jeg kan takke frøken Horn for. Hun kaldte mig ofte ind ved undervisningen og lod mig læse lidt eller regne og skrive noget med, naar 'den lille baronesse', frøken Luise, som var meget sygelig og endnu ikke havde fyldt femten aar, var altfor kjed og tung af sig.

Næste morgen gik det afsted igjen fra Prinsdal. Dag efter dag vedblev vi at kjøre paa de blode, daarlige veie i høstsølen. I de svenske byer var der altid forviklinger og ugreie og ophold; vore pas skulde undersøges og gaa fra haand til haand, før vi fik drage videre. Man negtede os mange gange at passere, fordi vi var danske, og vi var ofte i dødelig angst for at blive fængslede paa grund af slegtskabsforhold til det danske kongehus. Vi havde for længe siden afsendt brevskaber til prinsen, som meldte vor ankomst, men de er rimeligvis aldrig komne ham ihænde. En kurér sendte ogsaa baronessen forud til ham for høi betaling, men han er vel bleven opsnappet underveis, og følgen var, at vi snart ved bestikkelser, snart ved list maatte kjæmpe os frem mil for mil, stadig med frygt for at blive plyndret eller stanset af svenske troppeafdelinger. Paa denne maade var det ogsaa gaaet uheldigt med et af vore bagagelæs, men vi havde dog endnu i god behold hele sølvtaffelet.

En aften i skumringen veltede en vogn nær ved Uddevalla paa grund af de dybe hjulspor i veien. En af oberstinde Wasmers smaagutter brak armen, og vi maatte gjøre et længere ophold i den by, mens lægen behandlede ham. Derved gik nogle uger hen, og imid-

lertid ventede rimeligvis prinsen paa efterretninger fra sin familie og kunde intet gjøre for at beskytte den. Han var paa sin post ensteds i det mecklenburgske, hvor vidste vi ikke, kunde heller ikke faa noget bud sendt. I hin krigens tid var der ikke rede i noget forhold; posten var underkastet de samme forhindringer, som vi selv, og saaledes maatte vi da efter nær en maaneds forsinkelse begive os afsted videre gjennem Sverige, — rigtignok med nedslaaet mod, ikke mindst, fordi guttens brukne arm voldte ham store smerter fremdeles. Han døde underveis som følge af overanstrengelse og den haarde nødvendighed, at vi maatte tilbringe flere kolde nætter kjørende.

Jo længere vi kom sydover, desto oftere naaede rygterne os, som meldte om smaatræfninger og overfald langs landeveiene. Endelig forlod vi Sverige, kom ombord i et skib og haabede med al bagagen at naa snarere frem til Danmarks fastland end ved reise overland, som vi nu havde faaet skræk for.

Men vi fik modvind og døiede ondt i hele tre uger, før vi satte foden paa Jylland, og nu gjaldt det for os at naa sydover mod Rendsborg.

Tiden var imidlertid gaaet for os, og det var sent paa aaret. Da vi naaede Fredericia, havde vi allerede november bag os.

Nu var vi komne kamptummelen nærmere. Afdelinger af de berygtede kosakker — ubændige, lurvede, raa karer — gjennemstreifede egnen og satte skræk i alle, som færdedes paa landeveiene. Undertiden maatte vort følge deles, naar vi saa ubemerket som mulig om natten vilde naa til næste by. Til andre tider sluttede vi os nær sammen og sendte kun bagagen forud eller bagefter af frygt for udplyndring. Med angst og bæven overnattede vi i Haderslev og Aabenraa, hvor vi blev nogle dage for at oppebie muligt bud fra prinsen om, at eskorten skulde komme til vor beskyttelse nedover mod Rendsborg. Ogsaa fra Flensborg afsendte vi vore breve, og da vi endelig naaede Slesvig, var vi ved ikke

mange mile skilt fra vor husbond, der søndenfra kjæmpede sig nordover mod samme maal.

Men det vidste jo ingen af parterne, mens farerne blev større for hver dag og time.

Fra tre kanter samlede fienderne sig for at afskjære den danske hær adgangen til fæstningen, idet nemlig Karl Johan af Pontokorvo, som da allerede var svensk kronprins, drog med sine svenske tropper op gjennem det østlige Holsten, ligesom russer og tysker i to andre afdelinger, og saaledes søgte de tre forbundne magter at hindre de danskes modige fremrykken. De havde allerede havt et par sammenstød, og baade ved Bornhøved og ved Boden havde fienderne faaet merke, at dansken kunde bide fra sig, saa det sved og kostede blod. Selv general Walmoden og Schöldebrand maatte tilstaa dette.

Ja, det stakkars hjemsøgte Danmark stred med ære mod fiender, der var talrigere end deres egen lille hob. Din fader vil bedre end jeg kunne fortælle dig i store træk om de tiders indviklede forhold og give dig en historisk oversigt, som du ikke kan forlange af mig, Tinni!

Vi hørte imidlertid med gru fortællinger om slag, som nylig havde staaet, ja, jeg kjendte ogsaa navnene paa flere berømte generaler, først og fremst vor tapre L'Allemand, prinsens trofaste næstkommanderende og støtte; desuden prinsen af Eckmühl; af modparten general Tettenborn, foruden de før nævnte. Lyden af navnet Dörnberg (kosakgeneralen) fik kvinder og mænd til at skjælve, fordi vi anede nærheden af de vilde bander. Dag for dag havde den lille skare med prinsen i spidsen at kjæmpe sig videre; trætte, udslidte, halvvaade af regn og de dyndbløde veie, forsultne og elendige naaede de frem.

Men der var endnu to dage, før vi skrev den 10de december, du Tinni!

En morgen mødte vi den første transport med saarede, og det gjorde et dybt indtryk paa os. De laa paa nogle simple baarer, dækkede med daarlige klædningsstykker, og baronessen lod gjøre holdt for at spørge

en af soldaterne, som bar, hvorfra de kom. De svarede, at der havde været en træfning med svenskerne et stykke vei derfra.

'Hvem blev de seirende?' spurgte hun og fik til svar:

'De danske'.

'Ja, — disse, som ligger der!' udbrød hun harmfuldt. 'Men det har ogsaa kostet deres hjerteblod'.

Hun spurgte videre, ganske ligegyldig, og som om det ikke vedkom hende, hvem der anførte de danske, og de nævnte en eller anden af de kjendte generaler; men det navn, hun saa ængstelig ventede at høre, kom ikke. Han var følgelig længere sydover.

Herefter mødte vi oftere transporter og spurgte for hver gang — uden at røbe, hvem vi var — efter anførerne og hovedstyrkens stilling med prinsen i spidsen. Endelig fik vi opsnappet, at han ikke var langt borte, men at den farefuldeste del af retræten var de faa mil til Rendsborg, som tre fiendtlige hære af al kraft søgte at hindre ham fra at naa.

Fra den stund af, at baronessen fik denne oplysning, skyndede hun endnu mer paa vor reise.

Det var den første uge af december og en kulde, som i en levealder ingen havde følt i Danmark. Vi havde allerede lidt under den, især den nat, da vi brød op fra Flensborg, og fordi det skede i saadan hast, var vi daarlig forsynet med reisetøi. De frygtelige 'sorte husarer', som de kaldtes for deres mørkladne udseende og svære skjeg, indhentede os paa veien. De kom susende som en stormvind, sad som støbte i sadelen med løftet klinge; hujende og skrigende drog de i forbifarten vore tørklæder og shawler af os og viklede dem om sig selv. Forresten rørte de os ikke, saa vi slap med skrækken.

Men vi var den nat stive af kulde, og jeg fik min ene skulder frosset fordærvet; endnu har jeg undertiden smerter deraf. Alle tjenerne jamrede og bad, blege af forfærdelse, at baronessen dog vilde opgive at reise længere sydover; det var bedre, mente de, at slaa sig

til ro i nærmeste by og bjerge livet end at gaa den visse død imøde.

Hun var imidlertid kjæk og modig som altid og havde svaret paa rede haand. Enhver, som var bange for sit liv, kunde i samme stund faa sin løn udbetalt og forlade hendes tjeneste. Maaske fik man allerede idag bud om eskorten.

Der var dog ingen, som vovede at skille sig fra følget. Den gamle, ærværdige hushovmester stod paa sin frues side og var omtrent den eneste, som beholdt sin fornuft.

Omsider naaede vi byen Slesvig efter en uendelig lang kjørsel. Blodet syntes at være stivnet i vore aarer, og hver time forekom os som en evighed; især det sidste stykke voldte os nye prøvelser, da en flok kosakker spændte vore heste fra vognen, og vi blev siddende i nattens mørke paa landeveien, indtil nye heste kunde opdrives, og vi kunde komme videre. Vi tog ind i et hotel, fik vækket vertsfolkene op, og der blev gjort istand et godt maaltid til os forkomne stakler. Eftersom varmen vendte tilbage i os, følte vi os bedre tilmode og begav os til ro paa vore værelser. Baronessen havde ment, at vi næste dag skulde hvile over, dels fordi vi var saa udmattede, dels fordi vi maatte forhøre os om krigens gang, inden vi drog videre. Hun og alle frøkenerne sov trygt og ønskede ikke at forstyrres.

Men just denne dag — 8de december — naaede alle vore gjenvordigheder sit høidepunkt.

Tidlig om morgenen var hushovmesteren ifærd med at sørge for bagagen. Efter hvad han opfangede af det, man talte om i hotellets kjøkken, var man ikke sikker noget øieblik i byen. De russiske kosakker streifede omkring i egnen, lurvede og vilde og med raa ansigter; paa sine smaa heste og med lange lanser dukkede de op snart her, snart der, og tyskerne, anførte af general Walmoden, var jo heller ikke langt borte.

'Heraus mit den Dänen!' var deres fælles raab, naar de brød ind i husene, og Gud hjælpe da enhver, som ikke kom rask nok afveien.

Saa fortalte tjenerne sig imellem.

Hushovmesteren følte sig ikke tryg, før han i stilhed havde faaet skjult alle kostbarheder og værdigjenstande paa forskjellige sikre steder; man vilde derved være mer beredt paa alle muligheder. I farten — om det skulde komme til flugt — var man aldrig koldblodig nok eller havde ikke tid til at gjøre noget med besindighed. Han fandt dog ikke at burde fortælle hendes naade disse rygter — han havde i frisk minde de seneste optrin med tjenerne —, og desuden kunde intet rokke hendes beslutning. Hvad hun vilde, det satte hun igjennem, om hun saa gik lige i gabet paa fienderne.

Opfyldt af disse historier, som ogsaa jeg havde hørt med skræk af kammerpigerne, sad jeg da den samme morgen ved mit sytøi med mit lille mahogniskrin — det samme, som du fik af mig, da du var liden, Tinni! — opslaaet foran mig. Jeg var glad over, at hendes naade kunde sove nu; med alt, hvad vi havde hørt, var det umuligt. Noget havde hun jo rigtignok faaet tag i underveis, men hun lo blot deraf og paastod, at det var overdrivelser, og at vi var nogle feige stakler allesammen.

Da ser jeg pludselig fra vinduet langt ude paa landeveien, som førte til byen, en tæt støvsky. Jeg farer op og stirrer derhen, — mit hjerte stod næsten stille, og jeg blev ganske kold. Det kunde ikke være andet end kosakkerne.

Der var flere øine end mine, som havde opdaget rytterne; thi i det samme lyder raabet: 'Kosakkerne kommer!' og fylder det hele hus med skræk.

Den gamle hushovmester styrtede op ad trapperne. Han skjalv i knærne og var bleg af forfærdelse.

'Væk straks hendes naade, mit barn! Vær snar!' hviskede han, han kunde neppe staa.

Og jeg sprang afsted til hendes værelse. 'Fienderne er her, Deres naade!' sagde jeg og rørte ved hendes arm.

Men hun vilde ikke tro mine ord.

'For Guds skyld, Deres naade! Skynd Dem! Se

blot ud af vinduet!' vedblev jeg i den høieste angst og rev gardinet tilside.

Der var ingen tvil længere. Ud af støvskyen kom heste og ryttere jagende i tæt trav; man kunde skjelne deres høie, sorte skindhuer, saa nær var de.

'Du har ret, Delfine!' sagde baronessen ganske rolig. 'Jeg skal være færdig paa nogle minuter. Gaa ned og faa frøkenerne hurtig paa benene'.

Der blev en travlhed og en løben, — til ingen nytte; thi de fleste af os var tossede af skræk, ja, enkelte krøb under sengene og gjemte sig selv allerførst.

Du undrer dig maaske over, Tinni, at jeg under hele denne fortælling neppe har nævnt frøken Hedchen. Det kommer deraf, at hun var sig selv saa ulig, naar hun følte sig stillet overfor livets alvor. Hun var som en helt anden person, naar der var fare paafærde, tabte al fornuft, ja, hun græd og jamrede som det taabeligste barn, saa hendes tante maatte anvende hele sin strenge myndighed for at tvinge hende til nogen selvbeherskelse. Saasnart hun saa nogen anledning dertil, puttede hun sig væk og rasede mod skjæbnen, som udsatte hende for saa meget ondt. Jeg havde nok at gjøre med at tale hende tilrette saa mangen gang og spare hende for megen fortræd, — det var merkeligt, at hun ikke blev vred paa mig. Og alligevel forundrer det mig ikke, at hun med sin lette sommerfuglenatur var netop saaledes; dens liv er jo mellem blomsterne i solskinnet. Der hører den hjemme. Ude i regn og blæst mister den sine vingers støv og kastes ynkelig til jorden.

Baronessen kom straks ned, og nu turde ingen staa tilbage, men ryddede væk og gjemte tilside under hendes kommando. Penge fordeltes paa tjenerne i deres strømper og andre klædningsstykker, skjultes i ovnen, under bordtepperne eller paa sengebunden. Hvis ulykken var ude, saa tabte vi dog ikke alle vore reisemidler. Hushovmesteren havde allerede skaffet sølvtaffelet tilside paa et trygt sted.

Mens vi var optagne med vore forberedelser, og baronessen med ro og koldblodighed gav sine ordre, kort og

bestemt som en mand, sprængte kosakkerne ind i byen, saa fraaden skummede om hestenes bidsel.

Over gaden var en jødes butik, og denne agtede de først at aflægge et besøg.

Men den slu jøde vidste i yderste øieblik at frelse sin egen eiendom.

Da kosakkerne brød ind for at plyndre hans hus, lovede han at anvise dem kongelige skatte, naar de bare vilde skaane ham selv. Han pegte over gaden, hvor uheldigvis netop en af vore lakeier i sit fyrstelige liberi stod, og nogle minuter efter stormede hele banden op ad trapperne og ranede til sig i værelserne, hvad de fandt. De famlede med sine svære hænder paa bordene og fik fat i vore penge, de følte paa vore klæder og stoppede, hvad de kom over, ned i sine uhyre lommer, der gik fra hofterne ned til støvleskafterne.

Jeg stod forskrækket i mit kammer og lyttede efter enhver støi, da en lang, sortskjegget fyr med klirrende sporer kom larmende ind ad døren, og straks fór hans grove næve ned i mit aabne syskrin, hvor alle guldsagerne stak ham i øinene.

'Grips!' skreg han paa sit røversprog og øste altsammen ned i sine høie kravestøvler.

Han rørte mig ikke, saa sig bare om i værelset efter mer og fór videre for at skrabe med sig alt, som havde nogetslags værdi.

Men med al deres søgen fandt de ikke sølvtaffelet; det var listig nedgravet under høet i en lade, og kosakkerne blev rasende, fordi jøden havde narret dem. Han fik dyrt betale sin korte frist; hans hus blev senere plyndret.

Da lagde baronessen en klog plan til vor flugt.

Hun lod hotellets vert for sin regning dække langeborde ude paa gaden, hvor der fremsattes mad og drikke i overflod, og saa indbød hun selv fienderne til at tage for sig af retterne.

Kosakkerne ventede ikke paa nogen ny indbydelse, men styrtede sig over maden og aad og drak som umælende bester. Da de ikke formaaede mer, førte de

sine kamerater, hestene, til bordet, dyppede hvedebrød i vinen og gav dem at æde.

Ravende og brølende var de ikke fornøiede hermed; men da de hørte, at der oppe i hotellet laa to saarede danske officerer, hentede de disse ned, lagde dem paa bordet, haanede, pinte og mishandlede dem saaledes, at den ene døde. Vi havde ofte nok hørt skildringer af russernes grusomheder, — dette overgik imidlertid al beskrivelse.

Men da nogle af hoben i vild drukkenskab skjød rundt om husene og traf ifleng ung og gammel, børn og vergeløse, ja, da de — opildnet af drukkenskab — red opad trapperne og vilde anfalde os kvinder, — da flammede vreden op i baronessen. Hun samlede alt sit mod, gik ind og iførte sig sin hele fyrstelige dragt, og i sort fløiels kjole med kniplinger og hvide fjære traadte hun ud paa hotellets balkon.

Der stod hun som en majestæt, den høie, vakre skikkelse, rank og bydende, og talte til den vilde bande med klar røst i et flydende fransk.

Hun havde nu bespist baade dem og deres heste, sagde hun, og de havde ogsaa paa en civiliseret maade takket for maden. Derfor ønskede hun gjerne at vide navnene paa sine gjester og bad troppens anførere, der jo var ansvarlige for sine underordnedes færd, om at træde frem, saa hun kunde antegne dem i sin lommebog; hun vilde da sørge for, at en saa smuk opførsel fik sin rette belønning paa høiere steder. Man havde ikke engang undseet sig for at handle ilde med sin saarede og døende fiende.

Der fulgte en stilhed. Denne modige kvindes haan forstod de, saa drukken end hele flokken var.

Ingen officer viste sig.

'Men far kun frem, som I har lyst, endnu en liden stund!' fortsatte hun. 'Vær saa god! Se, huset staar Eder aabent, og vi er vergeløse kvinder! — Kun ét vil jeg sige Eder' — her hævede hun stemmen —, 'at inden en time har vi tre hundrede danske til vor beskyttelse!'

Alle havde hørt hendes ord, — de var forresten en dristig løgn, knyttet til haabet om eskorten. Men da hun vendte sig om og gik ind, kommanderedes der: 'Til hest!'

Inden mange øieblikke var kosakkerne stormede ud af byen.

Ikke saa snart saa vi atter støvskyen fjerne sig henad landeveien, før vi samlede sammen vore tiloversblevne værdisager og skjulte penge — de første anbetroedes verten under æresord og kløgtig gjemt, de sidste fordeltes paa hver én af vort følge — og derefter gjaldt det bare at frelse livet. Der vilde kun blive os en kort frist forundt, inden den rasende hob vendte tilbage saavidt ædru, at den forstod, den var bleven taget ved næsen af en haandfuld kvinder, — ve os, om vi spildte tiden!

Nede ved søen laa en fiskersmakke — vi vilde maaske kalde den en jagt eller en slup —, og den blev straks leiet for os. Vi gik ombord og stuvede os sammen, skipperen stødte fra, men brummede noget om modvind og oprørt hav. Baronessen havde imidlertid lovet ham en rigelig belønning for at føre os til Kiel, hvorfra hun overland maatte kunne naa frem til Rendsborg, da egnen deromkring ikke skulde være oversvømmet af fiender endnu.

Hun havde nemlig faaet en paalidelig efterretning om, at den danske hær var naaet søndenfra op i nærheden af Sehestedt, og at russerne og tyskerne havde taget stilling imod dem for at hindre deres fremmarsch mod fæstningen. Det gjaldt saaledes for enhver pris at nytte den kostbare tid, — prinsen af Hessen kunde heller ikke være i stor afstand.

Men skjæbnen var os imod hele den lange, ulykkelige dag.

Stormen, som skipperen havde frygtet, tiltog, og time for time kastedes det lille fartøi hid og did uden at komme mange mil frem. Det peb og hylede i seil og tougverk, bølgerne skyllede over dækket, og udover mod aften var uveiret saa forfærdeligt, at vi troede, vi

maatte forgaa. Mørket gjorde os endnu ængsteligere, og vi vidste ikke, mens vi tumledes paa det vilde hav, om vi maaske næste øieblik drev paa land.

Baronessen beholdt sin fatning den hele tid, hvilket desværre ikke kan siges om størsteparten af os andre. Frøken Hedchen laa paa gulvet i kahytten og vred sine hænder; de øvrige sad eller laa i stille fortvilelse og ventede paa det første skjær af dagslyset.

Da kom skipperen ned og hviskede nogle ord til baronessen. Jagten vilde ikke lystre ror længere, og han kunde ikke gjøre mer. Der var ingen frelse mulig, vi maatte befale os Gud i vold og vente vor sidste time.

Da baronessen havde hørt disse ord, bød hun os alle, at vi paa vore knæ skulde anraabe Vorherre om at være os barmhjertig. Høit og klart bad hun selv en indtrængende bøn til himlens Gud, som fordum truede stormene og havet, bad, at han ikke i denne nødens stund vilde slaa haanden af os, men fri os fra døden, om det saa var hans vilje. Og skulde denne stund blive vor sidste, da maatte han være vore arme sjæle naadig.

'Alle, som her er samlede om mig', sluttede hun, 'er mine egne, min egen slegt, min egen husstand, og vi drager til vort eget fædreland gjennem alle disse ulykker, som vi lider fælles. Men der er en eneste her, et stakkars ungt væsen, som jeg har ført med mig ud i det fremmede, farefulde land, og jeg lovede at være som en moder for hende. Det er dig, Delfine!'

'Aa, Deres naade!' afbrød jeg hende grædende og tog om hendes haand.

'Ingen „Deres naade“ her, barn! Vi er alle usle syndere for Vorherre, ene og alene under hans naade!' [1])

Da vi havde reist os efter vor andagt, som havde styrket os alle og givet os nyt mod, var det, ligesom veiret stilnede af. I virkeligheden rasede det vel lige voldsomt udenfor, men skipperen kom ned og sagde, at

---

[1]) Baronessens ord, ét til andet, i hin skrækkelige nat.

vi var drevet om en odde og nu kom ind i mindre oprørt farvand. Ved dagslysets frembrud haabede han at se, hvor vi var. Han lod det staa til indad bugten. Og da han begyndte at skimte land, kom han hurtig ned igjen og sagde, at vi nærmede os Eckernförde, og at vi maatte landsættes der; han kunde ikke vove farten videre i saadant Herrens veir, — vi maatte endda takke Gud, at vi var kommen iland efter en nat som denne.

I graalysningen steg vi altsaa ud paa stranden, hvor der laa spredte fiskerhytter omkring. Baronessen saa straks, at der kun var fattige folk i nærheden og vanskeligt for husly og føde, noget, vi saa høilig trængte til, udmattede som vi var efter disse to sidste døgns anstrengelser og lidelser. Alligevel sendte hun et paalideligt bud hen i et par af dem for at høre efter og med det samme faa besked om fienderne paa denne kant.

Forstyrrede kom tjenerne løbende tilbage og sagde, at russiske kosakker streifede omkring og spurgte efter et dansk følge af flygtninger, mænd og kvinder, som de vilde have fat i.

Blege stod vi der. Vi var netop undslupne én dødsfare og mødtes i samme stund af en ny.

Men baronesse Clara Lilliencrone tabte ikke fatningen trods alt. Hun bevarede sin aandsnærværelse og vidste straks raad. I det hele taget maa jeg sige, at hun paa hele denne reise fik brug for sin kløgt og sit talent til at spille komedie, som hun saa ofte havde lagt for dagen i den fredens tid hjemme i Kristiania ved festerne paa Ullevold og Fladeby, ja, paa Ladegaardsøen, hos venner saavelsom i deres eget hus, ved soiréer i palæet om vinteren ligesom mangen 24de mai — prins Friederichs fødselsdag, naar al den hæg og syrener, i haven fandtes, skulde blomstre, ham til ære!

Ja. — Rask, beslutsom og grei som altid, gik hun frem og gav sine ordre tydeligt og klart. Der var ikke et minut at spilde.

Følget skulde fordeles i alle de nærmeste fiskerhytter. Mod rigelig betaling fik vi laant folkenes lasede

klæder og tykke sko, kufter og huer og tørklæder. Saaledes forklædte anviste hun os pladse, nogle i skorstenen, rørende i ilden, andre paa bænken, én ved rokken, nogle ved bordet om grødfadet med træskeen i haanden.

Selv sad baronessen i en rummelig bondedragt, høi og statelig i det fattige antræk, og havde fundet sig en lang, hvid uldstrømpe at strikke paa.

Det var neppe mer, end at vi var kommen i orden, — ja, Tinni! det lyder som eventyr altsammen, men jeg har dog oplevet det fra time til time —, før en fæl, sort kosak stak sit hoved ind ad døren med et par andre hoveder tæt bag hans skuldre og spurgte paa et slags sprog, om folkene havde seet nogle danske flygtninger; deriblandt skulde være et høit fruentimmer, som saa saaledes og saaledes ud. Kosakken gjorde sig forstaaelig ved tegn forresten, og øinene rullede i hans skjeggede ansigt.

Men nu skal du høre, Tinni, hvis du forresten kan tro mig.

Baronessen, som havde tørklædet dybt nede i panden og sad der med krumbøiet ryg, strikkende paa bondevis, svarede selv paa simpleste plattysk!

Det krøb os andre koldt nedover ryggen af angst, og vi troede, han maatte høre vore hjerteslag.

Men fuldkommen overbevist svarede han noksaa godslig ved en drøi rullende russisk ed — som vi anede mer end forstod — og forlod med de andre hytten.

Efter et simpelt, men styrkende maaltid fik vi nogle timers fornøden hvile.

Det var nu den 9de december, og vore prøvelser var snart forbi.

Et af vore mange mundtlige og skriftlige bud, bragt gjennem paalidelige venner fra den ene til den anden, var endelig naaet frem til prins Friederich, og atter naaede hans ordre gjennem trofaste tjenere til den øverstbefalende for en afdeling jyske dragoner, der netop havde sin stilling i nærheden af Slesvig for at holde landeveiene aabne og omegnen befriet for fiender. Om morgenen opsnappede en af vore folk (der var altid en eller

anden som forpost paa udkig) et ridende bud, som havde egenhændigt brev med til baronessen. Heri stod, at den lovede afdeling dragoner paa tre hundrede mand var til vor raadighed, saasnart deres hjælp paakaldtes, for at føre os til det efterlængtede Rendsborg.

Med glæde gjorde vi os færdige. Der skaffedes vogne tilveie, og med et hjerteligt farvel til vore verter forlod vi de fattige stuer og de hjælpsomme fiskerfamilier. I ellevte time var dog hjælpen kommen, da vi havde søgt vor sidste tilflugt der paa stranden.

Fulgt af eskorten kom vi om aftenen ind i byen og tog bolig paa Rendsborg slot. Her ventede vi med ængstelse nærmere besked fra prinsen, som netop befandt sig i en meget farlig stilling ved Sehestedt. Morgenen efter, den 10de december, stod virkelig slaget der. De danske seirede atter med ære i kampen mod overmægtige fiender.

Men det vidste vi ikke, før hæren med prins Friederich af Hessen i spidsen om aftenen drog ind ad fæstningens porte, trætte, blodige og udslidte efter en haard dag paa krigsskuepladsen.

Da mødte hans trofaste hustru ham, og han holdt hende med inderlighed i sine arme efter en saa lang og pinlig adskillelse.

Efterhaanden fik vi mange enkeltheder at vide om slaget.

Det øieblik, da prins Friederich tog sin hest ved tøilen og satte over en bred grøft med sin stab og et kompani soldater efter sig for at forfølge fienden, lod han senere male paa et stort billede, der blev ophængt i hans bolig. I forgrunden sees en prægtig, hvid hingst, den, der bar ham i striden, og han pleiede altid med stolthed at pege derpaa, naar han i eftertiden fortalte om det mindeværdige slag ved Sehestedt.

Og nu, min kjære Tinni, vil jeg slutte min fortælling. Krigen havde raset ud, og lysere, fredeligere tider oprandt for os. Endnu blev jeg et par lykkelige aar i Holsten hos mit herskab og delte de gode dage med dem, ligesom før de onde. Hvorledes jeg senere kom hjem til Norge, har du hørt, og det var ikke med tomme hænder».

Der bankedes paa døren. Bedstemor lagde sit strikketøi sammen, tog brillerne af og saa derhen.

«Aftensmaden er paa bordet», meldte Clara med et muntert nik.

Og dermed var de gamle dage og de forunderlige begivenheder — ikke glemte, men gjemte tilside for den dagligdags virkelighed. —

Endelig blev der da — som fogden en morgen kom ind og sagde — «en ende paa den nyere tids regning». De sidste skyer trak sig som et slør bort langs med aaserne og opløste sig inde i granskoven; fra engene steg der en let taage iveiret, som det varme sollys opsugede. Hele bygden laa ligesom en nylig vandet have; de kjendte trægrupper og lave krat langs med dybe bækkeleier viste sig igjen; der faldt ujevne solstreif henover dalen og glitrede i de vaade agre, birketræerne stod og rystede regndraaberne af sig i morgenvinden, men gran og furu lod dem trille ned i skjegget. Fossen var bleven dobbelt stor og mægtig og brummede med dyb bas sin gamle melodi.

Fogdens familie stod paa trappen og saa udover paa alle de vante omgivelser, som det var saa nyt at betragte igjen efter den langvarige regn. Man havde jo ikke kunnet se længere end til grinden og vedskuret, — en temmelig snever horizont. Men hvis ikke alle veirmerker slog feil, saa skulde der nu blive stadigt godt veir.

Og der kom virkelig ogsaa en række straalende

sommerdage. Luften var rig paa vellugt, kornet stod saa vakkert paa stør, sneen laa ikke længere som et dække paa de fjerne fjelde, men tegnede sig som folderne paa deres dragt, og i smaaskoven bag huset var der svalt og fuldt af bær. Altsammen var for Tinni som en sidste venlig hilsen fra hjemmet, — hun tog den med som et minde.

Snart kom ogsaa de sidste dage, de sidste besøg hos gode venner og endelig den sidste morgen. Kariolen stod for døren med kufferter og vadsæk bundet bagpaa. Bedstemor gik temmelig dyster omkring; fru Brun havde travlt med flødevafler og andet til nisten, og desuden var der jo utallige ting, som skulde besørges indkjøbt ved samme leilighed i nærmeste by.

Fogden gik ud og ind, tændte piben og lod den slukke igjen, — han syntes ikke om opbrud. Børnene var bare latter og leg, men Clara saa ud, som om hun gjerne skulde gjøre turen med ud i den store, ukjendte verden.

Det gik lidt sent at tage farvel med dem alle; der var saa meget, som skulde erindres i sidste øieblik. Men endelig svang skydsgutten sig op bagpaa, smeldte med svøben, og blakken satte sig i gang nedover. Tinni vendte hovedet og nikkede, saalænge hun kunde se et glimt af nogen; men saa forsvandt de bag en klynge rognetrær, alle disse kjære ansigter, som hun ikke skulde se igjen før næste sommer. Det var ikke frit for, at hun begyndte at føle sig beklemt allerede ved tanken paa alt det fremmede, og et par taarer stjal sig nedover hendes kinder.

Hun sad ganske taus og fortabt en halv mils vei; men saa blev tausheden snart kjedelig, og der indledes — i mangel af noget bedre — en konversation med Ola Tveit. Han skydsede de første mil og var endnu ligesom et baand mellem hjemmet og hende.

«Vi har faaet pent veir igjen nu, Ola».

«Jau, vi har saa de', hr. frøken».

«Blakken er flink paa benene idag».

«Jau, — dom gaar paa'n som tromme-sti-ker».

En lang pause.

De nærmede sig elven, som de maatte over.

«Du lyt slaa om deg tørklædet, frøken», sagde Ola. «Gamlefruen bad mig passe væl paa deg».

Dette var en hilsen fra bedstemor, som gjorde Tinni ganske blød om hjertet igjen. Hun tog tørklædet i taushed.

Eftersom de reiste forbi nabogaardene, var der altid nogen i vinduerne og ved havestakittet at nikke til; men jo længere de kjørte, desto sjeldnere blev gaardene, — det blev ogsaa altid kjøligere og høstligere, indtil de befandt sig oppe paa høideryggen med tæt skov paa begge sider af veien.

«Her er nisten, om du er sulten», fortsatte den velvillige Ola, «fruen har sjøl laget den til, og her er vin, som fauten kom med til deg ogsaa».

Med en kjærlig tanke paa hver eneste én derhjemme drak Tinni sin vin, og de kjørte videre.

Time for time hengik saaledes paa landeveien. Stemningen var noget slap og samtalen i forhold dertil.

Nu var alle de kjendte steder passerede, skumringen begyndte at snige sig mellem trærne; de var komne paa heldingen ned mod et andet dalføre.

Ved aftenstid dreiede kariolen ind paa gaardspladsen foran det skifte, hvor Tinni skulde overnatte og Ola vende om. Gaarden hævede sig stor og mørk foran hende og tegnede sig skarp mod himlen. Fra kjøkkenet lyste det venligt udover til den reisende, og da det allerede var lidt koldt om aftenerne, gjorde det et behageligt lunt indtryk at se derind, hvor et vældigt baal flammede paa skorstenen. Skikkelser bevægede sig foran ilden, og skinnet faldt uregelmæssigt henover deres ansigter og paa deres blottede, glorøde arme, der fegtende med ildtang og slev opførte en underlig heksedans foran gryden, som hang over baalet.

Dette syn tog sig helt spøgelseagtig ud for Tinni derude i mørket, idet de sorte figurer med de glødende aasyn hoppede mellem de lange, dansende skygger paa

væggen og baade havde klør og horn, ligesom andre gespenster.

Tinni rev sig endelig løs fra dette pudsige skuespil og gik ind i svalegangen, hvorfra hun saa sine kufferter og øvrige eiendele blive baaret ovenpaa. Der kom endelig en pige tilstede ogsaa — et ganske almindeligt kvindemenneske uden horn og tilsyneladende uden klør — og ved dennes hjælp fik hun bestilt baadeværelse og aftensmad.

Nu først kom hun ret til bevidsthed om, at hun for alvor var reist hjemmefra, da hun sad ensom ved sit lys deroppe. Hun skrev nogle linier hjem, som Ola skulde have med tilbage, og gjorde sig saa kjæk, hun kunde. Men det var daarlig bevendt med modet. Hun syntes, det var umaadelig længe, siden hun havde talt med dem alle, ja, mer end otte dage, — hun forsøgte at mindes deres stemmer og lukkede øinene for at faa deres kjære ansigter klart frem for sig. Det var ikke frit for, at hun gjerne havde fulgt med kariolen hjemover igjen!

Men det lod hun ingen faa nogen mistanke om; det vilde dog være en altfor stor feighed, naar man gjorde sit første skridt ud i livet paa egen haand.

Der var altsaa hengaaet en dag, siden hun reiste, — hvorledes i al verden skulde hun kunne komme igjennem et helt aar?

Imidlertid stod Ola paa tærskelen med huen i haanden, færdig til at drage afsted.

Tinni gjorde afskeden saa kort som mulig, og saa drak hun bedrøvelig sin te alene.

Næste dag gik reisen videre paa dampskib og jernbane. Uro, travlhed og de mange fremmede mennesker hjalp hende bedre over den, og inden det led langt paa eftermiddagen, gjorde hun sin første indtrædelse i sit nye hjem hos ingeniør Wilsons paa jernverket.

Dagene gik.

Mer end én gang havde bedstemor talt om at gjøre en ende paa sit besøg nu, da høsten stod for døren, og Tinni desuden var reist. Men hver gang havde fogden bestemt sagt nei hertil, og hendes datter Henrikke blev ganske lang i ansigtet og havde altid en eller anden travlhed at skylde paa eller en aann, som forestod. Nu var skuraannen inde, kornet skulde i hus, der blev saa uendelig meget at gjøre, mange folk og meget at stelle med i kjøkkenet. Hun kunde slet ikke undvære sin moders hjælp.

Altsaa føiede bedstemor sig den ene uge efter den anden og blev.

I denne tid kom der af og til breve fra Tinni, og bedstemor havde faaet et par linier eller hilsener, som medfulgte.

En dag fik hun dog et brev for sig selv alene. Hun satte sig ind paa sit eget værelse og nød det i ro. Det lød saaledes:

Vig jernverk, september —

Du kjære bedstemor!

Altsaa er jeg da virkelig syvogtyve hele mil fjernet fra dig! Og nu har jeg været her en uge, har ordnet vor skoleplan, har pakket ud og pyntet paa mit koselige lille værelse, har desuden beseet alle merkværdigheder inden verkets omraade, og det vil ikke sige saa lidet, naar du tænker dig støberiet, filhuggeriet, pakboderne, sliberiet, smedien og spigerhammeren. Jeg har seet, hvorledes de smelter malmen i marsovnen, hvorledes de former jernet og arbeider det, hærder og polerer det, pudser og indpakker det, — og saa gaar det paa reiser til alle lande, til Amerika, ja til Asien og Australien.

Aldrig har det faldt mig ind, hvor meget bryderi en sax, en fil, en synaal kunde koste, hvor mange hænder en saadan liden dagligdags ting maatte passere gjennem fra først til sidst. Det er meget morsomt at se altsammen; især kan jeg aldrig blive træt af mars-

ovnen. Den ser ud som en umaadelig skorstenspibe, — et eget hus i tre etager, hvoraf røg og gnister uafladelig slaar op og boltrer sig i vinden. Om natten kan den sees i flere miles omkreds, og jeg var virkelig ganske angst den første nat; ialfald kunde jeg ikke sove, men stirrede paa ildsøilen og tænkte paa brand.

Nu er jeg dog allerede vant til den og synes, den gjør stedet hyggeligere med sit fyrtaarn og klokken, som lyder regelmæssig hvert tiende minut, naar der læsses malm og trækul paa. Smaapigerne siger, at den ikke brænder hele aaret rundt; naar den tændes, sker det med stor festlighed. Alle arbeidere — et par hundrede — verkseieren med hele familien og desuden en hel mængde koner, piger og børn er tilstede i søndagspuds. Der synges en salme, som hornmusikken spiller med; derpaa læser formanden en bøn, og mens alle staar opmerksomme og venter, hører man efterhaanden lyden af blæsebelgene, som holder det umaadelige baal ilive.

Og dermed er marsovnens flittige arbeide nat og dag indviet. Hver gaar til sit.

Her er saa meget nyt for mig. Jeg forekommer mig selv som en fotografiplade, fuldt beredt til at modtage ethvert lyst indtryk udenfra. Og du er naturligvis selvskreven til at se det hele billede, bedstemor!

Jeg nævnte smaapigerne. Vi kommer godt ud af det med hverandre, men Thora hjemme er jo meget viltrere. Henrik — ja Vilhelm ogsaa — har bedre hukommelse, kan jeg merke. Den mindste her ligner ikke Lilla, — men hun er saa yndig, og naar hun putter fingeren i munden, ser hun saa morsom ud, baade forlegen og forundret. Ofte synes jeg, at jeg sidder midt iblandt eder deroppe, og da maa jeg tvinge tankerne tilbage, forat jeg ikke skal svare rent borte i taagen. Forresten trives jeg udmerket godt her paa Vig. Undertiden er vi et stykke oppe i skoven ved et tjern, som ligger vakkert, men ensomt. Der er nok ogsaa en liden baad (omtrent som «deigtruget» nede paa elven), men vi tør neppe vove os ud i den om aftenerne.

Fra tjernet løber en liden skummende bæk, som styrter sig i flere smaa fald ned langs havemuren bagom syrenlysthuset. Der synes jeg bedst om at sidde, bedstemor! Da tænker jeg paa dig og alt det, jeg holder mest af, og bækken synger sin ensformige vise dertil.

Igaaraftes var verkseieren, hr. Wilson, paa lystring efter ørret dernede; jeg stod oppe ved mit vindu og saa det hele.

Bag de gamle kastanietræer, som staar i tæt rad langs havemuren, steg der en rødlig lysning, som faldt skarpt paa den modsatte side af bækken, mens det nærmeste parti laa i dybt mørke. Og eftersom lønnetrærne ét for ét kom ind i lyskredsen, skinnede de, som om alle bladene var af glitrende kobber og skilte sig ud fra de andre kulsorte paa haveterrassen og i alléen. Det var et pragtfuldt syn, kan du tro, bedstemor, og jeg maatte tænke paa Kari Træstak i eventyret, da hun red gjennem den forheksede skov, hvor hun ikke maatte knække et eneste kobberblad.

«Lyst fore, og mørkt bag!» sagde hun jo. Skinnet af lystringen flyttede sig fra træ til træ, alt eftersom fiskerne nede i bækken bugtede sig opover; faklen kastede et uroligt blaffende skjær henover løvtaget og tegnede de merkeligste silhouetter af de mørke skygger mod det røde lys. Det var, som om jeg selv stod midt inde i eventyrverdenen, — ja, som om jeg selv var Kari Træstak, og jeg vilde netop knibe mig selv i armen for at prøve, om jeg drømte eller var lysvaagen, da en fremmed haand gjorde mig samme tjeneste og tog mig om skulderen.

Det var fru Wilson.

«Nu svinger de om hjørnet af alléen, og saa vil det ikke tage sig saa vakkert ud heroppefra», sagde hun. «Kom, tag Deres kaabe og følg med ned til fiskerne».

Sammen gik vi da ud i haven.

Nede mellem stenene i bækken gik en mand med brændende tyristikker paa en rist. Wilson selv vadede efter med sine høie gummistøvler og stak med noget,

der lignede en svær gaffel, efter ørretten, som blendedes af lyset og forgjæves smuttede hid og did, indtil den i det grunde vand snart spiddedes og kastedes op i kurven, der var i beredskab, og hvori der allerede laa flere skinnende smaafiske.

Vi fulgte fiskerne under lystringen et stykke op i skoven, mørkt som det var, — men ikke helt op til tjernet, skjønt vi droges med af det flammende lysskjær, der tegnede en kjæmpemæssig troldefærd paa muren og bakken, mens bækken rislede afsted med skvulp og sus mellem stenene.

Alt dette var saa nyt og fremmed for mig.

Ellers gaar hver dag med flittigt arbeide. Husets personer lod jeg eder hilse paa i forrige brev, og jeg haaber, I har dem i gunstig erindring.

Men ridder Gyllengren kjender I ikke, og han synes dog at ville krydse mine veie bogstaveligt, idet han stadig møder mig ved morgenturene, følger efter i middagstiden, naar jeg spadserer, og bringer mig en blomsterbuket, hvis han finder mig siddende under trærne ved solnedgang.

«Det var ridder Arvid Gyllengren, — — — han var farver af profession».

Det er forresten en vakker og beleven ung mand, men jeg synes ikke om, at han er saa forekommende.

— Nei, mit lys brænder ned i stagen, ser jeg. Med de kjærligste hilsener er jeg

din Tinni.

Med brevet i haanden gik bedstemor fornøiet ind i dagligstuen og lod sin datter læse det.

Da de havde talt om indholdet en stund, sagde bedstemor:

«Gudskelov, Tinni har det godt, Henrikke».

«Aa ja. — Men herregud, hvad gaar der af Clara i det sidste?» indvendte fru Brun sukkende.

«Hun blomstrer som en frisk rosenknop, synes jeg», var svaret.

«Ja, — men hun sanser ingenting om dagen», vedblev den bekymrede moder. «Nylig sved hun mysosten for mig; igaar puttede hun grødsleven under gryden og rørte med et vedtræ i vellingen, og idagmorges fyldte hun eddike paa lampen. — Herregud, mon barnet kan være syg?»

«Det kan jeg neppe tro», mente bedstemor. «Hun synger som en lærke om morgenen. Gjør dig ingen sorg for den sags skyld, Henrikke».

«Hun er saa fuld af tanker», begyndte fru Brun igjen. «Bare hun ikke har faaet religionsskrupler! I eftermiddag sad hun bag sit store syskrin med laaget oppe og syede paa de strielagener, som du husker, vi skulde vende, mor. Hun smækkede hurtig laaget igjen, da jeg kom ind, saa jeg naturligvis maatte spørge, hvad hun skjulte i skrinet.

«Jeg — jeg — jeg læste bare en præken, mama», sagde hun.

«Aa ja, — lad hende bare læse prækener, kjære». Bedstemor lo, saa hun rystede. «Der er mange slags prækener».

«Ja, — men jeg saa i det samme efter huspostillen, og — netop som jeg tænkte: den laa minsandten paa hylden!»

Bedstemor satte et saa deltagende ansigt op, som hun kunde.

«Det er heller ikke en time, siden jeg gik ind til hende og sagde, at vi havde saa meget at gjøre idag. — 'Ja — saa!' sagde hun, — og at Kari netop idag havde faaet en skrækkelig tandpine. — 'Hvorhenne?' spurgte hun. Har du hørt magen! — 'I knærne', sagde jeg ærgerlig, — hun forstod nok, at jeg var vred. Saa slog hun begge hænderne for ansigtet og gav sig til at storhulke.

'Herregud', sagde jeg lidt forundret, 'det er da ikke saa farligt med Kari heller'. Og dermed gik jeg min vei. — — — Men kjære dig, hvad ler du af da, mor?»

Bedstemor kunde virkelig ikke faa et ord frem; hun lo, saa taarerne trillede nedover hendes kappebaand.

«Jeg indser sandelig ikke, hvad du ler af, mor», gjentog fru Brun stødt. — «Men le bare, I andre! Le bare. Jeg alene ser alvoret i enhver ting!»

Hermed samlede hun sit sytøi sammen og forlod med forurettede miner værelset, mens bedstemor sad igjen og mumlede: «Altfor meget alvor, altfor meget! — Ja — ja — ja, det maa bestemt være religionsskrupler!» fortsatte hun tankerækken, og saa lo hun paany. Hun saa ud, — langt derude i himmelranden, hvor solen var gaaet ned, var der vist noget, som mindede hende, maaske noget lyst, varmt, — en solstraale, som streifede hendes kinder? Hvem ved! Ialfald hvilte der lig et vakkert gjenskin et smil over hendes aasyn, da i det samme Clara kom dansende overgivent ind ad døren.

«Er du her, bedstemor?»

«Ja, — kom du».

«Har du nylig faaet brev fra tante Elise?» spurgte hun og kastede sig ned paa en stol.

«Nei», svarede den gamle forbauset, «hvorledes falder du paa det?»

«Aa, jeg troede bare, — jeg tænkte kanske, — — — det var ikke noget, — — —» stammede den unge pige rød og forvirret.

Bedstemor lod, som hun intet merkede, og ordnede smaaleende snellerne i sin sykurv.

«Sidder du her og ler ganske alene?» vedblev Clara og lagde næsten paa Tinnis manér armen om halsen paa den gamle. «Du er saa fuld af moro, du bedstemor! Jeg tror rigtig, jeg vil være her hos dig».

Og saa holdt disse to hinanden med selskab noksaa fornøieligt. Efterhaanden sluttede de sig mer og mer til hinanden, og da den gamle en dag ønskede, at Clara skulde flytte ind paa hendes værelse, ligesom Tinni før, saa lod det næsten til, at den unge, livlige pige endelig havde erobret den anden fjerdepart, — naar vi endelig skal tale om deling af bedstemors hjerte.

En klar, men kjølig dag i oktober foreslog et af familien Bruns medlemmer — det var sandsynligvis det alleræIdste, for hun var altid paafærde med gode indfald —, at man skulde drikke sin eftermiddagskaffe nede ved ageren, hvor alle husmændene med koner og børn foruden fogdens egne tjenestefolk havde travlt med at tage poteter op. Der var vel over et snes mennesker i arbeide dernede, og «naar man bare tog smørrebrød med i en kurv, saa kunde man koge kaffeen ude mellem stenene i bakken», mente bedstemor, «saa fik de den rigtig varm ogsaa, og de var jo valne og frosne paa hænderne».

Forslaget vandt bifald; fru Brun tænkte, hun kunde tage sytøiet med, saa kastede hun ikke tiden bort. Clara gav sig til at skjære brød og gjøre istand, resten af bagagen sørgede smaagutterne for at pakke ned.

Snart flammede en hyggelig ild iveiret dernede fra bakken, akkurat som i en taterleir. Røgen boltrede sig om en hel del muntre ansigter, der vexelvis hjalp til at faa et ordentligt baal under kaffekjedlen, som var hængt paa en stok over stenene og ved sin liflige duft gjorde alle de flittige arbeidere lystne paa det forfriskende maaltid. Henrik og Vilhelm laa paa knæ og blæste med sodede, tykke kinder, ivrige som altid, og Thora bar grankongler og kviste i sit forklæde.

Endog fogden lokkedes ned fra sit kontor. Med røghue paa og piben i haanden kom han nedover mod selskabet, der noksaa malerisk laa eller sad omkring paa marken, idet han citerede Wessels ord:

> Hver, som røgen ser opstige,
> tænke maa, om ikke sige:
> der er hedt, hvor den kom fra!

Og saa gned han sig fornøiet i hænderne og satte sig ned hos sin stræbsomme kone, som han af og til nappede sax eller garnnøste fra.

Clara var borte og smagte paa drikken, og da den befandtes færdig, gav hun sig til at skjænke i kopperne og dele ud af sin kurv.

Der blev en munter rast paa ageren; det smagte ganske udmerket i kulden, og de smaa piger med sine korte, tynde skjørter og med de blaafrosne hænder smilte fornøiet, naar de modtog sine dampende kopper og fik se pølsen paa sit smørrebrød.

«Kjøbte du ko nede i driften, som drog forbi igaar?» spurgte fogden sin hustru.

«Ja», svarede hun, stansende med saxen paa fingeren, «men jeg valgte nok daarlig, er jeg bange for. Der var vel halvandethundrede kjør foruden heste og sauer».

«Er det altsaa derfra, du har al melken paa staburet, Henrikke?» faldt bedstemor ind. «Alle bøtter og ringer og spand er jo fulde».

«Ja, det er betaling for beitevolden inat, mor. — Bare den ikke bliver sur!»

«Aa, vi skal nok finde paa raad», mente bedstemor trøstig, hun lagde en lækker fløđevaffel hen til sin svigersøn. «Men fandt du en god ko dernede?»

«Anders og jeg valgte en hvid en, som var saa vakker i ansigtet — — —»

«Nei, vil du høre, mor!» afbrød fogden, «hvilken letsindig kone jeg har!»

«Ja, herregud», smilte fru Brun halv bedrøvelig. «Jeg er ogsaa bange, jeg har gjort en daarlig handel. Den var saa skindmager, at alle ben stak frem paa den; men driftebonden forsikrede, at naar den fik kjød paa sig, saa blev det naturligvis ungt og nyt altsammen, som paa en halvaarsgammel kalv, det maatte vi dog vel begribe.

Tænk, Brun, om han skulde have narret mig!»

Fogden lo. «Sandsynligvis», sagde han, «men saa har du vel heller ikke betalt for andet end for skind og ben, kjender jeg min kloge frue ret. — Hør nu, godtfolk!» raabte han udover ageren. «Lad mig nu se, I er flinke og skaffer alle kjelderne fulde! En skjeppe poteter under hvert ris!»

En godslig latter hørtes over hele leiren.

«Du lyt nok flytte ud af stua di da, faut, for

aaker'n her er forgrummelig svær, veit du», sagde en gammel husmand, som altid saa ud, som om han lo med det halve ansigt.

«E' skjeppe smaastein kan me altis skaffe», mumlede en anden, og saa lo de allesammen. Der var lystighed og liv under arbeidet; der var heste og kjærrer, smaagutter og smaajenter, saa det yrede af travle hænder.

«Den, som finder den største poteten idag, lover jeg en belønning — en hel formue — fyrgetyve øre!» raabte fogden.

Nu fik mangen liden fyr med daarlige sko og hullet trøie fart i sig for at søge efter lykken; en saa stor skat som tolv hele skilling stod ikke hver dag for ens næse oppe i fjeldbygden. Snart lød der raab fra én kant, snart fra en anden, at her var mesteren over alle poteter og potentater. Anders hosbondskarl fik travlt med at sætte et slags navn paa hver, som ingen uden han selv kunde læse. Henrik og Vilhelm var opnævnt som jury og skjønsmænd og lagde dem tilside.

Det var forresten et voveligt hverv at anbetro til dem; thi det gik her som ellers i komitéerne: modstridende anskuelser gjorde sig ofte gjældende, og jurymændene var nærmere ved at ryge i haarene paa hinanden end at komme til enighed. Men i kort tid laa der allerede tyve eksemplarer tilskue, det ene altid større end det andet.

Endelig trak de frem en liden syvaarsgammel fyr, hvem skjønsmændene tilkjendte prisen, — énstemmig. Han bar paa en potet, akkurat saa stor som hans eget hoved og nøiagtig lig dette af farve (fraregnet den noget lysere haarlug), mørkebrun og muldet og med en liden næsestump i midtpartiet.

Frydefuld modtog han sine fyrgetyve øre og marscherede af, lige hen bag moderens skjørt, hvor han stod og nappede og viste frem sin allerførste gevinst.

Mens alle hænder var ivrig sysselsatte, kom postmanden gaaende opover veien. Fogden kaprede ham paa pletten; thi paa landet er aviserne lig det daglige brød, og lig dette ofte baade tørt og ottedagsgammelt.

Han tog frem af skindvæsken, fordelte i bunker de offentlige breve og morgenbladene, aabnede straks et brev, som han saa var fra Tinni, og lagde de andre tilbage. Indeni hans eget laa et andet til bedstemor, som han rakte hende til læsning.

Imidlertid listede Clara sig forsigtig til et blik ind mellem aviserne. Et lyst smil fór over hendes friske ansigt, øinene lo, mens hun behændig smuglede noget ned i lommen, og straks gav hun sig til at lede efter ingenting i græsset. Hun troede forvist, at ikke nogen havde seet manøvren, men bedstemors skarpe blik havde opfattet det hele i et sekund og lod, som om hun ryddede kopperne sammen i kurven. Lidt efter spurgte Clara med den frækkeste mine efter Tinni og fik brudstykkevis høre, hvorledes hun havde det. Derpaa tog hun kurven paa armen og brettet i haanden og forsvandt med det oppe i huset. De øvrige kom langsomt efter, da det begyndte at blive kjøligere, og solen gik ned.

Men Clara var ikke at se før ved aftensbordet, og da lo hun af alle mulige ting, endogsaa da en af gutterne, der slog ind i samme tone, sendtes fra bordet, og bedre blev det ikke, da den travle husfrue ganske alvorlig forsynede fogdens ølglas med fløde.

Bedstemor saa hemmelig op til hylden efter postillen og smaalo ved sig selv. Hun kunde baade stave og lægge sammen, tænkte hun, og aldrig havde hun seet religionsskrupler arte sig paa denne maade.

Tinni skrev:

Vig, . . . oktober.

Kjære bedstemor!

Tak for dine regelmæssige breve. Du skriver om saa meget, som papa og mama ikke nævner. Jeg maatte rigtig le, da jeg fik fru Ørns hilsen; den var neppe bestemt for mig, — hun er jo en sladderhank.

Du har allerede hørt, hvorledes jeg lever, maaned

efter maaned. Du spørger, om der ingen unge piger er i nærheden, som jeg kunde slutte mig til. Desværre nei; to mil til nærmeste by, én mil til prestens eller doktorens, saa forstaar du nok, at mine fritimer ikke naar til den omgang. Den eneste unge dame, jeg har seet her en aften, svarede «ja» — «nei» — og «jass-saa» paa alle mine henvendelser, saa jeg tilsidst stansede mine oplivningsforsøg; jeg troede nemlig, hun bare var skindød.

Men min ven hr. Gyllengren søger at erstatte mig alle savn i den retning.

Igaar eftermiddag gik jeg langs med vandet for at se solnedgangen (du kan tro, bedstemor, den kan være pragtfuld rød og violet over aaserne! Gid jeg kunde male den for dig). Da jeg havde gaaet et stykke, hørte jeg saadanne vakre fløitetoner; den ene melodi vældede frem efter den anden, og jeg glædede mig og undrede paa, hvem der kunde spille saaledes. Nærmere og nærmere kom lyden, snart piblende fra skoven, snart ligesom trillende over vandet, luften var saa stille og saa fuld af lys og farver, — om jeg tør udtrykke mig saaledes, at jeg blev ganske underlig tilmode og ret i stemning til at opleve et eventyr.

Og det lod heller ikke længe vente paa sig.

Ud af granholtet traadte hr. Arvid Gyllengren, farveren, med fløiten op til munden og hueskjermen bag i nakken. Han stansede brat, da han fik øie paa mig, midt i sin deiligste melodi, og det var virkelig skade, for jeg lyttede begjærlig, og alt omkring var i harmoni dermed. Han bad naturligvis meget galant om undskyldning, vendte om og fulgte med. Jeg spurgte, om han holdt meget af musik, og om han havde havt undervisning, siden han var saa flink til at spille. Nei, det havde han ikke, sagde han; naturen og hans egen flid sammen med kjærligheden til hans fløite (jeg bruger hans egne ord)[1]) havde drevet ham frem paa kunstens bane.

[1]) Den omhandlede person er et tro portræt, og hans historie er gjengivet korrektest mulig efter hans egen fortælling og udtryksmaade.

«Og min fløite her, den er det enda væsen, som jag elsker i denne verden, — hidintils, ialfald».

«Ja saa».

«For min fløites skuld har jag sat livet til ifjor vinter».

«Hvorledes kom De igjen fra de døde?»

«Den svenska smeden — han Torjus — drog mig op vid haaret», svarede han høitidelig. Men jeg kunde ikke holde latteren tilbage længere, for vinden tog i det samme tag i hans lange lokker.

«Frøken' ler. Men jag styrtede mig verkligen i vatnet efter min kära fløite, som var falden fra mig. Jag gik her om vinterafton' over isen i maanskenet og spelte alle de melodier, som fylde mit brøst. Då gled den utur mine fingre og faldt i raaken, som De ved, dernere ved bækkeosen, der isen aldrig lægger sig. Kan det førefalla er underligt, at jag paa hovedet sprang efter? Det var det mindste, jag kunde gjøra, — denne lilla fløiten, som De her ser, har frelst mit liv, — det var endast gjengjæld».

Vi stod ved grinden, hvor veien gaar op i skoven, og jeg skulde hjemover. Jeg skjøttede ikke om den underlige fyrs selskab. Kanske var jeg slem, bedstemor, og storagtig eller hvad du vil kalde det. Men jeg kan ikke forstaa, hvorfor jeg endelig vilde blive ham kvit.

Det lykkedes mig desværre ikke; han vendte simpelthen om, han ogsaa.

«De maa høre min lilla historia, frøken!» blev han ved, og jeg saa fremover veien og ønskede, at mine elever eller fruen vilde komme mig imøde, ja, om det saa var gaardsgutten med hestene, — bare hvilkensomhelst afbrydelse. Men ikke spor af mennesker at øine.

«Som ganske ung, medan mine forældrar levde», fortsatte han uforstyrret, «hade jag børjat studera vid Lunds universitet, — jag er nemlig fød i det sydliga Sverige. Men då de dogo, og der ingen formue syntes till, måste jag säga farväl til mit kjæraste hop: at blive prest og fik i förtvivlan den idéen at fara tilsjøs som kahytjong. Min onda skjæbne forfulgte mig emeller-

tid, skibet strandade paa Ølands kust, og jag var den enda återlefvande, som den goda guden havde kastet paa et skjær. Der vaknade jag til livets bevidsthed med brutna lemmer, forslaaet og blodig, — bølgerne legede med mit våta haar. Det første, jag gjorde, var at prøve, om mine lemmar voro hela; dernæst greb jag i min lomme efter den lilla fløiten. Jag havde frelst den og livet og tre enda skilling, — det var alt! Støttet paa en stok svømmede jag iland fra skjæret ved ebbetid. Og til tak for min vidunderbara frelsning lod jag fløiten utjubla sina skjønaste toner.

Men min menneskelige natur gav sig snart tilkjende ved at være hungrig. Derfor borjade jag min møisommelige vandring langs den øde stranden med tre enda skillinger i lommen. Halv omkommen læssede en barmhertig bonde mig paa sin vagn, og endtligen råkade jag ved aftenstid paa en vakker herregaard, omgiven af den skjønaste park. Her vil du finde rigt folk, tænkte jag; barmhertige menniskor vil tage sig af en forladt og skibbruden stakkars gosse, som er berøfvad det alranødvendigaste til livets ophold. Gjennem en uendelig lång allé arriverade jag til den herskapelige kjøkendøren, bankede beskedligt paa og trädde over tærskelen. Med ovenlige ord og lader blev jag modtagen og anvist plats paa en krak. Husholderen knurrade og kaldte mig en reisende gesell, — mig, frøken, en søn af fina forældrar! — Hun havde mycket travlt, snäste hun, for der var selskab, — det vil säga, der var et møde af kristeliga venner. Der var fint og förnemt, adeligt folk, forstås! Ock den lækraste risgrød stod i kasserullen og doftade i min næsa! Der var sølvtøi og mad og vin. De løb ud og ind med bretter, og der blev spist, og der blev drukket, — men jag fik aldeles ingenting af den doftande grøden. Til mig slængte de hen en skaal med sure miner og sur melk og ertefladbrød! Og jag svelgede tungt hver mundfuld og takkede den goda guden, då jag var færdig. Desutom bad jag ham blødgjøre de haarda hjerterne, som ikke havde mer tiløfvers for en stakkars veifarende vandrer. Om husrum for natten

vilde jag ikke engang bedja, — der var vel bare væggedyr, tænkte jag.

Saa tog jag min stok og gik, rystende støvet af mine føtter; men min fløite laa taus ved mit brøst.

Mødig traskade jag til nærmeste gaard. Der saa ikke saa galant ud, eieren var vel neppe velstaaende; men jag gik trøstig ind med mössan i haanden. Her bød de mig en skjænk, som värmade mit arma hjerta, og siden fik jag steg og fisk og kage, som styrkade mine kraftløse lemmar og lagde balsam paa mine saar. Jag takkede åter den goda guden i en ophøiet stemning för mine medmenniskors kärlek, og då jag havde spist mig mæt, tog jag den lilla fløiten frem från sit ensamma gjemmested og lod dens toner tolka mina inre känslor.

Jag havde ikke spelat længe, saa kom der en yndig ung frøken ud med smilehuller i kinderne og bruna øgon ret som en Herrens Guds-engel og lyttede til min musik. Bagefter kom den lilla junkeren, og siden kom baade naadigherren og naadigfruen i fine dragter, — velsignade menniskor! — Og jag spelade som aldrig førut, og de stod der med taarer i sina vakra øgon.

Då jag vilde slutte, bad de mig spille mer, og tilsidst førte de mig ind i den finaste salonen, hvor jag maatte fortælle dem min sørgeliga skjæbne. Her fik jag nok ikke lov til at gaa ud i det ensamma mørkret med en hungrig mave paa landeveien, men de lod mig sove i deres gjestestue; næste dag maatte jag spille for naadig herskapet igjen, og de vilde ikke slippe mig.

Saaledes blev jeg der i huset en hel vecka; jag kom til krafter, fik et sæt klæder og sad ved deres bord, og de behandlade den faderløse som en slegtning.

Då jag entligen reste, blev jag udstyret med mad og med penge og fik et brev med til en ven af herskapet, boende i Calmar. Nu var min lykka gjort: jag kom i lære hos en farver.

Siden har jag redligen kunnet ernære mig ved mit handverk, indtil jag kom hid til denna velsignade orten bland goda menniskor. Og denne mit livs underbara

redning og førelse har jag denne elskade fløiten at takka før.

Tycker nu ikke lilla frøken, at jag burde vove liv og blod for den?»

«Jo, De har ret», indrømmede jeg og var ganske forundret over, at vi allerede stod ved havemuren. Mod min vilje havde jeg fulgt hr. Gyllengrens fortælling med min hele interesse.

«Frøken er ikke fortørnet over, at jag fortalte Dem min historia?» spurgte han, og jeg maatte jo svare nei, kan du vide, bedstemor! Derpaa tog han hurtig min haand, trykkede den og var væk.

Da jeg kom ind, spurgte fru Wilson, om jeg havde havt følge.

«Ja, — med farveren, som jeg traf paa veien».

«Aa, — den forskruede farveren!» lo fruen, og jeg besluttede straks, at jeg ikke saa snart igjen vilde gaa nogen tur. Jeg forstaar forresten ikke, hvorfor jeg gruer for at møde ham igjen, — jeg er da ikke saa bange af mig ellers? Og hvad er jeg bange for? — Jeg kan ikke begribe det.

(Er du fornøiet med din gamle elev i svensk? Det er jo saa at sige dit fadersmaal, og jeg skrev min ridders historie ned straks). Med de varmeste hilsener

din Tinni.

P. S.

Brevet kom for sent og har ligget over et par dage, men jeg maa tilføie noget bedrøveligt, som er hændt mig. Kanske gjetter du det allerede, bedstemor? *Han* passede paa mig idag lige ved haven, da jeg vilde liste mig ud efter lang indesidden, og saa — — — aa, jeg kan ikke gjentage det! Hvor kunde han være saa dum! Han overøste mig med en veltalenhedsstrøm, han slog sig for «brøstet», han klagede over sin onde skjæbne, han tiggede om «en enda smula» af min kjærlighed, — ja, han skræmte mig, saa jeg skjalv længe bagefter.

Fru Wilson fandt mig senere paa mit værelse, aldeles rødøiet af graad. — Var det min skyld, kjære bedstemor? Han kunde dog vel ikke være saa blind, at han jo maatte se, hvorledes jeg undgik ham, det paatrængende menneske! — Aa, bedstemor, sig intet til papa og slet intet til mama!

Iaften hører jeg, Wilson siger, at hr. Gyllengren er syg og har stængt sig inde paa sit kammer. — Skriv snart og vær kjærlig hilset fra din bedrøvede

Tinni.

Det led henimod julen, — man var allerede i fuld travlhed hos fogdens, skjønt november ikke var forbi. Men det er saa landsens skik; der er meget at gjøre: der brygges i tøndevis, stoppes pølser i favnevis og laves kjødboller i grossevis; paa staburet hænger ribbenstege og alleslags gode sager i rækker under taget, bakkelser og kager glemmes heller ikke. Fire dage gik ialfald med hos fogden Bruns for at fylde adskillige blikboxer med et snes sorter deraf.

Saa fulgte rengjøring og pynten i alle rum; familien laa ligesom paa flytning fra værelse til værelse, mens møblerne stod hulter til bulter midt paa gulvet.

Fru Brun kom forpustet ind til bedstemor, som sad koselig ved sit sybord inde hos sig selv, uberørt af tummelen rundt omkring og hvilende ud efter alle de andre virksomme dage.

«Herregud, hvor meget jeg har at staa i!» udbrød hun.

«*Sæt* dig heller ned hos mig», sagde hendes moder og trak en god stol frem. «Det er aldrig værd at staa, naar man kan faa sidde», og saa smaalo hun saa lunt, men hendes datter var for træt til at bemerke det.

«Der kom netop bud fra øvre Braaten, at der var kommen sygdom i huset, saa nu maa vi straks finde sammen noget sengetøi og sy lidt af hvert», fortsatte fru

Brun med et suk. «Syv børn er der, og moderen syg! De fattige stakkarer, de faar vel en skral julehelg».

«Kjender jeg dig ret, Henrikke, saa blir den vist ikke saa skral endda!» mente bedstemor.

«Aa nei, jeg fik vel ingen glad dag ellers», var svaret. «Men der er andre, som heller ikke har en lys jul ivente».

«Det tror jeg sikkert», sagde bedstemor. «Hvem mener du især?»

«Ole Skogen har mistet sin eneste ko, — der findes ikke melkedraaben i huset. Vi sendte noget nedover igaar og idag, — men hvad skal vi gjøre videre?»

«Ja, — det var rigtig slemt. Vi faar hjælpe ham lidt, til han faar kjøbt en anden ko».

«Kjøbt en anden ko? Kjære mor, ved du, hvad den koster? — Stakkars Ole! — Rigtignok har han penge tilgode heroppe for arbeide i høst, men — — —»

«Naa ja, saa kan vi jo raadføre os med Brun derom», trøstede bedstemor. «Du kan jo ikke bære alle andres byrder paa dine skuldre foruden dine egne».

«Aa, der er meget mer», sukkede fru Brun under vegten af sine bekymringer. «Sønnen til Guri Langebro gaar hjemme og slænger; hun har bedt mig tænke paa at faa ham bort i lære, helst i Kristiania, for han har vist anlæg for snedkring, siger hun».

«Ja, saa lad den lange, dovne gutten hugge ved for sin gamle mor til en begyndelse, saa bliver der vel en raad siden, hvis han er flink», faldt bedstemor ind. «Er det ikke hans søster, som er saa stræbsom med søm og gaar omkring i bygden?»

«Jo netop, mor. Men nu skal hun have bryllup, og jeg har lovet at tale til doktoren om den ledige husmandsplads til dem. Herregud, de har jo bare to tomme hænder at begynde med».

«Nei, hør nu, Henrikke», afbrød bedstemor, «du gjør dig livet altfor byrdefuldt og tager dig flere sorger paa, end du behøver. Paa den maade faar du slet ingen tid til at være rolig og tilfreds i din egen stilling. Men dette er ogsaa en pligt, — den allernærmeste.

Jeg maa rigtig tænke paa en pige, jeg engang havde. Hun græd med de grædende, men glemte helt at glæde sig med de glade. Hun gik aldeles op i medfølelse for sine venner og slegtninge, naboer og kjendinger, læssede frivillig paa sig deres sorger og plager, saa der ikke blev andet igjen af hende selv, end sorg — — —»

«Det var altsaa et hjertensgodt menneske, mor».

«En tosse var hun. Hjertet sad bestemt ikke paa rette sted. Hvem gavnede hendes strømme af medlidende taarer, hendes søvnløse nætter, hendes sukke og klager? Ingensomhelst; kun forstyrrede hun ogsaa min ligevegt saaledes, at jeg den dag idag (hvis jeg ikke itide var bleven hende kvit) vilde gaaet omkring som en gammel grædekone til liden hygge baade for andre og mig selv».

«Aa — aa, tak, jeg forstaar!» sagde fru Brun og reiste sig.

«Nei, jeg mente ikke at fornærme nogen, — det er ikke min vis.

Men bliv siddende, saa skal du faa en smag af Malenes historier, — du ved, jeg samler den sort».

Bedstemor sagde dette med et saa godsligt smil, at fru Brun, som var overanstrengt, lænede sig tilbage og mat tog imod den hvilestund, der bødes hende.

«Malene kom fra torvet en dag med kjød og grøntsager i sin kurv», vedblev bedstemor.

'Ak, denne verdens elendighed!' sukkede hun, men slog om i en anden tone, da jeg bister saa op. 'Her er et deiligt stykke kjød for to kroner. Og gulerødder for tyve øre — mye for pengene — persille atpaa. Der kom en stakkars liden jentunge og vilde bære hjem for mig. Hun havde to smaasøskende i følge med sig, og de var mindre endda, vil Di tro mig! Og saa sandt jeg staar her, blaaste det ikke lige ind paa kroppen paa dem. Sultne og forfrosne saa de ud alle tre, og jeg undres, jeg, — — — ja — ha, frue, her er kaalen, fast og nydeligt kaalhue! Vakrere hue havde ingen af kjærringerne, nei, ingen paa hele torvet. — Og saa maatte jeg spørge dem, jeg da, om de inte havde no'en far.

Jo — ho, — ne — hei, sagde den største og blei saa rar ved det. — Er'n død, da, kanske? maatte jeg spørge. Det var'n ikke. — Er'n tilsøs, da? — Ne — hei, — men han kommer snart tilbars. — Men hvor er han da? Du kan vel si' det, vel! — Han er paa slaveriet. — Hu — hu — hu!' storgraat Malene i forklædet. 'Ja — ja, — her er græsløgen ogsaa, og her er altsammen, frue! — Ja, ja, ja, — nu gaar jeg ogsaa'».

«Herregud», sukkede fru Brun. «Stakkars smaa!»

Men bedstemor vedblev: «Andre dage, naar jeg i min forlegenhed havde raabt 'Malene!' gjennem alle rum og kun hørt lyden af min egen stemme: 'Alene!' — kunde det endelig lykkes mig at opfange et slags klynkende svar fra kjelderen mellem baljer og kar. Forgrædt og ulykkelig tog hun fat paa sit arbeide, og enten jeg spurgte eller ikke, kom hun frem med sine nyeste sorger.

'Aa ja, aa ja, naar en først blir gift, saa!' stønnede Malene og græd over poteterne, hun skrællede».

«Herregud, ja det havde hun ret i!» sukkede fru Brun. «Da begynder strævet!»

«Men Malene var *ikke* gift», sagde bedstemor lidt utaalmodig. «Derfor bad jeg hende glæde sig over de goder, hun havde, og ikke græde over de byrder, hun ikke havde. Men jeg maatte ikke desto mindre høre aarsagen til hendes triste livsbetragtninger.

'Heller i svarte jorden, end ha' en mand som vaskerkonen!' hulkede hun. 'Forleden dag drak han op en stribet bolsters underdyne — noksaa god var den — og et par nye støvler med spring i! Og endda slaar han hende atpaa. Det er for mye, det, frue!'

I mit stille sind maatte jeg rigtignok erkjende, at det var 'for mye' og temmelig drøi kost at døie. Men jeg gik ind i min stue igjen for at blive fri for hendes jeremiader. — Du er vel ogsaa mer end fornøiet af denne prøve paa daglig underholdning, Henrikke!»

Her blev bedstemor desuden afbrudt; der kom nye krav til fru Brun, som trak hende bort fra hendes kortvarige frikvarter.

Barnepigen gløttede forsigtig paa døren og saa

ængstelig efter fruen, som fór op og spurgte, hvad der var hændt.

«E' vet inkje», — stammede pigen, «men Thora lig' aa glaner saa stridt i taget, aa — — —»

Moder og bedstemor var i ét øieblik styrtet afsted og fandt stakkars lille Thora i krampe. De gned og de varmede hendes stive lemmer, indtil hun atter bragtes til sig selv, men da doktoren senere kom tilstede, maatte han sige dem, at her var en alvorlig sygdom i anmarsch.

Saa fulgte da en sørgelig tid med angstfulde dage og vaagne nætter. Fogden gik stille omkring i huset og listede sig imellem hen til sygeværelsets dør for at høre af sin hustru, hvorledes det gik. — Timerne var lange og triste under sygevagten.

Bedstemor stod sin datter trolig bi med raad og trøst og tog sin andel af byrderne; hun sad oppe saa mangen nat og byttede isomslagene paa Thoras hede pande. Clara stelte i kjøkkenet og var en flink, liden husmoder, — det laa nu ikke for hende at sidde ved sygesengen. Henrik og Vilhelm klippede papirdukker til hende og fik et venligt smil af bedstemor, naar hun tog imod dem ved dørsprækken. Men at vise hende dem gik endnu ikke an.

Endelig en dag turde doktoren erklære, at krisen var over, der var tydelige tegn til bedring. Da blev der glæde. Den lyder gjennem hele huset, og der tør tales høit igjen. Latteren klang saa velsignet befriende. Den dystre sygeluft forsvandt efterhaanden, ligesom de triste ansigter, og vintersolen tittede ind for at bringe nyt liv og glæde til alle. Kari sang, og smaagutterne havde basketag som aldrig før med opsparede kræfter.

Nu var Clara paa sin rette plads inde hos Thora, der formelig spirede frem dag for dag under hendes forfriskende munterhed. Hun glædede sig, naar de gode sager, hun bragte med, smagte den lille, og naar appetitten med hver dag tiltog, og hun begyndte at vente paa maaltiderne og kjede sig, var det altsammen glædelige tegn. Af og til læste Clara ogsaa høit for hende,

og Thora fik i denne tid mange beviser paa, at hver især vilde fornøie hende, ja, at de næsten kappedes om det. En morgen kom endog Ola Tveit undselig ind til hende med et lidet sort og hvidt lam, som hun skulde give navn.

Men fru Brun var meget anstrengt og medtaget af den overstandne angstens tid. En mer omhyggelig og selvopofrende moder kunde man vanskelig finde. Thora var snart nede i stuen igjen og lod sig opvarte og forkjæle, — anderledes med hendes trofaste pleierske, der nu først sank sammen og følte kræfterne svigte.

Mens fru Brun en dag sad hos sin lille pige og prøvede at fortælle eventyr for hende, kom fogden ned og begyndte at spøge med rekonvalescenten. Saa tog han sin hustru om skulderen og sagde:

«Hør nu, Henrikkel,. Du kan sandelig trænge en god kjøretur paa nysneen i frisk luft nu, da du har siddet saa længe inde. Doktoren har længe bedt os nedover til sig en aften; veiret er vakkert, maaneskin til hjemreisen, grantrærne staar med glitrende hvid dragt, og føret er ypperligt. I vor russerslæde sidder du mageligt; fodpose og stort 'skaut' om hovedet holder den smule kulde ude. — Ja, du vil? — Naa, saa reiser bedstemor, Clara og vi om en times tid».

Dette syntes fru Brun nok, hun havde lyst til, hvis bare Thora kunde undvære dem for eftermiddagen. Fogden foreslog straks, at Kari budeie kunde sidde ved hendes sofa og holde hende med selskab, da han vel vidste, at en kjøretur var det eneste i verden, der formaaede at lokke hans pligttro hustru til at lade arbeidet hvile, bringe hende i en næsten munter stemning og atter faa smil frem paa hendes alvorlige ansigt.

Da kunde hun glæde sig over fuglesangen, som om det var helt ny musik for hende, og fuld af spænding følge to spurve, som sloges om et straa til at bygge rede af. Hun kunde fortabe sig i trækronernes vakre former og hvile ud i synet af de mægtige skyer deroppe i det store, endeløse luftrige. Hun var i ét og alt som i en fremmed verden, eller som om hun længe havde

glemt at leve i den verden, hvor der dog var saa meget vakkert, — naar man bare tog sig tid til at høre og se og glædes derved.

Og dette forstod hendes freidige egtefælle, som havde kjendt hende i den sorgløse ungdom. Kunde han blot faa draget hende med over dørtærskelen, iagttog han fornøiet sin hustrus helt forandrede person og saa hende paany ung og fin og indtagende i næsten barnlig skjønhed, som hun engang var, vernet om og holdt ude fra sorger og brydsomt arbeide. Derfor — da disse ubønhørligt kom — laa hun under for livets tryk uden modstandskraft og seighed og tabte det videre syn for de mange detaljers skyld, — kunde ikke se nogen høiere pligt end den: at udføre alle de andre pligter og arbeide, — ja arbeide uden stans.

Saaledes var den *unge* Henrikke bleven til den *gamle* fru Brun, skjønt hendes kjærlige mand aldrig vilde se det.

«Det skal blive en fest nu at komme ud i skoven», sagde bedstemor fornøiet til sin svigersøn kort efter, da hun traf ham i gangen med de svære støvler paa og med rødt reiseskjerf om livet. Han holdt svøben i haanden og havde sørget for sin pibe indenfor ulveskindspelsen. «Henrikke vil glæde sig, du! Hun tager livet tungere, end hun behøver. Men jeg bærer nok egentlig ansvaret derfor, jeg, Brun! Hun var en faderløs, liden pige, ved du, og saa tidlig mange taarer og megen sorg, — jeg skaanede hende alt, hvad jeg formaaede, fordi jeg holdt saa meget af hende, — men hun bærer nok merkerne deraf endnu, du Brun!»

«Henrikke er en perle alligevel, hun, mor!» Han klappede hende venlig paa skulderen. Og dermed dreiede han udover mod slæden, der stod foran svalegangen.

Med klingende dumbjeldekranser gik det i lystig fart gjennem skoven. Stille veir, klar luft, der føltes ganske blød ved al nysneen. Den laa som skinnende dyner langs veikanten, hang i border og takker paa gjerdet, klædte grantræerne i baldragt og dryssede fra furukronerne et diamantregn over de forbifarende, hvergang et ekorn eller en kraake vippede paa grenene. Alle ujevnheder og skarpe kanter var udglattede, og grænserne mellem dyrkede jorder og ulændte marker var ganske udviskede under det skjære, hvide dække. Alt det smaa var gledet ind i et eneste stort harmonisk hele, som syn og sind maatte frydes ved. Selv den bratte ur under fjeldskraaningen var klædt i samme festskrud og viste kun ved nogle karakteristiske bølgelinier i sit klædebon en ynde, som den haarde, stenede kjæmpekrop aldrig eier en solhed sommerdag.

«Se, bedstemor!» jublede Clara, «skoven kommer dansende imod os! Se! I lange rækker, — et langt tog, som bevæger sig!»

«Ja, — se alle damerne bøier sig! Grantrærne har brede slæb, — herrerne staar stive ved siden! Og se der henne», pegte bedstemor livlig, «har vi selve majestæten med alle sine hoffolk. De skiller sig tydelig ud fra mængden ved sin elegante holdning, — ser du, Henrikke?»

Og fru Brun saa og morede sig og lod for en stund hele husvæsenet hjemme skjøtte sig selv, mens hun afkastede dets byrder. Hun pegte ind i trægrupperne og mente at kjende baade figurer og ansigter derinde iblandt de hvide masker, ja, hun saa mange underlige scener i dunkelheden mellem de krogede og knækkede stammer med forvredne lemmer; hun skimtede knælende munke og stolte krigere og hensattes i en levende eventyrverden, naar hun troede at se alle disse skikkelser styre med store, lydløse skridt imod deres rappe heste.

Det var en herlig tur, som gav livsmod og nye kræfter efter overstandne sorgens dage.

Snart nærmede de sig bygden med storgaardene i

klynger, og ikke langt borte saa de doktorens hyggelige, hvidmalede hus. Det laa ved landeveien, da de var komne ud af skoven, indenfor et net havestakit og i heldingen ned mod elven med alle smaaøerne.

Alt omkring var ryddigt og rent, og om sommeren lyste rabatterne til to sider af nedkjørslen, fulde af brogede blomster gruppevis i det jevne grønsvær.

Nu dækkede det hvide snelag over alle konturer; havegange ned imod lysthuse og benstier under trærne slugtes ganske, kun de grovere inddelinger ved husrækker eller stengjærder var synlige i vinterskumringen.

Doktoren og fruen, en liden venlig dame, kom straks ved lyden af bjelderne ud og tog imod familien med et hjerteligt velkommen. Tebordet gjordes istand, mens alt reisetøiet aflagdes, og storstuen ildedes med drabelig birkeved.

Imidlertid passiarede man om de sidste ugers begivenheder, hvoraf der ikke just er saa mange vigtige paa fjeldbygden. Men netop som bedst de sad, kom ogsaa fru Ørn, og hun var elskværdigheden selv. Skjønt der vist ikke var nogen tilstede, som ikke troede, at de kunde hende udenad, overraskede hun dem dog alle ved et splinternyt samtaleemne. Det var Paul Ørn. Der var ingen som han. Fra han var et barn, havde han vist en ganske fabelagtig hukommelse og evner.

«Han overtræffer dog ikke sin tante i at erindre», faldt verten galant ind, og fogden Brun begyndte at hoste.

«Aa nei, vist ikke», svarede fru Ørn med stolt selvfølelse. «Det er ogsaa en sjeldenhed. Mange har forundret sig over den».

«Ja, Deres hukommelse er kolossal, frue!»

«Jeg kan f. eks. mindes lige fra den tid», vedblev den gamle dame, «da jeg var et par aar gammel, og min fader brak armen, — ja, endnu længere tilbage, fra min daabsdag — — —»

«De mener konfirmationsdag, min ærede. —»

«Paa ingen maade, De spøgefugl! Jeg mener,

hvad jeg sagde. Jeg erindrer meget godt, at jeg blev døbt».

Fænomenalt, du foged!» lød det fra doktoren, som bøiede sig og slog sig kraftig paa knærne. «Lad os høre, hvorledes det gik til!»

«Man bar mig —» sagde fruen høitidelig og med pathos — «ind i en høi, hvælvet bygning, hvor en mand i sort dragt øste vand over mit hoved, og en anden sagde amen!»

«*Bucefalos appolinaris Cincinati*, — som vi latinere sige! Det er jo rent ud sagt utroligt!» brast det ud af doktoren med fuld salvelse.

Men fra fogden lød en klukken, som trillede ud i en frisk latter, der nu som altid rev de andre med. De kunde neppe holde op igjen, især Clara, og fru Brun lo endogsaa.

«Jeg forstaar, mine venner, at I drager mine ord i tvil», sagde fru Ørn stødt. «Men hvis jeg ikke allerede før har givet eksempel paa mine hukommelses-evner, saa vil jeg bare faa lov at fortælle eder om kong — — —»

«Nei, kjære fru Ørn! Fortsæt heller med Deres nevø, Paul!» afbrød doktoren rask og blev pludselig alvorlig igjen. «Her sidder en ung dame, som aldrig vilde tilgive Dem, om De forlod et saa interessant emne».

Og saa uforsonlig var hun ikke, den gamle med krøllerne og silkekjolen, at hun jo med glæde gav sig til at holde lovtaler over sin yndling med fornøiede nik af og til henimod Clara, som rødmende og forvirret maatte tage dem til indtægt høist uforskyldt, — til doktorens hemmelige fornøielse.

Med alt dette gled aftenen meget behagelig hen, og alle var enige om under hjemreisen, at de havde havt en prægtig tur. Bedstemor forsikrede, at hun syntes bedre og bedre om den gamle frue; hun mindede hende om en svunden tidsalder, — ja, hun vilde næsten paastaa, at hun lignede en menuet. Denne forøgede

sympathi havde maaske sin grund i deres fælles interesse for Paul.

Gjennem skoven var det nu ganske mørkt, men der var lygter paa slæden. Bedstemor begyndte atter at tale om sin reise, da det vel nu maatte siges at være fuld vinter istedenfor høst. Hun havde været altfor længe, og nu, da sygdommen var vel overstaaet, maatte hun reise i næste uge, sagde hun.

Men hun blev mødt med et trestemmigt nei. Og dog syntes hun dennegang ikke at ville give efter. Da de med sine indtrængende «hvorfor» endelig nødte hende til at rykke frem med sine grunde, slap det endelig ud af hende, at hvis Tinni vilde tilbringe sine juleferier i Kristiania, saa kom hun rimeligvis til onkel Vilhelm og tante Elise. «I saa fald maa jeg jo selv være hjemme ved den tid, saa kan Tinni vælge».

«Ja—a», sagde fogden tilsidst, — «jeg havde rigtignok ment at tie, men er der ingen anden raad med dig, mor, saa lad mig være sladderhank ligesaa godt først som sidst.

Elise og Vilhelm kommer op til os i julen, Henrikke! Og du kan altsaa faa godt følge hjemover efter nytaar, mor!»

Der blev en forundring! — — — Clara, som sad paa forsædet hos sin fader, var nær tumlet ned af slæden.

«De kommer ikke alene, tror jeg», fortsatte fogden. «De skal have en søn, siger de, og han skal nok hede Axel, paastaar de. Han længes saa forskrækkelig sterkt efter — efter mig, saa han slet ikke kan holde det ud, hører jeg».

En arm listede sig i mørket omkring fogdens hals, og han følte en brændende hed kind tæt ind mod sit øre.

«Du kunde forresten gjerne sagt os det før, din lille taske», hviskede han. «— Var der saa meget andet, siger du? — Naa — naa — naa, ja! Vi skal tales ved, ja».

«Men sæt, at nu Tinni vil komme til mig?» vedblev bedstemor, der lod, som om hun ingenting havde hørt.

«Hun har allerede faaet mit brev, saa der bliver ingen misforstaaelser. Hun bliver vel hos Wilsons i julen. — Men nu reiser du vel ikke, mor?»

Atter var den gamle overvunden. Hun blev for at feire høitid sammen med sine kjære deroppe i fjeldbygden.

Dagen efter kom der brev fra Tinni til bedstemor; der var et til forældrene ogsaa i samme konvolut.

«Regelmæssig og rolig er tiden gaaet hen siden mit næstsidste brev, hvori du fik høre om den uheldige frierhistorie. Hr. Gyllengren var vistnok usynlig nogle dage, men derefter optog han atter sit arbeide, som om intet var skeet. Jeg tror neppe, nogen levende sjæl her har anelse om noget, og vi sees kun, naar hele verkets befolkning er samlet ved en eller anden høitidelighed, saasom bibellæsning, musik eller — som nylig — da der støbtes en umaadelig stor spigerhammer i en eneste massiv blok. Du kan tro, det var lidt ængsteligt at se det glødende metal komme veltende frem af marsovnens aabning og flyde i gravede, tynde render henad grusgulvet, hvor det udgjød sig i den umaadelige form af træ, indvendig klædt med et lag grus fastholdt med — jeg kan næsten sige: et fletverk af spiger lig grove børster. Udenom kassen, der var nedsænket i jorden, var drabelige jernlænker. Paa samme tid, som marsovnens dør aabnedes for den hvidglødende strøm, førte en svær jernarm paa svingkran en kjæmpemæssig kjedel, ligeledes fuld af det røde, smeltede metal, hen til formen og udheldte sit farlige indhold gjennem næbbet saa præcist og regelret, som var det en liden kasserolle med smeltet smør i en kokkepiges haand, istedenfor redskaber og stof, som ved en eller anden uforsigtighed, et feilgreb, et par vanddraaber — — — vilde have

sprængt hele taget af huset og spredt død og fordærvelse rundt omkring, tænker jeg.

Men der skede ingen ulykke. Alt gik pent, og idag ligger jernkolossen der kold og sort, som om — — —

19de december.

Hvor meget der er hændt i disse tre dage! Jeg ved neppe, hvorledes jeg skal begynde, — — — det er altsammen kommen saa overraskende hurtig over mig, at jeg ikke har faaet tid til at tænke, før nu, — — — og alligevel gaar det næsten rundt for mig, naar jeg vil fordybe mig i, hvor glad jeg er, hvor rig og lykkelig jeg er bleven i disse tre dage!

Men jeg taler i gaader, bedstemor. Du skal snart faa del i det merkverdige; jeg lægger med forsæt papas og mamas brev indeni dit, forat du skal faa nyheden lige fra Tinni selv, som om hun sad hos dig i sofahjørnet i mørkningen og inde paa dit eget værelse, istedenfor at høre historien stumpevis, maaske midt i uro og tummel, den ene raabende i munden paa den anden, ligesom ved enhver anden nyhed. Derved vilde min kjære roman tabe sit præg af alvor og det skjønne, harmoniske skjær, som for mig hviler over den; det vilde forekomme mig, som om plumpe hænder greb om en fin, liden blomst og spredte dens blade for alle vinde.

Det var mandag eftermiddag, at der kom bud op til mig fra fru Wilson, og jeg sprang afsted uden at fuldende sætning og brev, som du ser. Men lad det gaa saaledes! Det er jo til dig. — Da jeg kom ned i spisestuen, lyste lampen hyggeligt midt paa bordet, som var helt dækket af tilklippede sager, smaa trøier, skjørter, uldtøi og smaakjoler, og fruen stod ivrig og traaklede, syede og satte stykkerne sammen med knappenaale. En af de fattigste arbeiderfamilier, som forud havde en barneflok paa otte smaa, havde netop faaet en tilgift af to til, og nu gjaldt det om at sy og faa istand

en hel del klæder, — vinteren var barsk for de stakkars smaafolk, og der var nu flere at sørge for.

Arbeidet gik rask fra hænderne, husjomfruen var ogsaa kommen ind og vilde hjælpe til, stuepigen bad om noget at sy, og saaledes sad vi alle om bordet en times tid.

Da viste en anden af pigerne sig i døren og sagde, at der var en ude, som gjerne vilde tale med fruen. Hun gik hurtig til forstuen, og i det samme hørte jeg en dyb stemme, som jeg bestemt troede at kjende, og følte, at jeg blev saa hed i kinderne. Men i næste øieblik vidste jeg jo, at jeg maatte tage feil, og bøiede mig dybt ned over sytøiet, forat ingen skulde se, hvor jeg skammede mig selv ud.

Straks kom fru Wilson ind igjen, tog pludselig lampen lige fra os og satte den ind i stuen; vi blev siddende slukørede igjen i mørket, vi.

'Frøken Brun, vær saa snil at gaa ind i dagligstuen lidt', sagde hun, da hun ligesaa hurtig kom tilbage, og derpaa lukkede hun døren efter mig.

Der stod jeg fortumlet, og endnu kan jeg neppe gjøre rede for, hvad der skede, kjære bedstemor. Men henne ved forstuedøren stod en ung mand i reisedragt og med væsken over skulderen. I det samme jeg saa op paa ham, bredte han armene ud mod mig, — — — men saa ved jeg ikke mer, uden at det var Paul, og at han holdt mig fast op imod sit bryst. Det er ubegribeligt, at man ikke dør af glæde. Vi gjorde det ikke, skjønt jeg tror nok, jeg græd lidt; det gik dog snart over, og vi havde saa uendelig meget at sige hinanden, du bedstemor!

Hvor længe vi saaledes glemte hele den øvrige verden, ved jeg heller ikke. Det første, som mindede mig derom, var, at hos os var det lyst, mens de andre sad derinde i mørket og syede. Men de havde tændt sig en anden lampe, saa jeg, da jeg gik ind efter fru Wilson. Paul fortalte hende da, at vi var forlovede, og at han var kommen op for at melde, at han havde

faaet sin embedsexamen igaar, og saa var han draget afsted med det samme.

Der blev forundring og hjertelige lykønskninger, kan du vide, og Paul blev buden at være hos os nogle dage. Siden om aftenen, efterat ingeniøren var kommen hjem, feirede vi festen med en hygge og hjertelighed, som om de var vore slegtninge. Paul er reist idag, og jeg faar mine juleferier imorgen. Vi mødes hos Pauls forældre paa gjennemreisen; der faar vi hans søster Minna med os opover til eder i hjemmet, og saa har I os alle tre i julen!

Aa, hvad det skal blive for en jul, du bedstemor! — Ja, for du er vel ikke reist endnu?

(Det falder mig ind idag, at du ryster paa hovedet, naar du faar vide, hvorledes jeg tog imod Paul, før han havde sagt et eneste ord. Selv bliver jeg ogsaa ganske skamfuld derover, naar jeg tænker tilbage paa den stund. Men jeg kan bare sige, at jeg blev saa umaadelig glad, i det samme vi saaes, og det var, som om han slet ikke var en fremmed ligeoverfor mig. Til Paul nævnte jeg ogsaa noget saadant igaar, men han bare lo og — — — ja, jeg vil ikke fortælle, hvorledes han svarede mig.

'Det var jo den eneste rigtige maade at løse et spørgsmaal paa, fremsat i den form', sagde han. Forresten kunde han nok skrevet op til mig før; men han vilde alligevel være reist efter for at faa svaret af mig selv).

Og nu er det paatide at slutte brevet, ellers kunde du blive nødt til at sidde oppe hele natten og læse, — forudsat, at jeg var bleven færdig med at skrive om, hvor inderlig lykkelige vi er.

Lev vel da, du kjære bedstemor! Nu kommer julen og

vi».

Og lille juleaften kom der rigtig liv i leiren oppe hos fogden Brun. Selv Ola Tveit syntes at have faaet et puf og pyntede sine heste, pudsede og gned sit sæletøi, saa det skinnede lang vei af det.

Sneen laa bløa og lun ind mod stuevæggen og dækkede taget med en stor, hvid dyne, der næsten hang udover tagrenden for at brede sig godt over hele huset. Af gjærdet stod for det meste bare penneskafter op hist og her, og bakken ventede, fin og jevn i skraaningen, paa at faa skispor og blive kjælkebakke for to og to. Lidt skarpt solskin glitrede paa svalegangen og paa trappen midt paa dagen og gjorde det saa vakkert bortover mod vedstabelen med de skygger, det tegnede. Ved laaven var der ryddeligt, og Anders husbondskar kunde nok gaa stolt omkring med sølvknapperne i trøien og vente paa ordre til at spænde for, naar storsluffen skulde afsted, foruden den anden, — for at møde halvveis.

I skumringen, netop da tekjedlen hang over ilden, og det lyste fra kjøkkenvinduet langt bortover sneen, lød der dumbjelder i bakken, og saa stansede tre—fire slæder foran trappen. Fogden og hans hustru blev straks saa optagne med det arbeide, ud af alle tørklæder og slør og fodposer og plæd og skjerf og skaut at finde frem tante Elise og onkel Vilhelm, at de ikke lagde merke til Clara, som var klatret op paa langslæden allerbagerst mellem kufferter og vadsække og allerede var i munter samtale med en ulveskindspels, omsurret med et rødt reiseskjerf.

Men ud af bredslæden hjalp Paul Ørn netop Tinni ned, — bedstemor ventede utaalmodig nok, hun havde jo bare saavidt faaet et skimt af hende, da hun i farten hilste paa Paul. Og der stod hun nu hos hende med friske, blomstrende kinder og glædestraalende øine og med den gamles hænder i begge sine. Saa tog bedstemor hende i sine arme og klappede hende kjærlig over haaret, som hun pleiede, mens hun var barn; men bagom smilet skjælvede der noget vemodigt, og der

gjorde noget i den gamle tid. — Han følte nok, at den lille pige var blevet stor nu, var vokset fra alle eventyrene og fortidens historier for at leve sit eget nye liv, og at bedstemoder herefter vistnok maatte finde sig i at dele sin egen kjære Tinni med en anden.

